

Budapest,

2007. március 9.,
péntek

28. szám

I. kötet

Ára: 2667,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
2007: VII. tv.	
A Magyar Köztársaság Kormánya, Románia Kormánya és Szerbia és Montenegró Minisztertanácsa között a Magyar Köztársaság, Románia és Szerbia és Montenegró államhatárainak találkozási pontjáról, az azt jelölő hármashatár-jelről és annak karbantartásáról szóló, Újvidéken, 2006. április 19-én aláírt Megállapodás kihirdetéséről	1498
2007: VIII. tv.	
A Magyar Köztársaság és Ukrajna között a magyar–ukrán államhatár rendjéről, a határkérdésekben való együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, Kijevben, 1995. május 19-én aláírt Szerződés 2. cikk 3. pontja alapján elkészített, és Budapesten, 2003. június 20-án aláírt, a Magyar Köztársaság és Ukrajna közötti államhatár új redemarkációs okmányai kihirdetéséről*	1504
2007: IX. tv.	
Az olajszenyvezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi egyezmény és az olajszenyvezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi egyezményhez elfogadott 2003. évi jegyzőkönyv, valamint az olajszenyvezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi egyezmény kihirdetéséről.	1504
2007: X. tv.	
A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló, Chicagóban, 1944. december 7. napján aláírt Egyezményt módosító, 1980. október 6-án, 1984. május 10-én, 1990. október 26-án, 1995. szeptember 29-én, valamint 1998. október 1-jén kelt Jegyzőkönyvek, illetve a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles öt- és hatnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyvek kihirdetéséről.	1560
2007: XI. tv.	
A regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról	1582
A felügyeleti díj mértékéről és a felügyeleti díjjal kapcsolatos adat-szolgáltatásról és hatósági feladatokról szóló 15/2004. (IV. 24.) IHM rendelet módosításáról.	1582
3/2007. (III. 9.) PM r.	
A Rendkívüli beruházási tartalék előirányzat átcsoportosításának rendjéről szóló 9/2006. (III. 23.) PM rendelet módosításáról . . .	1583
Az Alkotmánybíróság határozata	1584
Az Alkotmánybíróság határozata	1588
Az Alkotmánybíróság határozata	1592
Az Alkotmánybíróság határozata	1595
Az Alkotmánybíróság határozata	1601
Az Alkotmánybíróság határozata	1605
Az Alkotmánybíróság határozata	1608
Az Alkotmánybíróság határozata	1612
A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának 2007. évi költségvetése.	1614
Helyesbítés	1616
29/2007. (III. 9.) GKM r.	
12/2007. (III. 9.) AB h.	
13/2007. (III. 9.) AB h.	
14/2007. (III. 9.) AB h.	
15/2007. (III. 9.) AB h.	
16/2007. (III. 9.) AB h.	
17/2007. (III. 9.) AB h.	
18/2007. (III. 9.) AB h.	
19/2007. (III. 9.) AB h.	

* A törvény melléklettel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2007. évi 28. számának II. kötete CD-n tartalmazza, melyet az előfizetők kérésre megkapnak (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2007. évi VII. törvény

**a Magyar Köztársaság Kormánya,
Románia Kormánya és Szerbia és Montenegró
Minisztertanácsa között a Magyar Köztársaság,
Románia és Szerbia és Montenegró államhatárainak
találkozási pontjáról, az azt jelölő hármashatár-jelről
és annak karbantartásáról szóló, Újvidéken,
2006. április 19-én aláírt Megállapodás
kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyar Köztársaság Kormánya, Románia Kormánya és Szerbia és Montenegró Minisztertanácsa között a Magyar Köztársaság, Románia és Szerbia és Montenegró államhatárainak találkozási pontjáról, az azt jelölő hármashatár-jelről és annak karbantartásáról szóló, Újvidéken, 2006. április 19-én aláírt Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. § A Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

**„Megállapodás
a Magyar Köztársaság Kormánya, Románia
Kormánya és Szerbia és Montenegró
Minisztertanácsa között a Magyar Köztársaság,
Románia és Szerbia és Montenegró államhatárainak
találkozási pontjáról, az azt jelölő hármashatár-jelről
és annak karbantartásáról**

A Magyar Köztársaság Kormánya, Románia Kormánya és Szerbia és Montenegró Minisztertanácsa (a továbbiakban: Felek)

– tekintettel arra, hogy a Felek között eddig nem jött létre olyan háromoldalú megállapodás, amely meghatározná a Magyar Köztársaság, Románia és Szerbia és Montenegró államhatárai találkozási pontjának (hármashatár-pont) helyét, megjelölését és annak karbantartását,

– attól az óhajtól vezérelve, hogy – összhangban a Felek között hatályos, az államhatár vonalának megjelölését és a határjelek karbantartását szabályozó kétoldalú nemzetközi szerződésekkel – rendezzék a hármashatár-ponttal kapcsolatos kérdéseket,
az alábbiak szerint állapodtak meg:

1. cikk

A Magyar Köztársaság, Románia és Szerbia és Montenegró államhatárai találkozási pontjának jelenlegi helyét a Felek hatályos kétoldalú határokmányai tartalmazzák, amelyek az alábbi nemzetközi szerződések alapján készültek:

1. a Magyarország és a Szövetséges és Társult Hatalmak által Trianonban, 1920. évi június hó 4. napján aláírt Békeszerződés,

2. a Szövetséges és Társult Hatalmak, valamint Lengyelország, Románia, a Szerb–Horvát–Szlovén Állam és a Cseh–Szlovák Állam között Sevresben, 1920. évi augusztus 10. napján aláírt Békeszerződés,

3. a Román Királyság, valamint a Szerb, Horvát és Szlovén Királyság közötti határ végleges kijelöléséről szóló, Belgrádban, 1923. november 24-én aláírt Jegyzőkönyv,

4. a Román Királyság Kormánya és a Szerb, Horvát és Szlovén Királyság Kormánya között Bukarestben, 1927. június 4-én aláírt Jegyzőkönyv.

A hármashatár-pont Kübekháza (Magyar Köztársaság), Beba Veche (Románia) és Rabe (Szerbia és Montenegró) települések közigazgatási határának találkozási pontján található.

2. cikk

A hármashatár-pont megjelölése olyan egyedi határjel (a továbbiakban: Triplex Confinium), amelynek anyaga beton, formája három oldalú piramis, oldalaival a három ország felé tájolva. A három oldalon az adott állam címere van, alattuk az „1920. VI. 4.” dátum szerepel.

A Triplex Confinium homlokzatrajzát, méreteit, továbbá mindhárom oldalának fényképét a jelen Megállapodás 1. számú melléklete tartalmazza.

3. cikk

A Triplex Confinium koordinátái:

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. február 26-i ülésnapján fogadta el.

ETRS89 földrajzi-koordináták 2004.	$\varphi = 46^{\circ} 07' 34''.8713$	$\lambda = 20^{\circ} 15' 51''.3792$	$H_{(\text{ellipsoidi})} = 125.66 \text{ m}$
ETRS89 geocentrikus-koordináták 2004.	$X = 4\,154\,204.86 \text{ m}$	$Y = 1\,533\,742.82 \text{ m}$	$Z = 4\,575\,083.09 \text{ m}$
UTM vetület 34. zóna 2004.	$X = 4\,443\,160.75 \text{ m}$	$Y = 5\,108\,349.43 \text{ m}$	$H_{(\text{ellipsoidi})} = 125.66 \text{ m}$
Budapesti sztereografikus vetület 1920.	$Y = -94\,047.18 \text{ m}$	$X = 150\,532.08 \text{ m}$	$H_{(\text{Balti})} = 82.46 \text{ m}$
HDR vetület 1983.	$Y = -94\,041.61 \text{ m}$	$X = -61\,667.84 \text{ m}$	$H_{(\text{Balti})} = 82.46 \text{ m}$
Magyar EOV rendszer 2004.	$Y = 744\,047.37 \text{ m}$	$X = 87\,593.04 \text{ m}$	$H_{(\text{Balti})} = 82.46 \text{ m}$
Román GK vetület 2000.	$X = 5\,110\,519.04 \text{ m}$	$Y = 4\,443\,261.77 \text{ m}$	$H_{(\text{Balti})} = 82.46 \text{ m}$
Szerb és montenegrói GK vetület 2004.	$Y = 7\,443\,571.74 \text{ m}$	$X = 5\,109\,372.73 \text{ m}$	$H_{(\text{Adriai})} = 83.27 \text{ m}$

A vetületi rendszer neve alatt feltüntetett évszám azon okmány aláírásának évét jelöli, melyből az adat származik.

A Triplex Confinium környezetének ortofotó térképét a jelen Megállapodás 2. számú melléklete tartalmazza.

4. cikk

Az államhatárok a Triplex Confiniumtól az alábbiak szerint haladnak:

- a Magyar Köztársaság és Románia között az államhatár egyenes vonalban, megközelítőleg északkeleti irányban halad az N1 számú határjel felé;
- a Magyar Köztársaság, valamint Szerbia és Montenegró között az államhatár egyenes vonalban, megközelítőleg délnyugat felé halad az F169 számú határjel irányába;
- Románia, valamint Szerbia és Montenegró között az államhatár egyenes vonalban, megközelítőleg délkeleti irányban halad az A1 számú határjel felé.

5. cikk

A Triplex Confinium ellenőrzése és karbantartása az alábbiak szerint történik:

(1) A Triplex Confinium helyének és állapotának ellenőrzését, valamint karbantartását a Feleknek az államhatár

vonala megjelölésére és a határjelek karbantartására jogosult szervei (a továbbiakban: illetékes szervek) szükség szerint, de legalább 5 évenként, felváltva biztosítják.

(2) Az illetékes szervek jogosultak a Triplex Confinium ellenőrzését korlátozás nélkül végrehajtani.

(3) A Triplex Confinium karbantartása csak mindhárom illetékes szerv megállapodása alapján történhet.

6. cikk

(1) A jelen Megállapodás határozatlan időre szól.

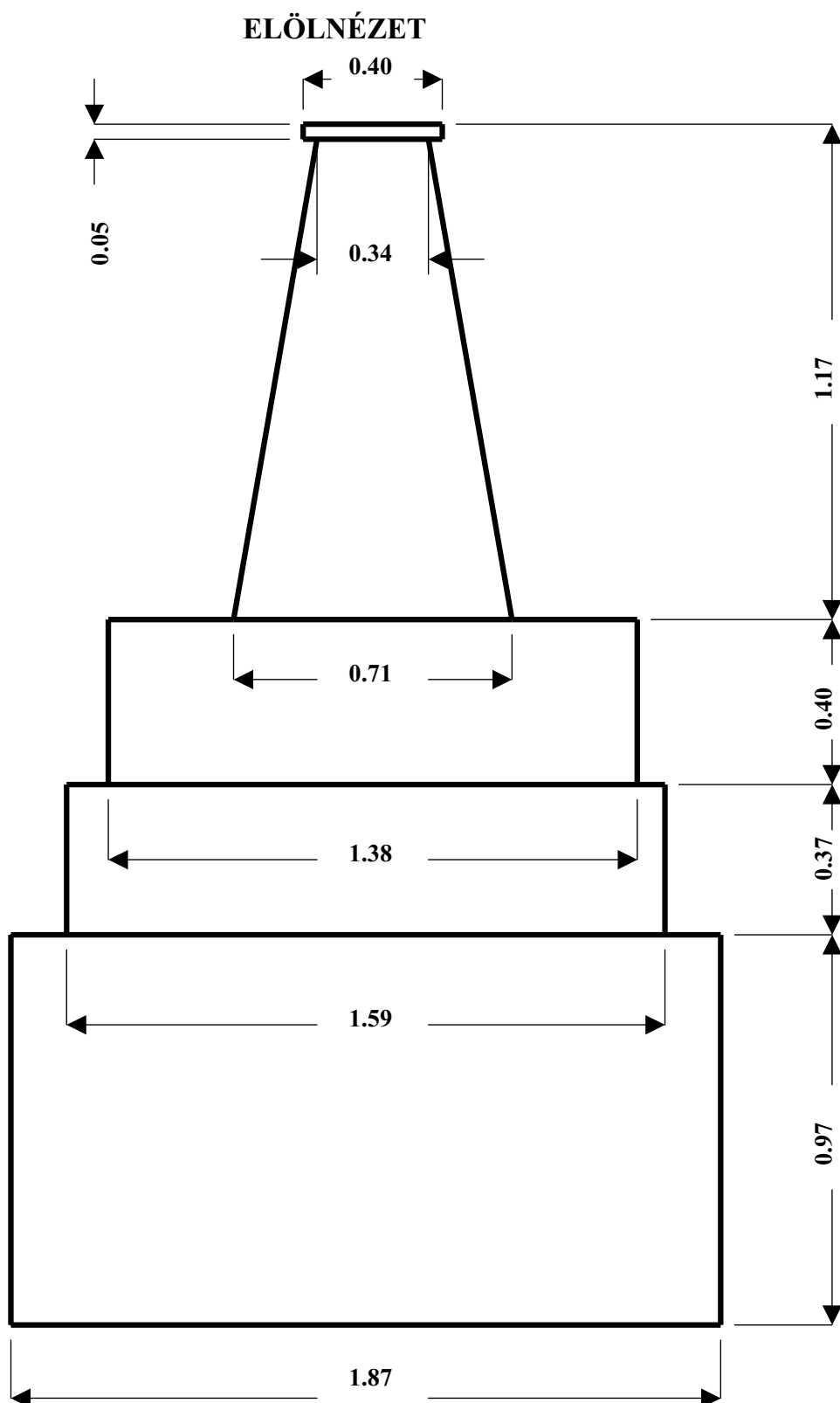
(2) A Felek diplomáciai úton, írásban kölcsönösen értesítik egymást arról, hogy eleget tettek a jelen Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogszabályi előírásainak, mely így az utolsó diplomáciai jegyzék kézhezvételét követő 30. (harmincadik) napon lép hatályba.

(3) A jelen Megállapodás mindhárom Fél egyetértésével írásban módosítható vagy kiegészíthető.

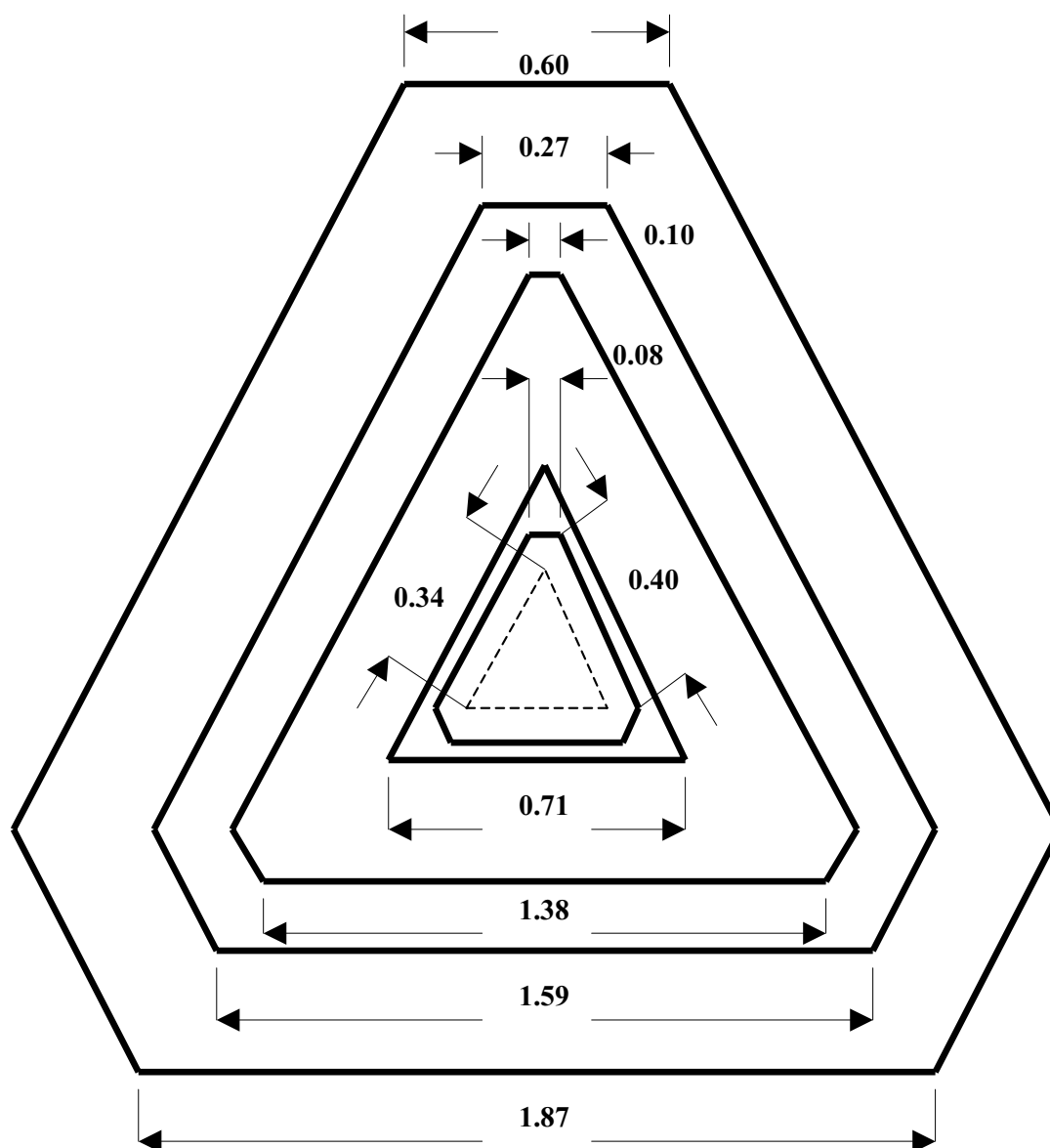
Készült Újvidéken, 2006. április 19. napján, három eredeti példányban, magyar, román és szerb nyelven, mindhárom nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

(Aláírások)

1. számú melléklet

**A Magyar Köztársaság, Románia, valamint Szerbia és Montenegró hármashatár-jelének
vázlatai és méretei**

FELÜLNÉZET

Fényképek

a Magyar Köztársaság területéről

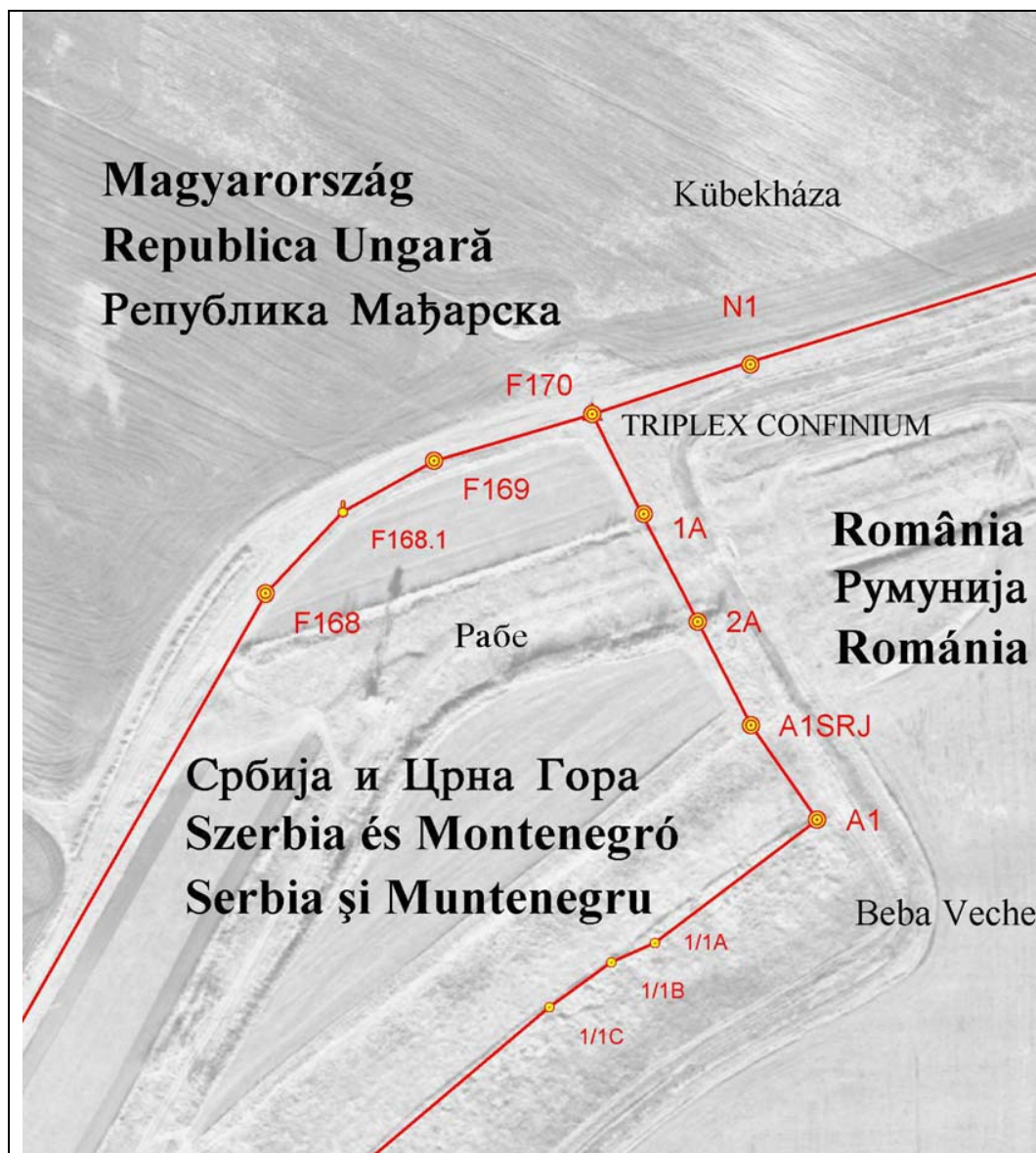
Románia területéről

Szerbia és Montenegró területéről

2. számú melléklet

A Magyar Köztársaság, Románia, valamint Szerbia és Montenegró hármashatár-pontja környezetének ortofotó térképe

Méretarány 1:2500''

4. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2–3. §-a a Megállapodás 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve a törvény 2–3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külügyminiszter annak ismerteté

válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a határrendészetért felelős miniszter gondoskodik.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2007. évi VIII. törvény

**a Magyar Köztársaság és Ukrajna között
a magyar–ukrán államhatár rendjéről,
a határkérdésekben való együttműködésről
és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, Kijevben,
1995. május 19-én aláírt Szerződés 2. cikk 3. pontja
alapján elkészített, és Budapesten, 2003. június 20-án
aláírt, a Magyar Köztársaság és Ukrajna közötti
államhatár új redemarkációs okmányai
kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyar Köztársaság és Ukrajna között a magyar–ukrán államhatár rendjéről, a határkérdésekben való együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, Kijevben, 1995. május 19-én aláírt Szerződés 2. cikk 3. pontja alapján elkészített, és Budapesten, 2003. június 20-án aláírt, a Magyar Köztársaság és Ukrajna közötti államhatár új redemarkációs okmányai kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés a redemarkációs okmányokat e törvénnyel kihirdeti. A redemarkációs okmányokat e törvény melléklete tartalmazza.

3. § (1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározottak kivételével – a kihirdetést követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2. §-a és melléklete az 1998. évi LV. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság és Ukrajna között a magyar–ukrán államhatár rendjéről, a határkérdésekben való együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, Kijevben, 1995. május 19-én aláírt Szerződés 2. cikk 6. pontjában meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A redemarkációs okmányok, illetve e törvény 2. §-a és melléklete hatálybalépésének naptári napját a külügyminiszter annak ismerteté követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a határrendészetért felelős miniszter gondoskodik.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. február 26-i ülésnapján fogadta el. A törvény melléklettel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2007. évi 28. számának II. kötete CD-n tartalmazza, melyet az előfizetők kérésre megkapnak (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

2007. évi IX. törvény

**az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére
szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló
1992. évi egyezmény és az olajszennyezéssel okozott
károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap
létrehozataláról szóló 1992. évi egyezményhez
elfogadott 2003. évi jegyzőkönyv,
valamint az olajszennyezéssel okozott károkkal
kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló
1992. évi egyezmény kihirdetéséről***

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi egyezmény és az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 2003. évi jegyzőkönyv, valamint az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi egyezmény (a továbbiakban együtt: szerződések) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés a szerződéseket e törvénnyel kihirdeti.

3. § Az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi nemzetközi egyezmény hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992

General Provisions

Article 1

For the purposes of this Convention:

1. *1992 Liability Convention* means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

Ibis 1971 Fund Convention means the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971. For States Parties to the Protocol of 1976 to that Convention, the term shall be deemed to include the 1971 Fund Convention as amended by that Protocol.

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. február 26-i ülésnapján fogadta el.

2. *Ship, Person, Owner, Oil, Pollution Damage, Preventive Measures, Incident, and Organisation* have the same meaning as in article I of the 1992 Liability Convention.

3. *Contributing oil* means crude oil and fuel oil as defined in sub-paragraphs (a) and (b) below:

(a) *Crude oil* means any liquid hydrocarbon mixture occurring naturally in the earth whether or not treated to render it suitable for transportation. It also includes crude oils from which certain distillate fractions have been removed (sometimes referred to as „topped crude”) or to which certain distillate fractions have been added (sometimes referred to as „spiked” or „reconstituted” crude).

(b) *Fuel oil* means heavy distillates or residues from crude oil or blends of such materials intended for use as a fuel for the production of heat or power of a quality equivalent to the „American Society for Testing and Materials’ Specification for Number Four Fuel Oil (Designation D 396-69)”, or heavier.

4. Unit of account has the same meaning as in article V, paragraph 9, of the 1992 Liability Convention.

5. Ship’s tonnage has the same meaning as in article V, paragraph 10, of the 1992 Liability Convention.

6. Ton, in relation to oil, means a metric ton.

7. Guarantor means any person providing insurance or other financial security to cover an owner’s liability in pursuance of article VII, paragraph I, of the 1992 Liability Convention.

8. Terminal installation means any site for the storage of oil in bulk which is capable of receiving oil from waterborne transportation, including any facility situated off-shore and linked to such site.

9. Where an incident consists of a series of occurrences, it shall be treated as having occurred on the date of the first such occurrence.

Article 2

1. An International Fund for compensation for pollution damage, to be named „The International Oil Pollution Compensation Fund 1992” and hereinafter referred to as „the Fund”, is hereby established with the following aims:

(a) to provide compensation for pollution damage to the extent that the protection afforded by the 1992 Liability Convention is inadequate;

(b) to give effect to the related purposes set out in this Convention.

2. The Fund shall in each Contracting State be recognised as a legal person capable under the laws of that State of assuming rights and obligations and of being a

party in legal proceedings before the courts of that State. Each Contracting State shall recognise the Director of the Fund (hereinafter referred to as „The Director”) as the legal representative of the Fund.

Article 3

This Convention shall apply exclusively:

(a) to pollution damage caused:

(i) in the territory, including the territorial sea, of a Contracting State, and

(ii) in the exclusive economic zone of a Contracting State, established in accordance with international law, or, if a Contracting State has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of its territorial sea is measured;

(b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimise such damage.

Compensation

Article 4

1. For the purpose of fulfilling its function under article 2, paragraph I (a), the Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage if such person has been unable to obtain full and adequate compensation for the damage under the terms of the 1992 Liability Convention,

(a) because no liability for the damage arises under the 1992 Liability Convention;

(b) because the owner liable for the damage under the 1992 Liability Convention is financially incapable of meeting his obligations in full and any financial security that may be provided under article VII of that Convention does not cover or is insufficient to satisfy the claims for compensation for the damage; an owner being treated as financially incapable of meeting his obligations and a financial security being treated as insufficient if the person suffering the damage has been unable to obtain full satisfaction of the amount of compensation due under the 1992 Liability Convention after having taken all reasonable steps to pursue the legal remedies available to him;

(c) because the damage exceeds the owner’s liability under the 1992 Liability Convention as limited pursuant to article V, paragraph I, of that Convention or under the terms of any other international Convention in force or open for signature, ratification or accession at the date of this Convention.

Expenses reasonably incurred or sacrifices reasonably made by the owner voluntarily to prevent or minimise

pollution damage shall be treated as pollution damage for the purposes of this article.

2. The Fund shall incur no obligation under the preceding paragraph if:

(a) it proves that the pollution damage resulted from an act of war, hostilities, civil war or insurrection or was caused by oil which has escaped or been discharged from a warship or other ship owned or operated by a State and used, at the time of the incident, only on Government non-commercial service; or

(b) the claimant cannot prove that the damage resulted from an incident involving one or more ships.

3. If the Fund proves that the pollution damage resulted wholly or partially either from an act or omission done with the intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the Fund may be exonerated wholly or partially from its obligation to pay compensation to such person. The Fund shall in any event be exonerated to the extent that the shipowner may have been exonerated under article III, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention. However, there shall be no such exoneration of the Fund with regard to preventive measures.

4. (a) Except as otherwise provided in subparagraphs (b) and (c) of this paragraph, the aggregate amount of compensation payable by the Fund under this article shall in respect of any one incident be limited, so that the total sum of that amount and the amount of compensation actually paid under the 1992 Liability Convention for pollution damage within the scope of application of this Convention as defined in article 3 shall not exceed 135 million units of account.

(b) Except as otherwise provided in subparagraph (c), the aggregate amount of compensation payable by the Fund under this article for pollution damage resulting from a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character shall not exceed 135 million units of account.

(c) The maximum amount of compensation referred to in subparagraphs (a) and (b) shall be 200 million units of account with respect to any incident occurring during any period when there are three Parties to this Convention in respect of which the combined relevant quantity of contributing oil received by persons in the territories of such Parties, during the preceding calendar year, equalled or exceeded 600 million tons.

(d) Interest accrued on a fund constituted in accordance with article V, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention, if any, shall not be taken into account for the computation of the maximum compensation payable by the Fund under this article.

(e) The amounts mentioned in this article shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right

on the date of the decision of the Assembly of the Fund as to the first date of payment of compensation.

5. Where the amount of established claims against the Fund exceeds the aggregate amount of compensation payable under paragraph 4, the amount available shall be distributed in such a manner that the proportion between any established claim and the amount of compensation actually recovered by the claimant under this Convention shall be the same for all claimants.

6. The Assembly of the Fund may decide that, in exceptional cases, compensation in accordance with this Convention can be paid even if the owner of the ship has not constituted a fund in accordance with article V, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention. In such case paragraph 4(e) of this article applies accordingly.

7. The Fund shall, at the request of a Contracting State, use its good offices as necessary to assist that State to secure promptly such personnel, material and services as are necessary to enable the State to take measures to prevent or mitigate pollution damage arising from an incident in respect of which the Fund may be called upon to pay compensation under this Convention.

8. The Fund may on conditions to be laid down in the Internal Regulations provide credit facilities with a view to the taking of preventive measures against pollution damage arising from a particular incident in respect of which the Fund may be called upon to pay compensation under this Convention.

Article 5 [deleted]

Article 6

Rights to compensation under article 4 shall be extinguished unless an action is brought thereunder or a notification has been made pursuant to article 7, paragraph 6, within three years from the date when the damage occurred. However, in no case shall an action be brought after six years from the date of the incident which caused the damage.

Article 7

1. Subject to the subsequent provisions of this article, any action against the Fund for compensation under article 4 of this Convention shall be brought only before a court competent under article IX of the 1992 Liability Convention in respect of actions against the owner who is or who would, but for the provisions of article III, paragraph 2, of that Convention, have been liable for pollution damage caused by the relevant incident.

2. Each Contracting State shall ensure that its courts possess the necessary jurisdiction to entertain such actions against the Fund as are referred to in paragraph I.

3. Where an action for compensation for pollution damage has been brought before a court competent under article IX of the 1992 Liability Convention against the owner of a ship or his guarantor, such court shall have exclusive jurisdictional competence over any action against the Fund for compensation under the provisions of article 4 of this Convention in respect of the same damage. However, where an action for compensation for pollution damage under the 1992 Liability Convention has been brought before a court in a State Party to the 1992 Liability Convention but not to this Convention, any action against the Fund under article 4 of this Convention shall at the option of the claimant be brought either before a court of the State where the Fund has its headquarters or before any court of a State Party to this Convention competent under article IX of the 1992 Liability Convention.

4. Each Contracting State shall ensure that the Fund shall have the right to intervene as a party to any legal proceedings instituted in accordance with article IX of the 1992 Liability Convention before a competent court of that State against the owner of a ship or his guarantor.

5. Except as otherwise provided in paragraph 6, the Fund shall not be bound by any judgement or decision in proceedings to which it has not been a party or by any settlement to which it is not a party.

6. Without prejudice to the provisions of paragraph 4, where an action under the 1992 Liability Convention for compensation for pollution damage has been brought against an owner or his guarantor before a competent court in a Contracting State, each party to the proceedings shall be entitled under the national law of that State to notify the Fund of the proceedings. Where such notification has been made in accordance with the formalities required by the law of the court seized and in such time and in such a manner that the Fund has in fact been in a position effectively to intervene as a party to the proceedings, any judgement rendered by the court in such proceedings shall, after it has become final and enforceable in the State where the judgement was given, become binding upon the Fund in the sense that the facts and findings in that judgement may not be disputed by the Fund even if the Fund has not actually intervened in the proceedings.

Article 8

Subject to any decision concerning the distribution referred to in article 4, paragraph 5, any judgement given against the Fund by a court having jurisdiction in accordance with article 7, paragraphs I and 3, shall, when it has become enforceable in the State of origin and is in that State no longer subject to ordinary forms of review, be

recognised and enforceable in each Contracting State on the same conditions as are prescribed in article X of the 1992 Liability Convention.

Article 9

1. The Fund shall, in respect of any amount of compensation for pollution damage paid by the Fund in accordance with article 4, paragraph I, of this Convention, acquire by subrogation the rights that the person so compensated may enjoy under the 1992 Liability Convention against the owner or his guarantor.

2. Nothing in this Convention shall prejudice any right of recourse or subrogation of the Fund against persons other than those referred to in the preceding paragraph. In any event the right of the Fund to subrogation against such person shall not be less favourable than that of an insurer of the person to whom compensation has been paid.

3. Without prejudice to any other rights of subrogation or recourse against the Fund which may exist, a Contracting State or agency thereof which has paid compensation for pollution damage in accordance with provisions of national law shall acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Convention.

Contributions

Article 10

1. Annual contributions to the Fund shall be made in respect of each Contracting State by any person who, in the calendar year referred to in article 12, paragraph 2(a) or (b), has received in total quantities exceeding 150,000 tons:

(a) in the ports or terminal installations in the territory of that State contributing oil carried by sea to such ports or terminal installations; and

(b) in any installations situated in the territory of that Contracting State contributing oil which has been carried by sea and discharged in a port or terminal installation of a non-contracting State, provided that contributing oil shall only be taken into account by virtue of this sub-paragraph on first receipt in a Contracting State after its discharge in that non-contracting State.

2. (a) For the purposes of paragraph I, where the quantity of contributing oil received in the territory of a Contracting State by any person in a calendar year when aggregated with the quantity of contributing oil received in the same Contracting State in that year by any associated person or persons exceeds 150,000 tons, such person shall pay contributions in respect of the actual quantity received

by him, notwithstanding that that quantity did not exceed 150,000 tons.

(b) Associated person means any subsidiary or commonly controlled entity. The question whether a person comes within this definition shall be determined by the national law of the State concerned.

Article 11 [deleted]

Article 12

1. With a view to assessing the amount of annual contributions due, if any, and taking account of the necessity to maintain sufficient liquid funds, the Assembly shall for each calendar year make an estimate in the form of a budget of:

(i) Expenditure

(a) costs and expenses of the administration of the Fund in the relevant year and any deficit from operations in preceding years;

(b) payments to be made by the Fund in the relevant year for the satisfaction of claims against the Fund due under article 4, including repayment on loans previously taken by the Fund for the satisfaction of such claims, to the extent that the aggregate amount of such claims in respect of any one incident does not exceed four million units of account;

(c) payments to be made by the Fund in the relevant year for the satisfaction of claims against the Fund due under article 4, including repayments on loans previously taken by the Fund for the satisfaction of such claims, to the extent that the aggregate amount of such claims in respect of any one incident is in excess of four million units of account;

(ii) Income

(a) surplus funds from operations in preceding years, including any interest;

(b) annual contributions, if required to balance the budget;

(c) any other income.

2. The Assembly shall decide the total amount of contributions to be levied. On the basis of that decision, the Director shall, in respect of each Contracting State, calculate for each person referred to in article 10 the amount of his annual contribution:

(a) in so far as the contribution is for the satisfaction of payments referred to in paragraph 1 (i) (a) and (b) on the basis of a fixed sum for each ton of contributing oil received in the relevant State by such person during the preceding calendar year; and

(b) in so far as the contribution is for the satisfaction of payments referred to in paragraph 1 (i) (c) of this article on the basis of a fixed sum for each ton of contributing oil received by such person during the calendar year preceding that in which the incident in question occurred,

provided that the State was a Party to this Convention at the date of the incident.

3. The sums referred to in paragraph 2 above shall be arrived at by dividing the relevant total amount of contributions required by the total amount of contributing oil received in all Contracting States in the relevant year.

4. The annual contribution shall be due on the date to be laid down in the Internal Regulations of the Fund. The Assembly may decide on a different date of payment.

5. The Assembly may decide, under conditions to be laid down in the Financial Regulations of the Fund, to make transfers between funds received in accordance with article 12.2(a) and funds received in accordance with article 12.2(b).

Article 13

1. The amount of any contribution due under article 12 and which is in arrears shall bear interest at a rate which shall be determined in accordance with the Internal Regulations of the Fund, provided that different rates may be fixed for different circumstances.

2. Each Contracting State shall ensure that any obligation to contribute to the Fund arising under this Convention in respect of oil received within the territory of that State is fulfilled and shall take any appropriate measures under its law, including the imposing of such sanctions as it may deem necessary, with a view to the effective execution of any such obligation; provided, however, that such measures shall only be directed against those persons who are under an obligation to contribute to the Fund.

3. Where a person who is liable in accordance with the provisions of articles 10 and 12 to make contributions to the Fund does not fulfil his obligations in respect of any such contribution or any part thereof and is in arrears, the Director shall take all appropriate action against such person on behalf of the Fund with a view to the recovery of the amount due. However, where the defaulting contributor is manifestly insolvent or the circumstances otherwise so warrant, the Assembly may, upon recommendation of the Director, decide that no action shall be taken or continued against the contributor.

Article 14

1. Each Contracting State may at the time when it deposits its instrument of ratification or accession or at any time thereafter declare that it assumes itself obligations that are incumbent under this Convention on any person who is liable to contribute to the Fund in accordance with article 10, paragraph I, in respect of oil received within the

territory of that State. Such declaration shall be made in writing and shall specify which obligations are assumed.

2. Where a declaration under paragraph I is made prior to the entry into force of this Convention in accordance with article 40, it shall be deposited with the Secretary-General of the Organisation who shall after the entry into force of the Convention communicate the declaration to the Director.

3. A declaration under paragraph I which is made after the entry into force of this Convention shall be deposited with the Director.

4. A declaration made in accordance with this article may be withdrawn by the relevant State giving notice thereof in writing to the Director. Such notification shall take effect three months after the Director's receipt thereof.

5. Any State which is bound by a declaration made under this article shall, in any proceedings brought against it before a competent court in respect of any obligation specified in the declaration, waive any immunity that it would otherwise be entitled to invoke.

Article 15

1. Each Contracting State shall ensure that any person who receives contributing oil within its territory in such quantities that he is liable to contribute to the Fund appears on a list to be established and kept up to date by the Director in accordance with the subsequent provisions of this article.

2. For the purposes set out in paragraph I, each Contracting State shall communicate, at a time and in the manner to be prescribed in the Internal Regulations, to the Director the name and address of any person who in respect of that State is liable to contribute to the Fund pursuant to article 10, as well as data on the relevant quantities of contributing oil received by any such person during the preceding calendar year.

3. For the purposes of ascertaining who are, at any given time, the persons liable to contribute to the Fund in accordance with article 10, paragraph I, and of establishing, where applicable, the quantities of oil to be taken into account for any such person when determining the amount of his contribution, the list shall be *prima facie* evidence of the facts stated therein.

4. Where a Contracting State does not fulfil its obligations to submit to the Director the communication referred to in paragraph 2 and this results in a financial loss for the Fund, that Contracting State shall be liable to compensate the Fund for such loss. The Assembly shall, on the recommendation of the Director, decide whether such compensation shall be payable by that Contracting State.

Organisation and Administration

Article 16

The Fund shall have an Assembly and a Secretariat headed by a Director.

Assembly

Article 17

The Assembly shall consist of all Contracting States to this Convention.

Article 18

The functions of the Assembly shall be:

1. to elect at each regular session its Chairman and two Vice-Chairmen who shall hold office until the next regular session;

2. to determine its own rules of procedure, subject to the provisions of this Convention;

3. to adopt Internal Regulations necessary for the proper functioning of the Fund;

4. to appoint the Director and make provisions for the appointment of such other personnel as may be necessary and determine the terms and conditions of service of the Director and other personnel;

5. to adopt the annual budget and fix the annual contributions;

6. to appoint auditors and approve the accounts of the Fund;

7. to approve settlements of claims against the Fund, to take decisions in respect of the distribution among claimants of the available amount of compensation in accordance with article 4, paragraph 5, and to determine the terms and conditions according to which provisional payments in respect of claims shall be made with a view to ensuring that victims of pollution damage are compensated as promptly as possible;

8. [deleted]

9. to establish any temporary or permanent subsidiary body it may consider to be necessary, to define its terms of reference and to give it the authority needed to perform the functions entrusted to it; when appointing the members of such body, the Assembly shall endeavour to secure an equitable geographical distribution of members and to ensure that the Contracting States, in respect of which the largest quantities of contributing oil are being received, are appropriately represented; the Rules of Procedure of the

Assembly may be applied, *mutatis mutandis*, for the work of such subsidiary body;

10. to determine which non-Contracting States and which inter-governmental and international non-governmental organisations shall be admitted to take part, without voting rights, in meetings of the Assembly and subsidiary bodies;

11. to give instructions concerning the administration of the Fund to the Director and subsidiary bodies;

12. [deleted]

13. to supervise the proper execution of the Convention and of its own decisions;

14. to perform such other functions as are allocated to it under the Convention or are otherwise necessary for the proper operation of the Fund.

Article 19

1. Regular sessions of the Assembly shall take place once every calendar year upon convocation by the Director.

2. Extraordinary sessions of the Assembly shall be convened by the Director at the request of at least one-third of the members of the Assembly and may be convened on the Director's own initiative after consultation with the Chairman of the Assembly. The Director shall give members at least thirty days' notice of such sessions.

Article 20

A majority of the members of the Assembly shall constitute a quorum for its meetings.

Articles 21 to 27 [deleted]

Secretariat

Article 28

1. The Secretariat shall comprise the Director and such staff as the administration of the Fund may require.

2. The Director shall be the legal representative of the Fund.

Article 29

1. The Director shall be the chief administrative officer of the Fund. Subject to the instructions given to him by the Assembly, he shall perform those functions which are

assigned to him by this Convention, the Internal Regulations of the Fund and the Assembly.

2. The Director shall in particular

(a) appoint the personnel required for the administration of the Fund;

(b) take all appropriate measures with a view to the proper administration of the Fund's assets;

(c) collect the contributions due under this Convention while observing in particular the provisions of article 13, paragraph 3;

(d) to the extent necessary to deal with claims against the Fund and carry out the other functions of the Fund, employ the services of legal, financial and other experts;

(e) take all appropriate measures for dealing with claims against the Fund within the limits and on conditions to be laid down in the Internal Regulations, including the final settlement of claims without the prior approval of the Assembly where these Regulations so provide;

(f) prepare and submit to the Assembly the financial statements and budget estimates for each calendar year;

(g) prepare, in consultation with the Chairman of the Assembly, and publish a report of the activities of the Fund during the previous calendar year;

(h) prepare, collect and circulate the papers, documents, agenda, minutes and information that may be required for the work of the Assembly and subsidiary bodies.

Article 30

In the performance of their duties the Director and the staff and experts appointed by him shall not seek or receive instructions from any Government or from any authority external to the Fund. They shall refrain from any action which might reflect on their position as international officials. Each Contracting State on its part undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Director and the staff and experts appointed by him, and not to seek to influence them in the discharge of their duties.

Finances

Article 31

1. Each Contracting State shall bear the salary, travel and other expenses of its own delegation to the Assembly and of its representatives on subsidiary bodies.

2. Any other expenses incurred in the operation of the Fund shall be borne by the Fund.

*Voting**Article 32*

The following provisions shall apply to voting in the Assembly:

- (a) each member shall have one vote;
- (b) except as otherwise provided in article 33, decisions of the Assembly shall be by a majority vote of the members present and voting;
- (c) decisions where a three-fourths or a two-thirds majority is required shall be by a three-fourths or two-thirds majority vote, as the case may be, of those present;
- (d) for the purpose of this article the phrase „members present” means „members present at the meeting at the time of the vote”, and the phrase „members present and voting” means „members present and casting an affirmative or negative vote”. Members who abstain from voting shall be considered as not voting.

Article 33

The following decisions of the Assembly shall require a two-thirds majority:

- (a) a decision under article 13, paragraph 3, not to take or continue action against a contributor;
- (b) the appointment of the Director under article 18, paragraph 4;
- (c) the establishment of subsidiary bodies, under article 18, paragraph 9, and matters relating to such establishment.

Article 34

1. The Fund, its assets, income, including contributions, and other property shall enjoy in all Contracting States exemption from all direct taxation.

2. When the Fund makes substantial purchases of movable or immovable property, or has important work carried out which is necessary for the exercise of its official activities and the cost of which includes indirect taxes or sales taxes, the Governments of Member States shall take, whenever possible, appropriate measures for the remission or refund of the amount of such duties and taxes.

3. No exemption shall be accorded in the case of duties, taxes or dues which merely constitute payment for public utility services.

4. The Fund shall enjoy exemption from all customs duties, taxes and other related taxes on articles imported or exported by it or on its behalf for its official use. Articles thus imported shall not be transferred either for

consideration or gratis on the territory of the country into which they have been imported except on conditions agreed by the Government of that country.

5. Persons contributing to the Fund and victims and owners of ships receiving compensation from. The Fund shall be subject to the fiscal legislation of the State where they are taxable, no special exemption or other benefit being conferred on them in this respect.

6. Information relating to individual contributors supplied for the purpose of this Convention shall not be divulged outside the Fund except in so far as it may be strictly necessary to enable the Fund to carry out its functions including the bringing and defending of legal proceedings.

7. Independently of existing or future regulations concerning currency or transfers, Contracting States shall authorise the transfer and payment of any contribution to the Fund and of any compensation paid by the Fund without any restriction.

*Transitional Provisions**Article 35*

Claims for compensation under article 4 arising from incidents occurring after the date of entry into force of this Convention may not be brought against the Fund earlier than the one hundred and twentieth day after that date.

Article 36

The Secretary-General of the Organisation shall convene the first session of the Assembly. This session shall take place as soon as possible after entry into force of this Convention and, in any case, not more than thirty days after such entry into force.

Article 36 bis

The following transitional provisions shall apply in the period, hereinafter referred to as the transitional period, commencing with the date of entry into force of this Convention and ending with the date on which the denunciations provided for in article 31 of the 1992 Protocol to amend the 1971 Fund Convention take effect:

(a) In the application of paragraph I (a) of article 2 of this Convention, the reference to the 1992 Liability Convention shall include reference to the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969, either in its original version or as amended by the Protocol thereto of 1976 (referred to in this article as „the

1969 Liability Convention”), and also the 1971 Fund Convention.

(b) Where an incident has caused pollution damage within the scope of this Convention, the Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage only if, and to the extent that, such person has been unable to obtain full and adequate compensation for the damage under the terms of the 1969 Liability Convention, the 1971 Fund Convention and the 1992 Liability Convention, provided that, in respect of pollution damage within the scope of this Convention in respect of a Party to this Convention but not a Party to the 1971 Fund Convention, the Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage only if, and to the extent that, such person would have been unable to obtain full and adequate compensation had that State been party to each of the above-mentioned Conventions.

(c) In the application of article 4 of this Convention, the amount to be taken into account in determining the aggregate amount of compensation payable by the Fund shall also include the amount of compensation actually paid under the 1969 Liability Convention, if any, and the amount of compensation actually paid or deemed to have been paid under the 1971 Fund Convention.

(d) Paragraph I of article 9 of this Convention shall also apply to the rights enjoyed under the 1969 Liability Convention.

Article 36 ter

1. Subject to paragraph 4 of this article, the aggregate amount of the annual contributions payable in respect of contributing oil received in a single Contracting State during a calendar year shall not exceed 27.5% of the total amount of annual contributions pursuant to the 1992 Protocol to amend the 1971 Fund Convention, in respect of that calendar year.

2. If the application of the provisions in paragraphs 2 and 3 of article 12 would result in the aggregate amount of the contributions payable by contributors in a single Contracting State in respect of a given calendar year exceeding 27.5% of the total annual contributions, the contributions payable by all contributors in that State shall be reduced pro rata so that their aggregate contributions equal 27.5% of the total annual contributions to the Fund in respect of that year.

3. If the contributions payable by persons in a given Contracting State shall be reduced pursuant to paragraph 2 of this article, the contributions payable by persons in all other Contracting States shall be increased pro rata so as to ensure that the total amount of contributions payable by all persons liable to contribute to the Fund in respect of the calendar year in question will reach the total amount of contributions decided by the Assembly.

4. The provisions in paragraphs I to 3 of this article shall operate until the total quantity of contributing oil received in all Contracting States in a calendar year has reached 750 million tons or until a period of 5 years after the date of entry into force of the said 1992 Protocol has elapsed, whichever occurs earlier.

Article 36 quater

Notwithstanding the provisions of this Convention, the following provisions shall apply to the administration of the Fund during the period in which both the 1971 Fund Convention and this Convention are in force:

(a) The Secretariat of the Fund, established by the 1971 Fund Convention (hereinafter referred to as „the 1971 Fund”), headed by the Director, may also function as the Secretariat and the Director of the Fund.

(b) If, in accordance with subparagraph (a), the Secretariat and the Director of the 1971 Fund also perform the function of Secretariat and Director of the Fund, the Fund shall be represented, in cases of conflict of interests between the 1971 Fund and the Fund, by the Chairman of the Assembly of the Fund.

(c) The Director and the staff and experts appointed by him, performing their duties under this Convention and the 1971 Fund Convention, shall not be regarded as contravening the provisions of article 30 of this Convention in so far as they discharge their duties in accordance with this article.

(d) The Assembly of the Fund shall endeavour not to take decisions which are incompatible with decisions taken by the Assembly of the 1971 Fund. If differences of opinion with respect to common administrative issues arise, the Assembly of the Fund shall try to reach a consensus with the Assembly of the 1971 Fund, in a spirit of mutual co-operation and with the common aims of both organisations in mind.

(e) The Fund may succeed to the rights, obligations and assets of the 1971 Fund if the Assembly of the 1971 Fund so decides, in accordance with article 44, paragraph 2, of the 1971 Fund Convention.

(f) The Fund shall reimburse to the 1971 Fund all costs and expenses arising from administrative services performed by the 1971 Fund on behalf of the Fund.

Article 36 quinquies

Final clauses

The final clauses of this Convention shall be articles 28 to 39 of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention. References in this Convention to Contracting States shall be taken to mean references to the Contracting States of that Protocol.

FINAL CLAUSES

[articles 28 to 39 of the Protocol of 1992
to Amend the 1991 Fund Convention]

*Article 28**Signature, ratification, acceptance, approval
and accession*

1. This Protocol shall be open for signature at London from 15 January 1993 to 14 January 1994 by any State which has signed the 1992 Liability Convention.

2. Subject to paragraph 4, this Protocol shall be ratified, accepted or approved by States which have signed it.

3. Subject to paragraph 4, this Protocol is open for accession by States which did not sign it.

4. This Protocol may be ratified, accepted, approved or acceded to only by States which have ratified, accepted, approved or acceded to the 1992 Liability Convention.

5. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the Secretary-General of the Organisation.

6. A State which is a Party to this Protocol but is not a Party to the 1971 Fund Convention shall be bound by the provisions of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol in relation to other Parties hereto, but shall not be bound by the provisions of the 1971 Fund Convention in relation to Parties thereto.

7. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol shall be deemed to apply to the Convention so amended, as modified by such amendment.

*Article 29**Information on contributing oil*

1. Before this Protocol comes into force for a State, that State shall, when depositing an instrument referred to in article 28, paragraph 5, and annually thereafter at a date to be determined by the Secretary-General of the Organisation, communicate to him the name and address of any person who in respect of that State would be liable to contribute to the Fund pursuant to article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol as well as data on the relevant quantities of contributing oil received by any such person in the territory of that State during the preceding calendar year.

2. During the transitional period, the Director shall, for Parties, communicate annually to the Secretary-General of

the Organisation data on quantities of contributing oil received by persons liable to contribute to the Fund pursuant to article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol.

*Article 30**Entry into force*

1. This Protocol shall enter into force 12 months following the date on which the following requirements are fulfilled:

(a) at least eight States have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the Organisation; and

(b) the Secretary-General of the Organisation has received information in accordance with article 29 that those persons who would be liable to contribute pursuant to article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 450 million tons of contributing oil.

2. However, this Protocol shall not enter into force before the 1992 Liability Convention has entered into force.

3. For each State which ratifies, accepts, approves or accedes to this Protocol after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, the Protocol shall enter into force 12 months following the date of the deposit by such State of the appropriate instrument.

4. Any State may, at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol declare that such instrument shall not take effect for the purpose of this article until the end of the six-month period in article 31.

5. Any State which has made a declaration in accordance with the preceding paragraph may withdraw it at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General of the Organisation. Any such withdrawal shall take effect on the date the notification is received, and any State making such a withdrawal shall be deemed to have deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol on that date.

6. Any State which has made a declaration under article 13, paragraph 2, of the Protocol of 1992 to amend the 1969 Liability Convention shall be deemed to have also made a declaration under paragraph 4 of this article. Withdrawal of a declaration under the said article 13, paragraph 2, shall be deemed to constitute withdrawal also under paragraph 5 of this article.

*Article 31**Denunciation of the 1969 and 1971 Conventions*

Subject to article 30, within six months following the date on which the following requirements are fulfilled:

(a) at least eight States have become Parties to this Protocol or have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the Organisation, whether or not subject to article 30, paragraph 4, and

(b) the Secretary-General of the Organisation has received information in accordance with article 29 that those persons who are or would be liable to contribute pursuant to article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 750 million tons of contributing oil;

each Party to this Protocol and each State which has deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, whether or not subject to article 30, paragraph 4, shall, if Party thereto, denounce the 1971 Fund Convention and the 1969 Liability Convention with effect 12 months after the expiry of the above-mentioned six-month period.

*Article 32**Revision and amendment*

1. A conference for the purpose of revising or amending the 1992 Fund Convention may be convened by the Organisation.

2. The Organisation shall convene a Conference of Contracting States for the purpose of revising or amending the 1992 Fund Convention at the request of not less than one third of all Contracting States.

*Article 33**Amendment of compensation limits*

1. Upon the request of at least one quarter of the Contracting States, any proposal to amend the limits of amounts of compensation laid down in article 4, paragraph 4, of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organisation and to all Contracting States.

2. Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organisation for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

3. All Contracting States to the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol, whether or not Members of the Organisation, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

4. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided for in paragraph 3, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

5. When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents and in particular the amount of damage resulting therefrom and changes in the monetary values. It shall also take into account the relationship between the limits in article 4, paragraph 4, of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol and those in article V, paragraph I, of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

6(a) No amendment of the limits under this article may be considered before 15 January 1998 nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this article. No amendment under this article shall be considered before this Protocol has entered into force.

(b) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol increased by 6% per year calculated on a compound basis from 15 January 1993.

(c) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol multiplied by three.

7. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 shall be notified by the Organisation to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of 18 months after the date of notification unless within that period not less than one quarter of the States that were Contracting States at the time of the adoption of the amendment by the Legal Committee have communicated to the Organisation that they do not accept the amendment in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

8. An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 7 shall enter into force 18 months after its acceptance.

9. All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with article 34, paragraphs I and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

10. When an amendment has been adopted by the Legal Committee but the 18-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 7. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

Article 34

Denunciation

1. This Protocol may be denounced by any Party at any time after the date on which it enters into force for that Party.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General of the Organisation.

3. A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General of the Organisation.

4. Denunciation of the 1992 Liability Convention shall be deemed to be a denunciation of this Protocol. Such denunciation shall take effect on the date on which denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1969 Liability Convention takes effect according to article 16 of that Protocol.

5. Any Contracting State to this Protocol which has not denounced the 1971 Fund Convention and the 1969 Liability Convention as required by article 31 shall be deemed to have denounced this Protocol with effect twelve months after the expiry of the six-month period mentioned in that article. As from the date on which the denunciations provided for in article 31 take effect, any Party to this Protocol which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession to the 1969 Liability Convention shall be deemed to have denounced this Protocol with effect from the date on which such instrument takes effect.

6. As between the Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the 1971 Fund Convention in accordance with article 41 thereof shall not be construed in any way as a denunciation of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol.

7. Notwithstanding a denunciation of this Protocol by a Party pursuant to this Article, any provisions of this Protocol relating to the obligations to make contributions under article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol with respect to an incident referred to in

article 12, paragraph 2(b), of that amended Convention and occurring before the denunciation takes effect shall continue to apply.

Article 35

Extraordinary sessions of the Assembly

1. Any Contracting State may, within 90 days after the deposit of an instrument of denunciation the result of which it considers will significantly increase the level of contributions for the remaining Contracting States, request the Director to convene an extraordinary session of the Assembly. The Director shall convene the Assembly to meet not later than 60 days after receipt of the request.

2. The Director may convene, on his own initiative, an extraordinary session of the Assembly to meet within 60 days after the deposit of any instrument of denunciation, if he considers that such denunciation will result in a significant increase in the level of contributions of the remaining Contracting States.

3. If the Assembly at an extraordinary session convened in accordance with paragraph 1 or 2 decides that the denunciation will result in a significant increase in the level of contributions for the remaining Contracting States, any such State may, not later than 120 days before the date on which the denunciation takes effect, denounce this Protocol with effect from the same date.

Article 36

Termination

1. This Protocol shall cease to be in force on the date when the number of Contracting States falls below three.

2. States which are bound by this Protocol on the day before the date it ceases to be in force shall enable the Fund to exercise its functions as described under article 37 of this Protocol and shall, for that purpose only, remain bound by this Protocol.

Article 37

Winding up of the Fund

1. If this Protocol ceases to be in force, the Fund shall nevertheless:

(a) meet its obligations in respect of any incident occurring before the Protocol ceased to be in force;

(b) be entitled to exercise its rights to contributions to the extent that these contributions are necessary to meet the obligations under subparagraph (a), including

expenses for the administration of the Fund necessary for this purpose.

2. The Assembly shall take all appropriate measures to complete the winding up of the Fund including the distribution in an equitable manner of any remaining assets among those persons who have contributed to the Fund.

3. For the purposes of this article the Fund shall remain a legal person.

Article 38

Depositary

1. This Protocol and any amendments accepted under article 33 shall be deposited with the Secretary-General of the Organisation.

2. The Secretary-General of the Organisation shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument together with the date thereof;

(ii) each declaration and notification under article 30 including declarations and withdrawals deemed to have been made in accordance with that article;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) the date by which denunciations provided for in article 31 are required to be made;

(v) any proposal to amend limits of amounts of compensation which has been made in accordance with article 33, paragraph 1;

(vi) any amendment which has been adopted in accordance with article 33, paragraph 4;

(vii) any amendment deemed to have been accepted under article 33, paragraph 7, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 8 and 9 of that article;

(viii) the deposit of an instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;

(ix) any denunciation deemed to have been made under article 34, paragraph 5;

(x) any communication called for by any article in this Protocol;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all Signatory States and to all States which accede to the Protocol.

3. As soon as this Protocol enters into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General of the Organisation to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 39

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this twenty-seventh day of November one thousand nine hundred and ninety-two.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned being duly authorised for that purpose have signed this Protocol.¹

¹ Signatures omitted.

„1992. évi nemzetközi egyezmény az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról

Általános rendelkezések

1. cikk

Az egyezmény alkalmazásában:

1. Az 1992. évi Felelősségi Egyezmény az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezmény.

1bis Az 1971. évi Alap Egyezmény az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1971. évi Nemzetközi Egyezmény. A nevezett egyezményhez tartozó 1976. évi jegyzőkönyv részes államaira nézve a fogalmat úgy kell tekinteni, hogy az magában foglalja a nevezett Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezményt.

2. Hajó, Személy, Tulajdonos, Olaj, Szennyezéssel okozott kár, Megelőző Intézkedések, Esemény és Szervezet jelentése ugyanaz, mint az 1992. évi Felelősségi Egyezmény 1. cikkében.

3. Hozzájárulási olaj jelent nyersolajat és tüzelőolajat az alábbi (a) és (b) alpontok meghatározása szerint:

(a) *Nyersolaj* a talajban természetesen előforduló minden cseppfolyós szénhidrogén keverék, legyen az kezelt vagy kezeletlen, hogy szállításra alkalmassá váljon. Ugyancsak magában foglal nyersolajakat, melyekből bizonyos desztillátum frakciókat kivontak (esetenként „redukált kőolajak” néven említve), vagy amelyekhez bizonyos desztillátum frakciókat hozzáadtak (esetenként „hegyes” vagy „rekonstruált” nyersolajak néven említve).

(b) *Tüzelőolaj* jelent nehéz desztillátumokat vagy nyersolaj maradványokat, vagy ilyen anyagok elegyeit, melyet hő vagy energia előállítása céljára használnak, az „American Society for Testing and Materials’ Specification for

Number Four Fuel Oil (Designation D 396-69)” szerinti egyenértékű vagy nehezebb minőségben.

4. Az „elszámolási egység” jelentése ugyanaz, mint az 1992. évi Felelősségi Egyezmény V. cikkének 9. szakaszában.

5. Hajó tonnatartalma jelentése ugyanaz, mint az 1992. évi Felelősségi Egyezmény V. cikkének 10. szakaszában.

6. Tonna, amely olajra vonatkozóan 1000 kg-os tonnát jelent.

7. Kezes, a tulajdonos felelősségének fedezetére – az 1992. évi Felelősségi Egyezmény VII. cikke 1. szakaszának megfelelően –, biztosítást vagy más pénzügyi biztosítékot nyújtó személy.

8. Terminál berendezés jelent az ömlesztett olaj tárolására szolgáló minden telephelyet, amely vízi szállítás útján érkező olaj fogadására szolgál, ideértve a partok előtt elhelyezkedő és ilyen telephelyhez kapcsolt létesítményt.

9. Amennyiben baleseti esemény előfordulások sorozatából áll, úgy a baleseti esemény dátumául az első esemény napjának dátuma a baleseti esemény dátuma.

2. cikk

1. Az olajszennyezéssel okozott kár megtérítésére alap létesül, amelynek neve: Nemzetközi Olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló alap 1992 (a továbbiakban: Alap), a következő célkitűzések teljesítésére:

(a) kártérítést nyújtása a szennyezéssel okozott kárért, olyan mértékig, amennyire az 1992. évi Felelősségi Egyezmény által nyújtott védelem elégtelen;

(b) érvényesíteni az Alap Egyezményben rögzített szándékokat.

2. Szerződő Államban az Alapot jogi személyként kell elismerni, amely a Szerződő Állam jogszabályi rendelkezéseiben meghatározott mértékig jogokat és kötelezettségeket vállalhat, perelhet és perelhető az Állam bíróságai előtt folyó jogi eljárásokban. Szerződő Állam elismeri az Alap Igazgatóját (a továbbiakban: „Az Igazgató”), mint az Alap jogi képviselőjét.

3. cikk

Ez az Egyezmény kizárólag a következőre vonatkozik:

(a) az alábbi helyeken szennyezéssel okozott kár:

(i) Szerződő Állam területén, beleértve a területi vizeket, és

(ii) Szerződő Állam nemzetközi jognak megfelelően létesített kizárólagos gazdasági övezetében, vagy, amennyiben a Szerződő Állam nem létesített ilyen övezetet, az Államnak az Állam által a nemzetközi jognak megfelelően meghatározott területi vizein túli és azzal szomszédos területen, ami legfeljebb 200 tengeri mérföldnyire terjed ki

attól alapvonalától, melytől területi vizeinek szélességét mérik;

(b) a kár megelőzésére vagy csökkentésére tett megelőző intézkedésekre, bárhol is kerül sor azokra.

4. cikk

Kártalanítás

1. A 2. cikk 1 (a) szakasza szerinti feladata teljesítésének céljából az Alap kártérítést fizet a szennyezés miatt kárt szenvedett személynek, amennyiben az ilyen személy az 1992. évi Felelősségi Egyezményben foglaltak szerint nem kaphatott kielégítő kártalanítást,

(a) mivel az 1992. évi Felelősségi Egyezmény szerint nem merül fel kártérítési felelősség;

(b) mert az 1992. évi Felelősségi Egyezmény szerint a kárért felelős tulajdonos pénzügyileg képtelen teljes mértékben eleget tenni kötelezettségeinek, és a nevezett Egyezmény VII. cikkében rendelt pénzügyi biztosíték nem vagy nem kellő mértékben fedezi a kártalanítási követelések kielégítését; tulajdonos akkor tekinthető pénzügyi szempontból teljesítésre képtelennek, illetve pénzügyi biztosítékot akkor kell elégtelennek tekinteni, ha a kárt szenvedett személy nem kaphatta meg az 1992. évi Felelősségi Egyezmény szerint őt megillető kártérítési összeg egészét, jöllehet a jogorvoslat érdekében megtette a rendelkezésére álló ésszerű intézkedéseket;

(c) mert a kár meghaladja a tulajdonos 1992. évi Felelősségi Egyezmény szerinti felelősségét a nevezett Egyezmény V. cikkének 1. szakasza szerinti korlátozás alapján, vagy más hatályos, az ezen Egyezmény keltezése napján aláírásra, megerősítésre vagy csatlakozásra nyitva álló Nemzetközi Egyezmény fogalmai alapján.

E cikk céljára a tulajdonos részéről ésszerűen felmerült, vagy a szennyezés megelőzésére vagy csökkentésére önként hozott ésszerű áldozatainak költségeit úgy kell kezelni, mint szennyezéssel okozott kárt.

2. Az Alap nem vállal kötelezettséget az előző szakaszban foglaltak alapján, ha:

(a) bizonyítható, hogy a szennyezéssel okozott kár háborús cselekményből, ellenségeskedésekből, polgárháborúból vagy felkelésből ered, vagy olyan olaj okozta, ami egy hadihajóból, illetve állami tulajdonú vagy állam által üzemeltetett és az esemény idején kormányzati nem kereskedelmi szolgálatban használt hajóból származik; vagy

(b) a felperes nem tudja bizonyítani, hogy a kárt okozó szennyezés hajóból származik.

3. Amennyiben az Alap bebizonyítja, hogy a szennyezéssel okozott kár részben vagy egészében a kárt szenvedett személy károkozás szándékával elkövetett cselekményből vagy mulasztásából vagy hanyagságából eredt, az Alap részben vagy teljesen mentesülhet az ilyen személynek történő kártalanítás fizetési kötelezettsége alól. Az

Alap olyan mértékig mentesülhet, amennyire hajótulajdonos mentesülhetne az 1992. évi Felelősségi Egyezmény III. cikkének 3. szakasza szerint. Az Alap azonban nem kaphat felmentést a megelőző intézkedések tekintetében.

4. (a) Az e szakasz (b) és (c) alpontjaiban foglalt rendelkezések kivételével az Alap által e cikk alapján fizetendő kártérítés végösszegét egy esemény tekintetében úgy kell korlátozni, hogy a nevezett összeg és az 1992. évi Felelősségi Egyezmény alapján a szennyezéssel okozott kárért ténylegesen kifizetett összeg egyenlege az ezen Egyezmény 3. cikkében meghatározott alkalmazás körében ne haladja meg a 135 millió elszámolási egységet.

(b) A (c) alpontban foglalt rendelkezés kivételével az Alap által e cikk alapján a kivételes, elkerülhetetlen és ellenállhatatlan jellegű természeti jelenségből eredő szennyezéssel okozott kárért fizetendő kártérítés végösszege nem haladhatja meg a 135 millió elszámolási egységet.

(c) Az (a) és (b) alpontokban hivatkozott maximális kártérítési összeg 200 millió elszámolási egység bármilyen időszak alatt előforduló bármilyen esemény tekintetében, ahol az ezen Egyezmény három Részese érintett, akik tekintetében az ilyen Részesek területén, az előző naptári év folyamán, a személyek által átvett hozzájárulási olaj összegezett vonatkozó mennyisége 600 millió tonnával egyenlő volt, vagy azt meghaladta.

(d) Az 1992. évi Felelősségi Egyezmény V. cikke 3. szakaszának megfelelően képzett alapon felszaporodott kamatot, amennyiben van, nem lehet számításba venni az Alap által e cikk alapján fizetendő maximális kártérítés kiszámításánál.

(e) Az e cikkben említett összegeket nemzeti valutára kell átszámítani az adott valuta Speciális Lehívási Jogokhoz való viszonyítása alapján, azon a napon, amikor az Alap Közgyűlése határoz a kártérítés megfizetésének első időpontjáról.

5. Ahol az Alappal szemben megállapított követelések összege meghaladja a 4. szakasz alapján fizetendő kártérítési összeget, a rendelkezésre álló összeget olyan módon kell felosztani, hogy a megállapított követelés és az igénylő által az ezen Egyezmény alapján ténylegesen visszaszerzett kártérítési összeg közötti arány azonos legyen minden igénylő esetében.

6. Az Alap Közgyűlése úgy határozhat, hogy kivételes esetekben az ezen Egyezménynek megfelelő kártérítést lehet kifizetni akkor is, ha a hajó tulajdonosa nem képzett alapot az 1992. évi Felelősségi Egyezmény V. cikke 3. szakaszának megfelelően. Ilyen esetben az e cikk 4 (e) szakaszát kell megfelelően alkalmazni.

7. Az Alap, Szerződő Állam kérésére, szükség esetén közreműködésével segítheti a Szerződő Államot oly módon, hogy a Szerződő Állam a szennyezéssel okozott kár megelőzésére vagy csökkentésére személyzetet, anyagokat és szolgáltatásokat mozgósíthasson a lehető legrövi-

debb időn belül, melynek tekintetében az Alap kártérítés fizetésére kötelezhető az Egyezmény alapján.

8. Az Alap, a Belső Szabályzatában meghatározott feltételekkel, hitelt nyújthat az olyan szennyezési eseménnyel összefüggő kárral kapcsolatos megelőző intézkedésekre, melynek tekintetében az Alapot ezen Egyezmény alapján kártérítés fizetésére szólíthatják fel.

5. cikk [törölve]

6. cikk

A 4. cikk szerinti kártérítési jogok hatályukat veszítik, kivéve, ha a kár bekövetkeztétől számított három éven belül a 7. cikk 6. szakasza alapján per indítására vagy bejelentés megtételére kerül sor. A károkozás eseményének napjától számított hat év elmúltával per már nem indítható.

7. cikk

1. E cikk rendelkezéseinek értelmében az Alappal szemben az Egyezmény 4. cikke szerinti kártérítésére irányuló keresetet csak az 1992. évi Felelősségi Egyezmény IX. cikke szerinti illetékes bíróság előtt lehet kezdeményezni az olyan tulajdonos ellen, aki – az Egyezmény III. cikke 2. szakasza rendelkezéseiben meghatározott esetek kivételével – felelős vagy felelős lehetne az adott esemény által okozott szennyezési kárért.

2. Szerződő Államoknak biztosítaniuk kell, hogy bíróságai rendelkezzenek a kártérítési perek befogadásához szükséges hatáskörrel.

3. Szennyezéssel okozott kár miatt a hajó tulajdonosa vagy kezeze ellen az 1992. évi Felelősségi Egyezmény IX. cikke szerint illetékes bíróság előtt történt keresetindítás esetén, a bíróság kizárólagos hatásköri illetékességgel rendelkezik lesz az Alap ellen az ezen Egyezmény 4. cikke rendelkezéseinek alapján ugyanazon kár tekintetében indított keresetet illetően. Amennyiben az 1992. évi Felelősségi Egyezmény olyan Résztes Állama bíróságánál indítanak keresetet a szennyezéssel okozott kár megtérítésére, amelyik nem részese ennek az Egyezménynek, a felperes választása szerint az Alappal szembeni minden keresetet vagy azon Állam bíróságnál kell indítani, ahol az Alap székhelye van, vagy az 1992. évi Felelősségi Egyezmény IX. cikke szerint illetékes Résztes Állam bírósága előtt.

4. Szerződő Államoknak biztosítaniuk kell, hogy az Alapnak jogában álljon félként belépni minden jogi eljárásba, amit az 1992. évi Felelősségi Egyezmény IX. cikkének megfelelően azon Állam illetékes bíróságánál a hajó tulajdonosa, vagy annak kezeze ellen indítanak.

5. A 6. szakaszban foglalt rendelkezések kivételével az Alapot nem kötelezi az olyan eljárásban hozott ítélet vagy

döntés, melyekben nem vett részt félként, vagy az olyan megállapodás, amiben nem részes fél.

6. A 4. szakasz rendelkezéseire figyelemmel, tulajdonos vagy annak kezeze ellen – szennyezéssel okozott kár megtérítésére – az 1992. évi Felelősségi Egyezmény szerint Szerződő Állam illetékes bírósága előtt történő keresetet indítás esetén, az eljárásban résztvevő felek jogosultak a Szerződő Állam jogszabályai szerint értesíteni az Alapot. Az értesítésnek az eljárásban alkalmazott jogszabályi rendelkezésekben meghatározott alakíságok szerinti végrehajtása, valamint az Alapnak az eljárásba való belépését biztosító módon és időben történő átadása esetén, a bíróság által hozott ítélet, annak jogerőssé és végrehajthatóvá válása után az Alapra vonatkozóan kötelező erejűvé válik abban az értelemben, hogy az Alap nem vitathatja az ítéletben foglalt tényeket és megállapításokat, még akkor sem, ha az Alap ténylegesen nem lépett be az eljárásokba.

8. cikk

A 7. cikk 1. és 3. szakaszában meghatározott hatáskörrel rendelkező bíróság által az Alap ellen a 4. cikk 5. szakaszában szereplő felosztásra vonatkozóan hozott ítéletnek a Szerződő Államban való jogerőssé és végrehajthatóvá válásakor, az ítélet a Szerződő Államok mindegyikében a 1992. évi Felelősségi Egyezmény X. cikkében meghatározott azonos feltételekkel elismerendő és végrehajtható, továbbá a szokásos módon nem fellebbezhető.

9. cikk

1. Szennyezéssel okozott kárért, az Alap által kifizetett bármilyen összeg tekintetében, az Alap az Egyezmény 4. cikke 1. szakaszának megfelelően engedményezéssel megszerzi azokat a jogokat, melyeket az 1992. évi Felelősségi Egyezmény alapján a kártalanított személy élvezhet a tulajdonossal vagy annak kezezésével szemben.

2. Az Egyezmény rendelkezései nem érintik az Alap jogát, hogy viszontkeresettel vagy engedményezéssel éljen az előző szakaszban hivatkozottakon kívüli más személyekkel szemben. Az Alapnak az ilyen személyekkel szembeni engedményezési joga nem lehet kevésbé előnyös, mint az olyan személy biztosítójáé, akinek kártérítést fizettek.

3. Az Alappal szembeni viszontkereseti vagy engedményezési jog tiszteletben tartása mellett, amennyiben Szerződő Állam vagy annak képviselője a vonatkozó nemzeti jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a szennyezéssel okozott kárért a kártalanítás megfizetésére vonatkozó kötelezettségének eleget tett, engedményezéssel megszerzi azokat a jogokat, amelyeket a kártalanított személy az Egyezmény alapján élvezhet.

10. cikk

Hozzájárulások

1. A Szerződő államok részéről mindazon személyeknek éves hozzájárulást kell fizetniük az Alap javára akik, a 12. cikk 2. (a) vagy (b) szakaszában foglaltak szerinti naptári évben 150.000 tonnát meghaladó mennyiségben vettek át:

(a) Szerződő Állam területén lévő kikötőben vagy terminál berendezésben a kikötőkbe vagy terminál berendezésbe tengeri úton szállított hozzájárulási olajból; és

(b) tengeri úton szállított hozzájárulási olajat a Szerződő Állam területén lévő terminál berendezésben, amelyet azonban az Egyezményben nem részes Állam kikötőjében vagy terminál berendezésében rakodtak ki, azzal a feltétellel, hogy a hozzájárulási olajat ezen alpon alapján a Szerződő Államot érintő mennyiségként az Egyezményben nem részes államban történő kirakását követően kell figyelembe venni.

2. (a) Az 1. bekezdésben foglaltakra figyelemmel szerint, amennyiben Szerződő Állam területén az egy naptári évben egy személy által átvett hozzájárulási olaj mennyisége, továbbá az ugyanazon Szerződő Államban, ugyanabban az évben, a személlyel társult más személy, vagy személyek által átvett hozzájárulási olaj mennyisége együttesen meghaladja a 150.000 tonnát, az adott személy az átvett teljes mennyiség után fizet hozzájárulást, tekintet nélkül arra, hogy a közvetlenül általa átvett mennyiség nem haladta meg a 150.000 tonnát.

(b) Társult személy lehet leányvállalat vagy közös tulajdonú gazdálkodó szervezet. A kérdést, hogy a személyre vonatkozóan a társult viszony megállapítható vagy sem, az érintett Állam nemzeti joga szerint kell meghatározni.

11. cikk [törölve]

12. cikk

1. Szem előtt tartva az esedékes éves hozzájárulás összegének meghatározását, és számításba véve a kellő összegű és késedelem nélkül felhasználható pénzeszközök fenntartásának szükségességét, a Közgyűlés minden egyes naptári évre költségvetési tervet készít a következők szerint:

(i) Kiadások

(a) az Alap adminisztrálásával kapcsolatos költségek és kiadások a folyó évben és az előző évről maradt esetleges működési hiányok;

(b) a 4. szakasz szerint az Alappal szemben támasztott esedékes követelések kielégítésére a tárgyévben folyósítandó kifizetések, beleértve az Alap által a követelések kielégítésére korábban felvett kölcsönök visszafizetését, s figyelemmel arra, hogy a követelések teljes összege egyet-

len esemény tekintetében sem haladja meg a négymillió elszámolási egységet;

(c) a tárgyévben az Alappal szemben támasztott követeléseknek a 4. szakaszban foglaltak szerinti kielégítésére az Alap által folyósítandó kifizetéseket, ideértve az Alap által a követelések kielégítésére korábban felvett kölcsönök visszafizetését, amennyiben a követelések teljes összege bármelyik esemény tekintetében meghaladja a négymillió elszámolási egységet;

(ii) Bevételek

(a) az előző évek műveleteiből származó többletbevétel, ideértve minden kamatot;

(b) éves hozzájárulások, amennyiben a költségvetés egyensúlyához szükséges;

(c) minden egyéb bevétel.

2. A Közgyűlés határozza meg a hozzájárulások összegét. Az elfogadott döntés alapján, az Igazgató a Szerződő Államokra vonatkozóan kiszámítja a 10. cikkben szereplő személyekre esedékes éves hozzájárulás összegét:

(a) figyelemmel arra, hogy a hozzájárulás ezen cikk 1. bekezdése (i) (a) és (b) szakaszában nevezett kifizetések teljesítésére szolgál, s a hozzájárulás alapjául a személy által az előző naptári évben a Szerződő Államban átvett hozzájárulási olaj minden egyes tonnája után fizetett meghatározott összeg jöhet számításba, továbbá

(b) figyelemmel arra is, hogy a hozzájárulás ezen cikk 1. bekezdése (i) (c) szakaszában nevezett kifizetések teljesítésére is szolgál, a hozzájárulás alapjául a személy által a szennyezést okozó esemény bekövetkeztét megelőző naptári évben a Szerződő Államban átvett hozzájárulási olaj minden egyes tonnája után fizetett meghatározott összeg jöhet számításba, amennyiben a Szerződő Állam az esemény napján az Egyezmény részese volt.

3. A 2. szakaszban nevezett összegek kiszámításához, a szükséges hozzájárulás teljes összegét el kell osztani a Szerződő Államokban a tárgyévben átvett hozzájárulási olaj teljes mennyiségével.

4. Az éves hozzájárulás az Alap Belső Szabályzatában meghatározott napon esedékes. Szükség esetén a Közgyűlés más befizetési dátumot határozhat meg.

5. A Közgyűlés az Alap Pénzügyi Szabályzatában lefektetett feltételek teljesülése esetén úgy határozhat, hogy átutalásokat végez a 12. cikk 2. (a) pontjának megfelelően kapott pénzeszközök és a 12. cikk 2. (b) pontjának megfelelően kapott pénzeszközök között.

13. cikk

1. A 12. cikk alapján esedékes, de késedelmesen átutalt hozzájárulási összeget késedelmi kamat terheli, amelyet az Alap Belső Szabályzatának megfelelően kell meghatározni figyelemmel arra, hogy különböző körülményekre eltérő kamatlábakat lehet meghatározni.

2. A Szerződő Államoknak biztosítaniuk kell, hogy az Egyezmény alapján az Alaphoz való hozzájárulási kötelezettség teljesüljön a Szerződő Állam területén átvett olaj tekintetében, és tegyenek meg minden a jogszabályaik szerint szükséges intézkedést, ideértve a szükségesnek mutató szankciók alkalmazását a kötelezettségek hatékony teljesítése érdekében, azonban azzal a feltétellel, hogy az ilyen intézkedések csak azon személyekre irányulhatnak, akik az Alapnak fizetendő hozzájárulási kötelezettség alatt állnak.

3. Amennyiben egy személy, aki a 10. és 12. cikkeknek megfelelően köteles hozzájárulást fizetni az Alap részére, nem teljesíti e kötelezettségét a hozzájárulás egészének vagy részének tekintetében, és hátralékban van, az Alap Igazgatójának meg kell tennie minden szükséges intézkedést az ilyen személy ellen, az esedékes összeg behajtása érdekében. Amennyiben a kötelezettségét nem teljesítő személy fizetésképtelennek bizonyul, vagy a körülmények indokolták teszik, az Igazgató javaslatára a Közgyűlés határozhat az adós személy elleni intézkedés mellőzéséről.

14. cikk

1. A Szerződő Államok megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratuk letétbe helyezésekor, vagy az után bármikor nyilatkozatot tehetnek, hogy vállalják mindazon kötelezettségek teljesítését, amelyek az Egyezmény 10. cikk 1. szakasza szerint, az Alap javára a hozzájárulásra kötelezett személyeket a Szerződő Állam területén átvett olajjal összefüggésben terhelik. A nyilatkozatot írásban kell megtenni, és abban meg kell meghatározni, hogy mely kötelezettségek átvállalására vonatkozik.

2. Amennyiben az 1. szakasz szerinti nyilatkozat tételére az Egyezmény 40. cikkében meghatározott hatálybalépés előtt kerül sor, a nyilatkozatot a Szervezet Főtitkáránál kell letétbe helyezni, aki az Egyezmény hatálybalépése után közli a nyilatkozatot az Igazgatóval.

3. Az 1. szakasz szerinti nyilatkozatot, melyet ezen Egyezmény hatálybalépése után tesznek, az Igazgatónál kell letétbe helyezni.

4. Az e cikknek megfelelően tett nyilatkozatot a Szerződő Állam az Igazgatónak átadott írásbeli értesítéssel visszavonhatja. Az Igazgatónak átadott értesítés három hónappal az után lép hatályba, hogy az Igazgató azt kézhez vette.

5. Szerződő Állam, amelyet az e cikk alapján tett nyilatkozat köt, az ellene illetékes bíróság előtt a nyilatkozatban meghatározott kötelezettség tekintetében indított eljárásban, lemond minden mentességről, amelynek igénybevételére egyébként jogosult lenne.

15. cikk

1. Szerződő Államnak biztosítania kell, hogy azon személyek, akik a területén olyan mennyiségben vesznek át hozzájárulási olajat, ami után az Alaphoz való hozzájárulási kötelezettség keletkezik, az Igazgató által készített jegyzékben feltüntetésre kerüljenek, s a hozzájárulásra kötelezett személyeket tartalmazó jegyzék – a következő szakaszban meghatározott feltételnek megfelelően –, folyamatosan naprakész állapotú lehessen.

2. Az 1. cikk alkalmazásában, a Belső Szabályzatban meghatározásra kerülő időben és módon a Szerződő Államoknak közölniük kell az Igazgatóval mindazon személyek nevét és címét, akik a Szerződő Államból a 10. cikk rendelkezése szerint a hozzájárulás megfizetésére kötelezettek, valamint az ilyen személyek által az előző naptári évben átvett hozzájárulási olaj mennyiségére vonatkozó adatokat.

3. Annak megállapítása céljára, hogy a 10. cikk 1. szakaszában foglalt rendelkezés szerint kik az Alaphoz való hozzájárulás befizetésének végrehajtására köteles személyek, és szükség esetén, az ilyen személy vonatkozásában a hozzájárulási olaj mennyiségétől függő befizetési kötelezettség mértékének megállapításához, maga a jegyzék lesz a benne közölt tények meggyőző bizonyítéka.

4. Amennyiben a Szerződő Állam nem tesz eleget a kötelezettségének, hogy benyújtsa az Igazgatóhoz a 2. szakaszban meghatározott tájékoztatást, és ez az Alapnak pénzügyi veszteséget okoz, az a Szerződő Állam köteles kártérítést fizetni az Alapnak az ebből származó veszteségekért. A Közgyűlés az Igazgató ajánlására dönthet, hogy az ilyen kártérítést meg kell-e fizetnie annak a Szerződő Államnak.

16. cikk

Szervezet és adminisztráció

Az Alapnak Közgyűlése és az Igazgató által vezetett Titkársága van.

17. cikk

Közgyűlés

A Közgyűlés az Egyezmény Szerződő Államaiból áll.

18. cikk

A Közgyűlés feladatai a következők:

1. mindegyik rendes ülésén megválasztani Elnökét és két Alelnökét, akik a következő ülésig lesznek hivatalban;

2. meghatározni saját eljárási szabályzatát az Egyezmény rendelkezéseire figyelemmel;

3. elfogadni az Alap megfelelő működéséhez szükséges Belső Szabályzatot;

4. kinevezni az Igazgatót, szükség esetén intézkedni további tisztségviselő személyek kinevezéséről, és meghatározni az Igazgató és más tisztségviselő személyek szolgálatának feltételeit;

5. elfogadni az éves költségvetést és meghatározni az éves hozzájárulásokat;

6. kinevezni a könyvvizsgálókat és jóváhagyni az Alap könyvelését;

7. jóváhagyni az alappal szembeni követelések rendezését, határozatokat hozni a 4. cikk 5. szakaszának megfelelően rendelkezésre álló kártérítési összegnek a térítést igénylők közötti felosztásáról, és meghatározni azokat a feltételeket, melyeknek megfelelően ideiglenes kifizetéseket kell eszközölni a követelések tekintetében, figyelemmel arra, hogy a szennyezéssel okozott kár áldozatai a mielőbbi kártalanításban részesüljenek;

8. [törölve]

9. ideiglenes vagy állandó alárendelt testület szükség szerinti létrehozása, s tevékenységének meghatározása, valamint a rábízott feladatok ellátásához szükséges felhatalmazás megadása, továbbá gondoskodás arról, hogy a testület tagjai, a tagoknak a Közgyűlés által történő kiválasztásánál és kinevezésekor a tagokat delegáló országok földrajzi, valamint az átvett hozzájárulási olaj Résztes Államok szerinti eloszlására tekintettel, megfelelően legyenek képviselve, valamint annak biztosítása, hogy a Közgyűlés eljárási szabályzata – a szükséges változásokkal –, figyelemmel az alárendelt testületek munkájára, alkalmazható legyen;

10. annak meghatározása, hogy mely nem Szerződő Államok és mely kormányközi és nemzetközi nem-kormányközi szervezetek vehessenek – szavazati jog nélkül – részt a Közgyűlés, illetve az alárendelt testületek ülésein;

11. utasításokat adni az Igazgatónak és alárendelt testületeknek az Alap adminisztrálására vonatkozóan;

12. [törölve]

13. felügyelni az ezen Egyezmény és saját döntései megfelelő végrehajtását;

14. elvégezni minden egyéb feladatot, amelyek ezen Egyezmény alapján a Közgyűlésre hárulnak, vagy más okból szükségesek az Alap megfelelő működéséhez.

19. cikk

1. A Közgyűlés rendes üléseire naptári évenként egyszer kerül sor, amit az Igazgató hív össze.

2. A Közgyűlés rendkívüli üléseit az Igazgató hívja össze a Közgyűlés tagjai legalább egyharmadának kérésére, és összehívható az Igazgató saját kezdeményezésére, a Közgyűlés Elnökével folytatott konzultáció után. Az Igazgató legalább harminc napos értesítést ad a tagoknak az ilyen ülésekről.

20. cikk

A Közgyűlés határozatképességéhez szükséges legkisebb létszám a tagjainak többsége.

21-től 27-ig terjedő cikkek [törölve]

28. cikk

Titkárság

1. A Titkárság az Igazgatóból és olyan személyzetből áll, amit az Alap adminisztrálása megkíván.

2. Az Igazgató az Alap jogi képviselője.

29. cikk

1. Az Igazgató az Alap vezető adminisztratív tisztségviselője. A Közgyűlés által neki adott utasítások függvényében végrehajtja azokat a feladatokat, amelyeket ez az Egyezmény, az Alap Belső Szabályzata és a Közgyűlés jelöl ki számára.

2. Az Igazgató elsősorban

(a) kinevezi az Alap adminisztrálásához szükséges személyzetet;

(b) megteszi a szükséges intézkedéseket, szem előtt tartva az Alap eszközeinek megfelelő adminisztrálását;

(c) beszedi az ezen Egyezmény alapján esedékes hozzájárulásokat, ugyanakkor betartja különösen a 13. cikk 3. szakaszának rendelkezéseit;

(d) a szükséges mértékig foglalkozik az Alappal szemben támasztott követelésekkel, és végrehajtja az Alap egyéb feladatait, igénybe veszi jogi, pénzügyi és egyéb szakértők szolgáltatait;

(e) megtesz minden szükséges intézkedést az Alappal szemben támasztott követelések kezelésére az Eljárási Szabályzatban lefektetendő határokon belül és feltételekkel, beleértve a követelések végleges rendezését, ahol a Szabályzat úgy rendelkezik, a Közgyűlés előzetes jóváhagyása nélkül;

(f) elkészíti és a Közgyűlés elé terjeszti minden naptári évben a mérlegeket és költségvetési előirányzatokat;

(g) a Közgyűlés elnökével konzultálva elkészít, és közread egy jelentést az Alap előző naptári évben folytatott tevékenységeiről;

(h) elkészíti, összegyűjti és körözteti az iratokat, dokumentumokat, napirendet, jegyzőkönyveket és információkat, amelyek szükségesek lehetnek a Közgyűlés és az alárendelt testületek munkájához.

30. cikk

Feladataik végzése során az Igazgató és az általa kinevezett személyzet és szakértők nem kérhetnek vagy fogadhatnak el utasításokat semmilyen Kormánytól vagy az Alapon kívüli bármilyen hatóságtól. Tartózkodnak minden cselekménytől, ami rossz fényt vethet helyzetükre, mint nemzetközi tisztségviselőkre. A maga részéről minden Szerződő Állam vállalja, hogy tiszteletben tartja az Igazgató és az általa kinevezett személyzet és szakértők feladatának kizárólagos nemzetközi jellegét, és nem törekszik befolyásolni őket a feladati végzése során.

31. cikk

Pénzügyek

1. Mindegyik Szerződő Állam viseli a Közgyűlésen és az alárendelt testületekben résztvevő saját küldöttségének és képviselőinek fizetését, utazási és egyéb kiadásait.

2. Az Alap működésével kapcsolatban felmerült minden egyéb költséget az Alap fog viselni.

32. cikk

Szavazás

A következő rendelkezések vonatkoznak a Közgyűlésben történő szavazásra:

(a) minden tagnak egy szavazata van;

(b) a 33. cikk eltérő rendelkezései kivételével a Közgyűlés a jelenlevő és szavazó tagjainak többségi szavazatával dönt,

(c) a háromnegyedes vagy kétharmados többséget igénylő döntések meghozatalához a jelenlevők háromnegyedes vagy kétharmados többségi szavazatával hozott döntés szükséges;

(d) e cikk alkalmazásában a „jelenlevő tagok” kifejezés jelentése „az ülésen a szavazás idején jelenlevő tagok”, és a „jelenlevő és szavazó tagok” kifejezés jelentése „jelenlevő és helybenhagyó vagy nemleges szavazatot leadó tagok”. A szavazástól tartózkodó tagok úgy tekintendők, mint nem szavazók.

33. cikk

A Közgyűlés következő döntései igényelnek kétharmados többséget:

- (a) a 13. cikk 3. szakasz szerinti döntés, per indítása, nem indítása vagy folytatása egy hozzájáruló ellen;
- (b) az Igazgató 18. cikk 4. szakasz szerinti kinevezése;
- (c) alárendelt testületek létrehozása a 18. cikk 9. szakasza alapján, és az ilyen létrehozással kapcsolatos ügyek.

34. cikk

1. Az Alap eszközei, bevételei, beleértve a hozzájárulásokat, és minden egyéb vagyona mentességet élvez minden közvetlen adózás alól minden Szerződő Államban.

2. Amikor az Alap jelentős ingó vagy ingatlan vásárlásokat végez, vagy olyan fontos munkát végzett, amely hivatalos tevékenységeinek gyakorlásához szükséges, és amelyek költsége közvetlen vagy értékesítési adókat foglal magában, a Tagállamok Kormányai, hacsak lehetséges, tegyenek megfelelő intézkedéseket az ilyen illetékek és adók összegének csökkentésére vagy visszatérítésére.

3. Nem kell felmentést adni olyan vámilletékek, adók vagy díjak esetében, melyek csupán közműszolgáltatásokért való fizetséget képeznek.

4. Az Alap mentességet élvez az általa vagy a nevében hivatalos felhasználására importált vagy exportált cikkekre kivetett minden vámilleték, adó és egyéb kapcsolódó adó alól. Az így importált cikkeket nem lehet átruházni sem térítés ellenében, sem ingyenesen azon ország területén, amelybe importálták, kivéve az azon ország Kormányával egyeztetett feltételekkel.

5. Az Alapba hozzájárulást adó személyek, és az Alapból kártérítésben részesülő áldozatok vagy hajótulajdonosok azon állam adózási jogszabályai alá tartoznak, ahol adóznak, ebben a tekintetben semmilyen különleges felmentés vagy kedvezmény nem adható részükre.

6. Az ezen Egyezmény céljára adott egyéni hozzájárulásokra vonatkozó információt nem lehet nyilvánosságra hozni az Alapon kívül, kivéve, amennyire az szigorúan véve szükséges lehet ahhoz, hogy az Alap végrehajtsa feladatait, beleértve jogi eljárások indítását és megvédését.

7. Függetlenül az átutalások pénznemére vonatkozó meglévő vagy jövőbeni szabályoktól, a Szerződő Államok korlátozás nélküli felhatalmazást adnak az Alap részére adott minden hozzájárulás és az Alap által kifizetett kártérítés átutalására és kifizetésére.

35. cikk

Átmeneti rendelkezések

Az ezen Egyezmény hatálybalépésének napja után bekövetkező eseményekből felmerülő 4. cikk szerinti kárté-

ritési követeléseket nem lehet hamarabb elindítani az Alap ellen, mint a hatályba lépést követő százhuszadik nap elteltével.

36. cikk

A Szervezet Főtitkára hívja össze a Közgyűlés első ülését. Erre az Ülésre az ezen Egyezmény hatálybalépése után a lehető leghamarabb kerül sor, nem később, mint harminc nappal annak hatálybalépése után.

36 bis cikk

A következő átmeneti rendelkezések érvényesek a továbbiakban átmeneti időszaknak nevezett időszakban, amely a jelen Egyezmény hatálybalépésének napjával kezdődik, és azon a napon végződik, amikor az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv 31. cikkében a felmondásra vonatkozó rendelkezés hatályba lép:

(a) A jelen Egyezmény 2. cikke 1. (a) szakaszának alkalmazásakor az 1992. évi Felelősségi Egyezményre való hivatkozás magában foglalja az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1969. évi Nemzetközi Egyezményre való utalást annak eredeti változatában, vagy az ahhoz tartozó 1976. évi Jegyzőkönyv szerint módosítva (e cikkben, mint az 1969. évi Felelősségi Egyezményre hivatkozva), és az 1971. évi Alap Egyezményt is.

(b) Ahol egy esemény szennyezéssel okozott kárt idézett elő jelen Egyezmény hatáskörén belül, az Alap csak akkor és csak olyan mértékig fog kártérítést fizetni bármilyen szennyezéssel okozott kárt szenvedett személynek, amennyire az ilyen személy nem kaphat teljes és megfelelő kártérítést a kárért az 1969. évi Felelősségi Egyezmény, az 1971. évi Alap Egyezmény és a 1992. évi Felelősségi Egyezmény rendelkezései alapján, azzal a feltétellel, hogy az ezen Egyezmény hatáskörébe tartozó szennyezéssel okozott kár tekintetében az ezen Egyezmény Részesek vonatkozásában, aki azonban nem Részes az 1971. évi Alap Egyezménynek, az Alap csak akkor és olyan mértékig fog kártérítést fizetni bármilyen szennyezéssel okozott kárt szenvedett személynek, ha és amennyire az ilyen személy nem kaphat teljes kártérítést, amennyiben az az Állam Részesek voltak a fenti említett Egyezményeknek.

(c) Az ezen Egyezmény 4. cikkének alkalmazása során az Alap által fizetendő kártérítés végösszegének meghatározásánál figyelembe veendő összeg ugyancsak foglalja magában az 1969. évi Felelősségi Egyezmény alapján ténylegesen megfizetett kártérítési összeget, amennyiben volt, és az 1971. évi Alap Egyezmény alapján ténylegesen megfizetett, vagy megfizetettnek tartott kártérítés összegét is.

(d) A jelen Egyezmény 9. cikkének 1. szakasza ugyan-csak vonatkozik az 1969. évi Felelősségi Egyezmény alap-ján élvezett jogokra.

36 ter cikk

1. E cikk 4. szakaszának függvényében egy adott Szer-ződő Államban egy naptári év alatt átvett hozzájárulási olaj után fizetendő éves hozzájárulás teljes összege nem haladhatja meg az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv szerinti éves hozzájárulások vég-összegének 27,5%-át abban a naptári évben.

2. Amennyiben a 12. cikk 2. és 3. szakaszai rendelkezé-seinek alkalmazása azt eredményezné, hogy egy adott Szerződő Államban a hozzájárulók által az adott naptári évben fizetendő hozzájárulások végösszege meghaladná az összes éves hozzájárulás 27,5%-át, azon Államban a hozzájárulók által fizetendő hozzájárulásokat arányosan úgy kell csökkenteni, hogy azok hozzájárulásainak vég-összege az abban az évben az Alapnak fizetendő hozzájá-rulások 27,5%-ával legyen egyenlő.

3. Amennyiben egy adott Szerződő Államban a szemé-lyek által fizetendő hozzájárulásokat az e cikk 2. szakaszá-nak megfelelően csökkentik, minden más Szerződő Ál-lamban a személyek által fizetendő hozzájárulásokat ará-nyosan úgy kell megnövelni, hogy az biztosítsa, hogy az Alapnak fizetésre kötelezett összes személy által a szóban forgó naptári évben fizetendő hozzájárulások összege elér-je a Közgyűlés által elhatározott hozzájárulások teljes összegét.

4. Az e cikk 1–3. szakaszainak rendelkezései addig ér-vényesek, amíg vagy az összes Szerződő Államban egy naptári évben átvett hozzájárulási olaj összes mennyisége elérte a 750 millió tonnát, vagy amíg a nevezett 1992. évi Jegyzőkönyv hatálybalépésének napja után egy 5 éves idő-szak telt el.

36 quater cikk

Ezen Egyezmény rendelkezései ellenére, a következő rendelkezések vonatkoznak az Alap adminisztrálására azon időszak alatt, amíg az 1971. évi Alap Egyezmény és ez az Egyezmény egyaránt hatályban van:

(a) Az 1971. évi Alap Egyezmény (a továbbiakban: „az Alap 1971”) által létrehozott Alap Titkársága, amit az Igazgató vezet, ugyancsak működhet, mint az Alap Titkár-sága és Igazgatója.

(b) Amennyiben, az (a) alpontnak megfelelően az Alap 1971 Titkársága és Igazgatója az Alap Titkárságának és Igazgatójának feladatait is ellátja, az Alap 1971 és az Alap közötti érdekellentétek esetén az Alapot az Alap Közgyű-lésének Elnöke képviseli.

(c) Az Igazgató és az általa kinevezett személyzet és szakértők, amelyek feladataikat az ezen Egyezmény és az 1971. évi Alap Egyezmény szerint végzik, nem tekinten-dők úgy, mint az ezen Egyezmény 30. cikke rendelkezé-seinek megszegői, amennyiben feladataikat e cikknek megfelelően végzik.

(d) Az Alap Közgyűlésének törekednie kell arra, hogy ne hozzon olyan döntéseket, melyek összeférhetetlenek az Alap 1971 Közgyűlése általa hozott döntésekkel. Amennyiben nézetkülönbségek merülnek fel közös adminisztratív ügyek tekintetében, az Alap Közgyűlése meg-próbál közmegegyezést elérni az Alap 1971 Közgyűlésé-vel, a kölcsönös együttműködés szellemében, és szem előtt tartva a két szervezet közös céljait.

(e) Amennyiben az Alap 1971 Közgyűlése úgy dönt, az Alap örökölheti az Alap 1971 jogait, kötelezettségeit és eszközeit, az 1971. évi Alap Egyezmény 44. cikke 2. sza-kaszának megfelelően.

(f) Az Alap megtérít az Alap 1971-nek az Alap nevében az Alap 1971 által végzett adminisztratív szolgáltatások-ból felmerülő minden költséget és kiadást.

36 quinquies cikk

Záró rendelkezések

Ezen Egyezmény záró rendelkezései az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv 28-tól 39-ig terjedő cikkei lesznek. Az ezen Egyezményben a Szerződő Államokra történő hivatkozásokat úgy kell tekinteni, hogy azok a nevezett Jegyzőkönyv Szerződő Államaira való hi-vatkozást jelentenek.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

[Az 1991. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv 28-tól 39-ig terjedő cikkei]

28. cikk

Aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás és csatlakozás

1. E Jegyzőkönyv 1993. január 15-étől 1994. január 14-éig lesz nyitva Londonban bármelyik Állam által törté-nő aláírásra, amelyek aláírták a 1992. évi Felelősségi Egyezményt.

2. A 4. szakasz értelmében e Jegyzőkönyvet azok az Államok fogják megerősíteni, elfogadni vagy jóváhagyni, melyek aláírták azt.

3. A 4. szakasz értelmében e Jegyzőkönyv nyitva áll azon Államok általi csatlakozásra, amelyek nem írták alá azt.

4. E Jegyzőkönyvet csak azok az Államok erősíthetik meg, fogadják el, hagyhatják jóvá vagy csatlakozhatnak ahhoz, melyek megerősítették, elfogadták, jóváhagyták a 1992. évi Felelősségi Egyezményt vagy csatlakoztak ahhoz.

5. A megerősítést, elfogadást, jóváhagyást vagy csatlakozást a Szervezet Főtitkáránál letétbe helyezett olyan értelmű hivatalos okirattal kell fogatosítani.

6. Az olyan Államot, amely Része e Jegyzőkönyvnek, de nem Része az 1971. évi Alap Egyezménynek, az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény rendelkezései fogják kötni annak más Részei tekintetében, de nem lesznek kötve az 1971. évi Alap Egyezmény rendelkezései által annak más Részei vonatkozásában.

7. Minden megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot, melyet az után helyeznek letétbe, amikor az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény egy módosítása hatályba lépett, úgy kell tekinteni, hogy az az ilyen módosítással is módosított Egyezményre vonatkozik.

29. cikk

Hozzájárulási olajra vonatkozó információ

1. Mielőtt e Jegyzőkönyv hatályba lép egy Államra nézve, annak az Államnak, a 28. cikk 5. szakaszában hivatkozott okirat letétbe helyezésekor, és azután évente a Szervezet Főtitkára által meghatározandó időpontban közölnie kell minden olyan személy nevét és címét, aki azon Állam vonatkozásában az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 10. cikke szerint hozzájárulást köteles fizetni az Alap részére, valamint aki az adott Állam területén a megelőző naptári évben átvett hozzájárulási mennyiségekre vonatkozó adatok közléséért felel.

2. Az átmeneti időszak alatt az Igazgató a Részesekre nézve évente közli a Szervezet Főtitkárával az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 10. cikke alapján az Alapnak hozzájárulás fizetésére kötelezett személyek által átvett hozzájárulási olajmennyiségeket.

30. cikk

Hatálybalépés

1. E Jegyzőkönyv azt a napot követő 12 hónappal fog hatályba lépni, amelyen az alábbi követelmények teljesülnek:

(a) legalább nyolc Állam letétbe helyezte megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát a Szervezet Főtitkáránál; és

(b) a Szervezet Főtitkára, a 29. cikknek megfelelően megkapta az információt, hogy azok a személyek, akik az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 10. cikke alapján kötelesek hozzájárulást fizetni, az előző naptári évben összesen legalább 450 millió tonna mennyiségű hozzájárulási olajat vettek át.

2. Mindazonáltal e Jegyzőkönyv nem lép hatályba korábban, mint ahogy az 1992. évi Felelősségi Egyezmény hatályba lép.

3. Azon államok, amelyek a Jegyzőkönyv hatálybalépésnek 1. szakasz szerinti feltételei teljesülését követően erősítik meg, fogadják el, hagyják jóvá azt vagy csatlakoznak hozzá, a Jegyzőkönyv az okiratnak az Állam által törten letétbe helyezése napját követően eltelt 12 hónap múlva fog hatályba lépni.

4. Megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot letétbe helyező Állam, okiratának letétbe helyezésekor nyilatkozatot tehet, hogy az okirat nem lép hatályba a 31. cikk szerinti hat hónapos időszak végéig.

5. Minden Állam, amely az előző szakasznak megfelelően nyilatkozatot tett, azt bármikor visszavonhatja a Szervezet Főtitkárához címzett értesítéssel. Minden ilyen visszavonás a kézbesítés napján lép hatályba, és az ilyen visszavonást fogatosító minden Államot úgy kell tekinteni, hogy az azon a napon helyezte letétbe a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát e Jegyzőkönyv vonatkozásában.

6. Minden Államot, amelyik az 1969. évi Felelősségi Egyezményt módosító 1922. évi Jegyzőkönyv 13. cikkének 2. szakasza alapján nyilatkozatot tett, úgy kell tekinteni, hogy nyilatkozatot tett e cikk 4. szakasza alapján is. A nyilatkozat visszavonását a nevezett 13. cikk 2. szakasza alapján úgy kell tekinteni, hogy az az e cikk 5. szakasza alapján tett visszavonást is képez.

31. cikk

Az 1969. és 1971. évi Jegyzőkönyvek felmondása

A 30. cikk értelmében azt a napot követő hat hónapon belül, amikor a következő követelmények teljesülnek:

(a) legalább nyolc Állam Része lett e Jegyzőkönyvnek, vagy a Szervezet Főtitkáránál letétbe helyezte a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratokat, akár vonatkozik rá a 30. cikk 4. szakasza, akár nem, és

(b) a Szervezet Főtitkára a 29. cikknek megfelelően megkapta azt az információt, hogy azok a személyek, akik az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 10. cikke alapján hozzájárulást kötelesek fizetni, az előző naptári évben összesen legalább 750 millió tonna mennyiségű hozzájárulási olajat vettek át;

E Jegyzőkönyv Résztes Államainak, illetve a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot letétbe helyezett Államoknak, akár vonatkozik rájuk a 30. cikk 4. szakasza, akár nem, fel kell mondaniuk az 1971. évi Alap Egyezményt és az 1969. évi Felelősségi Egyezményt az e cikkben meghatározott hat hónapos időszak lejártával. A felmondás, a felmondásról szóló okirat letétbe helyezésének napját követő 12 hónap elteltével lép hatályba.

32. cikk

Felülvizsgálás és módosítás

1. Az 1992. évi Alap Egyezmény felülvizsgálatának vagy módosításának céljára a Szervezet konferenciát hívhat össze.

2. A Szervezet az összes Szerződő Állam legalább egyharmadának kérésére hív össze egy konferenciát az 1992. évi Alap Egyezmény felülvizsgálatának vagy módosításának céljára.

33. cikk

Kártérítési határok módosítása

1. A Szerződő Államok legalább egynegyedének kérésére az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 4. cikkének 4. szakaszában lefektetett felelősségi határok bármilyen módosítására vonatkozó javaslatot a Főtitkár fog köröztetni a Szervezet összes Tagjához és minden Szerződő Államhoz.

2. A fentiek szerint javasolt és köröztetett minden módosítást be kell terjeszteni megvizsgálásra a Szervezet Jogi Bizottságához, a köröztetésének napja után legalább hat hónappal.

3. Az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Alap Egyezmény minden Szerződő Állama, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e a Szervezetnek vagy sem, jogosult részt venni a Jogi Bizottság munkájában a módosítások megvizsgálása és elfogadása során.

4. A módosításokat a 3. szakasz szerint kibővített Jogi Bizottságban jelenlévő és szavazó Szerződő Államok kétharmados többségével kell elfogadni, azzal a feltétellel, hogy a szavazás idején a Szerződő Államok legalább fele jelen van.

5. A korlátozásokat módosító javaslat tárgyalása során a Jogi Bizottságnak figyelembe kell vennie az események tapasztalatait, különösen az azokból eredő kár összegét, és a monetáris értékek változásait. Ugyancsak figyelembe kell vennie az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 4. cikkének 4. szakaszában és az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi

felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezmény V. cikkének 1. szakaszában foglalt korlátozások közötti viszonyt.

6. (a) Az e cikk szerinti határok semmilyen módosítását nem lehet mérlegelni sem 1998. január 15-e előtt, sem hamarabb, mint öt évvel az e cikk szerinti valamely előző módosítás hatálybalépése után. E cikk semmilyen módosítását nem lehet mérlegelni, mielőtt e Jegyzőkönyv hatályba lép.

(b) Semmilyen korlátozási összeget nem lehet annyira megnövelni, hogy az meghaladja azt az összeget, amely megfelel az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezményben lefektetett korlátozási összegnek, az 1993. január 1-jei összesített alapról számítva, és évi 6%-kal megnövelve.

(c) Semmilyen korlátozási összeget nem lehet annyira megnövelni, hogy az meghaladja az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Alap Egyezményben lefektetett korlátozási összeg háromszorosát.

7. A Szervezet értesít minden Szerződő Államot a 4. szakasznak megfelelően elfogadott minden módosításról. A módosítást az értesítés napjától számított 18 hónapos időszak végén kell elfogadottnak tekinteni, kivéve, ha a nevezett időn belül azon Államok legalább egynegyede, amelyek a módosítás Jogi Bizottság általi elfogadása idején Szerződő Államok voltak, közölte a Szervezettel, hogy nem fogadja el a módosítást, amely esetben a módosítás elvetett és hatálytalan lesz.

8. A 7. szakasznak megfelelően elfogadottnak tekintett módosítás annak elfogadása után 18 hónappal lép hatályba.

9. A módosítás minden Szerződő Államra nézve kötelező, kivéve, ha azon módosítás hatálybalépése előtt legalább hat hónappal a 34. cikk 1. és 2. szakaszainak megfelelően felmondják e Jegyzőkönyvet. Az ilyen felmondás akkor lép hatályba, amikor a módosítás hatályba lép.

10. Amikor a Jogi Bizottság elfogadott egy módosítást, de az elfogadásának 18 hónapos ideje még nem járt le, az olyan Államra nézve, amely azon idő alatt válik Szerződő Állammá, kötelező lesz a módosítás, ha az hatályba lép. Az olyan Államra nézve, amely a nevezett idő után válik Szerződő Állammá, kötelező lesz az olyan módosítás, amelyet a 7. szakasznak megfelelően fogadtak el. Az e szakaszban hivatkozott esetekben egy Államra nézve akkor válik kötelezővé egy módosítás, amikor az hatályba lép, vagy – amennyiben az később történik – amikor e Jegyzőkönyv hatályba lép arra az Államra nézve.

34. cikk

Felmondás

1. E Jegyzőkönyvet bármelyik Fél bármikor felmondhatja az azt követő napon, amikor az hatályba lép arra a Félre nézve.

2. A felmondást a Szervezet Főtitkáránál letétbe helyezett okirattal kell foganatosítani.

3. A felmondás tizenkét hónappal, vagy a felmondási okiratban meghatározott hosszabb idővel, annak a Szervezet Főtitkáránál történt letétbe helyezése után lép hatályba.

4. Az 1992. évi Felelősségi Egyezmény felmondását e Jegyzőkönyv felmondásának kell tekinteni. Az ilyen felmondás azon a napon lép hatályba, amelyen az 1969. évi Felelősségi Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv hatályba lép az azon Jegyzőkönyv 16. szakaszának megfelelően.

5. E Jegyzőkönyv minden Szerződő Államát, amely a 31. cikkben foglaltaknak megfelelően felmondta az 1971. évi Alap Egyezményt és az 1969. évi Felelősségi Egyezményt, úgy kell tekinteni, hogy felmondta e Jegyzőkönyvet a nevezett cikkben említett hat hónapos idő után tizenkét hónappal történő hatálybalépéssel. Attól a naptól, amikor a 31. cikkben írt felmondás hatályba lép, e Jegyzőkönyv minden Részesét, amely letétbe helyez az 1969. évi Felelősségi Egyezményhez egy megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot, úgy kell tekinteni, hogy felmondta e Jegyzőkönyvet attól a naptól kezdődő hatállyal, amelyen az ilyen okirat hatályba lép.

6. Az e Jegyzőkönyv Részesei között az 1971. évi Alap Egyezmény 41. cikkének megfelelően bármelyikük által történő felmondását semmiképpen sem lehet úgy értelmezni, mint az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény felmondását.

7. Az e Jegyzőkönyvvel módosított 1971. évi Alap Egyezmény 10. cikkében foglalt rendelkezés szerint, amennyiben a módosított Egyezmény 12. cikk 2. (b) szakaszában meghatározott esemény a Jegyzőkönyv felmondásának hatálybalépése előtt következik be, az esemény tekintetében előírt hozzájárulási kötelezettségek fennmaradnak abban az esetben is, ha a jegyzőkönyvben részes Fél a Jegyzőkönyvben való részes viszonyát felmondja.

35. cikk

A Közgyűlés rendkívüli ülései

1. Egy felmondási okirat letétbe helyezése után bármely Szerződő Állam, amely úgy gondolja, hogy annak eredménye jelentősen meg fogja növelni a megmaradó Szerződő Államok számára a hozzájárulások szintjét, 90 napon belül kérheti az Igazgatót, hogy hívja össze a Közgyűlés rendkívüli ülését. Az Igazgató a kérés kézhezvétele után legkésőbb 60 nappal hívja össze a Közgyűlést.

2. Az Igazgató saját kezdeményezésére összehívhatja a Közgyűlés rendkívüli ülését, hogy az egy felmondási okirat letétbe helyezése után 60 napon belül összeüljön, amennyiben úgy gondolja, hogy az ilyen felmondás jelen-

tősen növelni fogja a megmaradó Szerződő Államok hozzájárulásainak szintjét.

3. Amennyiben a Közgyűlés az 1. vagy 2. szakasznak megfelelően összehívott rendkívüli ülésen úgy dönt, hogy a felmondás a hozzájárulások szintjének jelentős megnövelését fogja eredményezni a fennmaradó Szerződő Államok számára, legkésőbb 120 nappal azon dátum előtt, amelyen az ilyen felmondás hatályba lép, bármely Állam felmondhatja ezt a Jegyzőkönyvet ugyanazon napi hatállyal.

36. cikk

Megszűnés

1. E Jegyzőkönyv hatálya megszűnik azon a napon, amelyen a Szerződő Államok száma három alá csökken.

2. Azon Államok, amelyeket köt e Jegyzőkönyv, egy nappal azon dátum előtt, amelyen hatálya megszűnik, lehetővé kell, hogy tegyék az Alap számára az e Jegyzőkönyv 37. cikkében leírt feladatainak elvégzését, és csak erre a célra kötve maradnak e Jegyzőkönyv által.

37. cikk

Az Alap felszámolása

1. Amennyiben megszűnik e Jegyzőkönyv hatálya, az Alap annak ellenére:

(a) eleget tesz kötelezettségeinek minden esemény tekintetében, amely az előtt következik be, hogy megszűnik a Jegyzőkönyv hatálya;

(b) jogosult lesz a hozzájárulásokhoz való jogainak gyakorlására olyan mértékig, amennyire ezek a hozzájárulások szükségesek az (a) alpont szerinti kötelezettségeinek teljesítéséhez, beleértve az Alap e célra történő adminisztrálásának költségeit.

2. A Közgyűlés megtesz az Alap teljes felszámolásához szükséges minden intézkedést, beleértve a megmaradó eszközök méltányos elosztását azon személyek között, akik hozzájárultak az Alaphoz.

3. E cikk céljára az Alap jogi személy marad.

38. cikk

Letéteményes

1. E Jegyzőkönyv és annak a 33. cikk alapján elfogadott minden módosítása a Szervezet Főtitkáránál lesz letétbe helyezve.

2. A Szervezet Főtitkára

(a) értesít minden Államot, amelyek aláírták e Jegyzőkönyvet, vagy ahhoz csatlakoztak:

(i) minden egyes új aláírásról, vagy egy okirat letétbe helyezéséről, annak dátumával együtt;

(ii) a 30. cikk szerinti minden egyes nyilatkozatról vagy értesítésről, beleértve az azon cikknek megfelelően megtettnek tekintett nyilatkozatokat és visszavonásokat;

(iii) e Jegyzőkönyv hatálybalépésének napjáról;

(iv) a dátumokról, amelyeken a 31. cikkben rendelt felmondásokat meg kell tenni;

(v) a kártérítési összegek korlátozásaira vonatkozó minden javaslatról, amelyet a 33. cikk 1. szakaszának megfelelően tettek;

(vi) minden módosításról, amelyet a 33. cikk 4. szakaszának megfelelően fogadtak el;

(vii) a 33. cikk 7. szakaszának megfelelően elfogadottnak tekintett minden módosításról, azzal a dátummal együtt, amelyen az a módosítást az azon cikk 8. és 9. szakaszának megfelelően hatályba lép;

(viii) az e Jegyzőkönyvet felmondó minden okirat letétbe helyezéséről, a letétbe helyezés napjával és azzal a dátummal együtt, amelyen hatályba lép;

(ix) a 34. cikk 5. szakaszának megfelelően megtettnek tekintett minden felmondásról;

(x) az e Jegyzőkönyv bármelyik cikke által előírt minden közlésről;

(b) továbbítja e Jegyzőkönyv hitelesített másolatait minden Szerződő Államhoz és minden Államhoz, amely csatlakozik e Jegyzőkönyvhöz.

3. Amint e Jegyzőkönyv hatályba lép, a Szervezet Főtitkára eljuttatja azt az Egyesült Nemzetek Szervezete Titkárságához az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmány 102. cikkének megfelelően történő nyilvántartásba vétel és közzététel végett.

39. cikk

Nyelvek

E Jegyzőkönyv egyetlen eredeti példányban készült angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelveken, mindegyik szöveg egyformán hiteles.

KÉSZÜLT LONDONBAN, ezerkilencszázkilencvenkettő november huszonhetedik napján.

ENNEK TANÚSÍTÁSÁRA alulírottak, kormányaik által erre a célra megfelelően felhatalmazva, aláírták a Jegyzőkönyvet.”

4. § Az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 2003. évi jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Protocol of 2003 to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992

THE CONTRACTING STATES TO THE PRESENT PROTOCOL,

BEARING IN MIND the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992 (hereinafter „the 1992 Liability Convention”),

HAVING CONSIDERED the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992 (hereinafter „the 1992 Fund Convention”),

AFFIRMING the importance of maintaining the viability of the international oil pollution liability and compensation system,

NOTING that the maximum compensation afforded by the 1992 Fund Convention might be insufficient to meet compensation needs in certain circumstances in some Contracting States to that Convention,

RECOGNIZING that a number of Contracting States to the 1992 Liability and 1992 Fund Conventions consider it necessary as a matter of urgency to make available additional funds for compensation through the creation of a supplementary scheme to which States may accede if they so wish,

BELIEVING that the supplementary scheme should seek: to ensure that victims of oil pollution damage are compensated in full for their loss or damage and should also alleviate the difficulties faced by victims in cases where there is a risk that the amount of compensation available under the 1992 Liability and 1992 Fund Conventions will be insufficient to pay established claims in full and that as a consequence the International Oil Pollution Compensation Fund, 1992, has decided provisionally that it will pay only a proportion of any established claim,

CONSIDERING that accession to the supplementary scheme will be open only to Contracting States to the 1992 Fund Convention,

Have agreed as follows:

General provisions

Article 1

For the purposes of this Protocol:

1. „1992 Liability Convention” means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992;

2. „1992 Fund Convention” means the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992;

3. „1992 Fund” means the International Oil Pollution Compensation Fund, 1992, established under the 1992 Fund Convention;

4. „Contracting State” means a Contracting State to this Protocol, unless stated otherwise;

5. When provisions of the 1992 Fund Convention are incorporated by reference into this Protocol, „Fund” in that Convention means „Supplementary Fund”, unless stated otherwise;

6. „Ship”, „Person”, „Owner”, „Oil”, „Pollution Damage”, „Preventive Measures” and „Incident” have the same meaning as in article 1 of the 1992 Liability Convention;

7. „Contributing Oil”, „Unit of Account”, „Ton”, „Guarantor” and „Terminal installation” have the same meaning as in article I of the 1992 Fund Convention, unless stated otherwise;

8. „Established claim” means a claim which has been recognised by the 1992 Fund or been accepted as admissible by decision of a competent court binding upon the 1992 Fund not subject to ordinary forms of review and which would have been fully compensated if the limit set out in article 4, paragraph 4, of the 1992 Fund Convention had not been applied to that incident;

9. „Assembly” means the Assembly of the International Oil Pollution Compensation Supplementary Fund, 2003, unless otherwise indicated;

10. „Organisation” means the International Maritime Organisation;

11. „Secretary-General” means the Secretary-General of the Organisation.

Article 2

1. An International Supplementary Fund for compensation for pollution damage, to be named „The International Oil Pollution Compensation Supplementary Fund, 2003” (hereinafter „the Supplementary Fund”), is hereby established.

2. The Supplementary Fund shall in each Contracting State be recognised as a legal person capable under the laws of that State of assuming rights and obligations and of being a party in legal proceedings before the courts of that State. Each Contracting State shall recognise the Director of the Supplementary Fund as the legal representative of the Supplementary Fund.

Article 3

This Protocol shall apply exclusively:

(a) to pollution damage caused:

(i) in the territory, including the territorial sea, of a Contracting State, and

(ii) the exclusive economic zone of a Contracting State, established in accordance with international law, or, if a Contracting State has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of its territorial sea is measured;

(b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimise such damage.

Supplementary Compensation

Article 4

1. The Supplementary Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage if such person has been unable to obtain full and adequate compensation for an established claim for such damage under the terms of the 1992 Fund Convention, because the total damage exceeds, or there is a risk that it will exceed, the applicable limit of compensation laid down in article 4, paragraph 4, of the 1992 Fund Convention in respect of any one incident.

(a) The aggregate amount of compensation payable by the Supplementary Fund under this article shall in respect of any one incident be limited, so that the total sum of that amount together with the amount of compensation actually paid under the 1992 Liability Convention and the 1992 Fund Convention within the scope of application of this Protocol shall not exceed 750 million units of account.

(b) The amount of 750 million units of account mentioned in paragraph 2(a) shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the date determined by the Assembly of the 1992 Fund for conversion of the maximum amount payable under the 1992 Liability and 1992 Fund Conventions.

3. Where the amount of established claims against the Supplementary Fund exceeds the aggregate amount of compensation payable under paragraph 2, the amount available shall be distributed in such a manner that the proportion between any established claim and the amount of compensation actually recovered by the claimant under this Protocol shall be the same for all claimants.

4. The Supplementary Fund shall pay compensation in respect of established claims as defined in article I, paragraph 8. and only in respect of such claims.

Article 5

The Supplementary Fund shall pay compensation when the Assembly of the 1992 Fund has considered that the total amount of the established claims exceeds, or there is a risk that the total amount of established claims will exceed the aggregate amount of compensation available under article 4, paragraph 4, of the 1992 Fund Convention and that as a consequence the Assembly of the 1992 Fund has decided provisionally or finally that payments will only be made for a proportion of any established claim. The Assembly of the Supplementary Fund shall then decide whether and to what extent the Supplementary Fund shall pay the proportion of any established claim not paid under the 1992 Liability Convention and the 1992 Fund Convention.

Article 6

1. Subject to article 15, paragraphs 2 and 3, rights to compensation against the Supplementary Fund shall be extinguished only if they are extinguished against the 1992 Fund under article 6 of the 1992 Fund Convention.

2. A claim made against the 1992 Fund shall be regarded as a claim made by the same claimant against the Supplementary Fund.

Article 7

1. The provisions of article 7, paragraphs 1, 2, 4, 5 and 6, of the 1992 Fund Convention shall apply to actions for compensation brought against the Supplementary Fund in accordance with article 4, paragraph I, of this Protocol.

2. Where an action for compensation for pollution damage has been brought before a court competent under article IX of the 1992 Liability Convention against the owner of a ship or his guarantor, such court shall have exclusive jurisdictional competence over any action against the Supplementary Fund for compensation under the provisions of article 4 of this Protocol in respect of the same damage. However, where an action for compensation for pollution damage under the 1992 Liability Convention has been brought before a court in a Contracting State to the 1992 Liability Convention but not to this Protocol, any action against the Supplementary Fund under article 4 of this Protocol shall at the option of the claimant be brought either before a court of the State where the Supplementary Fund has its headquarters or before any court of a Contracting State to this Protocol competent under article IX of the 1992 Liability Convention.

3. Notwithstanding paragraph I, where an action for compensation for pollution damage against the 1992 Fund has been brought before a court in a Contracting State to

the 1992 Fund Convention but not to this Protocol, any related action against the Supplementary Fund shall, at the option of the claimant, be brought either before a court of the State where the Supplementary Fund has its headquarters or before any court of a Contracting State competent under paragraph I.

Article 8

1. Subject to any decision concerning the distribution referred to in article 4, paragraph 3 of this Protocol, any judgment given against the Supplementary Fund by a court having jurisdiction in accordance with article 7 of this Protocol, shall, when it has become enforceable in the State of origin and is in that State no longer subject to ordinary forms of review, be recognised and enforceable in each Contracting State on the same conditions as are prescribed in article X of the 1992 Liability Convention.

2. A Contracting State may apply other rules for the recognition and enforcement of judgments, provided that their effect is to ensure that judgments are recognised and enforced at least to the same extent as under paragraph I.

Article 9

1. The Supplementary Fund shall, in respect of any amount of compensation for pollution damage paid by the Supplementary Fund in accordance with article 4, paragraph I, of this Protocol, acquire by subrogation the rights that the person so compensated may enjoy under the 1992 Liability Convention against the owner or his guarantor.

2. The Supplementary Fund shall acquire by subrogation the rights that the person compensated by it may enjoy under the 1992 Fund Convention against the 1992 Fund.

3. Nothing in this Protocol shall prejudice any right of recourse or subrogation of the Supplementary Fund against persons other than those referred to in the preceding paragraphs. In any event the right of the Supplementary Fund to subrogation against such person shall not be less favourable than that of an insurer of the person to whom compensation has been paid.

4. Without prejudice to any other rights of subrogation or recourse against the Supplementary Fund which may exist, a Contracting State or agency thereof which has paid compensation for pollution damage in accordance with provisions of national law shall acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Protocol.

*Contributions**Article 10*

Annual contributions to the Supplementary Fund shall be made in respect of each Contracting State by any person who, in the calendar year referred to in article 11, paragraph 2(a) or (b), has received in total quantities exceeding 150,000 tons:

(a) in the ports or terminal installations in the territory of that State contributing oil carried by sea to such ports or terminal installations; and

(b) in any installations situated in the territory of that Contracting State contributing oil which has been carried by sea and discharged in a port or terminal installation of a non-Contracting State, provided that contributing oil shall only be taken into account by virtue of this sub-paragraph on first receipt in a Contracting State after its discharge in that non-Contracting State.

The provisions of article 10, paragraph 2. of the 1992 Fund Convention shall apply in respect of the obligation to pay contributions to the Supplementary Fund.

Article 11

With a view to assessing the amount of annual contributions due if any, and taking account of the necessity to maintain sufficient liquid funds, the Assembly shall for each calendar year make an estimate in the form of a budget of:

(i) Expenditure

(a) costs and expenses of the administration of the Supplementary Fund in the relevant year and any deficit from operations in preceding years;

(b) payments to be made by the Supplementary Fund in the relevant year for the satisfaction of claims against the Supplementary Fund due under article 4, including repayments on loans previously taken by the Supplementary Fund for the satisfaction of such claims;

(ii) Income

(a) surplus funds from operations in preceding years, including any interest;

(b) annual contributions, if required to balance the budget;

(c) any other income.

2. The Assembly shall decide the total amount of contributions to be levied. On the basis of that decision, the Director of the Supplementary Fund shall, in respect of each Contracting State, calculate for each person referred to in article 10, the amount of that person's annual contribution;

(a) in so far as the contribution is for the satisfaction of payments referred to in paragraph 1(i)(a) on the basis of a fixed sum for each ton of contributing oil received in the

relevant State by such person during the preceding calendar year; and

(b) in so far as the contribution is for the satisfaction of payments referred to in paragraph 1(i)(b) on the basis of a fixed sum for each ton of contributing oil received by such person during the calendar year preceding that in which the incident in question occurred, provided that State was a Contracting State to this Protocol at the date of the incident.

3. The sums referred to in paragraph 2 shall be arrived at by dividing the relevant total amount of contributions required by the total amount of contributing oil received in all Contracting States in the relevant year.

4. The annual contribution shall be due on the date to be laid down in the Internal Regulations of the Supplementary Fund. The Assembly may decide on a different date of payment.

5. The Assembly may decide, under conditions to be laid down in the Financial Regulations of the Supplementary Fund, to make transfers between funds received in accordance with paragraph 2(a) and funds received in accordance with paragraph 2(b).

Article 12

1. The provisions of article 13 of the 1992 Fund Convention shall apply to contributions to the Supplementary Fund.

2. A Contracting State itself may assume the obligation to pay contributions to the Supplementary Fund in accordance with the procedure set out in article 14 of the 1992 Fund Convention.

Article 13

1. Contracting States shall communicate to the Director of the Supplementary Fund information on oil receipts in accordance with article 15 of the 1992 Fund Convention provided, however, that communications made to the Director of the 1992 Fund under article 15, paragraph 2, of the 1992 Fund Convention shall be deemed to have been made also under this Protocol.

2. Where a Contracting State does not fulfil its obligations to submit the communication referred to in paragraph 1 and this results in a financial loss for the Supplementary Fund, that Contracting State shall be liable to compensate the Supplementary Fund for such loss. The Assembly shall, on the recommendation of the Director of the Supplementary Fund, decide whether such compensation shall be payable by that Contracting State.

Article 14

1. Notwithstanding article 10, for the purposes of this Protocol there shall be deemed to be a minimum receipt of 1 million tons of contributing oil in each Contracting State.

2. When the aggregate quantity of contributing oil received in a Contracting State is less than 1 million tons, the Contracting State shall assume the obligations that would be incumbent under this Protocol on any person who would be liable to contribute to the Supplementary Fund in respect of oil received within the territory of that State in so far as no liable person exists for the aggregated quantity of oil received.

Article 15

1. If in a Contracting State there is no person meeting the conditions of article 10, that Contracting State shall for the purposes of this Protocol inform the Director of the Supplementary Fund thereof.

2. No compensation shall be paid by the Supplementary Fund for pollution damage in the territory, territorial sea or exclusive economic zone or area determined in accordance with article 3(a)(ii), of this Protocol, of a Contracting State in respect of a given incident or for preventive measures, wherever taken, to prevent or minimise such damage, until the obligations to communicate to the Director of the Supplementary Fund according to article 13, paragraph 1 and paragraph 1 of this article have been complied with in respect of that Contracting State for all years prior to the occurrence of that incident. The Assembly shall determine in the Internal Regulations the circumstances under which a Contracting State shall be considered as having failed to comply with its obligations.

3. Where compensation has been denied temporarily in accordance with paragraph 2, compensation shall be denied permanently in respect of that incident if the obligations to communicate to the Director of the Supplementary Fund under article 13, paragraph 1 and paragraph 1 of this article, have not been complied with within one year after the Director of the Supplementary Fund has notified the Contracting State of its failure to report.

4. Any payments of contributions due to the Supplementary Fund shall be set off against compensation due to the debtor, or the debtor's agents.

*Organisation and administration**Article 16*

1. The Supplementary Fund shall have an Assembly and a Secretariat headed by a Director.

2. Articles 17 to 20 and 28 to 33 of the 1992 Fund Convention shall apply to the Assembly, Secretariat and Director of the Supplementary Fund.

3. Article 34 of the 1992 Fund Convention shall apply to the Supplementary Fund.

Article 17

1. The Secretariat of the 1992 Fund, headed by the Director of the 1992 Fund, may also function as the Secretariat and the Director of the Supplementary Fund.

2. If, in accordance with paragraph 1, the Secretariat and the Director of the 1992 Fund also perform the function of Secretariat and Director of the Supplementary Fund, the Supplementary Fund shall be represented, in cases of conflict of interests between the 1992 Fund and the Supplementary Fund, by the Chairman of the Assembly.

3. The Director of the Supplementary Fund, and the staff and experts appointed by the Director of the Supplementary Fund, performing their duties under this Protocol and the 1992 Fund Convention, shall not be regarded as contravening the provisions of article 30 of the 1992 Fund Convention as applied by article 16, paragraph 2, of this Protocol in so far as they discharge their duties in accordance with this article.

4. The Assembly shall endeavour not to take decisions which are incompatible with decisions taken by the Assembly of the 1992 Fund. If differences of opinion with respect to common administrative issues arise, the Assembly shall try to reach a consensus with the Assembly of the 1992 Fund, in a spirit of mutual co-operation and with the common aims of both organisations in mind.

5. The Supplementary Fund shall reimburse the 1992 Fund all costs and expenses arising from administrative services performed by the 1992 Fund on behalf of the Supplementary Fund.

*Transitional provisions**Article 18*

1. Subject to paragraph 4, the aggregate amount of the annual contributions payable in respect of contributing oil received in a single Contracting State during a calendar year shall not exceed 20% of the total amount of annual contributions pursuant to this Protocol in respect of that calendar year,

2. If the application of the provisions in article 11, paragraphs 2 and 3, would result in the aggregate amount of the contributions payable by contributors in a single Contracting State in respect of a given calendar year

exceeding 20% of the total annual contributions, the contributions payable by all contributors in that State shall be reduced pro rata so that their aggregate contributions equal 20% of the total annual contributions to the Supplementary Fund in respect of that year.

3. If the contributions payable by persons in a given Contracting State shall be reduced pursuant to paragraph 2, the contributions payable by persons in all other Contracting States shall be increased pro rata so as to ensure that the total amount of contributions payable by all persons liable to contribute to the Supplementary Fund in respect of the calendar year in question will reach the total amount of contributions decided by the Assembly.

4. The provisions in paragraphs 1 to 3 shall operate until the total quantity of contributing oil received in all Contracting States in a calendar year, including the quantities referred to in article 14, paragraph 1, has reached 1,000 million tons or until a period of 10 years after the date of entry into force of this Protocol has elapsed, whichever occurs earlier.

FINAL CLAUSES

Article 19

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open for signature at London from 31 July 2003 to 30 July 2004.

2. States may express their consent to be bound by this Protocol by:

(a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) accession.

3. Only Contracting States to the 1992 Fund Convention may become Contracting States to this Protocol.

4. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the Secretary-General.

Article 20

Information on contributing oil

Before this Protocol comes into force for a State, that State shall, when signing this Protocol in accordance with article 19, paragraph 2(a), or when depositing an

instrument referred to in article 19, paragraph 4 of this Protocol, and annually thereafter at a date to be determined by the Secretary-General, communicate to the Secretary-General the name and address of any person who in respect of that State would be liable to contribute to the Supplementary Fund pursuant to article 10 as well as data on the relevant quantities of contributing oil received by any such person in the territory of that State during the preceding calendar year.

Article 21

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force three months following the date on which the following requirements are fulfilled:

(a) at least eight States have signed the Protocol without reservation as to ratification, acceptance or approval, or have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General; and

(b) the Secretary-General has received information from the Director of the 1992 Fund that those persons who would be liable to contribute pursuant to article 10 have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 450 million tons of contributing oil, including the quantities referred to in article 14, paragraph 1.

2. For each State which signs this Protocol without reservation as to ratification, acceptance or approval, or which ratifies, accepts, approves or accedes to this Protocol, after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, the Protocol shall enter into force three months following the date of the deposit by such State of the appropriate instrument.

3. Notwithstanding paragraphs 1 and 2, this Protocol shall not enter into force in respect of any State until the 1992 Fund Convention enters into force for that State.

Article 22

First session of the Assembly

The Secretary-General shall convene the first session of the Assembly. This session shall take place as soon as possible after the entry into force of this Protocol and, in any case, not more than thirty days after such entry into force.

*Article 23**Revision and amendment*

1. A conference for the purpose of revising or amending this Protocol may be convened by the Organisation.

2. The Organisation shall convene a Conference of Contracting States for the purpose of revising or amending this Protocol at the request of not less than one third of all Contracting States.

*Article 24**Amendment of compensation limit*

1. Upon the request of at least one quarter of the Contracting States, any proposal to amend the limit of the amount of compensation laid down in article 4, paragraph 2 (a), shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organisation and to all Contracting States.

2. Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organisation for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

3. All Contracting States to this Protocol, whether or not Members of the Organisation, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

4. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided for in paragraph 3, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

5. When acting on a proposal to amend the limit, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents and in particular the amount of damage resulting therefrom and changes in the monetary values.

6. (a) No amendments of the limit under this article may be considered before the date of entry into force of this Protocol nor less than three years from the date of entry into force of a previous amendment under this article.

(b) The limit may not be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in this Protocol increased by six per cent per year calculated on a compound basis from the date when this Protocol is opened for signature to the date on which the Legal Committee's decision comes into force.

(c) The Limit may not be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in this Protocol multiplied by three.

7. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 shall be notified by the Organisation to all

Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of twelve months after the date of notification, unless within that period not less than one quarter of the States that were Contracting States at the time of the adoption of the amendment by the Legal Committee have communicated to the Organisation that they do not accept the amendment, in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

8. An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 7 shall enter into force twelve months after its acceptance.

9. All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with article 26, paragraphs 1 and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

10. When an amendment has been adopted by the Legal Committee but the twelve-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 7. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

*Article 25**Protocols to the 1992 Fund Convention*

1. If the limits laid down in the 1992 Fund Convention have been increased by a Protocol thereto, the limit laid down in article 4, paragraph 2(a), may be increased by the same amount by means of the procedure set out in article 24. The provisions of article 24, paragraph 6, shall not apply in such cases.

2. If the procedure referred to in paragraph 1 has been applied, any subsequent amendment of the limit laid down in article 4, paragraph 2, by application of the procedure in article 24 shall, for the purpose of article 24, paragraphs 6(b) and (c), be calculated on the basis of the new limit as increased in accordance with paragraph 1.

*Article 26**Denunciation*

1. This Protocol may be denounced by any Contracting State at any time after the date on which it enters into force for that Contracting State.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General.

3. A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General.

4. Denunciation of the 1992 Fund Convention shall be deemed to be a denunciation of this Protocol. Such denunciation shall take effect on the date on which denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention takes effect according to article 34 of that Protocol.

5. Notwithstanding a denunciation of the present Protocol by a Contracting State pursuant to this article, any provisions of this Protocol relating to the obligations to make contributions to the Supplementary Fund with respect to an incident referred to in article 11, paragraph 2(b), and occurring before the denunciation takes effect, shall continue to apply.

Article 27

Extraordinary sessions of the Assembly

1. Any Contracting State may, within ninety days after the deposit of an instrument of denunciation the result of which it considers will significantly increase the level of contributions for the remaining Contracting States, request the Director of the Supplementary Fund to convene an extraordinary session of the Assembly. The Director of the Supplementary Fund shall convene the Assembly to meet not later than sixty days after receipt of the request.

2. The Director of the Supplementary Fund may take the initiative to convene an extraordinary session of the Assembly to meet within sixty days after the deposit of any instrument of denunciation, if the Director of the Supplementary Fund considers that such denunciation will result in a significant increase in the level of contributions of the remaining Contracting States.

3. If the Assembly at an extraordinary session convened in accordance with paragraph 1 or 2 decides that the denunciation will result in a significant increase in the level of contributions for the remaining Contracting States, any such State may, not later than one hundred and twenty days before the date on which the denunciation takes effect, denounce this Protocol with effect from the same date.

Article 28

Termination

1. This Protocol shall cease to be in force on the date when the number of Contracting States falls below seven

or the total quantity of contributing oil received in the remaining Contracting States, including the quantities referred to in article 14, paragraph 1, falls below 350 million tons, whichever occurs earlier.

2. States which are bound by this Protocol on the day before the date it ceases to be in force shall enable the Supplementary Fund to exercise its functions as described in article 29 and shall, for that purpose only, remain bound by this Protocol.

Article 29

1. Winding up of the Supplementary Fund If this Protocol ceases to be in force, the Supplementary Fund shall nevertheless:

(a) meet its obligations in respect of any incident occurring before the Protocol ceased to be in force;

(b) be entitled to exercise its rights to contributions to the extent that these contributions are necessary to meet the obligations under paragraph 1 (a), including expenses for the administration of the Supplementary fund necessary for this purpose.

2. The Assembly shall take all appropriate measures to complete the winding up of the Supplementary Fund, including the distribution in an equitable manner of any remaining assets among those persons who have contributed to the Supplementary Fund.

3. For the purposes of this article the Supplementary Fund shall remain a legal person.

Article 30

Depositary

1. This Protocol and any amendments accepted under article 24 shall be deposited with the Secretary-General.

The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument together with the date thereof;

(ii) the date of entry into force of this Protocol;

(iii) any proposal to amend the limit of the amount of compensation which has been made in accordance with article 24, paragraph 1;

(iv) any amendment which has been adopted in accordance with article 24, paragraph 4;

(v) any amendment deemed to have been accepted under article 24, paragraph 7, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 8 and 9 of that article;

(vi) the deposit of an instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;

(vii) any communication called for by any article in this Protocol;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all Signatory States and to all States which accede to the Protocol.

3. As soon as this Protocol enters into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 31

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this sixteenth day of May, two thousand and three.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol."

„Az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi egyezményhez elfogadott 2003. évi jegyzőkönyv

A JELEN JEGYZŐKÖNYV SZERZŐDŐ ÁLLAMAI, SZEM ELŐTT TARTVA az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezményt (a továbbiakban: „az 1992. évi Felelősségi Egyezmény”),

MEGVIZSGÁLVA az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezményt (a továbbiakban: „az 1992. évi Alap Egyezmény”),

MEGERŐSÍTVE az olajszennyezés felelősségi és kártalanítási nemzetközi rendszer életképessége fenntartásának fontosságát,

MEGJEGYZVE, hogy az 1992. évi Alap Egyezmény által nyújtott maximális kártérítés bizonyos körülmények között elégtelen lehet a nevezett Egyezmény bizonyos Szerződő Államaiban,

ELISMERVE, hogy az 1992. évi Felelősségi és az 1992. évi Alap Egyezmény számos Szerződő Állama sürgős ügként szükségesnek tartja kiegészítő pénzalapnak a kártalanítás céljából történő rendelkezésre bocsátását ki-

egészítő rendszer létrehozása útján, amelyhez az Államok óhajuk szerint csatlakozhatnak,

ABBAN A HITBEN, hogy a kiegészítő rendszer segítségével az olajszennyezés áldozatai teljes kártalanítást kapnak veszteségeikért vagy káraikért, valamint enyhíthetők lesznek azon nehézségek, melyekkel az áldozatok olyan esetekben szembesülnek, amikor fennáll annak kockázata, hogy az 1992. évi Felelősségi és az 1992. évi Alap Egyezmények alapján rendelkezésre álló kártalanítás nem biztosít elégséges fedezetet a megállapított követelések teljes megfizetésére, továbbá figyelemmel az 1992. évi Alap Egyezményben meghatározott Közgyűlés ideiglenes határozatára, amely szerint a megállapított követeléseknek csak egy része kerül kiegyenlítésre,

FIGYELEMMEL ARRA, hogy a kiegészítő rendszerhez történő csatlakozás csak az 1992. évi alap Egyezmény Szerződő Államai számára lesz nyitva, a következők szerint állapodtak meg:

Általános rendelkezések

1. cikk

A jegyzőkönyv alkalmazásában:

1. „1992. évi Felelősségi Egyezmény” jelenti az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezményt;

2. „1992 Alap Egyezmény” jelenti az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezményt;

3. „1992. évi Alap” jelenti az 1992. évi Alap Egyezmény alapján létrehozott 1992. évi Olajszennyezés Kártalanítási Nemzetközi Alapot;

4. „Szerződő Állam” jelenti e Jegyzőkönyv Szerződő Államát, eltérő rendelkezés hiányában;

5. Amikor az 1992. évi Alap Egyezmény rendelkezéseit e Jegyzőkönyv hivatkozásként tartalmazza, az „Alap” jelentése abban az Egyezményben – eltérő rendelkezés hiányában – „Kiegészítő Egyezmény”;

6. „Hajó”, „Személy”, „Tulajdonos”, „Olaj”, „Szennyezési kár”, „Megelőző intézkedések” és „Bal-eset” jelentése ugyanaz, mint az 1992. évi Felelősségi Egyezmény 1. cikkében;

7. A „hozzájárási olaj”, „elszámolási egység”, „tonna”, „jótálló” és „fogadó létesítmény” jelentése – eltérő rendelkezés hiányában – ugyanaz, mint az 1992. évi Alap Egyezmény 1. cikkében;

8. „Megállapított követelés” jelenti az olyan követelést, amelyet az 1992. évi Alap elismert, vagy egy illetékes bíróságnak az 1992. évi Alapra nézve kötelező erejű végzésével elfogadhatóként elfogadtak, amely nem képezi a felülvizsgálat szokásos formáinak tárgyát, és amely telje-

sen kártalanításban részesült volna, ha az 1992. évi Alap Egyezmény 4. cikkének 4. bekezdésében meghatározott határértéket nem alkalmazták volna arra a balesetre;

9. „Közgyűlés” jelenti a 2003. évi Olajszennyezés Kártalanítási Nemzetközi Kiegészítő Alap Közgyűlését, eltérő rendelkezés hiányában;

10. „Szervezet” jelenti a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetet;

11. „Főtitkár” jelenti a Szervezet Főtitkárát.

2. cikk

1. Ezennel létrejön egy Nemzetközi Kiegészítő Alap, amelynek neve „2003. évi Olajszennyezés Kártalanítási Nemzetközi Kiegészítő Alap” (a továbbiakban: „Kiegészítő Alap”).

2. A Kiegészítő Alapot mindegyik Szerződő Államban el kell ismerni, mint az azon Állam törvényei alapján jogokat és kötelezettségeket vállalni képes jogi személyt, és mint felet az azon Állam bíróságai előtt folyó jogi eljárásokban. Mindegyik Szerződő Állam elismeri a Kiegészítő Alap Igazgatóját, mint a Kiegészítő Alap jogi képviselőjét.

3. cikk

E Jegyzőkönyv kizárólag a következőkre vonatkozik:

(a) szennyezéssel okozott károkra:

(i) az egy Szerződő Állam területén, beleértve a területi vizeket, és

(ii) egy Szerződő Állam kizárólagos gazdasági övezetében, amelyet a nemzetközi jognak megfelelően hoztak létre, vagy amennyiben egy Szerződő Állam nem hozott létre ilyen gazdasági övezetet, az azon Állam felségvizén túli és azzal szomszédos területen, amit azon Állam a nemzetközi jognak megfelelően meghatározott, és ami nem nyúlik 200 tengeri mérföldön túl attól az alapvonaltól, ahonnan a területi vizeinek szélességét mérik;

(b) a megelőző intézkedésekre, amelyeket az ilyen kár megelőzésére vagy csökkentésére tettek.

Kiegészítő kártérítés

4. cikk

1. A Kiegészítő Alap kártalanítást fizet minden személynek, aki szennyezési kárt szenved, ha az ilyen személy nem kaphatott teljes és megfelelő kártalanítást egy megállapított követelésre az 1992. évi Alap Egyezmény fogalmai szerinti ilyen kárért, mivel a kár meghaladja, vagy fennáll annak veszélye, hogy meg fogja haladni az 1992. évi Alap Egyezmény 4. cikkének 4. szakaszában le-

fektetett alkalmazandó kártalanítási határértéket a baleset tekintetében.

(a) A Kiegészítő Alap által e cikk alapján fizetendő kártalanítás teljes összege bármilyen baleset tekintetében korlátozott, úgy, hogy azon összeg az 1992. évi Felelősségi Egyezmény és az 1992. évi Alap Egyezmény alapján e Jegyzőkönyv alkalmazásának körében ténylegesen kifizetett kártalanítási összeg nem haladhatja meg a 750 millió elszámolási egységet.

(b) A 2. (a) szakaszban említett 750 millió elszámolási egységet nemzeti pénznemre kell átszámítani a nemzeti pénznemre meghatározott váltási arányra figyelemmel, s a különleges lehívási jogra való hivatkozással, az 1992. évi Alap Közgyűlése által az 1992. évi Felelősségi Egyezmény és az 1992. évi Alap Egyezmény alapján fizetendő legnagyobb összeg átváltására meghatározott napon.

3. Ahol a Kiegészítő Alappal szemben megállapított követelések összege meghaladja a 2. szakasz alapján fizetendő kártalanítás teljes összegét, a rendelkezésre álló összeget olyan módon kell felosztani, hogy a bármelyik megállapított követelés és az igényjogosult által ténylegesen visszakapott kártalanítás aránya valamennyi igényjogosultra nézve azonos legyen.

4. A Kiegészítő Alap kártalanítást fizet az 1. cikk 8. szakaszában meghatározott megállapított követelés tekintetében, és csak az ilyen követelések tekintetében.

5. cikk

A Kiegészítő Alap akkor fog kártalanítást fizetni, ha az 1992. évi Alap Közgyűlése úgy találta, hogy a megállapított követelések teljes összege meghaladja, vagy fennáll annak veszélye, hogy a megállapított követelések teljes összege meg fogja haladni az 1992. évi Alap Egyezmény 4. cikkének 4. szakasza alapján rendelkezésre álló kártalanítás teljes összegét, és hogy ennek következményeként az 1992. évi Alap Egyezményben meghatározott Közgyűlése ideiglenesen vagy véglegesen úgy határozott, hogy kifizetést a megállapított követelésnek csak egy részére fog teljesíteni. A Kiegészítő Alap Közgyűlése ilyenkor határoz, hogy a Kiegészítő Alap megfizet-e és milyen mértékben fizeti meg az 1992. évi Felelősségi Egyezmény és az 1992. évi Alap Egyezmény alapján megállapított és meg nem fizetett követelést.

6. cikk

1. A 15. cikk 2. és 3. szakaszában foglaltakon túl csak akkor szűnnek meg a Kiegészítő Alappal szembeni kártalanítási jogok, ha azok megszűnnek 1992. évi Alappal szemben az 1992. évi Alap Egyezmény 6. cikke alapján.

2. Az 1992. évi Alappal szemben támasztott követelést úgy kell tekinteni, mint ugyanazon igényjogosult által a Kiegészítő Alappal szemben támasztott követelést.

7. cikk

1. Az 1992. évi Alap Egyezmény 7. cikke 1., 2., 4., 5. és 6. szakaszai vonatkoznak a Kiegészítő Alap ellen e Jegyzőkönyv 4. cikke 1. szakaszának megfelelően indított kártalanítási perekre.

2. Szennyezési kár miatt hajó vagy jótállója ellen az illetékes bíróságnál az 1992. évi Felelősségi Egyezmény IX. cikke alapján indított kereset esetén, a bíróságnak kizárólagos illetékessége lesz az ugyanazon kár tekintetében a Kiegészítő Alap ellen e Jegyzőkönyv 4. cikkének rendelkezései alapján indított bármelyik eljárásban. Amennyiben a 1992. évi Felelősségi Egyezmény, de nem e Jegyzőkönyv alapján kártalanítási eljárást indítottak egy bíróság előtt egy Szerződő Államban, az e Jegyzőkönyv 4. cikke alapján a Kiegészítő Alap ellen indított minden eljárást az igényjogosult választása szerint vagy azon Állam bírósága előtt kell lefolytatni, ahol a Kiegészítő Alap központja van, vagy e Jegyzőkönyv Szerződő Államának az 1992. évi Felelősségi Egyezmény IX. cikke alapján illetékes bármelyik bíróság előtt.

3. Az 1. szakaszban foglaltak ellenére, ahol szennyezési kárért eljárást indítottak az 1992. évi Alap ellen az 1992. évi Alap Egyezmény, de nem e Jegyzőkönyv Szerződő Államának egy bírósága előtt, a Kiegészítő Alap ellen indított minden kapcsolatos eljárást, az igényjogosult választása szerint, vagy egy olyan Állam bírósága előtt kell indítani, ahol a Kiegészítő Alap központja van, vagy az 1. szakasz szerint egy Szerződő Állam bármelyik bírósága előtt.

8. cikk

1. Az e Jegyzőkönyv 4. cikkének 3. szakaszában hivatkozott felosztásra vonatkozó döntéstől függően, az e Jegyzőkönyv 7. cikkében foglaltak szerinti illetékességgel rendelkező bíróság által a Kiegészítő Alap ellen hozott ítéletet, a származási Államban való jogerőssé és a felülvizsgálat szokásos formáinak alá nem vethetővé válásakor, a Szerződő Államokban az 1992. évi Felelősségi Egyezmény X. cikkében meghatározott feltételekkel kell elismerni és végrehajtani.

2. Egy Szerződő Állam az ítéletek elismerésére és végrehajtására más előírásokat is alkalmazhat, feltéve, hogy azok hatása azt biztosítja, hogy az ítéleteket legalább az 1. szakaszban foglaltakkal azonos mértékben ismerik el és hajtják végre.

9. cikk

1. A Kiegészítő Alap, az e Jegyzőkönyv 4. cikke 1. szakaszának megfelelően a Kiegészítő Alap által szennyezési kárért fizetett bármilyen kártalanítási összeg tekintetében engedményezéssel megszerzi azokat a jogokat, amelyeket az így kártalanított személy élvezhet a 1992. évi Felelősségi Egyezmény alapján a tulajdonossal vagy jótállójával szemben.

2. A Kiegészítő Alap engedményezéssel megszerzi azokat a jogokat, amelyeket az általa kártalanított személy élvezhet az 1992. évi Alap Egyezmény alapján a 1992. évi Alappal szemben.

3. Az e Jegyzőkönyvben foglaltak semmiképpen sem befolyásolják hátrányosan a Kiegészítő Alap viszontkereseti vagy engedményezési jogát az előző szakaszokban hivatkozottakon kívül más személyekkel szemben. A Kiegészítő Alap engedményezési joga az ilyen személyekkel szemben semmilyen esetben sem lehet kevésbé kedvező, mint egy olyan személy biztosítójáé, akinek a kártalanítást kifizették.

4. A Kiegészítő Alappal szembeni bármilyen egyéb engedményezési vagy viszontkereseti jog érintetlenül hagyásával, egy Szerződő Állam vagy annak képviselője, amelyik a nemzeti jognak megfelelően kártalanítást fizetett szennyezési kárért, engedményezéssel megszerzi azokat a jogokat, melyeket az így kártalanított személy élvezett volna e Jegyzőkönyv alapján.

Hozzájárulások

10. cikk

Éves hozzájárulást kell teljesíteni a Kiegészítő Alap javára minden egyes Szerződő Állam tekintetében minden személy által, aki a 11. cikk 2. (a) vagy (b) szakaszában hivatkozott naptári évben 150.000 tonnát meghaladó összes mennyiséget vett át:

(a) azon Állam területén lévő kikötőkben vagy terminál létesítményekben az ilyen kikötőkbe vagy terminál létesítményekbe tengeren szállított, a hozzájárulási olaj számításának alapját képező olajból, és

(b) azon Szerződő Állam területén lévő bármilyen létesítményben a hozzájárulás számításának alapját képező olajból, amit tengeren szállítottak és egy nem Szerződő Állam kikötőjében vagy terminál létesítményében rakodtak ki, azzal a feltétellel, hogy a hozzájárulás számításának alapját képező olajat ezen alpon alapján egy Szerződő Államban csak az első átvétel alkalmával kell számításba venni, miután azt kirakodták abban a nem Szerződő Államban.

Az 1992. évi Alap Egyezmény 10. cikke 2. szakaszának rendelkezései vonatkoznak a Kiegészítő Alapba történő hozzájárulás fizetési kötelezettség tekintetében.

11. cikk

1. Figyelemmel az esedékes éves hozzájárulások összegére, valamint a kifizetések forrásául szolgáló pénzalap fenntartásának szükségességére, a Közgyűlés minden naptári évre költségvetést készít a következő bontásban:

(i) Kiadás

(a) a Kiegészítő Alap igazgatási költségei és kiadásai a tárgyévben és az előző évek működéséből fennmaradt minden hiány;

(b) a 4. cikkben foglaltak szerint a Kiegészítő Alappal szembeni követelések kielégítése céljából a folyó évben a Kiegészítő Alap részéről történt kifizetések, beleértve a Kiegészítő Alap által az ilyen követelések kielégítésére korábban felvett kölcsönök visszafizetéseit.

(ii) Bevétel

(a) korábbi évek működéséből származó összegek, beleértve minden kamatot;

(b) éves hozzájárulások, amennyiben a költségvetés egyensúlyához szükséges;

(c) minden egyéb bevétel.

2. A Közgyűlés dönti el a kivetendő hozzájárulások teljes összegét. E döntés alapján, a Kiegészítő Alap Igazgatója, minden Szerződő Állam tekintetében kiszámítja a 10. cikkben hivatkozott személyekre nézve az éves hozzájárulásának összegét;

(a) amennyiben a hozzájárulás az 1. (i) (a) szakaszban hivatkozott kifizetések kielégítésére szolgál, a hozzájárulás alapja egy meghatározott összeg minden tonna a hozzájárulás számításának alapját képező olaj után, amelyet az érintett Államban az ilyen személy vett át a megelőző naptári év folyamán; és

(b) amennyiben a hozzájárulás az 1. (i) (b) szakaszban hivatkozott kifizetések kielégítésére szolgál, a hozzájárulás alapja egy meghatározott összeg minden egyes tonna a hozzájárulás számításának alapját képező olaj után, amelyet az ilyen személy vett át az azt megelőző naptári év folyamán, amelyben a szóban forgó baleset történt, feltéve, hogy az Állam e Jegyzőkönyv Szerződő Állama volt a baleset napján.

3. A 2. szakaszban hivatkozott összegeket a Szerződő Államokban a tárgyévben átvett a hozzájárulás számításának alapját képező olaj teljes mennyisége szerint esedékes hozzájárulás teljes összegének felosztásával kell kiszámítani.

4. Az éves hozzájárulás a Kiegészítő Alap Belső Szabályzatában lefektetett napon válnak esedékessé. A Közgyűlés határozatot hozhat ettől eltérő fizetési napról.

5. A Közgyűlés, a Kiegészítő Alap Pénzügyi Szabályzatában lefektetett feltételek alapján, határozhat úgy, hogy áthelyezéseket tesz a 2. (a) szakasznak megfelelően kapott pénzalapok és a 2. (b) szakasznak megfelelően kapott pénzalapok között.

12. cikk

1. A 1992. évi Alap Egyezmény 13. cikkének rendelkezéseit kell alkalmazni a Kiegészítő Alapba fizetett hozzájárulásokra.

2. Egy Szerződő Állam magára vállalhatja a Kiegészítő Alapba történő hozzájárulás fizetés kötelezettségét a 1992. évi Alap Egyezmény 14. cikkében kifejtett eljárásnak megfelelően.

13. cikk

1. A Szerződő Államoknak az 1992. évi Alap Egyezmény 15. cikkének megfelelően az átvett olaj mennyiségéről tájékoztatást kell adniuk a Kiegészítő Alap Igazgatójának, azzal a feltétellel, hogy az 1992. évi Alap Egyezmény 15. cikke 2. szakaszának megfelelően adott tájékoztatás ugyancsak az e Jegyzőkönyv szerint adottnak tekintik.

2. Ahol egy Szerződő Állam nem teljesíti az 1. szakaszban hivatkozott tájékoztatási kötelezettségét, és ez a Kiegészítő Alapnak veszteséget okoz, az a Szerződő Állam köteles lesz kártérítést fizetni a Kiegészítő Alapnak az ilyen veszteségért. A Közgyűlés a Kiegészítő Alap Igazgatójának javaslatára eldönti, hogy az ilyen kártérítést meg kell-e fizetnie a Szerződő Államnak.

14. cikk

1. A 10. cikk ellenére, e Jegyzőkönyv céljára 1 millió tonna a hozzájárulás számításának alapját képező olaj átvételét kell minimumnak tekinteni minden egyes Szerződő Államban.

2. Amennyiben Szerződő Állam esetében a hozzájárulási olaj teljes mennyisége nem haladja meg az 1 millió tonnát, akkor az átvett olaj teljes mennyisége tekintetében terhelhető személy hiányában a Szerződő Államnak azon kötelezettségeket kell magára vállalnia, amelyek e Jegyzőkönyv alapján arra a személyre hárulnának, aki köteles lenne hozzájárulni a Kiegészítő Alaphoz az Állam területén átvett olaj tekintetében.

15. cikk

1. Amennyiben egy Szerződő Államban nincs a 10. cikk feltételeinek megfelelő személy, az a Szerződő Állam tájékoztatja erről a Kiegészítő Alap Igazgatóját.

2. A Kiegészítő Alapnak nem kell kártalanítást fizetnie egy Szerződő Állam területén, területi vizein vagy az e Jegyzőkönyv 3. cikke (a) (ii) pontjainak megfelelően meghatározott kizárólagos gazdasági övezetében bekövetkezett szennyezési kárért egy baleset, vagy megelőző intézkedés tekintetében, az ilyen kár megelőzésére vagy csökkentésére.

kentésére, amíg a 13. cikk 1. szakaszának és e cikk 1. szakaszának megfelelően a Kiegészítő Alap Igazgatójának adandó közlésnek nem tettek eleget azon Szerződő Állam tekintetében az adott baleset bekövetkezését megelőző minden évre. A Közgyűlés a belső Szabályzatban határozza meg azokat a körülményeket, amelyek alapján egy Szerződő Államot úgy kell tekinteni, mint amelyik elmulasztott eleget tenni kötelezettségének.

3. Ahol a kártalanítást a 2. szakasznak megfelelően ideiglenesen megtagadták, a kártalanítást tartósan megtagadottnak kell tekinteni azon baleset tekintetében, amennyiben nem tettek eleget a 13. cikk 1. szakasza és e cikk 1. szakasza alapján a Kiegészítő Alap Igazgatójának történő tájékoztatásadási kötelezettségnek egy éven belül azt követően, hogy a Kiegészítő Alap Igazgatója értesített a Szerződő Államot a jelentéstételének elmulasztásáról.

4. A Kiegészítő Alapnak esedékes minden fizetséget az adós, vagy az adós képviselője számára esedékes fizetésekkel szemben kell érvényesíteni.

Szervezet és igazgatás

16. cikk

1. A Kiegészítő Alapnak Közgyűlése és az Igazgató által vezetett egy Titkársága van.

2. Az 1992. évi Alap Egyezmény 17–20. és 28–33. cikkei vonatkoznak a Kiegészítő Alap Közgyűlésére, Titkárságára és Igazgatójára.

3. Az 1992. évi Alap Egyezmény 34. cikke vonatkozik a Kiegészítő Alapra.

17. cikk

1. Az 1992. évi Alap Titkársága – amelyet az 1992. évi Alap Igazgatója által vezet – úgy is működhet, mint a Kiegészítő Alap Titkársága és Igazgatója.

2. Amennyiben az 1. szakasznak megfelelően az 1992. évi Alap Titkársága és Igazgatója a Kiegészítő Alap Titkárságának és Igazgatójának funkcióját is ellátja, az 1992. évi Alap és a Kiegészítő Alap közötti érdekellentétek esetében a Közgyűlés Elnöke képviseli az 1992. évi Alapot.

3. A Kiegészítő Alap Igazgatója és a Kiegészítő Alap Igazgatója által kinevezett személyi állományt és szakértőket, az e Jegyzőkönyv és az 1992. évi Alap Egyezmény szerinti feladataik ellátása során nem lehet úgy tekinteni, mint akik az e Jegyzőkönyv 16. cikkének 2. szakaszát alkalmazva áthágják az 1992. évi Alap Egyezmény 30. cikkében foglalt rendelkezéseket, amennyiben feladataikat e cikknek megfelelően látják el.

4. A Közgyűlés törekedni fog arra, hogy ne hozzon olyan határozatokat, melyek összeférhetetlenek az 1992. évi Alap Egyezmény Közgyűlése által hozott határozatokkal. Amennyiben véleménykülönbségek merülnek fel a közös adminisztratív ügyekkel kapcsolatban, a Közgyűlés a kölcsönös együttműködés szellemében és a két szervezet közös céljait szem előtt tartva megpróbál megegyezést elérni az 1992. évi Alap Közgyűlésével.

5. A Kiegészítő Alap visszatérít a 1992. évi Alapnak minden költséget és kiadást, ami az 1992. évi Alap által a Kiegészítő Alap nevében teljesített adminisztratív szolgáltatásaiból merül fel.

Átmeneti rendelkezések

18. cikk

1. A 4. szakasz értelmében egy Szerződő Államban átvett a hozzájárulás számításának alapját képező olaj tekintetében fizetendő éves hozzájárulás teljes összege egy naptári év alatt nem haladhatja meg az e Jegyzőkönyvnek megfelelően azon naptári év vonatkozásában az összes éves hozzájárulás 20%-át,

2. Amennyiben a 11. cikk 2. és 3. szakaszai rendelkezéseinek alkalmazása azt eredményezné, hogy a hozzájárulás fizetésére kötelezettek által egy Szerződő Állam részéről fizetendő hozzájárulások összege az adott naptári év tekintetében meghaladná az összes éves hozzájárulás 20%-át, akkor abban az Államban a hozzájárulók által fizetendő hozzájárulásokat arányosan úgy kell csökkenteni, hogy azok összes hozzájárulása az adott év vonatkozásában a Kiegészítő Alapba adott összes éves hozzájárulás 20%-ával legyen egyenlő.

3. Amennyiben egy adott Szerződő Államban a személyek által fizetendő hozzájárulásokat a 2. szakasz szerint csökkentik, a személyek által minden más Szerződő Államban fizetendő hozzájárulásokat arányosan növelni kell annak biztosítására, hogy a hozzájárulás-köteles minden személy által a Kiegészítő Alapba fizetendő hozzájárulások teljes összege a szóban forgó naptári év tekintetében elérje a hozzájárulásoknak a Közgyűlés által meghatározott teljes összegét.

4. Az 1–3. szakaszok rendelkezéseit mindaddig alkalmazni kell, amíg a Szerződő Államokban az egy naptári évben átvett a hozzájárulás számításának alapját képező olaj mennyisége – ideértve a 14. cikk 1. szakaszában meghatározott mennyiségeket – eléri az 1,000 millió tonnát, vagy e Jegyzőkönyv hatálybalépésének napja után számított 10 éves időtartam elteltéig, vagyis aszerint amelyik előbb következik be.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

19. cikk

Aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás és csatlakozás

1. E Jegyzőkönyv 2003. július 31-étől 2004. július 30-áig áll nyitva aláírásra Londonban.

2. Az Államok kifejezhetik hozzájárulásukat, hogy kötve legyenek e Jegyzőkönyv által:

(a) aláírással, megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó fenntartása nélkül; vagy

(b) aláírással megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával, amit megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás követ; vagy

(c) csatlakozással.

3. Csak a 1992. évi Alap Egyezmény Szerződő Államai válhatnak e Jegyzőkönyv Szerződő Államaivá.

4. A megerősítést, elfogadást, jóváhagyást vagy csatlakozást hivatalos okmánynak a Főtitkárnál történő letétbe-helyezésével kell eszközölni.

20. cikk

A hozzájárulás számításának alapját képező olajra mennyiségére vonatkozó tájékoztatás

E Jegyzőkönyvnek valamely Államra nézve való hatályba lépését megelőzően, a Jegyzőkönyvet a 19. cikk 2. (a) szakaszának megfelelően aláíró Államnak, illetve a Jegyzőkönyv 19. cikke 4. szakaszának megfelelően okmányt letétbe helyező államnak a Főtitkárral közölnie kell azon személy nevét és címét, aki az Állam vonatkozásában a 10. cikk rendelkezése szerint köteles gondoskodni a hozzájárulásnak a Kiegészítő Alaphoz való befizetéséről, valamint az ilyen személy által az Állam területén az előző naptári évben átvett a hozzájárulás számításának alapját képező olaj idevágó mennyiségeire vonatkozó adatokat, s ezen közlését az Államnak a későbbiekben a Főtitkár által meghatározott napon évente meg kell ismételnie.

21. cikk

Hatálybalépés

1. E Jegyzőkönyv három hónappal azon nap után lép hatályba, amelyen a következő követelmények teljesülnek:

(a) legalább nyolc Állam aláírta a Jegyzőkönyvet megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó fenntartás nélkül, vagy letétbe helyezett megerősítési, elfoga-

dási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmányokat a Főtitkárnál; és

(b) a Főtitkár tájékoztatást kapott a 1992. évi Alap Igazgatójától, hogy azok a személyek, akik a 10. cikk alapján kötelesek hozzájárulni, az előző naptári évben legalább 450 tonna a hozzájárulás számításának alapját képező olaj összes mennyiséget vettek át, beleértve a 14. cikk 1. szakaszában hivatkozott mennyiségeket.

2. Minden egyes Államra nézve, amelyik megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó fenntartás nélkül aláírja e Jegyzőkönyvet, vagy amelyik megerősíti, elfogadja e Jegyzőkönyvet vagy csatlakozik ahhoz, miután az 1. szakaszban a hatálybalépésre vonatkozó feltételek teljesültek, a Jegyzőkönyv három hónappal azon nap után fog hatályba lépni, amelyen a megfelelő okmány letétbe helyezése megtörtént.

3. Az 1. és 2. szakasz ellenére, e Jegyzőkönyv nem lép hatályba semmilyen Államra nézve mindaddig, amíg az 1992. évi Alap Egyezmény hatályba nem lép arra az Államra nézve.

22. cikk

A Közgyűlés első ülése

A Főtitkár hívja össze a Közgyűlés első ülését. Erre az ülésre az e Jegyzőkönyv hatálybalépése után a lehető leghamarabb – legkésőbb harminc nappal a hatálybalépés után – sor kell, hogy kerüljön.

23. cikk

Felülvizsgálat és módosítás

1. Az e Jegyzőkönyv felülvizsgálatának vagy módosításának céljára a Szervezet konferenciát hívhat össze.

2. A Szervezet az összes Szerződő Állam legalább egyharmadának kérésére konferenciát hív össze e Jegyzőkönyv felülvizsgálatának vagy módosításának céljából.

24. cikk

A kártalanítási határ módosítása

1. A Szerződő Államok legalább egynegyedének kérésére a 4. cikk 2. (a) szakaszában lefektetett kártalanítási összeg határértékének módosítására vonatkozó minden javaslatot a Főtitkár köröztet a Szervezet minden Tagjához és minden Szerződő Államhoz.

2. A fentiek szerint javasolt és köröztetett minden módosítást – a köröztetésének napja után legalább hat hónap-

pal – be kell terjeszteni megvizsgálásra a Szervezet Jogi Bizottságához.

3. E Jegyzőkönyv minden Szerződő Állama, akár tagja a Szervezetnek, akár nem, jogosult részt venni a Jogi Bizottság módosítások megvizsgálását és elfogadását célzó eljárásában.

4. A módosításokat a 3. szakasz rendelkezése szerint kibővített Jogi Bizottságban jelenlevő és szavazó Szerződő Államok kétharmados többségével kell elfogadni, azzal a feltétellel, hogy a szavazás idején a Szerződő Államok legalább fele jelen van.

5. A Jogi Bizottság a határértéket módosító javaslat vizsgálata során figyelembe kell, hogy vegye a balesetek tapasztalatait, és különösen az azokból eredő kár összegét, valamint a monetáris értékek változásait.

6. (a) A határérték módosításait nem lehet megvizsgálni e cikk alapján e Jegyzőkönyv hatálybalépésének napja előtt, valamint legalább három évig az e cikk szerinti korábbi módosítás hatálybalépésének napjától számítva.

(b) E Jegyzőkönyv aláírásra megnyílásától számítva – a Jogi Bizottság határozatának hatályba lépéséig –, a határértéket nem növelhető meg úgy, hogy az meghaladja az e Jegyzőkönyvben rögzített és évi hat százalékkal megnövelt határértéknek megfelelő összeget.

(c) A határértéket nem lehet annyira megnövelni, hogy az meghaladja az e Jegyzőkönyvben lefektetett határérték háromszorosát.

7. A 4. szakasznak megfelelően elfogadott minden módosításról a Szervezetnek tájékoztatnia kell minden Szerződő Államot. A módosítást az értesítés keltétől számított tizenkét hónapos időszak végén kell elfogadottnak tekinteni, kivéve, ha azon az időn belül az Államok legalább egynegyede, amelyek a módosításnak a Jogi Bizottság által történő elfogadása idején Szerződő Államok voltak, közölték a Szervezettel, hogy nem fogadják el a módosítást, ez esetben a módosítást elvetettnek kell tekinteni,

8. A 7. szakasznak megfelelően elfogadottnak tekintett módosítás az elfogadása után tizenkét hónappal lép hatályba.

9. A módosítás minden Szerződő Államot kötni, kivéve, ha azok a 26. cikk 1. és 2. szakaszának megfelelően – legalább hat hónappal az előtt, hogy a módosítás hatályba lép – felmondják e Jegyzőkönyvet. Az ilyen felmondás akkor lép hatályba, amikor a módosítás hatályba lép.

10. Amikor a Jogi Bizottság elfogadott egy módosítást, de elfogadása óta még nem járt le a tizenkét hónapos határidő, egy Államot, amely ezen idő alatt válik Szerződő Állammá, akkor köt a módosítás, amikor az hatályba lép. Azt az Államot, amely a tizenkét hónapos határidő után válik Szerződő Állammá, köti a 7. szakasznak megfelelően elfogadott módosítás. Az e szakaszban hivatkozott esetekben egy Államot akkor köt egy módosítás, amikor az a módosi-

tás hatályba lép, vagy amikor e Jegyzőkönyv hatályba lép arra az Államra nézve.

25. cikk

Jegyzőkönyvek a 1992. évi Alap Egyezményhez

1. Amennyiben az 1992. évi Alap Egyezményben lefektetett határértékeket az ahhoz tartozó Jegyzőkönyvvel megnövelték, a 4. cikk 2. (a) szakaszban lefektetett határérték ugyanolyan összeggel megnövelhető a 24. cikkben kifejtett eljárással. A 24. cikk 5. szakaszának rendelkezései nem vonatkoznak az ilyen esetekre.

2. Amennyiben az 1. szakaszban hivatkozott eljárást alkalmazták, a – 24. cikkben foglalt eljárás alkalmazásával – a 4. cikk 2. szakaszában lefektetett határérték minden azt követő módosítását, – figyelembe véve a 24. cikk 6., (b) és (c) szakaszában foglaltakat – az 1. szakasznak megfelelően megnövelt új határérték alapján kell kiszámítani.

26. cikk

Felmondás

1. E Jegyzőkönyv bármelyik Szerződő Állam által bármikor felmondható azon nap után, amelyen az hatályba lép arra a Szerződő Államra nézve.

2. A felmondást az erről szóló okmány a Főtitkárnál történő letétbehelyezésével kell eszközölni.

3. A felmondás a Főtitkárnál történő letétbehelyezést követő tizenkét hónappal, vagy a felmondó okmányban meghatározott ennél hosszabb határidővel lép hatályba.

4. Az 1992. évi Alap Egyezmény felmondását az e Jegyzőkönyv felmondásának kell tekinteni. Az ilyen felmondás azon a napon lép hatályba, amelyen az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv felmondása hatályba lép azon Jegyzőkönyv 34. szakaszának megfelelően.

5. E Jegyzőkönyv egy Szerződő Állam által az e cikknek megfelelően történt felmondása ellenére, e Jegyzőkönyv Kiegészítő Alapba történő hozzájárulási kötelezettségre vonatkozó rendelkezései a 11. cikk 2. (b) szakaszban hivatkozott és a felmondás hatálybalépése előtt bekövetkezett baleset vonatkozásában továbbra is alkalmazandók.

27. cikk

A Közgyűlés rendkívüli ülései

1. A felmondási okmány letétbehelyezése után kilencven napon belül bármely Szerződő Állam, amelynek véle-

ménye szerint a felmondás jelentősen növelni fogja a megmaradt Szerződő Államok hozzájárulásainak szintjét, kérheti a Kiegészítő Alap Igazgatóját, hogy hívja össze a Közgyűlés rendkívüli ülését. A Kiegészítő Alap Igazgatója a kérés kézhezvétele után legkésőbb hatvan napon belüli időpontra összehívja a Közgyűlést.

2. A Kiegészítő Alap Igazgatója kezdeményezheti a Közgyűlés rendkívüli ülésének – a felmondó okmány letétbehelyezését követő hatvan napon belüli időpontra történő – összehívását, mennyiben a Kiegészítő Alap Igazgatója úgy véli, hogy az ilyen felmondás a megmaradt Szerződő Államok hozzájárulásai szintjének jelentős növekedését eredményezi.

3. Amennyiben az 1. vagy 2. szakasznak megfelelően összehívott rendkívüli ülésen a Közgyűlés úgy határoz, hogy a felmondás a hozzájárulások szintjének jelentős emelkedését eredményezi a megmaradt Szerződő Államok számára, bármelyik ilyen Állam, legkésőbb százhusz nappal azon nap előtt, amelyen a felmondás hatályba lép, ugyanazon nappal felmondhatja ezt a Jegyzőkönyvet.

28. cikk

Megszűnés

1. E Jegyzőkönyv hatálya megszűnik azon a napon, amelyen a Szerződő Államok száma hét alá csökken, vagy a megmaradt Szerződő Államokban átvett a hozzájárulás számításának alapját képező olaj összes mennyisége, beleértve a 14. cikkben hivatkozott mennyiségeket, 350 millió tonna alá csökken.

2. Azok az Államok, amelyeket köt e Jegyzőkönyv az azt megelőző napon, amelyiken annak hatálya megszűnik, lehetővé teszik a Kiegészítő Alap számára, hogy gyakorolja a 29. cikkben meghatározott feladatait.

29. cikk

A Kiegészítő Alap felszámolása

1. Amennyiben megszűnik e Jegyzőkönyv hatályba, a Kiegészítő Alap

(a) eleget tesz kötelezettségeinek minden baleset tekintetében, amely a Jegyzőkönyv hatályának megszűnése előtt következett be;

(b) jogosult a hozzájárulásokkal kapcsolatos jogait gyakorolni olyan mértékig, amennyire ezek a hozzájárulások szükségesek az 1. (a) szakasz szerinti kötelezettségek teljesítéséhez, beleértve a Kiegészítő Alap e célra szükséges igazgatási kiadásait.

2. A Közgyűlés megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy befejeződjön a Kiegészítő Alap felszámolása, beleértve minden megmaradt vagyontárgy igazságos felosztását

azon személyek között, akik hozzájárultak a Kiegészítő Alaphoz.

3. E cikk céljára a Kiegészítő Alap jogi személy marad.

30. cikk

Letéteményes

1. E Jegyzőkönyvet és a 24. cikk alapján elfogadott minden módosítást a Főtitkárnál kell letétbe helyezni.

A főtitkár:

(a) tájékoztat minden Államot, amely aláírta e Jegyzőkönyvet vagy ahhoz csatlakozott:

(i) minden egyes új aláírásról vagy egy okmány letétbehelyezéséről, annak napjával együtt;

(ii) e Jegyzőkönyv hatálybalépésének napjáról;

(iii) a kártalanítási összeg határértékének módosítására tett minden javaslatról, amelyet a 24. cikk 1. szakaszának megfelelően tettek;

(iv) minden módosításról, amelyet a 24. cikk 4. szakaszának megfelelően fogadtak el;

(v) minden módosításról, amelyet a 24. cikk 7. szakaszának megfelelően elfogadottnak tekintendő, azzal a nappal együtt, amelyen a módosítás hatályba lép azon cikk 8. és 9. szakaszának megfelelően;

(vi) az e Jegyzőkönyv felmondó okmányának letétbehelyezéséről, a letétbehelyezés napjával, azzal a nappal együtt, amelyen az hatályba lép;

(vii) az e Jegyzőkönyv bármelyik cikke által előírt minden közlésről;

(b) eljuttatja e Jegyzőkönyv hiteles másolatait minden Szerződő Államhoz és minden Államhoz, amely csatlakozott a Jegyzőkönyvhöz.

3. Amint e Jegyzőkönyv hatályba lép, a Főtitkár eljuttatja annak szövegét az Egyesült Nemzetek Szervezetének titkárságához nyilvántartásba vétel végett, az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmánya 102. cikkének megfelelően.

31. cikk

Nyelvek

E Jegyzőkönyv egyetlen eredeti példányban készült angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelven, mindegyik szöveg egyformán hiteles.

KÉSZÜLT LONDONBAN, kettőezer-három május tizenhatodik napján.

AMINEK BIZONYSÁGÁUL alulírottak, Kormányaik által erre a célra megfelelően felhatalmazva, aláírták e Jegyzőkönyvet.”

5. § Az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi egyezmény hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992

Article I

For the purposes of this Convention:

1. *Ship* means any seagoing vessel and seaborne craft of any type whatsoever constructed or adapted for the carriage of oil in bulk as cargo, provided that a ship capable of carrying oil and other cargoes shall be regarded as a ship only when it is actually carrying oil in bulk as cargo and during any voyage following such carriage unless it is proved that it has no residues of such carriage of oil in bulk aboard.

2. *Person* means any individual or partnership or any public or private body, whether corporate or not, including a State or any of its constituent subdivisions.

3. *Owner* means the person or persons registered as the owner of the ship or, in the absence of registration, the person or persons owning the ship. However in the case of a ship owned by a State and operated by a company which in that State is registered as the ship's operator, owner shall mean such company.

4. *State of the ship's registry* means in relation to registered ships the State of registration of the ship, and in relation to unregistered ships the State whose flag the ship is flying.

5. *Oil* means any persistent hydrocarbon mineral oil such as crude oil, fuel oil, heavy diesel oil and lubricating oil, whether carried on board a ship as cargo or in the bunkers of such a ship.

6. *Pollution damage* means:

(a) loss or damage caused outside the ship by contamination resulting from the escape or discharge of oil from the ship, wherever such escape or discharge may occur, provided that compensation for impairment of the environment other than losses of profit from such impairment shall be limited to costs of reasonable measures of reinstatement actually undertaken or to be undertaken;

(b) the costs of preventive measures and further loss or damage caused by preventive measures.

7. *Preventive measures* means any reasonable measures taken by any person after an incident has occurred to prevent or minimise pollution damage.

8. *Incident* means any occurrence, or series of occurrences having the same origin, which causes

pollution damage or creates a grave and imminent threat of causing such damage.

9. *Organisation* means the International Maritime Organisation.

10. *1969 Liability Convention* means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969. For States Parties to the Protocol of 1976 to that Convention, the term shall be deemed to include the 1969 Liability Convention as amended by that Protocol.

Article II

This Convention shall apply exclusively:

(a) to pollution damage caused:

(i) in the territory, including the territorial sea, of a Contracting State, and

(ii) in the exclusive economic zone of a Contracting State, established in accordance with international law, or, if a Contracting State has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of its territorial sea is measured;

(b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimise such damage.

Article III

1. Except as provided in paragraphs 2 and 3 of this article, the owner of a ship at the time of an incident, or, where the incident consists of a series of occurrences, at the time of the first such occurrence, shall be liable for any pollution damage caused by the ship as a result of the incident.

2. No liability for pollution damage shall attach to the owner if he proves that the damage:

(a) resulted from an act of war, hostilities, civil war, insurrection or a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character, or

(b) was wholly caused by an act or omission done with intent to cause damage by a third party, or

(c) was wholly caused by the negligence or other wrongful act of any Government or other authority responsible for the maintenance of lights or other navigational aids in the exercise of that function.

3. If the owner proves that the pollution damage resulted wholly or partially either from an act or omission done with intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the owner may be exonerated wholly or partially from his liability to such person.

4. No claim for compensation for pollution damage may be made against the owner otherwise than in accordance with this Convention. Subject to paragraph 5 of this article, no claim for compensation for pollution damage under this Convention or otherwise may be made against:

(a) the servants or agents of the owner or the members of the crew;

(b) the pilot or any other person who, without being a member of the crew, performs services for the ship;

(c) any charterer (howsoever described, including a bareboat charterer), manager or operator of the ship;

(d) any person performing salvage operations with the consent of the owner or on the instructions of a competent public authority;

(e) any person taking preventive measures;

(f) all servants or agents of persons mentioned in subparagraphs (c), (d) and (e);

unless the damage resulted from their personal act or omission, committed with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

5. Nothing in this Convention shall prejudice any right of recourse of the owner against third parties.

Article IV

When an incident involving two or more ships occurs and pollution damage results therefrom, the owners of all the ships concerned, unless exonerated under article III, shall be jointly and severally liable for all such damage which is not reasonably separable.

Article V

1. The owner of a ship shall be entitled to limit his liability under this Convention in respect of any one incident to an aggregate amount calculated as follows:

(a) 3 million units of account for a ship not exceeding 5,000 units of tonnage;

(b) for a ship with a tonnage in excess thereof, for each additional unit of tonnage, 420 units of account in addition to the amount mentioned in subparagraph (a); provided, however, that this aggregate amount shall not in any event exceed 59.7 million units of account.

2. The owner shall not be entitled to limit his liability under this Convention if it is proved that the pollution damage resulted from his personal act or omission, committed with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

3. For the purpose of availing himself of the benefit of limitation provided for in paragraph I of this article the

owner shall constitute a fund for the total sum representing the limit of his liability with the Court or other competent authority of any one of the Contracting States in which action is brought under article IX or, if no action is brought, with any Court or other competent authority in any one of the Contracting States in which an action can be brought under article IX. The fund can be constituted either by depositing the sum or by producing a bank guarantee or other guarantee, acceptable under the legislation of the Contracting State where the fund is constituted, and considered to be adequate by the Court or other competent authority.

4. The fund shall be distributed among the claimants in proportion to the amounts of their established claims.

5. If before the fund is distributed the owner of any of his servants or agents or any person providing him insurance or other financial security has, as a result of the incident in question, paid compensation for pollution damage, such person shall, up to the amount he has paid, acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Convention.

6. The right of subrogation provided for in paragraph 5 of this article may also be exercised by a person other than those mentioned therein in respect of any amount of compensation for pollution damage which he may have paid but only to the extent that such subrogation is permitted under the applicable national law.

7. Where the owner or any other person establishes that he may be compelled to pay at a later date in whole or in part any such amount of compensation, with regard to which such person would have enjoyed a right of subrogation under paragraphs 5 or 6 of this article, had the compensation been paid before the fund was distributed, the Court or other competent authority of the State where the fund has been constituted may order that a sufficient sum shall be provisionally set aside to enable such person at such later date to enforce his claim against the fund.

8. Claims in respect of expenses reasonably incurred or sacrifices reasonably made by the owner voluntarily to prevent or minimise pollution damage shall rank equally with other claims against the fund.

9(a) The unit of account referred to in paragraph I of this article is the Special Drawing Right as defined by the International Monetary Fund. The amounts mentioned in paragraph I shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the date of the constitution of the fund referred to in paragraph 3. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a Contracting State which is a member of the International Monetary Fund shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund in effect on the date in question for its operations and transactions. The value of

the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a Contracting State which is not a member of the International Monetary Fund shall be calculated in a manner determined by that State.

9(b) Nevertheless, a Contracting State which is not a member of the International Monetary Fund and whose law does not permit the application of the provisions of paragraph 9(a) may, at the time of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention or at any time thereafter, declare that the unit of account referred to in paragraph 9(a) shall be equal to 15 gold francs. The gold franc referred to in this paragraph corresponds to sixty-five and a half milligrams of gold of millesimal fineness nine hundred. The conversion of the gold franc into the national currency shall be made according to the law of the State concerned.

9(c) The calculation mentioned in the last sentence of paragraph 9(a) and the conversion mentioned in paragraph 9(b) shall be made in such manner as to express in the national currency of the Contracting State as far as possible the same real value for the amounts in paragraph I as would result from the application of the first three sentences of paragraph 9(a). Contracting States shall communicate to the depositary the manner of calculation pursuant to paragraph 9(a), or the result of the conversion in paragraph 9(b) as the case may be, when depositing an instrument of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention and whenever there is a change in either.

10. For the purpose of this article the ship's tonnage shall be the gross tonnage calculated in accordance with the tonnage measurement regulations contained in annex I of the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.

11. The insurer or other person providing financial security shall be entitled to constitute a fund in accordance with this article on the same conditions and having the same effect as if it were constituted by the owner. Such a fund may be constituted even if, under the provisions of paragraph 2, the owner is not entitled to limit his liability, but its constitution shall in that case not prejudice the rights of any claimant against the owner.

Article VI

1. Where the owner, after an incident, has constituted a fund in accordance with article V, and is entitled to limit his liability,

(a) no person having a claim for pollution damage arising out of that incident shall be entitled to exercise any right against any other assets of the owner in respect of such claim;

(b) the Court or other competent authority of any Contracting State shall order the release of any ship or

other property belonging to the owner which has been arrested in respect of a claim for pollution damage arising out of that incident, and shall similarly release any bail or other security furnished to avoid such arrest.

2. The foregoing shall, however, only apply if the claimant has access to the Court administering the fund and the fund is actually available in respect of his claim.

Article VII

1. The owner of a ship registered in a Contracting State and carrying more than 2,000 tons of oil in bulk as cargo shall be required to maintain insurance or other financial security, such as the guarantee of a bank or a certificate delivered by an international compensation fund, in the sums fixed by applying the limits of liability prescribed in article V, paragraph I to cover his liability for pollution damage under this Convention.

2. A certificate attesting that insurance or other financial security is in force in accordance with the provisions of this Convention shall be issued to each ship after the appropriate authority of a Contracting State has determined that the requirements of paragraph I have been complied with. With respect to a ship registered in a Contracting State such certificate shall be issued or certified by the appropriate authority of the State of the ship's registry; with respect to a ship not registered in a Contracting State it may be issued or certified by the appropriate authority of any Contracting State. This certificate shall be in the form of the annexed model and shall contain the following particulars:

(a) name of ship and port of registration;

(b) name and principal place of business of owner;

(c) type of security;

(d) name and principal place of business of insurer or other person giving security and, where appropriate, place of business where the insurance or security is established;

(e) period of validity of certificate, which shall not be longer than the period of validity of the insurance or other security.

3. The certificate shall be in the official language or languages of the issuing State. If the language used is neither English nor French, the text shall include a translation into one of these languages.

4. The certificate shall be carried on board the ship and a copy shall be deposited with the authorities who keep the record of the ship's registry or, if the ship is not registered in a Contracting State, with the authorities of the State issuing or certifying the certificate.

5. An insurance or other financial security shall not satisfy the requirements of this article if it can cease, for reasons other than the expiry of the period of validity of the insurance or security specified in the certificate under

paragraph 2 of this article, before three months have elapsed from the date on which notice of its termination is given to the authorities referred to in paragraph 4 of this article, unless the certificate has been surrendered to these authorities or a new certificate has been issued within the said period. The foregoing provisions shall similarly apply to any modification which results in the insurance or security no longer satisfying the requirements of this article.

6. The State of registry shall, subject to the provisions of this article, determine the conditions of issue and validity of the certificate.

7. Certificates issued or certified under the authority of a Contracting State in accordance with paragraph 2 shall be accepted by other Contracting States for the purposes of this Convention and shall be regarded by other Contracting States as having the same force as certificates issued or certified by them even if issued or certified in respect of a ship not registered in a Contracting State. A Contracting State may at any time request consultation with the issuing or certifying State should it believe that the insurer or guarantor named in the certificate is not financially capable of meeting the obligations imposed by this Convention.

8. Any claim for compensation for pollution damage may be brought directly against the insurer or other person providing financial security for the owner's liability for pollution damage. In such case the defendant may, even if the owner is not entitled to limit his liability according to article V, paragraph 2, avail himself of the limits of liability prescribed in article V, paragraph I. He may further avail himself of the defences (other than the bankruptcy or winding up of the owner) which the owner himself would have been entitled to invoke. Furthermore, the defendant may avail himself of the defence that the pollution damage resulted from the wilful misconduct of the owner himself, but the defendant shall not avail himself of any other defence which he might have been entitled to invoke in proceedings brought by the owner against him. The defendant shall in any event have the right to require the owner to be joined in the proceedings.

9. Any sums provided by insurance or by other financial security maintained in accordance with paragraph I of this article shall be available exclusively for the satisfaction of claims under this Convention.

10. A Contracting State shall not permit a ship under its flag to which this article applies to trade unless a certificate has been issued under paragraph 2 or 12 of this article.

11. Subject to the provisions of this article, each Contracting State shall ensure, under its national legislation, that insurance or other security to the extent specified in paragraph I of this article is in force in respect of any ship, wherever registered, entering or leaving a port in its territory, or arriving at or leaving an off-shore

terminal in its territorial sea, if the ship actually carries more than 2,000 tons of oil in bulk as cargo.

12. If insurance or other financial security is not maintained in respect of a ship owned by a Contracting State, the provisions of this article relating thereto shall not be applicable to such ship, but the ship shall carry a certificate issued by the appropriate authorities of the State of the ship's registry stating that the ship is owned by that State and that the ship's liability is covered within the limits prescribed by article V, paragraph 1. Such a certificate shall follow as closely as practicable the model prescribed by paragraph 2 of this article.

Article VIII

Rights of compensation under this Convention shall be extinguished unless an action is brought thereunder within three years from the date when the damage occurred. However, in no case shall an action be brought after six years from the date of the incident which caused the damage. Where this incident consists of a series of occurrences, the six years' period shall run from the date of the first such occurrence.

Article IX

1. Where an incident has caused pollution damage in the territory, including the territorial sea or an area referred to in article II, of one or more Contracting States or preventive measures have been taken to prevent or minimise pollution damage in such territory including the territorial sea or area, actions for compensation may only be brought in the Courts of any such Contracting State or States. Reasonable notice of any such action shall be given to the defendant.

2. Each Contracting State shall ensure that its Courts possess the necessary jurisdiction to entertain such actions for compensation.

3. After the fund has been constituted in accordance with article V the Courts of the State in which the fund is constituted shall be exclusively competent to determine all matters relating to the apportionment and distribution of the fund.

Article X

1. Any judgement given by a Court with jurisdiction in accordance with article IX which is enforceable in the State of origin where it is no longer subject to ordinary forms of review, shall be recognised in any Contracting State, except:

(a) where the judgement was obtained by fraud; or

(b) where the defendant was not given reasonable notice and a fair opportunity to present his case.

2. A judgement recognised under paragraph I of this article shall be enforceable in each Contracting State as soon as the formalities required in that State have been complied with. The formalities shall not permit the merits of the case to be re-opened.

Article XI

1. The provisions of this Convention shall not apply to warships or other ships owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service.

2. With respect to ships owned by a Contracting State and used for commercial purposes, each State shall be subject to suit in the jurisdictions set forth in article IX and shall waive all defences based on its status as a sovereign State.

Article XII

This Convention shall supersede any International Conventions in force or open for signature, ratification or accession at the date on which the Convention is opened for signature, but only to the extent that such Conventions would be in conflict with it; however, nothing in this article shall affect the obligations of Contracting States to non-Contracting States arising under such International Conventions.

Article XII bis

Transitional provisions

The following transitional provisions shall apply in the case of a State which at the time of an incident is a Party both to this Convention and to the 1969 Liability Convention:

(a) where an incident has caused pollution damage within the scope of this Convention, liability under this Convention shall be deemed to be discharged if, and to the extent that, it also arises under the 1969 Liability Convention;

(b) where an incident has caused pollution damage within the scope of this Convention, and the State is a Party both to this Convention and to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971, liability remaining to be discharged after the application of subparagraph (a) of this article shall arise under this Convention only to the extent that pollution damage

remains uncompensated after application of the said 1971 Convention;

(c) in the application of article III, paragraph 4, of this Convention the expression „this Convention” shall be interpreted as referring to this Convention or the 1969 Liability Convention, as appropriate;

(d) in the application of article V, paragraph 3, of this Convention the total sum of the fund to be constituted shall be reduced by the amount by which liability has been deemed to be discharged in accordance with subparagraph (a) of this article.

Article XII ter

Final clauses

The final clauses of this Convention shall be articles 12 to 18 of the Protocol of 1992 to Amend the 1969 Liability Convention. References in this Convention to Contracting States shall be taken to mean references to the Contracting States of that Protocol.

FINAL CLAUSES

(articles 12 to 18 of the Protocol of 1992 to Amend the 1969 Liability Convention)

Article 12

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open for signature at London from 15 January 1993 to 14 January 1994 by all States.

2. Subject to paragraph 4, any State may become a Party to this Protocol by:

(a) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or

(b) accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the Secretary-General of the Organisation.

4. Any Contracting State to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971, hereinafter referred to as the 1971 Fund Convention, may ratify, accept, approve or accede to this Protocol only if it ratifies, accepts, approves or accedes to the Protocol of 1992 to amend that Convention at the same time, unless it denounces the 1971 Fund Convention to take effect on the date when this Protocol enters into force for that State.

5. A State which is a Party to this Protocol but not a Party to the 1969 Liability Convention shall be bound by the provisions of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol in relation to other States Parties hereto, but shall not be bound by the provisions of the 1969 Liability Convention in relation to States Parties thereto.

6. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol shall be deemed to apply to the Convention so amended, as modified by such amendment.

Article 13

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force 12 months following the date on which 10 States including four States each with not less than one million units of gross tanker tonnage have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the Organisation.

2. However, any Contracting State to the 1971 Fund Convention may, at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol, declare that such instrument shall be deemed not to be effective for the purposes of this article until the end of the six-month period in article 31 of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention. A State which is not a Contracting State to the 1971 Fund Convention but which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention may also make a declaration in accordance with this paragraph at the same time.

3. Any State which has made a declaration in accordance with the preceding paragraph may withdraw it at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General of the Organisation. Any such withdrawal shall take effect on the date the notification is received, provided that such State shall be deemed to have deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol on that date.

4. For any State which ratifies, accepts, approves or accedes to it after the conditions in paragraph I for entry into force have been met, this Protocol shall enter into force 12 months following the date of deposit by such State of the appropriate instrument.

Article 14

Revision and amendment

1. A Conference for the purpose of revising or amending the 1992 Liability Convention may be convened by the Organisation.

2. The Organisation shall convene a Conference of Contracting States for the purpose of revising or amending the 1992 Liability Convention at the request of not less than one third of the Contracting States.

Article 15

Amendments of limitation amounts

1. Upon the request of at least one quarter of the Contracting States any proposal to amend the limits of liability laid down in article V, paragraph I, of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organisation and to all Contracting States.

2. Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organisation for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

3. All Contracting States to the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol, whether or not Members of the Organisation, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

4. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided for in paragraph 3, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

5. When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents and in particular the amount of damage resulting therefrom, changes in the monetary values and the effect of the proposed amendment on the cost of insurance. It shall also take into account the relationship between the limits in article V, paragraph I, of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol and those in article 4, paragraph 4, of the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992.

6. (a) No amendment of the limits of liability under this article may be considered before 15 January 1998 nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this article. No amendment under this article shall be considered before this Protocol has entered into force.

(b) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol increased by 6% per year calculated on a compound basis from 15 January 1993.

(c) No limit may be increased so as to exceed an amount -which corresponds to the limit laid down in the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol multiplied by three.

7. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 shall be notified by the Organisation to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of 18 months after the date of notification, unless within that period not less than one quarter of the States that were Contracting States at the time of the adoption of the amendment by the Legal Committee have communicated to the Organisation that they do not accept the amendment in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

8. An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 7 shall enter into force 18 months after its acceptance.

9. All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with article 16, paragraphs 1 and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

10. When an amendment has been adopted by the Legal Committee but the 18-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 7. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

Article 16

Denunciation

1. This Protocol may be denounced by any Party at any time after the date on which it enters into force for that Party.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General of the Organisation.

3. A denunciation shall take effect 12 months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General of the Organisation.

4. As between the Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the 1969 Liability Convention in accordance with article XVI thereof shall not be construed in any way as a denunciation of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol.

5. Denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention by a State which remains a Party to the 1971 Fund Convention shall be deemed to be a denunciation of this Protocol. Such denunciation shall take effect on the date on which denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention takes effect according to article 34 of that Protocol.

Article 17

Depositary

1. This Protocol and any amendments accepted under article 15 shall be deposited with the Secretary-General of the Organisation.

2. The Secretary-General of the Organisation shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument together with the date thereof;

(ii) each declaration and notification under article 13 and each declaration and communication under article V, paragraph 9, of the 1992 Liability Convention;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) any proposal to amend limits of liability which has been made in accordance with article 15, paragraph 1;

(v) any amendment which has been adopted in accordance with article 15, paragraph 4;

(vi) any amendment deemed to have been accepted under article 15, paragraph 7, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 8 and 9 of that article;

(vii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;

(viii) any denunciation deemed to have been made under article 16, paragraph 5;

(ix) any communication called for by any article of this Protocol;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all Signatory States and to all States which accede to this Protocol.

3. As soon as this Protocol enters into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General of the Organisation to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 18

DONE AT LONDON, this twenty-seventh day of November one thousand nine hundred and ninety-two.

Languages

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.²

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

² Signatures omitted.

*Annex***Certificate of insurance or other financial security in respect of Civil Liability for Oil Pollution Damage**

Issued in accordance with the provisions of article VII of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

Name of ship	Distinctive number or letters	Port of registry	Name and address of owner

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of article VII of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

Type of Security.....
.....

Duration of Security.....
.....

Name and Address of the Insurer(s) and/or Guarantors.....

Name

Address

This certificate is valid until

Issued or certified by the Minister of Transport for the Government of Republic of Hungary.

At On

(Place)

(Date)

.....
Signature of the the Minister of Transport

Explanatory Notes:

1. If desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the certificate is issued.

2. If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.

3. If security is furnished in several forms, these should be enumerated.

4. The entry „Duration of Security” must stipulate the date on which such security takes effect.”

**„1992. évi nemzetközi egyezmény
az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos
polgári jogi felelősségről**

I. cikk

Ezen Egyezmény alkalmazásában:

1. *Hajó* jelent bármilyen típusú minden tengerjáró hajót és tengeri járművet, amelyet ömlesztett állapotú olaj rakományként történő szállítására építettek vagy alakítottak át, azzal a feltétellel, hogy az olaj és egyéb rakományok szállítására képes hajót csak a tényleges ömlesztett állapotú olaj szállítása alkalmával, és az ilyen szállítást követő bármilyen úton kell hajónak tekinteni, kivéve, ha bizonyított, hogy a hajón nincsenek maradványok az ilyen ömlesztve szállított olajból.

2. *Személy* jelent minden egyént vagy társas viszonyt vagy bármilyen köz- vagy magán testületet, legyen az vállalat vagy sem, beleértve az Államot vagy annak bármilyen alkotmányos szervét.

3. *Tulajdonos* jelenti a hajó tulajdonosaként lajstromozott személyt vagy személyeket, vagy lajstromozás hiányában azon személyt vagy személyeket, akik tulajdonában van a hajó. Az Állam tulajdonában lévő és abban az Államban a hajó tulajdonosaként lajstromozott vállalat által üzemeltetett hajó esetében a tulajdonos az ilyen vállalatot jelenti.

4. *A hajó lajstromozás szerinti Állama* jelenti a lajstromozott hajók vonatkozásában a hajó lajstromozási Államát, és lajstromozatlan hajók esetében az Államot, amelynek lobogóját a hajó viseli.

5. *Olaj* jelent minden állandó szénhidrogén ásványolajat, mint nyersolaj, tüzelőolaj, nehéz dízelolaj és kenőolaj, melyet az ilyen hajón akár rakományként, vagy az ilyen hajó üzemanyagtartályaiban szállítanak.

6. *Szennyezéssel okozott kár* jelenti:

(a) a hajón kívül okozott veszteséget vagy kárt, amelyet a hajóból kiszökött vagy kihajózott olajból eredő szennyezés okozott, bárhol, ahol ilyen kiszökés vagy kihajózás előfordulhat, azzal a feltétellel, hogy a környezet károsításáért a kártérítést az ilyen károsításból eredő elmaradt haszon kivételével, a helyreállítás ténylegesen elvégzett vagy elvégzendő költségeire kell korlátozni;

(b) a megelőző intézkedések és a megelőző intézkedések által okozott további veszteség vagy kár költségeit.

7. *Megelőző intézkedések* jelentik az esemény bekövetkezése után bármely személy által tett minden ésszerű intézkedést a szennyezéssel okozott kár megelőzésére vagy csökkentésére.

8. *Esemény* jelent minden történést, vagy azonos eredetű történések sorozatát, amely szennyezéssel okozott kárt idéz elő, vagy ilyen kár okozásának súlyos és azonnali fenyegetését okozza.

9. *Szervezet* jelenti a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetet.

10. *Az 1969. évi Felelősségi Egyezmény* jelenti az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1969. évi Nemzetközi Egyezményt. Az 1969. évi Felelősségi Egyezményhez tartozó 1976. évi Jegyzőkönyv Résztes Államaira nézve az ilyen hivatkozást úgy kell tekinteni, hogy a fogalom magában foglalja a nevezett Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezményt is.

II. cikk

Ez az Egyezmény kizárólag a következőkre vonatkozik:

(a) az alábbi helyeken szennyezéssel okozott kárra:

(i) egy Szerződő Állam területén, beleértve a területi vizeket, és

(ii) egy Szerződő Állam nemzetközi jognak megfelelően létesített kizárólagos gazdasági övezetében, vagy amennyiben egy Szerződő Állam nem létesített ilyen övezetet, azon Államnak az azon Állam által a nemzetközi jognak megfelelően meghatározott területi vizein túli és azzal szomszédos területen, amely legfeljebb 200 tengeri mérföldnyire terjed ki azoktól az alapvonalaktól, melyektől területi vizeinek szélességét mérik;

(b) az ilyen kár megelőzésére vagy csökkentésére tett megelőző intézkedésekre, bárhol is teszik azokat.

III. cikk

1. Az e cikk 2. és 3. szakaszában foglalt rendelkezések kivételével, aki a hajó tulajdonosa az esemény idején, vagy ahol az esemény történések sorozatából áll, az első ilyen történést idején, az lesz felelős a hajó által az esemény eredményeként okozott minden szennyezéssel okozott kárért.

2. Nem hárul felelősség a tulajdonosra a szennyezéssel okozott kárért, amennyiben bizonyítja, hogy a kár:

(a) háborús cselekményből, ellenségeskedésekből, polgárháborúból vagy kivételes, elkerülhetetlen és ellenállhatatlan jellegű természeti jelenségből származott, vagy

(b) teljes mértékben egy harmadik fél károkozása szándékával végrehajtott cselekményéből vagy mulasztásából származott, vagy

(c) teljes mértékben a jelzőfények vagy más navigációs segédeszközök fenntartásáért felelős bármelyik Kormányzat vagy egyéb hatóság azon funkció gyakorlása során elkövetett mulasztásából vagy egyéb káros cselekményéből eredt.

3. Amennyiben a tulajdonos bizonyítja, hogy a szennyezéssel okozott kár teljesen vagy részben azon személy károkozása szándékával elkövetett cselekményéből vagy mulasztásából eredt, aki a kárt elszenvedte, vagy

azon személy mulasztásából kifolyólag, a tulajdonos teljesen vagy részben mentesíthető az ilyen személy iránti felelőssége alól.

4. A szennyezéssel okozott kár megtérítésére nem lehet másként követelést támasztani a tulajdonossal szemben, mint ezen Egyezménynek megfelelően. E cikk 5. szakaszában foglaltak szerint, ezen Egyezmény alapján vagy másként nem lehet kártérítési követelést támasztani a szennyezéssel okozott kár megtérítésére a következőkkel szemben:

(a) a tulajdonos alkalmazottai vagy képviselői, vagy a személyzet tagjai;

(b) a révkalauz, vagy bármilyen más személy, aki anélkül, hogy a személyzet tagja lenne, szolgáltatást végez a hajó részére;

(c) minden hajóbérlő (bárhogy is legyen megjelölve, beleértve a személyzet nélküli hajóbérlőt), a hajó ügyintézője vagy üzemeltetője;

(d) a tulajdonos hozzájárulásával vagy egy illetékes közhatalóság utasításai alapján mentési műveleteket végző bármilyen személy;

(e) megelőző intézkedéseket tevő bármilyen személy;

(f) a (c), (d) és (e) alpontokban említett személyek bármilyen alkalmazottja vagy képviselője;

kivéve, a kár a felsorolt személyek személyes cselekményéből vagy mulasztásából eredt, amit ilyen kár szándékos előidézésével, vagy meggondolatlanul, és annak tudatában követtek el, hogy az valószínűleg ilyen kárt eredményezhet.

5. Az Egyezményben foglaltak nem érintik a tulajdonosnak jogát, hogy viszontkeresettel éljen harmadik felekkel szemben.

IV. cikk

Amikor két vagy több hajót érintő esemény következik be, és az szennyezéssel okozott kárt eredményez, az összes érintett hajó tulajdonosa, kivéve, ha a III. cikk alapján mentesülnek, egyetemlegesen felelősek minden ésszerűen szét nem választható kárért.

V. cikk

1. A hajó tulajdonosa jogosult az ezen Egyezmény alapján fennálló felelősségét bármilyen esemény tekintetében az alábbiak szerint számított teljes összegre korlátozni:

(a) 3 millió elszámolási egység az 5000 tonnataralom egységet nem meghaladó hajónál;

(b) az ezt meghaladó tonnataralmú hajónál minden többlet tonnataralom egységre 420 elszámolási egység az (a) alpontban említett összegben felül;

azzal a feltétellel, hogy ez a teljes összeg semmilyen esetben sem haladhatja meg az 59,7 millió elszámolási egységet.

2. A tulajdonos nem jogosult felelőssége ezen Egyezmény alapján történő korlátozására, amennyiben bebizonyosodik, hogy a szennyezéssel okozott kár személyes cselekményéből vagy mulasztásából eredt, amit ilyen kár szándékos előidézésével, vagy meggondolatlanul, és annak tudatában követett el, hogy az valószínűleg ilyen kárt fog eredményezni.

3. Abból a célból, hogy igénybe vehesse az e cikk 1. szakaszában rendelt korlátozás előnyét, a tulajdonosnak létesítenie kell a felelőssége határát elérő teljes összegre egy alapot a Szerződő Államok egyikének bíróságánál vagy más illetékes hatóságánál, ahol a IX. cikk alapján keresetet indítanak, vagy ha nem indítanak keresetet, a Szerződő Államok bármelyikének bíróságánál vagy más illetékes hatóságánál, ahol a IX. cikk alapján keresetet lehet indítani. Az alap létesíthető az összeg letétbe helyezésével, vagy egy bankgarancia vagy egyéb garancia bemutatásával, amely elfogadható azon Szerződő Állam jogszabályai szerint, ahol az alapot létesítik, és amelyet a bíróság vagy más illetékes hatóság megfelelőnek tart.

4. Az alapot a megállapított követelések arányában kell felosztani az igénylők között.

5. Amennyiben az alapot az előtt osztják fel, hogy a tulajdonos, vagy annak bármelyik alkalmazottja vagy ügynöke, vagy a részére biztosítást vagy más pénzügyi biztosítékot nyújtó személy a szóban forgó esemény eredményeként kártérítést fizet szennyezéssel okozott kárért, a kártérítést megfizető személy az általa fizetett összeg erejéig, engedménnyel megszerzi azokat a jogokat, amelyeket a kártalanított személy élvezne ezen Egyezmény alapján.

6. Az e cikk 5. szakaszában meghatározott engedménnyelési jogot az 5. szakaszban más személy is érvényesítheti a szennyezési kárért kifizetett bármilyen kártérítési összeg tekintetében, de csak olyan mértékig, amennyire az alkalmazandó nemzeti jog megengedi az ilyen engedménnyelést.

7. Amennyiben a tulajdonos vagy más személy megállapítja, hogy egy későbbi időpontban kötelezhető lesz kártérítési összeg teljes vagy részbeni megfizetésére, amelynek tekintetében az alap felosztása előtt történő kártérítés fizetés esetén az e cikk 5. vagy 6. bekezdése szerinti engedménnyelési jogát élvezhette volna, az alap létesítésének helye szerinti Állam bírósága vagy az Állam más illetékes hatósága elrendelheti, hogy ideiglenesen elegendő összeg legyen félretéve, amely lehetővé teszi, hogy az alappal szembeni követelése érvényesíthető legyen.

8. A tulajdonos részéről önkéntesen a szennyezéssel okozott kár megelőzésével vagy csökkentésével kapcsolatban ésszerűen felmerült költségekre, vagy általa hozott

ésszerű áldozatokra vonatkozó követelések egyenrangúak az alappal szemben támasztott egyéb követelésekkel.

9. (a) Az e cikk 1. szakaszában hivatkozott elszámolási egység a Nemzetközi Valutaalap meghatározása szerinti különleges lehívási jog. Az I. szakaszban említett összegeket nemzeti valutára kell átszámítani azon valutának a 3. szakaszban hivatkozott alap létesítése napján a különleges lehívási jogra vonatkoztatott értéke alapján. Az olyan Szerződő Állam nemzeti valutájának különleges lehívási jog szerinti értékét, amely tagja a Nemzetközi Valutaalapnak, a Nemzetközi Valutaalap által annak műveleteire és ügyleteire alkalmazott és a szóban forgó napon hatályos értékelési módszerrel kell kiszámítani. Az olyan Szerződő Állam nemzeti valutájának különleges lehívási jogban kifejezett értékét, amely nem tagja a Nemzetközi Valutaalapnak, az azon Állam által meghatározott módszerrel kell kiszámítani.

9. (b) Szerződő Állam, amely nem tagja a Nemzetközi Valutaalapnak, és amelynek jogszabályai nem engedik meg a 9. (a) szakasz rendelkezéseinek alkalmazását, az ezen Egyezmény megerősítésekor, elfogadásakor, jóváhagyásakor, vagy ahhoz való csatlakozáskor, vagy az után bármikor bejelentheti, hogy a 9. (a) szakaszban hivatkozott elszámolási egység 15 arany frankkal egyenlő. A e szakaszban hivatkozott arany frank hatvanöt és fél milligramm kilencszáz ezredrész finomságú aranynek felel meg. Az arany frank nemzeti valutára történő átszámítását az érintett Állam jogszabályainak megfelelően kell végezni.

9. (c) A 9. (a) szakasz utolsó mondatában említett számítás és a 9. (b) szakaszban említett átszámítást oly módon kell végezni, hogy az, amennyire csak lehetséges, a Szerződő Állam nemzeti valutájában az I. szakasz szerinti összegnek ugyanazt a dologi értékét fejezze ki, mint amelyet a 9. (a) szakasz első három mondatának alkalmazása eredményezne. A Szerződő Államoknak közölniük kell a Letéteményessel a 9. (a) szakasz szerinti számítási módot, vagy a 9. (b) szakasz szerinti átszámítás eredményét, az esettől/körülményektől függően, amikor letétbe helyezik az Egyezmény megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát, és minden esetben, amikor bármilyen változás történik.

10. A hajó tonnatartalmát a Nemzetközi Egyezmény a hajók köbözéséről, 1969. I. Mellékletében foglalt köbözési szabályoknak megfelelően kell kiszámítani.

11. A biztosító vagy a pénzügyi biztosítékot nyújtó más személy jogosult az e cikknek megfelelő alapot képezni, ugyanolyan feltételekkel és ugyanolyan hatállyal, mintha azt a tulajdonos hozta volna létre. Ilyen alap létesíthető, jóllehet a tulajdonos a 2. szakasz rendelkezései szerint nem jogosult felelősségének korlátozására, de az alap létesítése által a tulajdonossal szemben felmerülő követelések érvényesítésének joga nem sérül.

VI. cikk

1. Ahol a tulajdonos egy esemény után az V. cikknek megfelelően létrehozott egy alapot, és jogosult felelőssége korlátozására,

(a) az adott eseményből felmerülő szennyezéssel okozott kár miatt követeléssel bíró semmilyen személy sem jogosult bármilyen jogot érvényesíteni a tulajdonos bármilyen más vagyonával szemben az ilyen követelés tekintetében;

(b) minden Szerződő Állam bírósága vagy más illetékes hatósága elrendeli minden hajó vagy a tulajdonos birtokában lévő más tulajdon felszabadítását, amelyet az adott eseményből felmerült szennyezéssel okozott kár miatti követelés vonatkozásában foglaltak le, és hasonlóképpen felszabadít az ilyen lefoglalás elkerülésére létesített minden óvadékot vagy egyéb biztosítékot.

2. Az előbb említettek csak akkor alkalmazandóak, ha az igénylőnek van hozzáférése az alapot adminisztráló bírósághoz, és az alap ténylegesen rendelkezésre áll a követelése vonatkozásában.

VII. cikk

1. Egy Szerződő Államban lajstromozott és rakományként 2000 tonnánál több olajat ömlesztve szállító hajó tulajdonosa az V. cikk 1. szakaszában előírt felelősségi korlátozás alkalmazásával meghatározott összegben köteles olyan biztosítást vagy más pénzügyi biztosítékot fenntartani, mint egy bank garanciája, vagy egy nemzetközi kártérítési alap által kiadott bizonyítvány, hogy az fedezze a szennyezéssel okozott kárért ezen Egyezmény alapján fennálló felelősségét.

2. Miután egy Szerződő Állam megfelelő hatósága megállapította, hogy az 1. szakasz követelményei teljesültek, minden hajóra egy bizonyítványt kell kiállítani, amely tanúsítja, hogy van az ezen Egyezmény rendelkezéseinek megfelelő, érvényes biztosítása vagy más pénzügyi biztosítéka. Egy Szerződő Államban lajstromozott hajó tekintetében az ilyen bizonyítványt a hajó lajstromozása szerinti Állam megfelelő hatóságának kell kiállítani, vagy azt hitelesíteni; a nem Szerződő Államban lajstromozott hajó tekintetében bármely állam megfelelő hatósága állíthatja ki, vagy hitelesítheti. E bizonyítvány alakja meg kell, hogy feleljen a mellékelt mintának, és a következő adatokat tartalmazza:

(a) a hajó neve és lajstromozási kikötője;

(b) a tulajdonos neve és üzleti székhelye;

(c) a biztosíték típusa;

(d) a biztosító vagy a biztosítékot nyújtó más személy neve és székhelye, és gazdálkodó tevékenységének helye, ahol a biztosítást vagy más biztosítékot létesítették;

(e) a bizonyítvány érvényességi ideje, amely nem lehet hosszabb, mint a biztosítás vagy más biztosíték érvényességi ideje.

3. A bizonyítványt a kiállító Állam hivatalos nyelvén vagy nyelvein kell kiállítani. Amennyiben a használt nyelv nem angol vagy francia, a szövegnek tartalmaznia kell egy fordítást e nyelvek egyikére.

4. A bizonyítványt a hajón kell tartani és annak egy másolatát azoknál a hatóságoknál kell letétbe helyezni, amelyeknél a hajó lajstromozását nyilvántartják, vagy amennyiben a hajó nem egy Szerződő Államban van lajstromozva, a bizonyítványt kiállító vagy azt hitelesítő Állam hatóságainál.

5. Az a biztosítás vagy más pénzügyi biztosíték nem elégíti ki e cikk követelményeit, amely az érvényességének lejárata után kívüli okból is megszűnhet, illetve, ha – a biztosítás vagy más biztosíték megszűnésekor az e cikk 4. szakaszában nevezett hatóságoknak az érvényesség lejárta után adott értesítés napjától számított három hónapnál kevesebb idő telik el, mint az e cikk 2. szakasza szerinti bizonyítványban előírt biztosítás vagy más biztosíték érvényességi idejének lejártá, kivéve azt az esetet, ha a bizonyítványt átadták e hatóságoknak, vagy új bizonyítványt állítottak ki a nevezett időn belül. Ezek a rendelkezések vonatkoznak minden módosításra, ami azt eredményezi, hogy a biztosítás vagy más biztosíték többé már nem elégíti ki e cikk követelményeit.

6. A lajstromozás szerinti állam e cikk rendelkezéseinek értelmében határozza meg a bizonyítvány kiállításának feltételeit és érvényességét.

7. Az egyik Szerződő Állam fennhatósága alatt a 2. szakasznak megfelelően kiállított vagy hitelesített bizonyítványt más Szerződő Államoknak el kell fogadnia ezen Egyezmény céljára, és azt más Szerződő Államoknak úgy kell tekinteni, mint amelyek ugyanolyan erővel bírnak, mint az általuk kiállított vagy hitelesített bizonyítványok, még akkor is, ha azokat egy nem Szerződő Államban lajstromozott hajóra állították ki vagy hitelesítették. Egy Szerződő Állam bármikor kérhet konzultációt a kiállító vagy hitelesítő Államtól, amennyiben azt véli, hogy a bizonyítványban megnevezett biztosító vagy kezességet vállaló pénzügyileg nem képes eleget tenni az ezen Egyezmény által előírt kötelezettségeinek.

8. A szennyezéssel okozott kár miatti kártérítési követelést közvetlenül a biztosító, vagy a tulajdonos szennyezéssel okozott kárért viselt felelősségére pénzügyi bizonyítékot nyújtó más személy ellen lehet indítani. Ilyen esetben az alperes igénybe veheti az V. cikk 1. szakaszában előírt felelősség korlátozást, még akkor is, ha a tulajdonos nem jogosult felelősségének az V. cikk 2. szakasza szerinti korlátozására. Igénybe veheti továbbá azokat a védekezéseket (a tulajdonos csődje vagy felszámolása kivételével), amit maga a tulajdonos lenne jogosult segítségül hívni. Az alperes védekezhet azzal, hogy a szennyezéssel

okozott kár a tulajdonos szándékos kötelességmulasztásából származott, azonban az alperes nem élhet a védekezés azon lehetőségeivel, amelyekre a tulajdonos által az alperes ellen kezdeményezett eljárásokban volna jogosultsága. megalapozná igényét a tulajdonosnak a vele szemben indított eljárásokba történő bevonására. Az alperesnek jogában áll kérni, hogy a tulajdonos kapcsolódjon be a bírósági eljárásokba.

9. Az e cikk 1. szakaszának megfelelően fenntartott biztosítás vagy más pénzügyi bizonyíték által nyújtott minden összeg kizárólag az ezen Egyezmény szerinti követelések kielégítésére kell, hogy rendelkezésre álljon.

10. Egy Szerződő Állam nem engedheti meg a lobogóját viselő, és e cikk hatálya alá tartozó hajónak, hogy kereskedjen, kivéve, ha annak részére az e cikk 2–12. szakaszai szerinti bizonyítványt állítottak ki.

11. E cikk rendelkezéseinek értelmében mindegyik Szerződő Államnak biztosítania kell nemzeti jogszabályaiban, hogy az e cikk 1. szakaszában előírt mértékű biztosítás vagy más pénzügyi biztosíték legyen érvényben minden hajóra nézve, bárhol is legyen az lajstromozva, amelyik a területén lévő kikötőbe belép vagy azt elhagyja, vagy a területi vizeken lévő part menti terminálra érkezik vagy onnan távozik, amennyiben a hajó rakományként ténylegesen 2000 tonnánál több olajat szállít ömlesztve.

12. Amennyiben egy Szerződő Állam tulajdonában lévő hajónak nincs biztosítása vagy más pénzügyi biztosítéka, e cikk erre vonatkozó rendelkezéseit e hajóra nem kell alkalmazni, azonban a hajón lennie kell a lobogója szerinti Államának megfelelő hatóságai által kiállított bizonyítvány, amely tanúsítja, hogy a hajó azon Állam tulajdonában van, és hogy a hajó felelősségének fedezete az V. cikk 1. szakaszában előírt határokon belül biztosított. Az ilyen bizonyítvány, amennyire gyakorlatilag lehetséges, kövesse az e cikk 2. mellékletében előírt mintát.

VIII. cikk

Az ezen Egyezmény szerinti kártérítési jog a kár bekövetkezésének napjától számított három éven belül elenyészik, kivéve, ha pert indítanak. Semmilyen esetben sem lehet pert indítani azonban a kárt okozó esemény napjától számított hat év után. Ahol ez az esemény előfordulások sorozatából áll, a hat éves időtartamot az első ilyen előfordulás napjától kell számítani.

IX. cikk

1. Ahol egy esemény szennyezéssel okozott kárt idézett elő egy vagy több Szerződő Állam területén, beleértve a területi vizeket vagy a II. cikkben hivatkozott területet, vagy megelőző intézkedések történtek a szennyezési kár megelőzésére vagy csökkentésére, az ilyen területen, bele-

értve a területi vizeket vagy területet, kártérítési pert csak az ilyen Állam vagy Államok bíróságainál lehet indítani. Az eljárásról értesítést kell adni az alperes számára.

2. Mindegyik Szerződő Államnak biztosítania kell, hogy bíróságai rendelkezzenek a szükséges hatáskörrel az ilyen kártérítési perek befogadásához.

3. Miután az alap az V. cikknek megfelelően létrejött, azon Állam bíróságai, ahol az alap létesült, kizárólagos illetékességgel bírnak az alap felosztásával és szétosztásával kapcsolatos minden ügyben.

X. cikk

1. A IX. cikknek megfelelő hatáskörrel rendelkező bíróság által hozott minden ítéletet, amely jogerős és végrehajtható a keletkezési Államban, és a továbbiakban: már nem képezi felülvizsgálat szokásos formáinak tárgyát, el kell ismerni minden Szerződő Államban, kivéve:

(a) ahol az ítéletet megtévesztéssel érték el, vagy

(b) ahol az alperes nem kapott indokolt értesítést és méltányos lehetőséget ügyének előadására.

2. Az e cikk 1. szakasza alapján elismert ítélet végrehajtható mindegyik Szerződő Államban, amint az abban az Államban előírt formai követelményeknek teljesülnek. Formai okokból az eljárás érdemben történő újra megnyitása nem lehetséges.

XI. cikk

1. Ezen Egyezmény rendelkezései nem vonatkoznak hadihajókra, vagy az Állam tulajdonában lévő vagy az által üzemeltetett egyéb hajókra, és amelyeket pillanatnyilag csak kormányzati nem-kereskedelmi szolgálatban használnak.

2. Szerződő Állam tulajdonában lévő és kereskedelmi célokra használt hajók tekintetében minden Állam perelhető a IX. cikkben meghatározott mértékben, és lemond a szuverén Állam státuszán alapuló védekezés érvényesítéséről.

XII. cikk

Ez az Egyezmény felvált minden hatályos, vagy megerősítésre, elfogadásra, jóváhagyásra vagy csatlakozásra nyitva álló Nemzetközi Egyezményt azon a napon, amikor ez az Egyezmény megnyílik aláírásra, de csak olyan mértékig, amennyiben az ilyen Egyezmények nincsenek elmentmondásban azzal, mindazonáltal e cikk semmiképpen sem érinti a Szerződő Államok kötelezettségeit a nem Szerződő Államokkal szemben, amelyek az ilyen Nemzetközi Egyezményekből merülnek fel.

XII bis cikk

Átmeneti rendelkezések

A következő átmeneti rendelkezések vonatkoznak azon Államokra, amelyek az esemény idején Részesei az Egyezménynek és az 1969. évi Felelősségi Egyezménynek is:

(a) amennyiben az esemény az Egyezmény hatáskörébe tartozó szennyezéssel okozott kárt idézett elő, az Egyezmény szerint felelősség fennáll, amennyiben, illetve olyan mértékig, amennyire az 1969. évi Felelősségi Egyezmény alapján megalapozható;

(b) amennyiben az esemény az Egyezmény hatáskörébe tartozó szennyezéssel okozott kárt idézett elő, és az Állam Részese ezen Egyezménynek és az olajszenyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1971. évi Nemzetközi Egyezménynek is, az e cikk (a) alpontjának alkalmazása után fennmaradt teljesítendő felelősség csak olyan mértékig merül fel ezen Egyezmény alapján, amennyire a szennyezéssel okozott kár kiegyenlítettlen marad a nevezett 1971. évi Egyezmény alkalmazása után;

(c) az Egyezmény III. cikke 4. szakaszának alkalmazásánál az „Egyezmény” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az az Egyezményre vagy a 1969. évi Felelősségi Egyezményre vonatkozik, az eset körülményeinek függvényében;

(d) az Egyezmény V. cikke 3. szakaszának alkalmazásánál a létesítendő alap teljes összegét csökkenteni kell azzal az összeggel, amellyel a felelősséget teljesítettnek tekintették e cikk (a) alpontjának megfelelően.

XII ter cikk

Záró rendelkezések

Ezen Egyezmény záró rendelkezései az 1969. évi Felelősségi Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv 12–18. cikkei. Az ezen Egyezményben a Szerződő Államokra történő utalásokat úgy kell értelmezni, hogy azok az azon Jegyzőkönyv Szerződő Államaira való utalások.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

(az 1969. évi Felelősségi Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv 12-től 18-ig terjedő cikkei)

12. cikk

Aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás és csatlakozás

1. Ez a Jegyzőkönyv Londonban áll nyitva minden Állam által történő aláírásra 1993. január 15-étől 1994. január 14-éig.

2. A 4. szakasz értelmében bármelyik Állam ezen Egyezmény Részese Felévé válhat:

(a) aláírással, megerősítéssel, elfogadással vagy jóváhagyással követett elfogadással, elfogadással vagy jóváhagyással; vagy

(b) csatlakozással.

3. A megerősítést, elfogadást, jóváhagyást vagy csatlakozást a Szervezet Főtitkáránál letétbe helyezett hivatalos okirattal kell foganasítani.

4. Az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1971. évi Nemzetközi Egyezmény (a továbbiakban: 1971. évi Alap Egyezmény) Szerződő Állama abban az esetben erősítheti meg, fogadhatja el, hagyhatja jóvá a Jegyzőkönyvet, vagy csatlakozhat ehhez a Jegyzőkönyvhöz, ha egyidejűleg megerősíti, elfogadja, jóváhagyja az 1971. évi Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyvet vagy csatlakozik ahhoz, illetve, ha felmondja az 1971. évi Egyezményt azon a napon, amikor ez a Jegyzőkönyv hatályba lép a Szerződő Államra vonatkozásában.

5. Az olyan Államot, amely Részese ennek a Jegyzőkönyvnek, de nem Részese az 1969. évi Felelősségi Egyezménynek, kötik az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezmény rendelkezései más Részese Fél Államai vonatkozásában, de nem kötik az 1969. évi Felelősségi Egyezmény rendelkezései az 1969. évi Felelősségi Egyezmény Részese Feleinek vonatkozásában.

6. Az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezmény valamely módosítása után letétbe helyezett minden megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot úgy kell tekinteni, hogy az a jelen Jegyzőkönyvvel módosított Egyezményre vonatkozik.

13. cikk

Hatálybalépés

1. Ez a Jegyzőkönyv 12 hónappal azon nap után lép hatályba, amelyn 10 Állam, beleértve négy Államot, amelyek mindegyike legalább egy millió tartályható vegyes térfogattal rendelkezik, letétbe helyezett a szervezet Főtitkáránál megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot.

2. Az 1971. évi Alap Egyezmény bármelyik Szerződő Állama az e Jegyzőkönyvre vonatkozó megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratának letétbe helyezésekor bejelentheti, hogy az okirata nem tekintendő hatályosnak az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv 31. cikkében megnevezett hat hónapos időszak végéig. Az az Állam, amely nem Szerződő Állama az 1971. évi Alap Egyezménynek, de amely letétbe helyez egy megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratot az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv tekintetében, egyidejűleg ugyancsak tehet az e szakasznak megfelelő nyilatkozatot is.

3. Minden Állam, amely az előző szakasznak megfelelően nyilatkozatot tett, azt bármikor visszavonhatja a Szervezet Főtitkárához intézett értesítéssel. Minden ilyen visszavonás az értesítés kézhezvételének napján lép hatályba, azzal, hogy az ilyen Államot úgy kell tekinteni, hogy azon a napon helyezte letétbe a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát e Jegyzőkönyv vonatkozásában.

4. Minden olyan Államra nézve, amely az után foganasítja a megerősítést, elfogadást, jóváhagyást vagy csatlakozást, hogy a hatálybalépés 1. szakaszban írt feltételei teljesültek, ez a Jegyzőkönyv az ilyen Állam által történő megfelelő okirat letétbe helyezését követő 12 hónapot követően lép hatályba.

14. cikk

Felülvizsgálás és módosítás

1. Az 1992. évi Felelősségi Egyezmény felülvizsgálatának vagy módosításának céljára a Szervezet konferenciát hívhat össze.

2. A Szervezet a Szerződő Államok legalább egyharmadának kérésére hív össze egy Konferenciát az 1992. évi Felelősségi Egyezmény felülvizsgálatának vagy módosításának céljára.

15. cikk

Korlátozási összegek módosítása

1. A Szerződő Államok legalább egynegyedének kérésére az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezmény V. cikke 1. szakaszában lefektetett felelősségi határok bármilyen módosítására vonatkozó javaslatot a Főtitkár köröztetni a Szervezet összes Tagjához és minden Szerződő Államhoz.

2. A fentiek szerint javasolt és köröztetett minden módosítást be kell terjeszteni megvizsgálásra a Szervezet Jogi Bizottságához legalább hat hónappal a köröztetésének napja után.

3. Az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezmény minden Szerződő Állama, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e a Szervezetnek vagy sem, jogosult részt venni a Jogi Bizottság munkájában a módosítások megvizsgálása és elfogadása során.

4. A módosításokat a 3. szakasz szerint kibővített Jogi Bizottságban jelenlévő és szavazó Szerződő Államok kétharmados többségével kell elfogadni, azzal a feltétellel, hogy a szavazás idején a Szerződő Államok legalább fele jelen van.

5. A korlátozásokat módosító javaslat tárgyalása során a Jogi Bizottságnak figyelembe kell vennie az események tapasztalatait, különösen az azokból eredő kár összegét, a

monetáris értékek változásait, és a javasolt módosítás hatását a biztosítás költségeire. Ugyancsak figyelembe kell vennie az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezmény V. cikke 1. szakaszában és az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezmény 4. cikke 4. szakaszában foglalt korlátozási összegek közötti viszonyt.

6. (a) Az e cikk szerinti felelősségi határok semmilyen módosítását nem lehet mérlegelni sem 1998. január 15-e előtt, sem hamarabb, mint öt évvel az e cikk szerinti valamely előző módosítás hatálybalépése után. E cikk semmilyen módosítását nem lehet mérlegelni mielőtt e Jegyzőkönyv hatályba lépett.

(b) A korlátozási összeg nem növelhető meg úgy, hogy nagyobbak adódjon az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezményben az 1993. január 1-jei összesített alapról számítva meghatározott és évi 6%-kal megnövelt korlátozási összegnél.

(c) A korlátozási összeg nem növelhető meg úgy, hogy az meghaladja az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezményben meghatározott korlátozási összeg háromszorosát.

7. A Szervezet értesíti a Szerződő Államot a 4. szakasznak megfelelően elfogadott minden módosításról. Módosítást az értesítés napjától számított 18 hónapos időszak végén kell elfogadottnak tekinteni, kivéve, ha a nevezett időn belül azon Államok egynegyede, amelyek a módosítás Jogi Bizottság általi elfogadása idején Szerződő Államok voltak, közölte a Szervezettel, hogy nem fogadja el a módosítást, amely esetben a módosítást elvetettnek kell tekinteni.

8. A 7. szakasznak megfelelően elfogadottnak tekintett módosítás annak elfogadása után 18 hónappal lép hatályba.

9. A módosítás minden Szerződő Államra nézve kötelező, kivéve, ha a Szerződő Állam a módosítás hatálybalépése előtt legalább hat hónappal a 16. cikk 1. és 2. szakaszainak megfelelően felmondja a Jegyzőkönyvet. Az ilyen felmondás a módosítás hatályba lépésekor lép hatályba.

10. Amennyiben egy Állam azon idő alatt válik Szerződő Állammá, amikor egy a Jogi Bizottság által elfogadott módosítás Szerződő Államok általi elfogadásának 18 hónapos ideje még nem járt le, a módosítás hatályba lépésekor a módosítás reá nézve is kötelezővé válik. Az olyan Államra nézve, amely a nevezett idő után válik Szerződő Állammá, kötelező az olyan módosítás, amelyet a 7. szakasznak megfelelően fogadtak el. Az e szakaszban hivatkozott esetekben valamely Államra nézve akkor válik kötelezővé egy módosítás, amikor az hatályba lép, vagy a módosítás hatályba lépése később történik, mint amikor e Jegyzőkönyv az Államra nézve hatályba lép.

16. cikk

Felmondás

1. E Jegyzőkönyvet bármelyik Fél bármikor felmondhatja azon nap után, amikor az hatályba lép arra a Félre nézve.

2. A felmondást a Szervezet Főtitkáránál letétbe helyezett okirattal kell foganatosítani.

3. A felmondás 12 hónappal, vagy a felmondási okiratban meghatározott hosszabb idővel, annak a Szervezet Főtitkáránál történt letétbe helyezése után lép hatályba.

4. Az e Jegyzőkönyv Részesei között az 1969. évi Felelősségi Egyezmény XVI. cikkének megfelelően bármelyikük által történő felmondását semmiképpen sem lehet úgy értelmezni, mint az e Jegyzőkönyvvel módosított 1969. évi Felelősségi Egyezmény felmondását.

5. Az 1971. évi Alap Egyezményt módosító Jegyzőkönyv olyan Állam által történő felmondását, amely Részese marad az 1971. évi Alap Egyezménynek, úgy kell tekinteni, mint az e Jegyzőkönyv felmondását. Az ilyen felmondás azon a napon lép hatályba, amelyen az 1971. évi Alap Egyezményt módosító 1992. évi Jegyzőkönyv felmondása a nevezett Jegyzőkönyv 34. cikkének megfelelően hatályba lép.

17. cikk

Letéteményes

1. E Jegyzőkönyv és annak a 15. cikk szerint elfogadott minden módosítása a Szervezet Főtitkáránál lesz letétbe helyezve.

2. A Szervezet Főtitkára:

(a) értesít minden Államot, melyek aláírták e Jegyzőkönyvet, vagy ahhoz csatlakoztak;

(i) minden egyes új aláírásról, vagy egy okirat letétbe helyezéséről, annak dátumával együtt;

(ii) a 13. cikk szerinti minden egyes nyilatkozatról vagy értesítésről, és a 1992. évi Felelősségi Egyezmény V. cikkének 9. szakasza szerinti minden egyes nyilatkozatról és értesítésről;

(iii) e Jegyzőkönyv hatálybalépésének napjáról;

(iv) a korlátozási határok módosítására vonatkozó minden javaslatról, amelyet a 15. cikk 1. szakaszának megfelelően tettek;

(v) minden módosításról, amelyet a 15. cikk 4. szakaszának megfelelően fogadtak el;

(vi) a 15. cikk 7. szakaszának megfelelően elfogadottnak tekintett minden módosításról, azokkal a dátumokkal együtt, amelyen az adott módosítás a nevezett cikk 8. és 9. szakaszának megfelelően hatályba lép;

(vii) az e Jegyzőkönyvet felmondó minden okirat letétbe helyezéséről, a letétbe helyezés napjával, és azzal a dátummal együtt, amelyen az hatályba lép;

(viii) a 16. cikk 5. szakaszának megfelelően fogantatottak tekintett minden felmondásról;

(ix) az e Jegyzőkönyv bármely cikke által előírt minden értesítésről;

(b) továbbítja e Jegyzőkönyv hitelesített másolatait minden Szerződő Államhoz és minden Államhoz, amely csatlakozik e Jegyzőkönyvhöz.

3. Amint e Jegyzőkönyv hatályba lép, a Szervezet Főtitkára eljuttatja azt az Egyesült Nemzetek Szervezete Titkárságához az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmánya 102. cikkének megfelelően történő nyilvántartásba vétel és közzététel végett.

18. cikk

Nyelvek

E Jegyzőkönyv egyetlen eredeti példányban készült angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelveken, mindegyik szöveg egyformán hiteles.

KÉSZÜLT LONDONBAN, ezerkilencszázkilencvenkettő november huszonhetedik napján.

ENNEK TANÚSÍTÁSÁRA alulírottak, kormányaik által erre a célra megfelelően felhatalmazva, aláírták a Jegyzőkönyvet.³

³ Aláírások kihagyva.

Melléklet

Az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségre vonatkozó biztosítási vagy egyéb pénzügyi biztosíték bizonyítvány

Kiállítva az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezmény VII. cikkében foglalt rendelkezéseknek megfelelően.

Hajó neve	Megkülönböztető szám vagy betűk	Lajstromozási kikötő	Tulajdonos neve és címe

Ezennel igazolom hogy a fent nevezett hajó vonatkozásában rendelkezésre áll olyan érvényes biztosítási kötvény vagy más pénzügyi biztosíték, amely kielégíti az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi Nemzetközi Egyezmény VII. cikkének követelményeit.

Biztosíték típusa.....

Biztosíték érvényességi ideje.....

Biztosító(k) és/vagy kezességet vállaló(k) neve és címe.....

Név.....

Cím.....

E Bizonyítvány-ig érvényes

Kiállítva vagy hitelesítve a Magyar Köztársaság Kormányának megbízásából a közlekedésért felelős miniszter által.

Kelt Budapesten,-án

.....
a közlekedésért felelős miniszter

Magyarázó jegyzetek:

1. Az Állam megnevezése – külön kérésre – utalást tartalmazhat azon ország illetékes közigazgatási hatóságára, ahol a bizonyítványt kiállították.

2. Amennyiben a biztosíték összegét több forrásból szolgáltatták, a külön forrásokból származó összegek mindegyikét fel kell tüntetni.

3. Amennyiben a biztosítékot többféle formában nyújtják, azokat fel kell sorolni.

4. A „Biztosíték érvényességi ideje” bejegyzésben meg kell határozni a dátumot, amelyen az ilyen biztosíték hatályba lép.”

6. § (1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) A(z)

a) 3. § az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 1992. évi nemzetközi egyezmény 30. cikkének 3. pontjában,

b) 4. § az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alap létrehozataláról szóló 2003. évi jegyzőkönyv 21. cikkének 2. pontjában,

c) 5. § az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló 1992. évi egyezmény 13. cikkének 4. pontjában meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A 3–5. § hatálybalépésének naptári napját annak ismertté válását követően a külügyminiszter a Magyar Köz-

lönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a közlekedésért felelős miniszter gondoskodik.

(5) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a víziközelkedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 88. §-ának (1) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány]

„a hajókról származó szennyezés és az azzal összefüggő jogkövetkezmények részletes szabályainak”

[rendeletben történő megállapítására.]

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2007. évi X. törvény

a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló, Chicagóban, 1944. december 7. napján aláírt Egyezményt módosító, 1980. október 6-án, 1984. május 10-én, 1990. október 26-án, 1995. szeptember 29-én, valamint 1998. október 1-jén kelt Jegyzőkönyvek, illetve a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles öt- és hatnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyvek kihirdetéséről*

(Az 1980. október 6-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv a Magyar Köztársaság vonatkozásában 1997. június 20-án nemzetközi jogilag hatályba lépett.

Az 1984. május 10-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv a Magyar Köztársaság vonatkozásában 1998. október 1-jén nemzetközi jogilag hatályba lépett.)

1. § (1) Az Országgyűlés az 1980. október 6-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) Az 1980. október 6-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Protocol relating to an amendment to the Convention on International Civil Aviation signed at Montreal on 6 October 1980

THE ASSEMBLY OF THE INTERNATIONAL CIVIL AVIATION ORGANIZATION

HAVING MET in its Twenty-third Session at Montreal on 6 October 1980,

HAVING NOTED Resolutions A21-22 and A22-28 on lease, charter and interchange of aircraft in international operations,

HAVING NOTED the draft amendment to the Convention on International Civil Aviation prepared by the 23rd Session of the Legal Committee,

HAVING NOTED that it is the general desire of Contracting States to make a provision for the transfer of certain functions and duties from the State of registry to the State of the operator of the aircraft in the case of lease, charter or interchange or any similar arrangements with respect to such aircraft,

HAVING CONSIDERED it necessary to amend, for the purpose aforesaid, the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944,

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. február 26-i ülésnapján fogadta el.

1. APPROVES, in accordance with the provisions of Article 94(a) of the Convention aforesaid, the following proposed amendment to the said Convention:

Insert after Article 83 the following new Article 83 bis:

„Article 83 bis

Transfer of certain functions and duties

(a) Notwithstanding the provisions of Article 12, 30, 31 and 32(a), when an aircraft registered in a contracting State is operated pursuant to an agreement for the lease, charter or interchange of the aircraft or any similar arrangement by an operator who has his principal place of business or, if he has no such place of business, his permanent residence in another contracting State, the State of registry may, by agreement with such other State, transfer to it all or part of its functions and duties as State of registry in respect of that aircraft under Articles 12, 30, 31 and 32(a). The State of registry shall be relieved of responsibility in respect of the functions and duties transferred.

(b) The transfer shall not have effect in respect of other contracting States before either the agreement between States in which it is embodied has been registered with the Council and made public pursuant to Article 83 or the existence and scope of the agreement have been directly communicated to the authorities of the other contracting State or States concerned by a State party to the agreement.

(c) The provisions of paragraphs (a) and (b) above shall also be applicable to cases covered by Article 77.”.

2. SPECIFIES, pursuant to the provisions of the said Article 94(a) of the said Convention, ninety-eight as the number of Contracting States upon whose ratification the proposed amendment aforesaid shall come into force, and

3. RESOLVES that the Secretary General of the International Civil Aviation Organization draw up a Protocol, in the English, French, Russian and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity, embodying the proposed amendment above-mentioned and the matter hereinafter appearing:

a) The Protocol shall be signed by the President of the Assembly and its Secretary General.

b) The Protocol shall be open to ratification by any State which has ratified or adhered to the said Convention on International Civil Aviation.

c) The instruments of ratification shall be deposited with the International Civil Aviation Organization.

d) The Protocol shall come into force in respect of the States which have ratified it on the date on which the ninety-eighth instrument of ratification is so deposited.

e) The Secretary General shall immediately notify all Contracting States of the date of deposit of each ratification of the Protocol.

f) The Secretary General shall immediately notify all States parties to the said Convention of the date on which the Protocol comes into force.

g) With respect to any Contracting State ratifying the Protocol after the date aforesaid, the Protocol shall come into force upon deposit of its instrument of ratification with the International Civil Aviation Organization.

CONSEQUENTLY, pursuant to the aforesaid action of the Assembly, this Protocol has been drawn up by the Secretary General of the Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the President and the Secretary General of the aforesaid Twenty-third Session of the Assembly of the International Civil Aviation Organization, being authorized thereto by the Assembly, sign this Protocol.

DONE at Montreal on the sixth day of October of the year one thousand nine hundred and eighty, in a single document in the English, French, Russian, and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity. This Protocol shall remain deposited in the archives of the International Civil Aviation Organization, and certified copies thereof shall be transmitted by the Secretary General of the Organization to all States parties to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944.

R. S. Nyaga

President
of the 23rd Session of the Assembly

Yves Lambert

Secretary General

**Az 1980. október 6-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló
Egyezményt módosító Jegyzőkönyv**

A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Közgyűlése

ÖSSZEÜLT 1980. október 6-i huszonharmadik montreali ülésén,

TUDOMÁSUL VÉVE a nemzetközi légiforgalomban használt légi járművek hasznóbérletéről, kibérléséről és cseréjéről szóló A21-22 és az A22-28 számú Határozatot,

TUDOMÁSUL VÉVE a Jogi Bizottság huszonharmadik ülésén készített, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító tervét,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy a Szerződő Államok általános kívánalma egy olyan rendelkezés meghozatala, amely a lajstromozó Állam egyes funkcióit és tennivalóit átruházza a légi jármű üzemben tartójának Államára hasznóbérlet, kibérlés vagy csere, vagy az ilyen légi jármű tekintetében bármely hasonló ügylet esetén,

SZÜKSÉGESNEK TARTVA az előzőekben közöltek céljából a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény módosítását,

1. JÓVÁHAGYJA – a fent hivatkozott Egyezmény 94. cikk (a) bekezdése rendelkezésének megfelelően – a hivatkozott Egyezmény következő javasolt módosítását:

A 83. cikk után beillesztendő az új 83. bis:

„83. bis

Egyes funkciók és tennivalók átruházása

(a) A 12., 31., 32. és a 32. cikk (a) bekezdés rendelkezései ellenére, amikor a szerződő Államban lajstromozott légi jármű hasznóbérleti, kibérlési vagy csere megállapodásnak vagy hasonló ügyletnek megfelelő üzemeltetése olyan üzemeltető által történik, amelynek fő üzletviteli helye vagy – ha nincs ilyen – állandó tartózkodási helye egy másik szerződő Államban van, a lajstromozó Állam a 12., 30., 31. és a 32. cikk (a) bekezdése értelmében, az adott légi járműre vonatkozó megállapodás keretében – teljes egészében vagy részben – egy ilyen másik Államra ruházhatja át a lajstromozó Állam funkcióit és tennivalóit. Az átruházott funkciók és tennivalók tekintetében a lajstromozó Államot nem terheli felelősség.

(b) Az átruházás a másik szerződő Államok tekintetében nem bírhat hatállyal azt megelőzően, hogy akár az ezt megvalósító Államok közötti megállapodást a Tanács a 83. cikkének értelmében jegyzékbe foglalja és közzéteszi, vagy a megállapodás létrejöttét és célját a megállapodásban érintett Állam a másik érintett szerződő Állam vagy Államok hatóságai felé közvetlenül kommunikálja.

(c) A fenti (a) és (b) bekezdés a 77. cikkben megfogalmazott esetekre ugyanúgy alkalmazandó.”

2. MEGHATÁROZZA, a hivatkozott Egyezmény hivatkozott 94. cikk (a) bekezdésében foglalt rendelkezései-
nek értelmében, hogy kilencvennyolc azon Szerződő Államoknak a száma, amelyek megerősítését követően az elő-
zőekben közölt javasolt módosítás hatályba kell, hogy lépjen, és

3. HATÁROZATOT HOZ, hogy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Főtitkára Jegyzőkönyvet készítsen angol, francia, orosz és spanyol nyelven, amelyek mindegyike egyaránt hiteles, magában foglalva a fent említett javasolt módosítást és az alábbiakban következőket:

a) A Jegyzőkönyvet a Közgyűlés Elnöke és a Főtitkára írja alá.

b) A Jegyzőkönyvet minden Állam megerősítheti, amely a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló hivatkozott Egyezményt megerősítette, vagy ahhoz csatlakozott.

c) A megerősítő okiratokat a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél kell letétbe helyezni.

d) A Jegyzőkönyv az azt megerősítő Államok között azon a napon lép hatályba, amikor a kilencvennyolcadik megerősítő okiratot letétbe helyezték.

e) A Főtitkár haladéktalanul értesít minden Szerződő Államot a Jegyzőkönyv minden egyes megerősítésének letétbe helyezési napjáról.

f) A Főtitkár haladéktalanul értesíti a hivatkozott Egyezmény valamennyi Szerződő Államát arról a nappal, amelyen a Jegyzőkönyv hatályba lép.

g) A Jegyzőkönyv azon Szerződő Állam tekintetében, amely azt a fent említett napot követően erősíti meg, akkor lép hatályba, amikor az erre vonatkozó megerősítő okiratot a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél letétbe helyezték.

KÖVETKEZÉSKÉPPEN, a Közgyűlés fent említett intézkedésének értelmében a jelen Jegyzőkönyvet a Szervezet Főtitkára elkészítette.

ENNEK HITELÉÜL – a Közgyűlés arra vonatkozó felhatalmazása alapján – a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Közgyűlése fent említett huszonharmadik Ülésének Elnöke és Főtitkára aláírja a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, az ezerkilencszáznolcvanadik évi október hó hatodik napján, egy-egy példányban, angol, francia, orosz és spanyol nyelven, amelynek mindegyike egyaránt hiteles. A jelen Jegyzőkönyv a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet irattárában marad letétben, és ennek hitelesített másolatát a Szervezet Főtitkára megküldi a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt aláíró összes Államnak.

R. S. Nyaga
a Közgyűlés 23. Ülésének Elnöke

Yves Lambert
Főtitkár

2. § (1) Az Országgyűlés az 1984. május 10-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) Az 1984. május 10-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„Protocol relating to an amendment to the Convention on International Civil Aviation
signed at Montreal on 10 May 1984**

THE ASSEMBLY OF THE INTERNATIONAL CIVIL AVIATION ORGANIZATION

HAVING MET in its Twenty-fifth Session (Extraordinary) at Montreal on 10 May 1984,

HAVING NOTED that international civil aviation can greatly help to create and preserve friendship and understanding among the nations and peoples of the world, yet its abuse can become a threat to general security,

HAVING NOTED that it is desirable to avoid friction and to promote that co-operation between nations and peoples upon which the peace of the world depends,

HAVING NOTED that it is necessary that international civil aviation may be developed in a safe and orderly manner,

HAVING NOTED that in keeping with elementary considerations of humanity the safety and the lives of persons on board civil aircraft must be assured,

HAVING NOTED that in the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944 the contracting States

- recognize that every State has complete and exclusive sovereignty over the airspace above its territory,
- undertake, when issuing regulations for their state aircraft, that they will have due regard for the safety of navigation of civil aircraft, and
- agree not to use civil aviation for any purpose inconsistent with the aims of the Convention,

HAVING NOTED the resolve of the contracting States to take appropriate measures designed to prevent the violation of other States' airspace and the use of civil aviation for purposes inconsistent with the aims of the Convention and to enhance further the safety of international civil aviation,

HAVING NOTED the general desire of contracting States to reaffirm the principle of non-use of weapons against civil aircraft in flight,

1. DECIDES that it is desirable therefore to amend the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944,

2. APPROVES, in accordance with the provision of Article 94(a) of the Convention aforesaid, the following proposed amendment to the said Convention:

Insert, after Article 3, a new Article 3 bis:

„Article 3 bis

(a) The contracting States recognize that every State must refrain from resorting to the use of weapons against civil aircraft in flight and that, in case of interception, the lives of persons on board and the safety of aircraft must not be endangered. This provision shall not be interpreted as modifying in any way the rights and obligations of States set forth in the Charter of the United Nations.

(b) The contracting States recognize that every State, in the exercise of its sovereignty, is entitled to require the landing at some designated airport of a civil aircraft flying above its territory without authority or if there are reasonable grounds to conclude that it is being used for any purpose inconsistent with the aims of this Convention; it may also give such aircraft any other instructions to put an end to such violations. For this purpose, the contracting States may resort to any appropriate means consistent with relevant rules of international law, including the relevant provisions of the Convention, specifically paragraph (a) of this Article. Each contracting State agrees to publish its regulations in force regarding the interception of civil aircraft.

(c) Every civil aircraft shall comply with an order given in conformity with paragraph (b) of this Article. To this end each contracting State shall establish all necessary provisions in its national laws or regulations to make such compliance mandatory for any civil aircraft registered in that State or operated by an operator who has his principal place of business or permanent residence in that State. Each contracting State shall make any violation of such applicable laws or regulations punishable by severe penalties and shall submit the case to its competent authorities in accordance with its laws or regulations.

(d) Each contracting State shall take appropriate measures to prohibit the deliberate use of any civil aircraft registered in that State or operated by an operator who has his principal place of business or permanent residence in that State for any purpose inconsistent with the aims of this Convention. This provision shall not affect paragraph (a) or derogate from paragraphs (b) and (c) of this Article.”

3. SPECIFIES, pursuant to the provision of the said Article 94(a) of the said Convention, one hundred and two as the number of contracting States upon whose ratification the proposed amendment aforesaid shall come into force, and

4. RESOLVES that the Secretary General of the International Civil Aviation Organization draw up a Protocol, in the English, French, Russian and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity, embodying the proposed amendment above-mentioned and the matter hereinafter appearing:

- a) The Protocol shall be signed by the President of the Assembly and its Secretary General.
- b) The Protocol shall be open to ratification by any State, which has ratified or adhered to the said Convention on International Civil Aviation.
- c) The instruments of ratification shall be deposited with the International Civil Aviation Organization.
- d) The Protocol shall come into force in respect of the States which have ratified it on the date on which the one hundred and second instrument of ratification is so deposited.
- e) The Secretary General shall immediately notify all contracting States of the date of deposit of each ratification of the Protocol.
- f) The Secretary General shall notify all States parties to the said Convention of the date on which the Protocol comes into force.
- g) With respect to any contracting States ratifying the Protocol after the date aforesaid, the Protocol shall come into force upon deposit of its instrument of ratification with the International Civil Aviation Organization.

CONSEQUENTLY, pursuant to the aforesaid action of the Assembly, this Protocol has been drawn up by the Secretary General of the Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the President and the Secretary General of the aforesaid Twenty-fifth Session (Extraordinary) of the Assembly of the International Civil Aviation Organization, being authorized thereto by the Assembly, sign this Protocol.

DONE at Montreal on the 10th day of May of the year one thousand nine hundred and eighty-four, in a single document in the English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic. This Protocol shall remain deposited in the archives of the International Civil Aviation Organization, and certified copies thereof shall be transmitted by the Secretary General of the Organization to all States parties to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944.

Assad Kotaite
President of the 25th Session
(Extraordinary) of the Assembly

Yves Lambert
Secretary General

**Az 1984. május 10-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló
Egyezményt módosító Jegyzőkönyv**

A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Közgyűlése

ÖSSZEÜLT 1984. május 10-i huszonötödik (rendkívüli) montreali ülésén,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy a nemzetközi polgári repülés nagymértékben hozzájárulhat a világ nemzetei és népei közötti barátság és megértés létrehozatalában és megőrzésében, és ennek megsértése azonban az általános biztonságot fenyegető veszéllyé válhat,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy kívánatos a sűrűlódások elkerülése és annak elősegítése, hogy a nemzetek és népek együttműködjenek, amilyen a világbéke múlik,

TUDOMÁSUL VÉVE annak szükségességét, hogy a nemzetközi polgári repülés fejlesztése biztonságos és rendezett módon történjen,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy az emberiesség alapvető megfontolásaival összhangban biztosítani kell a polgári légijárművek fedélzetén az emberek biztonságát és életét,

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményben a Szerződő Államok

- elismerik, hogy minden Állam teljes és kizárólagos joggal bír a területe feletti légtér tekintetében,
- vállalják, hogy kellő hangsúlyt kap a polgári légijármű navigációjának biztonsága, amikor állami légijárműveik vonatkozásában adnak ki rendelkezéseket, és
- egyetértenek abban, hogy a polgári repülést az Egyezmény célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen célra nem használják,

TUDOMÁSUL VÉVE a Szerződő Államok azon eltökéltségét, hogy kellő intézkedéseket tegyenek arra irányulóan, hogy megelőzzék másik Államok légterének megsértését és azt, hogy a polgári repülést az Egyezmény célkitűzéseivel összeférhetetlen célra használják, és hogy a nemzetközi polgári repülés biztonságát tovább növeljék,

TUDOMÁSUL VÉVE a Szerződő Államok általános kívánalmát a repülésben lévő polgári légijárművek elleni fegyverhasználatot tiltó elv újbóli megerősítésre,

1. ELHATÁROZÁSKÉNT, hogy emiatt kívánatos módosítani a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt,

2. JÓVÁHAGYJA, a fent hivatkozott Egyezmény 94. cikk (a) bekezdése rendelkezésének megfelelően a hivatkozott Egyezmény következő javasolt módosítását:

A 3. cikk után beillesztendő az új 3. bis:

„3. bis

(a) A Szerződő Államok elismerik, hogy mindegyik Államnak tartózkodnia kell a repülésben lévő polgári légijármű elleni fegyverhasználat alkalmazásától, és hogy elfogás esetén a fedélzetén lévő emberek életét és a légijármű biztonságát sem veszélyeztethetik. Ez a rendelkezés nem értelmezhető úgy, hogy bármi módon módosítaná az Államoknak az Egyesült Nemzetek Alapokmányában rögzített jogait és kötelezettségeit.

(b) A Szerződő Államok elismerik, hogy szuverenitásának gyakorlásaként minden Állam jogosult a területe felett felhatalmazás nélkül repülő polgári légijármű leszállásának követelésére valamely kijelölt repülőtéren, vagy ha megalapozott okból arra a következtetésre jut, hogy azt az Egyezmény célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen célra használják; az ilyen légijárműnek bármely egyéb utasítást adhat, amellyel véget vet az ilyen jogsértéseknek. E célból a Szerződő Államok bármely alkalmas eszközt felhasználhatnak, amelyek összeegyeztethetők a nemzetközi jog vonatkozó szabályaival, beleértve az Egyezmény vonatkozó rendelkezéseit, különösképpen a jelen cikk (a) bekezdését. Minden egyes Szerződő Állam egyetért, hogy a polgári légijárművek elfogásáról szóló hatályos rendelkezéseit közzéteszi.

(c) Minden polgári légijármű köteles eleget tenni a jelen cikk (b) bekezdésének megfelelően kiadott utasításnak. Evégett, minden egyes Szerződő Állam köteles megalkotni nemzeti törvényeiben és rendeleteiben minden szükséges rendelkezést, amely által az abban az Államban lajstromozott polgári légijárműre, vagy olyan üzembentartó által üzemeltetett polgári légijárműre, amelynek fő üzletviteli helye vagy állandó tartózkodási helye abban az Államban van, kötelezővé teszi e megfelelést. Minden egyes Szerződő Állam köteles súlyosan büntethetővé tenni ezen alkalmazandó törvények és rendeletek bárminemű megsértését, és az ügyet törvényei és rendeletei szerint köteles az illetékes hatóság elé terjeszteni.

(d) Minden egyes Szerződő Állam köteles megfelelő lépéseket tenni annak megtiltására, hogy az abban az Államban lajstromozott polgári légi járművet, vagy olyan üzemeltető által üzemeltetett polgári légi járművet, amelynek fő üzletviteli helye vagy állandó tartózkodási helye abban az Államban van, előre megfontoltan az Egyezmény célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen célokra használják. E rendelkezés nem lehet kihatással a jelen cikk (a) bekezdésére, vagy nem korlátozhatja a (b) és (c) bekezdést.”

3. MEGHATÁROZZA a hivatkozott Egyezmény említett 94. cikk (a) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően, hogy egyszázketten az azon Szerződő Államoknak a száma, amelyek megerősítését követően az előzőekben közölt javasolt módosítás hatályba kell, hogy lépjen, és

4. HATÁROZATOT HOZ, hogy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Főtitkára Jegyzőkönyvet készítsen angol, francia, orosz és spanyol nyelven, amelyek mindegyike egyaránt hiteles, magában foglalva a fent említett javasolt módosítást és az alábbiakban következőket:

- a) A Jegyzőkönyvet a Közgyűlés Elnöke és Főtitkára írja alá.
- b) A Jegyzőkönyvet minden Állam megerősítheti, amely a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló hivatkozott Egyezményt megerősítette, vagy ahhoz csatlakozott.
- c) A megerősítő okiratokat a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél kell letétbe helyezni.
- d) A Jegyzőkönyv az azt megerősítő Államok között azon a napon lép hatályba, amikor az egyszázkettedik megerősítő okiratot letétbe helyezték.
- e) A Főtitkár haladéktalanul értesít minden Szerződő Államot a Jegyzőkönyv minden egyes megerősítésének letétbe helyezési napjáról.
- f) A Főtitkár haladéktalanul értesíti a hivatkozott Egyezmény valamennyi Szerződő Államát arról a naptól, amelyen a Jegyzőkönyv hatályba lép.
- g) A Jegyzőkönyv azon Szerződő Állam tekintetében, amely azt a fent említett napot követően erősíti meg, akkor lép hatályba, amikor az erre vonatkozó megerősítő okiratot a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél letétbe helyezték.

KÖVETKEZÉSKÉPPEN, a Közgyűlés fent említett intézkedésének értelmében a jelen Jegyzőkönyvet a Szervezet Főtitkára elkészítette.

ENNEK HITELELÜL – a Közgyűlés arra vonatkozó felhatalmazása alapján – a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Közgyűlése fent említett huszonötödik (rendkívüli) Ülésének Elnöke és Főtitkára aláírja a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, az ezerkilencszáznyolcvannegyedik évi május hó tizedik napján, egy-egy példányban, angol, francia, orosz és spanyol nyelven, amelynek mindegyike egyaránt hiteles. A jelen Jegyzőkönyv a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet irattárában marad letétben, és ennek hitelesített másolatát a Szervezet Főtitkára megküldi a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt aláíró összes Államnak.

Assad Kotaite
a Közgyűlés
25. (rendkívüli) Ülésének Elnöke

Yves Lambert
Főtitkár”

3. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad

- a) Az 1990. október 26-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény 50. cikk (a) bekezdését módosító Jegyzőkönyv;
- b) Az 1995. szeptember 29-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv;
- c) A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles ötnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyv;
- d) Az 1998. október 1-jén, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv;
- e) A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles hatnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyv kötelező hatályának elismerésére.

4. § (1) Az Országgyűlés az 1990. október 26-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény 50. cikk (a) bekezdését módosító Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) Az 1990. október 26-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény 50. cikk (a) bekezdését módosító Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„Protocol relating to an amendment to Article 50(a) of the Convention on International Civil Aviation
signed at Montreal on 26 October 1990**

THE ASSEMBLY OF THE INTERNATIONAL CIVIL AVIATION ORGANIZATION

HAVING MET in its Twenty-eighth Session (Extraordinary) at Montreal on 25 October 1990;

HAVING NOTED that it is the desire of a large number of Contracting States to enlarge the membership of the Council in order to ensure better balance by means of an increased representation of Contracting States;

HAVING CONSIDERED it appropriate to increase the membership of that body from thirty-three to thirty-six;

HAVING CONSIDERED it necessary to amend, for the purpose aforesaid, the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944;

1. APPROVES, in accordance with the provisions of Article 94(a) of the Convention aforesaid, the following proposed amendment to the said Convention:

„In Article 50(a) of the Convention the second sentence shall be amended by replacing ‘thirty-three’ by ‘thirty-six’.”;

2. SPECIFIES, pursuant to the provisions of the said Article 94(a) of the said Convention, one hundred and eight as the number of Contracting States upon whose ratification the proposed amendment aforesaid shall come into force;

3. RESOLVES that the Secretary General of the International Civil Aviation Organization draw up a Protocol, in the English, French, Russian and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity, embodying the amendment above-mentioned and the matter hereinafter appearing:

- a) The Protocol shall be signed by the President of the Assembly and its Secretary General.
- b) The Protocol shall be open to ratification by any State which has ratified or adhered to the said Convention on International Civil Aviation.
- c) The instruments of ratification shall be deposited with the International Civil Aviation Organization.
- d) The Protocol shall come into force in respect of the States which have ratified it on the date on which the one hundred and eighth instrument of ratification is so deposited.
- e) The Secretary General shall immediately notify all Contracting States of the date of deposit of each ratification of the Protocol.
- f) The Secretary General shall immediately notify all States parties to the said Convention of the date on which the Protocol comes into force.
- g) With respect to any Contracting State ratifying the Protocol after the date aforesaid, the Protocol shall come into force upon deposit of its instrument of ratification with the International Civil Aviation Organization.

CONSEQUENTLY, pursuant to the aforesaid action of the Assembly, this Protocol has been drawn up by the Secretary General of the Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the President and the Secretary General of the aforesaid Twenty-eighth Session (Extraordinary) of the Assembly of the International Civil Aviation Organization, being authorized thereto by the Assembly, sign this Protocol.

DONE at Montreal on the twenty-sixth day of October of the year one thousand nine hundred and ninety, in a single document in the English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic. This Protocol shall remain deposited in the archives of the International Civil Aviation Organization, and certified copies thereof shall be transmitted by the Secretary General of the Organization to all States parties to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944.

Assad Kotaite
President
of the Twenty-eighth Session
(Extraordinary) of the Assembly

S. S. Sidhu
Secretary General

**Az 1990. október 26-án, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló
Egyezmény 50. cikk (a) bekezdését módosító Jegyzőkönyv**

A NEMZETKÖZI POLGÁRI REPÜLÉSI SZERVEZET KÖZGYŰLÉSE

ÖSSZEÜLT huszonnyolcadik (rendkívüli) ülésén, 1990. október 25-én Montrealban;

TUDOMÁSUL VÉVE számos Szerződő Államnak azt a kívánságát, hogy bővítsék a Tanács tagságának létszámát annak érdekében, hogy a Szerződő Államok megnövekedett képviselte révén jobb egyensúlyt biztosítsanak;

MEGFELELŐNEK TARTVA, hogy e testület taglétszámát harminchárom főről harminchatra emeljék;

SZÜKSÉGESNEK TARTVA, hogy a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt, a fent említett célból módosítsák;

1. JÓVÁHAGYJA, hogy a fent említett Egyezmény 94. cikk (a) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, a következőkben javasolt módosítást hajtsák végre a hivatkozott Egyezményben:

„Az Egyezmény 50. cikk (a) bekezdésének második mondatát úgy kell módosítani, hogy a „harminchárom” szót a „harminchat” szóra cserélik.”

2. HATÁROZATOT HOZ a hivatkozott Egyezmény már említett 94. cikk (a) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően, hogy a Szerződő Államok száma száznolc, amelyek megerősítését követően a javasolt módosítás hatályba lép;

3. ELHATÁROZZA, hogy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Főtitkára készítsen angol, francia, orosz és spanyol nyelvű Jegyzőkönyvet, amelyek mindegyike egyaránt hiteles, magában foglalva a fent említett módosítást és az alábbiakban következőket:

- a) A Jegyzőkönyvet a Közgyűlés Elnöke és Főtitkára írja alá.
- b) A Jegyzőkönyvet minden Állam megerősítheti, amely a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló hivatkozott Egyezményt jóváhagyta vagy ahhoz csatlakozott.
- c) A megerősítő okiratokat a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél kell letétbe helyezni.
- d) A Jegyzőkönyv az azt megerősítő Államok között azon a napon lép hatályba, amikor a száznolcadik megerősítő okiratot letétbe helyezték.
- e) A Főtitkár haladéktalanul értesít minden Szerződő Államot a Jegyzőkönyv minden egyes megerősítésének letétbe helyezési napjáról.
- f) A Főtitkár haladéktalanul értesíti a hivatkozott Egyezmény összes Szerződő Államát arról a napról, amikor a Jegyzőkönyv hatályba lép.
- g) A Jegyzőkönyv azon Szerződő Állam tekintetében, amely azt a fent említett napot követően erősíti meg, akkor lép hatályba, amikor az erre vonatkozó megerősítő okiratot a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél letétbe helyezték.

KÖVETKEZÉSKÉPPEN, a Közgyűlés fent említett intézkedésének értelmében, a jelen Jegyzőkönyvet a Szervezet Főtitkára elkészítette.

ENNEK HITELELÉÜL – a Közgyűlés arra vonatkozó felhatalmazása alapján – a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet fent említett Közgyűlése huszonnyolcadik (rendkívüli) ülésének Elnöke és Főtitkára aláírja a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, az ezerkilencszázkilencvenedik évi október hó huszonhatodik napján, egy-egy példányban, angol, francia, orosz és spanyol nyelven, amelynek egyes szövegei egyaránt hitelesek. A jelen Jegyzőkönyv a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet irattárában marad letétben, és ennek hitelesített másolatát a Szervezet Főtitkára megküldi a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt aláíró összes Államnak.

Assad Kotaite
a Közgyűlés huszonnyolcadik
(rendkívüli) Ülésének Elnöke

S. S. Sidhu
Főtitkár

5. § (1) Az Országgyűlés az 1995. szeptember 29-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) Az 1995. szeptember 29-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„Protocol relating to an amendment to the Convention on International Civil Aviation
signed at Montreal on 29 September 1995**

THE ASSEMBLY OF THE INTERNATIONAL CIVIL AVIATION ORGANIZATION

HAVING MET in its Thirty-first Session at Montreal on 22 September 1995,

HAVING NOTED that it is the general desire of Contracting States to make a provision that the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on 7 December 1944 exist in authentic Arabic text,

HAVING CONSIDERED it necessary to amend the said Convention, for the purpose aforesaid,

1. APPROVES, in accordance with the provisions of Article 94(a) of the Convention aforesaid, the following proposed amendment to the Convention:

Replace the present text of the final paragraph of the Convention by:

„Done at Chicago the seventh day of December 1944 in the English language. The texts of this Convention drawn up in the English, Arabic, French, Russian and Spanish languages are of equal authenticity. These texts shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, and certified copies shall be transmitted by that Government to the Governments of all the States which may sign or adhere to this Convention. This Convention shall be open for signature at Washington, D.C.”,

2. SPECIFIES, pursuant to the provisions of the said Article 94(a) of the said Convention, one hundred and twenty-two as the number of Contracting States upon whose ratification the proposed amendment aforesaid shall come into force, and

3. RESOLVES that the Secretary General of the International Civil Aviation Organization draw up a Protocol in the English, Arabic, French, Russian and Spanish languages each of which shall be of equal authenticity embodying the proposed amendment above mentioned and the matter hereinafter appearing.

CONSEQUENTLY, pursuant to the aforesaid action of the Assembly,

This Protocol has been drawn up by the Secretary General of the Organization.

The Protocol shall be open to ratification by any State which has ratified or adhered to the said Convention on International Civil Aviation.

The instruments of ratification shall be deposited with the International Civil Aviation Organization.

The Protocol shall come into force in respect of the States which have ratified it on the date on which the one hundred and twenty-second instrument of ratification is so deposited.

The Secretary General shall immediately notify all Contracting States of the date of deposit of each ratification of the Protocol.

The Secretary General shall immediately notify all States parties to the said Convention of the date on which the Protocol comes into force.

With respect to any Contracting State ratifying the Protocol after the date aforesaid, the Protocol shall come into force upon deposit of its instrument of ratification with the International Civil Aviation Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the President of the aforesaid Thirty-first Session of the Assembly and the Secretary General of the Organization, being authorized thereto by the Assembly, sign this Protocol.

DONE at Montreal on the twenty-ninth day of September of the year one thousand nine hundred and ninety-five, in a single document in the English, Arabic, French, Russian, and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity. This Protocol shall remain deposited in the archives of the International Civil Aviation Organization, and certified copies thereof shall be transmitted by the Secretary General of the Organization to all States parties to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944.

Thorgeir Pálsson
President of the 31st Session
of the Assembly

Philippe Rochat
Secretary General

**Az 1995. szeptember 29-én, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló
Egyezményt módosító Jegyzőkönyv**

A NEMZETKÖZI POLGÁRI REPÜLÉSI SZERVEZET KÖZGYŰLÉSE

ÖSSZEÜLT harmincegyedik ülésén, 1995. szeptember 22-én Montrealban;

TUDOMÁSUL VÉVE a Szerződő Államok azon általános kívánságát, mely szerint intézkedni kell annak érdekében, hogy a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles arab nyelvű szöveggént rendelkezésre álljon,

SZÜKSÉGESNEK TARTVA, hogy a hivatkozott Egyezményt a fent említett célból módosítsák,

1. JÓVÁHAGYJA, hogy a fent említett Egyezmény 94. cikk (a) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, a következőkben javasolt módosítást hajtsák végre az Egyezményben:

Az Egyezmény záró bekezdése jelenlegi szövegének helyébe lép:

„Készült Chicagóban, 1944. december hetedik napján, angol nyelven. A jelen Egyezmény angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelven készült szövegei egyaránt hitelesek. Ezeket a szövegeket az Amerikai Egyesült Államok Kormányának levéltárában kell letétbe helyezni, amely Kormány hitelesített másolatot küld a jelen Egyezményt aláíró, illetve ahhoz csatlakozó összes Állam Kormányának. A jelen Egyezmény aláírásra Washington D.C.-ben áll nyitva.”

2. MEGHATÁROZZA a hivatkozott Egyezmény már említett 94. cikk (a) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően, hogy a Szerződő Államok száma százhuszonkettő, amely megerősítését követően a fent javasolt módosítás hatályba lép, és

3. ELHATÁROZZA, hogy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Főtitkára angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelvű Jegyzőkönyvet készítsen, amelyek mindegyike egyaránt hiteles, magában foglalva a fent említett módosítást és az alábbiakban következőket.

KÖVETKEZÉSKÉPPEN, a Közgyűlés fent említett intézkedésének értelmében,

A jelen Jegyzőkönyvet a Szervezet Főtitkára elkészítette.

A Jegyzőkönyv megerősítésre nyitva áll bármely olyan Állam számára, amely a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló hivatkozott Egyezményt megerősítette vagy csatlakozott hozzá.

A megerősítő okiratokat a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél kell letétbe helyezni.

A Jegyzőkönyv a megerősítő Államok vonatkozásában azon a napon lép hatályba, amelyen a százhuszonkettedik megerősítő okiratot letétbe helyezték.

A Főtitkárnak haladéktalanul értesítenie kell az összes Szerződő Államot a Jegyzőkönyv minden egyes megerősítésének letétbe helyezési napjáról.

A Főtitkárnak haladéktalanul értesítenie kell a hivatkozott Egyezmény összes Szerződő Államát arról a napról, amelyen a Jegyzőkönyv hatályba lép.

A Jegyzőkönyv azon Szerződő Állam tekintetében, amely azt a fent említett napot követően erősíti meg, akkor lép hatályba, amikor az erre vonatkozó megerősítő okiratot a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél letétbe helyezték.

ENNEK HITELÉÜL – a Közgyűlés arra vonatkozó felhatalmazása alapján – a Közgyűlés fent említett harmincegyedik ülésének Elnöke és a Szervezet Főtitkára aláírja a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, az ezerkilencszázkilencvenötödik évi szeptember hó huszonkilencedik napján, egy-egy példányban, angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelven, amelynek mindegyike egyaránt hiteles. A jelen Jegyzőkönyv a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet irattárában marad letétben, és ennek hitelesített másolatát a Szervezet Főtitkára megküldi a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt aláíró összes Államnak.

Thoergeir Pálsson
a Közgyűlés
harmincegyedik Ülésének Elnöke

Philippe Rochat
Főtitkár”

6. § (1) Az Országgyűlés a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles ötnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles ötnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„Protocol on the Authentic Quinquelingual Text of the Convention on International Civil Aviation
(Chicago, 1944)**

THE UNDERSIGNED GOVERNMENTS

CONSIDERING that the 29th Session of the Assembly, in Resolution A29-21, requested inter alia, the Council and the Secretary General to take the necessary measures for strengthening the use of the Arabic language in ICAO and to closely monitor these measures with the objective of achieving the utilization of the Arabic language in ICAO on the same level as the other languages in the Organization;

CONSIDERING that the English text of the Convention on International Civil Aviation was opened for signature at Chicago on 7 December 1944;

CONSIDERING that, pursuant to the Protocol signed at Buenos Aires on 24 September 1968 on the authentic trilingual text of the Convention on International Civil Aviation done at Chicago, 7 December 1944, the text of the Convention on International Civil Aviation (hereinafter called the Convention) was adopted in the French and Spanish languages and, together with the text of the Convention in the English language, constitutes the text equally authentic in the three languages as provided for in the final clause of the Convention;

CONSIDERING that a Protocol Relating to an Amendment to the Convention on International Civil Aviation and a Protocol on the Authentic Quadrilingual Text of the Convention on International Civil Aviation (Chicago, 1944) were adopted on 30 September 1977, providing for the authenticity of the text of the Convention and amendments thereto in the Russian language;

CONSIDERING accordingly, that it is appropriate to make the necessary provision for the text of the Convention to exist in the Arabic language;

CONSIDERING that in making such provision account must be taken of the existing amendments to the Convention in the English, French, Russian and Spanish languages, the texts of which are equally authentic and that, according to Article 94(a) of the Convention, any amendment, can come into force only in respect of any State which has ratified it;

HAVE AGREED as follows:

Article I

The text of the Convention and of the amendments thereto in the Arabic language annexed to this Protocol, together with the text of the Convention and of the amendments thereto in the English, French, Russian and Spanish languages constitutes a text equally authentic in the five languages.

Article II

If a State party to this Protocol has ratified or in the future ratifies any amendment made to the Convention in accordance with Article 94(a) thereof, then the text of such amendment in the English, Arabic, French, Russian and Spanish languages shall be deemed to refer to the text equally authentic in the five languages, which results from this Protocol.

Article III

1. The States members of the International Civil Aviation Organization may become parties to the present Protocol either by:

- (a) signature without reservation as to acceptance, or
- (b) signature with reservation as to acceptance followed by acceptance, or
- (c) acceptance.

2. This Protocol shall remain open for signature at Montreal until 10 October 1995 and hereafter at Washington, D.C.
3. Acceptance shall be effected by the deposit of an instrument of acceptance with the Government of the United States of America.
4. Adherence to or ratification or approval of this Protocol shall be deemed to be acceptance thereof.

Article IV

1. This Protocol shall come into force on the thirtieth day after twelve States shall in accordance with the provisions of Article III, have signed it without reservation as to acceptance or accepted it and after entry into force of the Protocol relating to an amendment to the Convention on International Civil Aviation signed on 29 September 1995, which provides that the text of the Convention in the Arabic language is of equal authenticity.

2. As regards any State which shall subsequently become a party to this Protocol in accordance with Article III the Protocol shall come into force on the date of its signature without reservation as to acceptance or the date of its acceptance.

Article V

Any adherence of a State to the Convention after this Protocol has entered into force shall be deemed to be acceptance of this Protocol.

Article VI

Acceptance by a State of this Protocol shall not be regarded as ratification by it of any amendment to the Convention.

Article VII

As soon as this Protocol comes into force, it shall be registered with the United Nations and with the International Civil Aviation Organization by the Government of the United States of America.

Article VIII

1. This Protocol shall remain in force so long as the Convention is in force.
2. This Protocol shall cease to be in force for a State only when that State ceases to be a party to the Convention.

Article IX

The Government of the United States of America shall give notice to all States members of the International Civil Aviation Organization and to the Organization itself:

- (a) of any signature of this Protocol and the date thereof, with an indication whether the signature is with or without reservation as to acceptance;
- (b) of the deposit of any instrument of acceptance and the date thereof;
- (c) of the date on which this Protocol comes into force in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 1.

Article X

This Protocol drawn up in the English, Arabic, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic, shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, which shall transmit duly certified copies thereof to the Government of the State member of the International Civil Aviation Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorized, sign this Protocol.

DONE at Montreal on the twenty-ninth day of September of the year one thousand nine hundred and ninety-five.

**A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (Chicago, 1944) hiteles ötnyelvű szövegéről szóló
Jegyzőkönyv**

AZ ALULÍROTT KORMÁNYOK

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Közgyűlés 29. ülése, az A29-21 számú Határozatában, többek között arra kérte a Tanácsot és a Főtitkárt, hogy tegye a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy erősítsék az ICAO-ban az arab nyelv használatát, és kísérik fokozott figyelemmel ezeket az intézkedéseket azzal a célkitűzéssel, hogy az arab nyelv alkalmazása az ICAO-ban a Szervezet többi nyelvvel azonos szintet érje el;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény angol nyelvű szövege 1944. december 7-én nyílt meg aláírásra Chicagóban.

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény Hiteles Háromnyelvű Szövegéről 1968. szeptember 24-én, Buenos Airesben aláírt Jegyzőkönyvnek megfelelően, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (a továbbiakban az Egyezmény) szövegét, az Egyezmény angol nyelvű szövegével együtt, francia és spanyol nyelven is elfogadták, és így az Egyezmény záró bekezdésében foglaltaknak megfelelően a három nyelv egyaránt hiteles szövegét jelenti;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény módosításával kapcsolatos Jegyzőkönyvet, valamint a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (Chicago, 1944) Hiteles Négy nyelvű Szövegéről szóló Jegyzőkönyvet 1977. szeptember 30-án fogadták el, ezáltal biztosítva az Egyezmény és annak módosításai szövegének hitelességét orosz nyelven;

FIGYELEMBE VÉVE ennek megfelelően, hogy helyénvaló azon sürgőszerű rendelkezés meghozatala, hogy az Egyezmény szövege arab nyelven is rendelkezésre álljon;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy ilyen rendelkezés meghozatalakor tekintetbe kell venni az Egyezmény angol, francia, orosz és spanyol nyelvű, meglévő módosításait, amelyek szövegei egyaránt hitelesek, valamint, hogy az Egyezmény 94. cikk (a) bekezdésének megfelelően bármely módosítás kizárólag bármely azon Állam vonatkozásában léphet hatályba, amely azt megerősítette;

A KÖVETKEZŐKBEN állapodnak meg:

I. Cikk

A jelen Jegyzőkönyv mellékletét képező, az Egyezménynek és annak módosításainak arab nyelvű szövege, az Egyezménynek és annak módosításainak angol, francia, orosz és spanyol nyelvű szövegével együtt, azt a szöveget jelenti, amely az öt nyelven egyaránt hiteles.

II. Cikk

Ha a jelen Jegyzőkönyvet aláíró Állam az Egyezmény bármely módosítását annak 94. cikk (a) bekezdésének megfelelően megerősítette, illetve a jövőben erősíti meg, akkor az ilyen módosítás angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelvű szövegeit úgy kell tekinteni, hogy azok, a jelen Jegyzőkönyvből következően, az öt nyelven készült egyaránt hiteles szövegre vonatkoznak.

III. Cikk

1. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Tagállamai az alábbiak valamelyike révén válhatnak a jelen Jegyzőkönyv aláíróivá:

(a) az elfogadás tekintetében fenntartás nélküli aláírással, vagy

- (b) az elfogadás tekintetében fenntartással való aláírással, amelyet az elfogadás követ, vagy
- (c) elfogadással.

2. A jelen Jegyzőkönyv 1995. október 10-ig Montrealban, azt követően Washington D.C.-ben marad nyitva aláírásra.

3. Az elfogadás az elfogadási okiratnak az Amerikai Egyesült Államok Kormányánál történő letétbe helyezésével lép hatályba.

4. A jelen Jegyzőkönyvhöz való csatlakozást, annak megerősítését vagy jóváhagyását annak elfogadásaként kell tekinteni.

IV. Cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv a harmincadik napon lép hatályba azt követően, hogy azt tizenkét Állam, a III. Cikk rendelkezéseivel összhangban, az elfogadás tekintetében fenntartás nélkül aláírta vagy elfogadta, valamint, miután a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény módosítására vonatkozó, 1995. szeptember 29-én aláírt jegyzőkönyv hatályba lépett, amely biztosítja, hogy az Egyezmény arab nyelvű szövege egyaránt hiteles.

2. Bármely azon Állam vonatkozásában, amely ezt követően, a III. Cikknek megfelelően írja alá a jelen Jegyzőkönyvet, a Jegyzőkönyv az elfogadás tekintetében fenntartás nélküli aláírásának vagy elfogadásának napján lép hatályba.

V. Cikk

Egy Államnak az Egyezményhez a jelen Jegyzőkönyv hatályba lépését követően történő bármely csatlakozását a jelen Jegyzőkönyv elfogadásának kell tekinteni.

VI. Cikk

A jelen Jegyzőkönyvnek egy Állam által történő elfogadását nem tekintik úgy, hogy az Állam az Egyezmény bármely módosítását megerősítette.

VII. Cikk

Amint a jelen Jegyzőkönyv hatályba lép, az Amerikai Egyesült Államok Kormányának regisztrálnia kell azt az Egyesült Nemzetek Szervezeténél és a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél.

VIII. Cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv mindaddig hatályban marad, amíg az Egyezmény hatályban van.

2. A jelen Jegyzőkönyv kizárólag akkor veszíti hatályát egy Állam esetében, ha az Állam többé már nem számít az Egyezményt aláíró félnek.

IX. Cikk

Az Amerikai Egyesült Államok Kormányának a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet összes Tagállamát, valamint magát a Szervezetet is értesítenie kell:

(a) a jelen Jegyzőkönyv bármely aláírásáról és annak napjáról, annak megjelölésével együtt, hogy vajon az aláírás az elfogadás tekintetében fenntartással vagy fenntartás nélkül történt;

(b) bármely elfogadási okirat letétbe helyezéséről és annak napjáról;

(c) arról a napról, amelyen a jelen Jegyzőkönyv, a IV. Cikk 1. bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, hatályba lép.

X. Cikk

A jelen Jegyzőkönyvet, amelyet angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelven készítettek, és amelynek minden egyes szövege egyaránt hiteles, az Amerikai Egyesült Államok Kormányának levéltárában kell letétbe helyezni, amely megfelelően hitelesített másolatot küld a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Tagállamainak Kormányaihoz.

ENNEK HITELEŰL az alulírott teljhatalmú meghatalmazottak, a megfelelő felhatalmazás birtokában, aláírták a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, az ezerkilencszázkilencvenötödik évi szeptember hó huszonkilencedik napján.”

7. § (1) Az Országgyűlés az 1998. október 1-jén, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) Az 1998. október 1-jén, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt módosító Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„Protocol relating to an amendment to the Convention on International Civil Aviation
signed at Montreal on 1 October 1998**

THE ASSEMBLY OF THE INTERNATIONAL CIVIL AVIATION ORGANIZATION

HAVING MET in its Thirty-second Session at Montreal on 22 September 1998,

HAVING NOTED that it is the general desire of Contracting States to take action to ensure that the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on 7 December 1944 is available as the authentic Chinese text,

HAVING CONSIDERED it necessary to amend the said Convention, for the purpose aforesaid,

1. APPROVES, in accordance with the provisions of Article 94(a) of the Convention aforesaid, the following proposed amendment which is to replace the present text of the final paragraph of the said Convention:

„Done at Chicago the seventh day of December 1944 in the English language. The texts of this Convention drawn up in the English, Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish languages are of equal authenticity. These texts shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, and certified copies shall be transmitted by that Government to the Governments of all the States which may sign or adhere to this Convention. This Convention shall be open for signature at Washington. D.C.”.

2. SPECIFIES, pursuant to the provisions of the said Article 94(a) of the said Convention, one hundred and twenty-four as the number of Contracting States upon whose ratification the proposed amendment aforesaid shall come into force, and

3. RESOLVES that the Secretary General of the International Civil Aviation Organization draw up a Protocol in the English, Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish languages each of which shall be of equal authenticity embodying the proposed amendment above mentioned and the matter hereinafter appearing.

CONSEQUENTLY, pursuant to the aforesaid action of the Assembly,

This Protocol has been drawn up by the Secretary General of the Organization.

The Protocol shall be open to ratification by any State which has ratified or adhered to the said Convention on International Civil Aviation.

The instruments of ratification shall be deposited with the International Civil Aviation Organization.

The Protocol shall come into force in respect of the States which have ratified it on the date on which the one hundred and twenty-fourth instrument of ratification is so deposited.

The Secretary General shall immediately notify all Contracting States of the date of deposit of each ratification of the Protocol.

The Secretary General shall immediately notify all States parties to the said Convention of the date on which the Protocol comes into force.

With respect to any Contracting State ratifying the Protocol after the date aforesaid, the Protocol shall come into force upon deposit of its instrument of ratification with the International Civil Aviation Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the President of the aforesaid Thirty-second Session of the Assembly and the Secretary General of the Organization, being authorized thereto by the Assembly, sign this Protocol.

DONE at Montreal on the first day of October of the year one thousand nine hundred and ninety-eight, in a single document in the English, Arabic, Chinese, French, Russian, and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity. This Protocol shall remain deposited in the archives of the International Civil Aviation Organization, and certified copies thereof shall be transmitted by the Secretary General of the Organization to all States parties to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on the seventh day of December 1944.

H. S. Kholá

President of the 32nd Session
of the Assembly

R. C. Costa Pereira

Secretary General

**Az 1998. október 1-jén, Montrealban aláírt, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló
Egyezményt módosító Jegyzőkönyv**

A NEMZETKÖZI POLGÁRI REPÜLÉSI SZERVEZET KÖZGYŰLÉSE

ÖSSZEÜLT harmincketedik Ülésén, 1998. szeptember 22-én Montrealban;

TUDOMÁSUL VÉVE a Szerződő Államok azon általános kívánságát, mely szerint intézkedni kell annak érdekében, hogy a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles kínai nyelvű szöveggént rendelkezésre álljon,

SZÜKSÉGESNEK TARTVA, hogy a hivatkozott Egyezményt a fent említett célból módosítsák,

1. JÓVÁHAGYJA, hogy a fent említett Egyezmény 94. cikk (a) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, a következőkben javasolt módosítást hajtsák végre, amely a hivatkozott Egyezmény záró bekezdése jelenlegi szövegének helyére lép:

„Készült Chicagóban, 1944. december hetedik napján, angol nyelven. A jelen Egyezmény angol, arab, kínai, francia, orosz és spanyol nyelven készült szövegei egyaránt hitelesek. Ezeket a szövegeket az Amerikai Egyesült Államok Kormányának levéltárában kell letétbe helyezni, amely Kormány hitelesített másolatot küld a jelen Egyezményt aláíró, illetve ahhoz csatlakozó összes Állam Kormányának. A jelen Egyezmény aláírásra Washington D.C.-ben áll nyitva.”

2. MEGHATÁROZZA a hivatkozott Egyezmény már említett 94. cikk (a) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően, hogy a Szerződő Államok száma százhuszonnégy, amely megerősítését követően a fent javasolt módosítás hatályba lép, és

3. HATÁROZATOT HOZ, hogy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Főtitkára angol, arab, kínai, francia, orosz és spanyol nyelvű Jegyzőkönyvet készítsen, amelyek mindegyike egyaránt hiteles, magában foglalva a fent említett módosítást és az alábbiakban következőket.

KÖVETKEZÉSKÉPPEN, a Közgyűlés fent említett intézkedésének értelmében,

A jelen Jegyzőkönyvet a Szervezet Főtitkára elkészítette.

A Jegyzőkönyv megerősítésre nyitva áll bármely olyan Állam számára, amely a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló hivatkozott Egyezményt megerősítette vagy ahhoz csatlakozott.

A megerősítő okiratokat a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél kell letétbe helyezni.

A Jegyzőkönyv az azt megerősítő Államok között azon a napon lép hatályba, amikor a százhuszonnegyedik megerősítő okiratot letétbe helyezték.

A Főtitkár haladéktalanul értesít minden Szerződő Államot a Jegyzőkönyv minden egyes megerősítésének letétbe helyezési napjáról.

A Főtitkár haladéktalanul értesíti a hivatkozott Egyezmény összes Szerződő Államát arról a napról, amelyen a Jegyzőkönyv hatályba lép.

A Jegyzőkönyv azon Szerződő Állam tekintetében, amely azt a fent említett napot követően erősíti meg, akkor lép hatályba, amikor az erre vonatkozó megerősítő okiratot a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél letétbe helyezték.

ENNEK HITELEŰL – a Közgyűlés arra vonatkozó felhatalmazása alapján – a Közgyűlés fent említett harmincketedik ülésének Elnöke és a Szervezet Főtitkára aláírja a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, az ezerkilencszázkilencvennyolcadik évi október hó első napján, egy-egy példányban, angol, arab, kínai, francia, orosz és spanyol nyelven, amelyek mindegyike egyaránt hiteles. A jelen Jegyzőkönyv a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet irattárában marad letétben, és ennek hitelesített másolatát a Szervezet Főtitkára megküldi a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezményt aláíró összes Államnak.

H. S. Kholá
a Közgyűlés
harminckettedik Ülésének Elnöke

R. C. Costa Pereira
Főtitkár

8. § (1) Az Országgyűlés a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles hatnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

(2) A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény hiteles hatnyelvű szövegéről szóló Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„Protocol on the Authentic Six-Language Text of the Convention on International Civil Aviation
(Chicago, 1944)”**

THE UNDERSIGNED GOVERNMENTS

CONSIDERING that the 31st Session of the Assembly, in Resolution A31-16, requested inter alia, the Council and the Secretary General to take the necessary measures to intensify the progressive use of the Chinese language in the International Civil Aviation Organization (ICAO) and to closely monitor these measures with the objective of achieving the utilization of the Chinese language in ICAO on the same level as the other languages in the Organization;

CONSIDERING that the English text of the Convention on International Civil Aviation (hereinafter called the Convention) was opened for signature at Chicago on 7 December 1944;

CONSIDERING that, pursuant to the: Protocol signed at Buenos Aires on 24 September 1968 on the Authentic Trilingual Text of the Convention on International Civil Aviation done at Chicago, 7 December 1944, the text of the Convention was adopted in the French and Spanish languages and, together with the text of the Convention in the English language, constitutes the text equally authentic in the three languages as provided for in the final clause of the Convention;

CONSIDERING that a Protocol Relating to an Amendment to the Convention on International Civil Aviation and a Protocol on the Authentic Quadrilingual Text of the Convention on International Civil Aviation (Chicago, 1944) were adopted on 30 September 1977, providing for the authenticity of the text of the Convention and amendments thereto in the Russian language;

CONSIDERING that a Protocol Relating to an Amendment to the Convention on International Civil Aviation and a Protocol on the Authentic Quadrilingual Text of the Convention on International Civil Aviation (Chicago, 1944) were adopted on 29 September 1995, providing for the authenticity of the text of the Convention and amendments thereto in the Arabic language;

CONSIDERING accordingly, that it is appropriate to make the necessary provision for the text of the Convention to exist in the Chinese language;

CONSIDERING that in making such provision account must be taken of the existing amendments to the Convention in the English, Arabic, French, Russian and Spanish languages, the texts of which are equally authentic and that, according to Article 94(a) of the Convention, any amendment can come into force only in respect of any State which has ratified it;

HAVE AGREED as follows:

Article I

The text of the Convention and of the amendments thereto in the Chinese language annexed to this Protocol, together with the text of the Convention and of the amendments thereto in the English, Arabic, French, Russian and Spanish languages, constitutes a text equally authentic in the six languages.

Article II

If a State party to this Protocol has ratified or in the future ratifies any amendment made to the Convention in accordance with Article 94(a) thereof, then the text of such amendment in the English, Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish languages shall be deemed to refer to the text equally authentic in the six languages, which results from this Protocol.

Article III

1. The States members of the International Civil Aviation Organization may become parties to the present Protocol either by:

- (a) signature without reservation as to acceptance, or
- (b) signature with reservation as to acceptance followed by acceptance, or
- (c) acceptance.

2. This Protocol shall remain open for signature at Montreal until 16 October 1998 and thereafter at Washington, D.C.

3. Acceptance shall be effected by the deposit of an instrument of acceptance with the Government of the United States of America.

4. Adherence to or ratification or approval of this Protocol shall be deemed to be acceptance thereof.

Article IV

1. This Protocol shall come into force on the thirtieth day after twelve States shall, in accordance with the provisions of Article III, have signed it without reservation as to acceptance or accepted it and after entry into force of the amendment to the final clause of the Convention adopted on 1 October 1998, which provides that the text of the Convention in the Chinese language is of equal authenticity.

2. As regards any State which shall subsequently become a party to this Protocol in accordance with Article III, the Protocol shall come into force on the date of its signature without reservation as to acceptance or of its acceptance.

Article V

Any adherence of a State to the Convention after this Protocol has entered into force shall be deemed to be acceptance of this Protocol.

Article VI

Acceptance by a State of this Protocol shall not be regarded as ratification by it of any amendment to the Convention.

Article VII

As soon as this Protocol comes into force, it shall be registered with the United Nations and with the International Civil Aviation Organization by the Government of the United States of America.

Article VIII

1. This Protocol shall remain in force so long as the Convention is in force.

2. This Protocol shall cease to be in force for a State only when that State ceases to be a party to the Convention.

Article IX

The Government of the United States of America shall give notice to all States members of the International Civil Aviation Organization and to the Organization itself:

- (a) of any signature of this Protocol and the date thereof, with an indication whether the signature is with or without reservation as to acceptance;
- (b) of the deposit of any instrument of acceptance and the date thereof;
- (c) of the date on which this Protocol comes into force in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 1.

Article X

This Protocol, drawn up in the English, Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic, shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, which shall transmit duly certified copies thereof to the Governments of the States members of the International Civil Aviation Organization.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorized, have signed this Protocol.

DONE at Montreal on the first day of October of the year one thousand nine hundred and ninety-eight.

**A Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (Chicago, 1944) hiteles hatnyelvű szövegéről szóló
Jegyzőkönyv**

AZ ALULÍROTT KORMÁNYOK

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Közgyűlés 31. Ülése, az A31-16 számú Határozatában, többek között arra kérte a Tanácsot és a Főtitkárt, hogy tegye a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy erősítsék a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetben (ICAO) a kínai nyelv progresszív használatát, és kísérik fokozott figyelemmel ezeket az intézkedéseket azzal a célkitűzéssel, hogy a kínai nyelv alkalmazása az ICAO-ban a Szervezet többi nyelvével azonos szintet érje el;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (a továbbiakban: az Egyezmény) angol nyelvű szövege 1944. december 7-én nyílt meg aláírásra Chicagóban;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Chicagóban, 1944. december hó hetedik napján készült, a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény Hiteles Háromnyelvű Szövegéről 1968. szeptember 24-én, Buenos Airesben aláírt Jegyzőkönyvnek megfelelően, az Egyezmény szövegét, az Egyezmény angol nyelvű szövegével együtt, francia és spanyol nyelven is elfogadták, és így az Egyezmény záró bekezdésében foglaltaknak megfelelően a három nyelv egyaránt hiteles szövegét jelenti;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény módosításával kapcsolatos Jegyzőkönyvet, valamint a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (Chicago, 1944) Hiteles Négy nyelvű Szövegéről szóló Jegyzőkönyvet 1977. szeptember 30-án fogadták el, ezáltal biztosítva az Egyezmény és annak módosításai szövegének hitelességét orosz nyelven;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény módosításával kapcsolatos Jegyzőkönyvet, valamint a Nemzetközi Polgári Repülésről szóló Egyezmény (Chicago, 1944) Hiteles Öt nyelvű Szövegéről szóló Jegyzőkönyvet 1995. szeptember 29-én fogadták el, ezáltal biztosítva az Egyezmény és annak módosításai szövegének hitelességét arab nyelven;

FIGYELEMBE VÉVE ennek megfelelően, hogy helyénvaló azon sürgőszerű rendelkezés meghozatala, hogy az Egyezmény szövege kínai nyelven is rendelkezésre álljon;

FIGYELEMBE VÉVE, hogy ilyen rendelkezés meghozatalakor tekintetbe kell venni az Egyezmény angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelvű, meglévő módosításait, amelyek szövegei egyaránt hitelesek, valamint, hogy az Egyezmény 94. cikk (a) bekezdésének megfelelően bármely módosítás kizárólag bármely azon Állam tekintetében léphet hatályba, amely azt megerősítette;

A KÖVETKEZŐKBEN állapodnak meg:

I. Cikk

A jelen Jegyzőkönyv mellékletét képező, az Egyezménynek és annak módosításainak kínai nyelvű szövege, az Egyezménynek és annak módosításainak angol, arab, francia, orosz és spanyol nyelvű szövegével együtt, azt a szöveget jelenti, amely a hat nyelven egyaránt hiteles.

II. Cikk

Ha a jelen Jegyzőkönyvet aláíró Állam az Egyezmény bármely módosítását annak 94. cikk a) bekezdésének megfelelően megerősítette, illetve a jövőben erősíti meg, akkor az ilyen módosítás angol, arab, kínai, francia, orosz és spanyol nyelvű szövegeit úgy kell tekinteni, hogy azok, a jelen Jegyzőkönyvből következően, a hat nyelven készült egyaránt hiteles szövegre vonatkoznak.

III. Cikk

1. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Tagállamai az alábbiak valamelyike révén válhatnak a jelen Jegyzőkönyv aláíróivá:

- (a) az elfogadás tekintetében fenntartás nélküli aláírással, vagy
- (b) az elfogadás tekintetében fenntartással való aláírással, amelyet az elfogadás követ, vagy
- (c) elfogadással.

2. A jelen Jegyzőkönyv 1998. október 16-ig Montrealban, azt követően Washington D.C.-ben áll nyitva aláírásra.

3. Az elfogadás az elfogadási okiratnak az Amerikai Egyesült Államok Kormányánál történő letétbe helyezésével lép hatályba.

4. A jelen Jegyzőkönyvhöz való csatlakozást, annak megerősítését vagy jóváhagyását annak elfogadásaként kell tekinteni.

IV. Cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv a harmincadik napon lép hatályba azt követően, hogy azt tizenkét Állam, a III. Cikk rendelkezéseivel összhangban, az elfogadás tekintetében fenntartás nélkül aláírta vagy elfogadta, valamint, miután az Egyezmény 1998. október 1-jén elfogadott záró bekezdésének módosítása hatályba lépett, amely biztosítja, hogy az Egyezmény kínai nyelvű szövege egyaránt hiteles.

2. Bármely azon Állam vonatkozásában, amely ezt követően, a III. Cikknek megfelelően írja alá a jelen Jegyzőkönyvet, a Jegyzőkönyv az elfogadás tekintetében fenntartás nélküli aláírásának vagy elfogadásának napján lép hatályba.

V. Cikk

Egy Államnak az Egyezményhez a jelen Jegyzőkönyv hatályba lépését követően történő bármely csatlakozását a jelen Jegyzőkönyv elfogadásának kell tekinteni.

VI. Cikk

A jelen Jegyzőkönyvnek egy Állam által történő elfogadását nem tekintik úgy, hogy az Állam az Egyezmény bármely módosítását megerősítette.

VII. Cikk

Amint a jelen Jegyzőkönyv hatályba lép, az Amerikai Egyesült Államok Kormányának regisztrálnia kell azt az Egyesült Nemzetek Szervezeténél és a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnél.

VIII. Cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv mindaddig hatályban marad, amíg az Egyezmény hatályban van.
2. A jelen Jegyzőkönyv kizárólag akkor veszíti hatályát egy Állam esetében, ha az Állam többé már nem számít az Egyezményt aláíró félnek.

IX. Cikk

Az Amerikai Egyesült Államok Kormányának a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet összes Tagállamát, valamint magát a Szervezetet is értesítenie kell:

- (a) a jelen Jegyzőkönyv bármely aláírásáról és annak napjáról, annak megjelölésével együtt, hogy vajon az aláírás az elfogadás tekintetében fenntartással vagy fenntartás nélkül történt;
- (b) bármely elfogadási okirat letétbe helyezéséről és annak napjáról;
- (c) arról a napról, amelyen a jelen Jegyzőkönyv, a IV. Cikk 1. bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, hatályba lép.

X. Cikk

A jelen Jegyzőkönyvet, amelyet angol, arab, kínai, francia, orosz és spanyol nyelven készítettek, és amelynek minden egyes szövege egyaránt hiteles, az Amerikai Egyesült Államok Kormányának levéltárában kell letétbe helyezni, amely e szövegek megfelelően hitelesített másolatát megküldi a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet Tagállamai Kormányainak.

ENNEK HITELEŰL az alulírott teljhatalmú meghatalmazottak, a megfelelő felhatalmazás birtokában, aláírták a jelen Jegyzőkönyvet.

KÉSZÜLT Montrealban, ezerkilencszázkilencvennyolcadik évi október hó első napján.”

9. § (1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvény 5–8. §-a a Jegyzőkönyvekben meghatározott időpontokban lép hatályba.

(3) Az 5–8. §-okban található Jegyzőkönyvek, illetve az 5–8. §-ok hatálybalépésének naptári napját – annak ismertté válását követően – a külpolitikaért felelős miniszter a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a közlekedésért felelős miniszter gondoskodik.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2007. évi XI. törvény

a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról*

1. § A regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény (a továbbiakban: Rega-tv.) 15. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § A környezetvédelmi osztályba sorolás a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5. számú melléklete II. fejezetének 2007. február 5. napján hatályos állapota szerint történik.”

2. § Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a 2007. február 5. napjától indult folyamatban lévő, valamint a 3. §-ban meghatározott adóigazgatási eljárásban is alkalmazni kell.

3. § (1) Az adózó kérelmére a vámhatóság a 2007. február 5. napjától indult adóigazgatási eljárásban az e törvény hatálybalépése előtt jogerőre emelkedett döntését visszavonja és az e törvénnyel módosított Rega-tv. rendelkezéseinek megfelelő döntést hoz, amennyiben az az adózó javára szóló adókülönbötést eredményez.

(2) Az adózó a kérelmet az e törvény hatálybalépésétől számított 30 napon belül az adó megállapítása iránti eljárásban első fokon eljáró vámhatósághoz terjesztheti elő. A határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye.

(3) A kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy az adózó az általa megfizetett adónak megfelelő összeget a kérelem beterjesztéséig nem hátrította át másra.

(4) A kérelemhez csatolni kell:

a) az adót megállapító vámhatósági határozatot;
b) az adó megállapításához a Rega-tv.-ben meghatározott Műszaki adatlapot, amely bizonyítja, hogy az e törvénnyel módosított Rega-tv. rendelkezéseinek figyelembevétele az adózó javára szóló adókülönbötést eredményez, ennek hiányában a vámhatóság a rendelkezésére álló adatok alapján dönt;

c) az adó megfizetése esetén, a Rega-tv. szerinti adóigazolást.

(5) A vámhatóság, ha az a tényállás tisztázásához szükséges, az ellenőrzés során alkalmazható bizonyítást folytat le azzal, hogy az adó áthárításával kapcsolatos bizonyítás arra a személyre is kiterjedhet, akire az adózó az általa megfizetett adónak megfelelő összeget átháríthatta.

(6) Az e §-ban szabályozott eljárás mentes az illeték és egyéb eljárási költség fizetése alól.

(7) Az e §-ban nem szabályozott eljárási kérdésekben az Art. rendelkezései irányadók.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Mandur László s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

A Kormány tagjainak rendeletei

A gazdasági és közlekedési miniszter 29/2007. (III. 9.) GKM rendelete

a felügyeleti díj mértékéről és a felügyeleti díjjal kapcsolatos adatszolgáltatásról és hatósági feladatokról szóló 15/2004. (IV. 24.) IHM rendelet módosításáról

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 182. §-a (4) bekezdésének b) pontjában és a postáról szóló 2003. évi CI. törvény (a továbbiakban: Pt.) 53. §-a (2) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján – figyelemmel az Eht. 9. §-ának (6)–(8) bekezdésére és a Pt. 47. §-ára – a gazdasági és közlekedési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának i) és j) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

(1) A felügyeleti díj mértékéről és a felügyeleti díjjal kapcsolatos adatszolgáltatásról és hatósági feladatokról szóló 15/2004. (IV. 24.) IHM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-a (1) bekezdésének felvezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) 2007. évben a szolgáltatók által fizetendő felügyeleti díj összege a következő mértékű:”

(2) A Rendelet 2. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A felügyeleti díj éves összegét 1000 forinttra lefelé kerekítve kell megállapítani. Amennyiben az így számított érték nem éri el az 5000 forintot, úgy a felügyeleti díjat nem kell megfizetni.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a felügyeleti díj mértékéről és a felügyeleti díjjal kapcsolatos adatszolgáltatásról és hatósági feladatokról szóló 15/2004. (IV. 24.) IHM rendelet módosításáról rendelkező 3/2006. (III. 21.) IHM rendelet.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. március 5-i ülésnapján fogadta el.

**A pénzügyminiszter
3/2007. (III. 9.) PM
rendelete**

**a Rendkívüli beruházási tartalék előirányzat
átcsoportosításának rendjéről szóló
9/2006. (III. 23.) PM rendelet módosításáról**

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 124. §-a (4) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján – figyelemmel a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény 51. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra – a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A Rendkívüli beruházási tartalék előirányzat átcsoportosításának rendjéről szóló 9/2006. (III. 23.) PM rendelet (a továbbiakban: R.) bevezető szövegének helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 124. §-a (4) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján – figyelemmel a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény 51. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra – a XXII. Pénzügyminisztérium fejezet, 17. cím, 1. alcím, 13. Rendkívüli beruházási tartalék jogcímcsoport előirányzat terhére történő fejezetek közötti évközi átcsoportosítás rendjére, a következőket rendelem el:”

2. §

Az R. 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Rendkívüli beruházási tartalék jogcímcsoport előirányzatból (a továbbiakban: előirányzat) jogszabályban meghatározott állami feladat ellátásához kapcsolódó beruházása megvalósításához átcsoportosítást költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat, többcélú kistérségi társulás, egyház és egyházi jogi személy, valamint kiemelkedően közhasznú szervezetként nyilvántartásba vett szervezet (a továbbiakban: kezdeményező) kezdeményezhet írásban, legkésőbb az adott költségvetési év december 1. napjáig a pénzügyminiszternél.”

3. §

Az R. 2. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bizottság titkársági feladatait a Pénzügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatában megjelölt szervezeti egysége (a továbbiakban: titkárság) látja el.”

4. §

Az R. 4. §-a (2) bekezdésének *d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A kezdeményezésben megjelölt beruházással kapcsolatban a fejezet felügyeletét ellátó szerv szakmai álláspontja kialakításakor megvizsgálja]

„*d)* a beruházás fejezeten belüli finanszírozásának lehetőségét,”

5. §

Az R. 5. §-a (2) bekezdésének bevezető szövege és *e)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bizottság az előirányzat terhére történő átcsoportosítási igényt javaslatában akkor támogatja, ha folyamatban lévő beruházás, illetve sürgős, újonnan induló beruházás megvalósításához a finanszírozási igény előre nem tervezhető, váratlan esemény, illetve helyzet miatt következett be és forrás biztosítása”

„*e)* a kulturális, a nevelési-oktatási, a sport, a szociális, illetve az egészségügyi vagyon megőrzése érdekében használatlanul szükséges.”

6. §

Az R. 6. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bizottság az előirányzat terhére történő átcsoportosítási igényt javaslatában különösen akkor nem támogatja, ha

a) az nem felel meg az 1. § szerinti követelményeknek, vagy

b) a fejezet felügyeletét ellátó szerv azt szakmai álláspontjában nem tartja indokoltnak.”

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba. Rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 12/2007. (III. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján – *dr. Kovács Péter* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 569/2006. (XI. 21.) OVB határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 569/2006. (XI. 21.) OVB határozata ellen, határidőn túl benyújtott kifogást visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség, valamint a Kezdeténydemokrata Néppárt elnökei – pártjaik nevében – 2006. október 24-i keltezéssel, egy beadványában hét különböző, ügyszámú országos népszavazás kiírását kezdeményező aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtották be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB). Az OVB a hét kérdés tekintetében külön határozatot hozott, 566–567/2006. (XI. 20.) és 568–572/2006. (XI. 21.) OVB határozat számok alatt. Az OVB 569/2006. (XI. 21.) határozatával (a továbbiakban: OVBh.) elbírált népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy gyógyszereket továbbra is csak gyógyszerárban lehessen árusítani?” Az OVB az aláírásgyűjtő ívet a 2006. november 21-i ülésén hozott határozatával – az OVBh.-val – hitelesítette. Az OVB határozatának a közzétételére a Magyar Közlöny

2006. november 24-én megjelent, 2006. évi 144. számában került sor.

II.

Az OVB a két párt elnöke által hitelesítésre benyújtott aláírásgyűjtő ívek közül – külön számon hozott határozataival – három aláírásgyűjtő ívet hitelesített. Az Alkotmánybírósághoz – a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján – öt olyan kifogás érkezett, amely egy indítványon belül mindhárom, az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését tartalmazó határozata ellen irányult. Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065., a továbbiakban: Ügyrend) 28. § (2) bekezdése alapján az egyes OVB határozatokra vonatkozó kifogásokat külön-külön ügyszámon iktatta. Jelen határozatnak az OVBh. ellen benyújtott kifogás a tárgya.

Az OVBh. megsemmisítésére és az OVB új eljárásra utasítására irányuló öt kifogást az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy ugyanazon OVB határozat ellen irányulnak – az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette és egy eljárásban bírálta el. A kifogások 2006. november 29-i, december 5-i, december 7-i és december 8-i keltezésekkel 2006. december 4-én, 5-én, 7-én érkeztek az OVB-hez, 2006. december 5-én, 6-án, 8-án pedig az Alkotmánybíróságra. Két kifogást közvetlenül az Alkotmánybírósághoz nyújtottak be, ezek 2006. december 7-én és 12-én érkeztek be. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében a kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet benyújtani. Tekintettel arra, hogy az OVBh. közzétételére 2006. november 24-én került sor, a határidő 2006. december 9-én járt le, így az OVBh. ellen benyújtott négy kifogás a törvényes határidőn belül érkezett, egy viszont elkésett.

Az egyik indítványozó álláspontja szerint „a legsúlyosabb alkotmányossági problémát éppen a népszavazási javaslatalmaz egésze veti fel: a kezdeményezők egymástól teljesen független témák együttes népszavazásra való tűzésével meg akarják kerülni azt az alkotmányos tilalmat, amely szerint a miniszterelnök személyéről nem lehet népszavazást tartani [Alkotmány 28/C. § (5) d) pont]. [...] Lényegében a népszavazás intézményét a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjének erőszakkal való megdöntésére akarják használni” – veti fel indítványa kiegészítésében. Alapindítványában arra hivatkozik, hogy a népszavazás-kezdeményezési csomag az Alkotmány burkolt megváltoztatására irányul, mivel „az az ország alkotmányos rendjének lényegi megváltozását eredményezné – áttérést a képviselői demokráciáról a közvetlen demokráciára.” Az OVBh.-ban megfogalmazott kérdés álláspontja szerint egy alkotmány sértő diszkrimináció fenntartására, illetve visszaállítására irányul, mivel „a gyógyszerészek mono-

póliumának fenntartása ellentmondana a piacgazdaság (Alkotmány 9. § (1) bekezdés) logikájának”.

Egy másik kifogás szerint „mivel a népszavazásra feltett kérdés időbeli hatályosságot nem jelöl meg, így arra egyértelműen nem lehet válaszolni.” Hivatkozik arra, hogy az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdése alapján a népszavazásra feltett kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A harmadik kifogás szerint az OVB „a kérdés népszavazásra való feltevését engedélyező határozata a jogegyenlőséget eddig is sértő állapot egyoldalú, korlátlan időre való konzerválását tenné lehetővé”.

Két kifogás (melyből az egyik az elkészen érkezett indítvány volt) szó szerint megegyezett egymással. Ezek álláspontja szerint a jogrendszerben korábban sem létezett és jelenleg sincs olyan szabály, amely megtiltotta volna a gyógyszerári helyiségeken kívüli gyógyszerárusítást. „Egy nem létező jogi helyzet fenntartása nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, ezért abban az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése alapján nem tartható országos népszavazás”. A kifogást benyújtók hivatkoznak továbbá az Európai Közösségek Bírósága által a C–322/01. számú ügyben hozott döntésre, mely szerint „az alapító szerződésekkel nem egyeztethető össze a postai úton történő gyógyszer-kiskereskedelem tiltása”. Az eredményes népszavazás ezért az Európai Unióhoz történő Csatlakozási Szerződésben (kihirdetve a 2004. évi XXX. törvénnyel, a továbbiakban: Csatlakozási Szerződés) vállalt kötelezettséget sértő törvény megalkotására kötelezné az Országgyűlést. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés b) pontja alapján viszont nem lehet országos népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.

III.

Az Alkotmánybíróság az OVBh. ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a Ve. és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Alkotmány:

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

[...]

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról,

valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,

c) az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről,

d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezeti alakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,

e) az Országgyűlés feloszlásáról,

f) a Kormány programjáról,

g) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről,

h) a Magyar Honvédség külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról,

i) a helyi önkormányzat képviselő-testületének feloszlásáról,

j) a közkegyelem gyakorlásáról.”

2. Ve.:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Nsztv.

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

[...]

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

IV.

A kifogások nem megalapozottak, ezért az Alkotmánybíróság az OVBh.-t, az aláírásgyűjtő ív hitelesítését helybenhagyta.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján lefolytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdésének a)–c) pontjaiban, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogások – tartalmukat tekintve – megfelelnek a törvényi feltételeknek, ám az egyik kifogás a Ve. 130. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn túl érkezett az Alkotmánybírósághoz. Ezért a határidőben érkezett kifogásokat a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el, míg a határidőn túl érkezett kifogást – mivel az nem felel meg a törvényi feltételeknek – visszautasította.

2. Az Alkotmánybíróság a kifogás elbírálása során kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés megfelel-e az alkotmányi, illetve törvényi feltételeknek, és az OVB eljárása egyébként törvényes volt-e. Ez utóbbit egyik kifogás sem vitatta.

Az Alkotmány 28/B. §-ának (1) bekezdése azt a korlátot állítja a népszavazási kezdeményezések elé, hogy a felteni kívánt kérdés tárgyának szabályozása az Országgyűlés hatáskörébe kell, hogy tartozzon. Az Alkotmánybíróság ezt az alkotmányi rendelkezést tágan értelmezi, mivel önmagában az, hogy valamely tárgyban az adott időpontban nincs törvényi szabályozás, vagy nem törvényi, hanem alacsonyabb szintű a szabályozás, nem jelenti azt, hogy a kérdésben nem tartható népszavazás, mivel az Országgyűlés bármikor dönthet úgy, hogy egy adott tárgykörben törvényt alkot. [Részletesen lásd: 46/2006. (X. 5.) AB határozat, ABK 2006. október, 754.] Ebből következően az Alkotmánybíróság elutasította azt a kifogást, amely szerint „egy nem létező jogi helyzet fenntartása [ti. az, hogy gyógyszer csak gyógyszerárban lehet árusítani] nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, ezért abban (...) nem tartható országos népszavazás”. A népszavazással elérni kívánt cél, vagyis az, hogy gyógyszer csak gyógyszerárban lehessen vásárolni, az Országgyűlés törvényalkotási hatáskörébe tartozó kérdés, így abban tartható népszavazás, függetlenül attól, hogy a kérdés megfogalmazása a tekintetben, hogy a kérdés benyújtásakor létezett-e erre vonatkozó szabályozás, pontatlan volt-e vagy sem.

3. Az Alkotmánybíróság a népszavazási kérdések vizsgálata során csak arról dönthet, hogy az adott, konkrét kérdés megfelel-e az alkotmányi, illetve törvényi (Nsztv.) követelményeknek. Így nem vizsgálhatja azt, hogy a kérdés mögött – egy nagyobb kérdéscsoport részeként – milyen, a kifogást benyújtó által feltételezett politikai szándékok

állnak. Ere tekintettel az Alkotmánybíróság elutasította azt a kifogást, amely amiatt kérte a népszavazási kérdés hitelesítésének megtagadását, mert „a népszavazási javaslat-halmaz” (és nem a kérdés maga!) meg akarja kerülni azt az alkotmányos tilalmat, hogy a miniszterelnök személyéről nem tartható népszavazás; „lényegében a népszavazás intézményét a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjének erőszakkal való megdöntésére akarják használni”, illetve, hogy az Alkotmány burkolt megváltoztatását eredményezné, mivel áttérést jelentene a képviseleti demokráciáról a közvetlen demokráciára.

4. Két kifogás szerint az aláírásgyűjtő ív hitelesítésére azért nem kerülhetett volna sor, mert a gyógyszerárak monopolhelyzetének fenntartása ellentétes a piacgazdaság logikájával [Alkotmány 9. § (1) bekezdés], illetve diszkriminatív helyzetet tart fenn [Alkotmány 70/A. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság 15/2003. (IV. 18.) AB határozata megállapította, hogy „a kifogás és az OVB határozat keretein belül adott ügyben [az Alkotmánybíróság] megvizsgálhatja a kérdést abból a szempontból is, hogy az annak alapján lefolytatott népszavazás eredménye nyilvánvaló módon nem kötelezi-e a jogalkotót alapjog lényeges tartalmát sértő törvény megalkotására” (ABH 2003, 208, 213.). Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság a kifogás keretein, az alapján hozhat döntést, és a kifogást benyújtók a jelen ügyben nem fejtették ki részletesen, nem indokolták, hogy a fenntartani kívánt szabályozás miatt ellentétes az Alkotmány 9. § (1) bekezdésével, illetve a 70/A. § (1) bekezdésével, ezért a kérdés alkotmányosságát ebből a szempontból az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor ismételtén rámutat arra, hogy „az alkotmánysértő norma létrejöttét elkerülendő a törvényhozó köteles a jogszabályt olyan tartalommal elfogadni, amely megfelel ugyan a kérdésben foglalt követelményeknek, de egyszersmind összhangban áll az alaptörvény rendelkezéseivel” [15/2003. (IV. 18.) AB határozat, ABH 2003, 208, 212.].

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság azokat a kifogásokat is elutasította, amelyek az Alkotmány egyes rendelkezéseinek sérelme miatt kérték az OVB határozatának megsemmisítését.

5. Az egyik kifogás szerint a népszavazási kérdés azért nem felel meg az Nsztv.-ben megfogalmazott egyértelműségi követelménynek, mivel nem jelöl meg időbeli hatályosságot. Az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatában a kérdés egyértelműségének vizsgálatához kapcsolódóan az alábbiakat állapította meg: „az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a népszavazáshoz való jog alanyi jogi jellegéből következően és e politikai jog teljesebb érvényesülése érdekében a népszavazásra szánt kérdés egyértelműségének megítélésakor, jogorvoslati eljárása során az Alkotmánybíróságnak megszorítóan kell értelmeznie saját hatáskörét. A népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája az egyértelműség. Az egyértel-

műség követelményének vizsgálata ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdés egyértelműen megválaszolható-e, azaz eldöntendő kérdés esetében arra »igen«-nel vagy »nem«-mel egyértelműen lehet-e felelni. Ahhoz azonban, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen. (...) A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség. Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *b)* pontjában foglalt jogkörének – Alkotmányban rögzített – alkotmányos korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja-e dönteni: terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen.” [ABH 2001, 392, 396.]

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kérdés – fenti értelemben vett, megszorítóan értelmezett – egyértelműségét nem befolyásolja az, hogy „nem jelöl meg időbeli hatályosságot”. A kérdésre „igen”-nel vagy „nem”-mel egyértelműen válaszolni lehet, annak csak egyfajta értelmezése van, és az Országgyűlés is el tudja dönteni, hogy terheli-e, és ha igen, milyen tartalmú jogalkotói kötelezettség. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság elutasította azt a kifogást is, amely amiatt kérte az OVBh. megsemmisítését, mert a népszavazási kérdés nem felel meg az egyértelműség Nsztv.-ben foglalt követelményének.

6. Az Alkotmánybíróság végül azt a kifogást vizsgálta meg, amely szerint az eredményes népszavazás a Csatlakozási Szerződéssel vállalt kötelezettséget sértő törvény megalkotására kötelezné az Országgyűlést, és ezért az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott „tiltott” népszavazási tárgykörbe tartozik. A Csatlakozási Szerződés által kihirdetett szerződésekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az 1053/E/2005. AB határozatában rámutatott arra, hogy az Európai Unió alapító, és az azokat módosító szerződéseit nem nemzetközi szerződésként kezeli (ABK 2006. június, 498, 500.); és ezt megerősítette a 72/2006. (XII. 15.) AB határozatában is (ABK 2006. december, 1058, 1077).

Erre tekintettel nem merülhet fel az, hogy a kérdés nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettséget érint, ezért az Alkotmánybíróság elutasította azt a kifogást is, amely amiatt kérte az OVBh. megsemmisítését, mivel a kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontjában foglalt népszavazási tiltott tárgykörbe tartozik.

Az Indokolás IV. részében kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság az OVBh. megsemmisítésre, és az OVB új eljárásra kötelezésére irányuló indítványokat el-

utasította, és az OVB 569/2006. (XI. 21.) OVB határozatát, az abban foglalt kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Paczolay Péter s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1090/H/2006.

Dr. Kovács Péter alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részében foglaltakkal. Az indokolást a következőkkel kívánom kiegészíteni.

Az indokolás IV. 6. pontját illetően úgy vélem, hogy az egyik kifogásban felvetett érv, hogy a népszavazási kezdeményezés európai jogi vetületeket érint, „a Csatlakozási Szerződéssel vállalt kötelezettséget sértő törvény megalkotására kötelezné az Országgyűlést” elvi élő problémát vet fel, jelesül azt, hogy ebben az esetben tiltott tárgykörbe ütközés vagy egyéb ok miatt lehet-e akadálya a népszavazási kezdeményezés hitelesítésének. Formális szempontból az 1053/E/2005. AB határozatban (ABK 2006. június, 498.) kimondottak megismétlése a jelen határozatban, önmagában is elegendő.

Igaz azonban, hogy valóban komoly problémát jelentene az egyértelmű európai jogi kötelezettségekkel szembe menő népszavazás hitelesítése. Ezért nézetem szerint az európai jogba ütközésre való hivatkozás esetén azt kell vizsgálni, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó-e a kérdés az EU jogrendszerének az OVB előtti eljárás időpontjában hatályos állapota szerint, különös tekintettel az ún. eredeti jog, illetve a levezetett jog kettősségére, utóbbin belül a rendeletek, illetve az irányelvek eltérő természetére és az általuk ténylegesen lefedett jogterületekre.

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság
13/2007. (III. 9.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján – *dr. Holló András* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 567/2006. (XI. 20.) OVB határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 567/2006. (XI. 20.) OVB határozatával szemben a határidőn túl előterjesztett kifogást visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésről:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az egészségügyi közszolgáltató intézmények, kórházak maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban?”

Az OVB az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította, hogy „az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni javasolt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz”. Ezért az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát és az azon szereplő kérdést 567/2006. (XI. 20.) OVB határozatával hitelesítette.

2. Az OVB határozata ellen öt kifogást nyújtottak be. Az Alkotmánybíróság az öt ügyet – tartalmi azonosságukra tekintettel – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH

2003, 2065.) 28. §-a (1) bekezdésének megfelelően egyeztetette, és egy eljárásban, a Ve. 130. §-ának (3) bekezdése alapján soron kívül bírálta el.

3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy négy kifogás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül érkezett be. Az 567/2006. (XI. 20.) OVB határozat közzétételére a Magyar Közlöny 2006. november 24-i számában került sor. A Ve. 4. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy a törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le. A 4. § (4) bekezdése alapján a napokban megállapított határidőket naptári napok szerint kell számítani. A Ve.-nek ez a rendelkezése vonatkozik az OVB határozata ellen benyújtott kifogásokra is. A Ve. 77. §-ának (1) bekezdése és 116. §-a alapján a kifogás megérkezését kell figyelembe venni annak megállapításánál, hogy a kifogást határidőn belül nyújtották-e be.

Az 567/2006. (XI. 20.) OVB határozat ellen négy kifogás határidőn belül érkezett meg. Az ötödik kifogás azonban csak 2006. december 12-én, tehát a Ve.-ben megállapított határidő lejártá után érkezett. Az elkészen benyújtott kifogást az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat nélkül visszautasította [28/1998. (VI. 16.) AB végzés, ABH 1998, 523, 524–525.; 36/2004. (X. 6.) AB végzés, ABH 2004, 1015, 1016.].

4. A kifogást tevők (a továbbiakban: indítványozók) álláspontja szerint az országos népszavazásra feltenni kívánt kérdés nem egyértelmű. Az egyértelműség hiányát több alapon állították. Hivatkoztak arra, hogy

– az állami tulajdon fogalma nem tisztázott egyértelműen,

– a kérdésfeltevés félrevezető, mert az egészségügyi közszolgáltató intézmények, a kórházak nincsenek mind állami, önkormányzati tulajdonban,

– eredményes népszavazás esetén a jogalkotó feladata nem volna világos, mert a költségvetési szerveknek nincs tulajdonosa, és nem lehet tudni, mi maradjon állami tulajdonban (az intézmény, vagy az épület, vagy a berendezési tárgyak), továbbá milyen tulajdon (kizárólagos, vagy többségi, vagy kisebbségi) maradjon meg,

– az eredményes népszavazás diszkriminációt eredményezne, mert az állam, az önkormányzat nem lenne jogosult bármely intézményét eladni,

– a szakértelmet igénylő kérdésre laikus nem tud igen vagy nem választ adni, hiszen még a szakemberek között sincs egyetértés a döntésről.

Egy további indítványozó arra is hivatkozott, hogy „a népszavazás a kormánybuktatásnak nem alkotmányos eszköze: a kormány az Országgyűlésnek felelős [Alkotmány 39. § (1) bekezdése], és népszavazás a kormány programjáról és a miniszterelnök személyéről nem tartható [Alkotmány 28/C. § (5)f, ill. (5)d) pont]”. Az indítványozó szerint a kezdeményezés „az Alkotmány burkolt megváltoztatására irányul: amennyiben a javasolt népszava-

zásra sor kerülne, az az ország alkotmányos rendjének lényegi megváltoztatását eredményezné – áttérést a képvisleti demokráciáról a közvetlen demokráciára, ahol az olyan szakkérdéseket is, mint a gyógyszerforgalmazás rendje, népszavazás dönt el”.

II.

Az Alkotmánybíróság a kifogásokat az alábbi rendelkezések figyelembevételével bírálta el:

Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor.

[...]

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

[...]

d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezeti alakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,

[...]

f) a Kormány programjáról,”

Az Nsztv. rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

A Ve. rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

A kifogások megalapozatlanok.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-ának h) pontjával összhangban a Ve. 130. §-a határozza meg. A Ve. 130. § (1) bekezdése alapján az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetve a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése ellen kifogás nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.

Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek keretében az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy a kifogások megfelelnek-e a Ve.-ben előírt követelményeknek, és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárás során feladattát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.; 28/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999, 290, 291–292.; 25/2000. (VII. 6.) AB határozat, ABH 2000, 159, 160.].

2. Az Alkotmánybíróság először az indítványokban foglaltakra tekintettel azt vizsgálta meg, hogy meg kell-e semmisíteni az OVB határozatát azon az alapon, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés nem egyértelmű.

Az Alkotmánybíróság a 32/2001. (VII. 11.) AB határozatban az Nsztv. és a Ve. vonatkozó rendelkezéseinek az Alkotmány 2. §-a (2) bekezdésén alapuló értelmezésével megállapította, hogy az állampolgárok népszavazás kezdeményezési jogukat akkor tudják gyakorolni, ha a kezdeményezés tárgyát alkotó kérdés egyértelmű és világos (ABH 2001, 287, 295.). Ennek alapján az Alkotmánybíróság az egyértelműség vizsgálatakor – az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban kialakított gyakorlata szerint – azt tartja szükségesnek, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés eldöntendő kérdés legyen, arra igennel vagy nemmel lehessen válaszolni. Az Nsztv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján olyan követelmény nem támasztható, hogy a kérdés megfogalmazásakor az egyes jogágak kifejezéseit, fogalmait, a tudományágak kialakult szóhasználatát alkalmazzák. A népszavazásra bocsátandó kérdés egyértelműségével kapcsolatos követelmény az is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen (ABH 2001, 399, 403–404.).

A jelen ügyben az indítványozók által kifogásolt, népszavazásra bocsátandó kérdés lényegileg azonos azzal a kérdéssel, amelyet az Alkotmánybíróság az 52/2003. (XI. 11.) AB határozatban vizsgált. A különbség annyi, hogy a korábban vizsgált esetben a kérdés a jelenleginél több elemet tartalmazott: azzal a mellékmonddal folytatódtott, hogy „ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt”. Azt a törvényt, amely ellen a

népszavazási kezdeményezés irányult, – az egészségügyi szolgáltatókról és az egészségügyi szolgáltatások szervezéséről szóló 2003. évi XLIII. törvényt – az Alkotmánybíróság 63/2003. (XII. 15.) AB határozattal közjogi érvenytelenség miatt megsemmisítette (ABH 2003, 676.). Így a jelen ügyben szereplő kérdés már nem utal erre a törvényre. Korábbi vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „az országos népszavazást kezdeményezők által megfogalmazott kérdés egyértelmű és világos, az kétséget kizáróan megválaszolható és kizárólag egyféleképpen értelmezhető” [52/2003. (XI. 11.) AB határozat, ABH 2003, 596, 600.]. Az Alkotmánybíróság a 33/2004. (IX. 28.) AB határozatban – a kérdéssel az Országgyűlés által hozott határozat ellen benyújtott kifogások miatt indult eljárásban – megerősítette azt a döntést, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés egyértelmű (ABH 2004, 457, 465.).

A megsemmisítendő törvényre vonatkozó mellékmondat hiánya nem változtatja meg a mondat érthetőségét az állampolgárok szempontjából. Nem szakemberek számára is érthető, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdéssel a fennálló állapot megtartása a cél. Nem teszi érthetlenné a kérdést a mellékmondat hiánya az Országgyűlés szempontjából sem; egyértelmű, hogy az eredményes népszavazás esetében milyen tartalmú jogalkotást kívánnak megakadályozni. Az Országgyűlés tekintetében az egyértelműség követelménye csak azt jelenti, hogy a jogalkotó meg tudja állapítani, van-e jogalkotási kötelezettsége, és ha igen, körülbelül milyen [74/2002. (XII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 447, 450.].

Az egyik indítványozó a kérdés egyértelműségét azért vitatta, mert a kérdésből nem állapítható meg, hogy az eredményes népszavazás milyen időtartamra kötelezi az Országgyűlést, meddig terjed a népszavazási döntés időbeli hatálya. Ez a probléma minden népszavazásra bocsátandó kérdéssel, a jogi szabályozással összefüggésben általános jelleggel vetődik fel, nem az adott kérdés érthetőségét dönti el. Ezért az Alkotmánybíróság – külön indítvány alapján – az alkotmányossági problémát másik eljárásban vizsgálja.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság nem találta megalapozottnak azokat az indítványokat, amelyek a népszavazásra bocsátandó kérdés egyértelműségének hiánya alapján kérték az OVB határozatának megsemmisítését.

3. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt az egyik indítványban kifejtett álláspontot vizsgálta meg, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés az ország alkotmányos rendjének megváltoztatását jelentené-e a „közvetett demokráciáról” a „közvetlen demokráciára” való áttéréssel.

Az Alkotmány értelmezésével a 2/1993. (I. 22.) AB határozat kifejtette, hogy a népszavazással való döntés kivételes, az általános elv az Országgyűlés által történő hatalomgyakorlás (ABH 1993, 33, 36.). Az 52/1997. (X. 14.) AB határozat elvi tételként állapította meg, hogy a közvet-

len hatalomgyakorlás a népszuverenitás gyakorlásának kivételes formája, de megvalósulásának esetében a képviselői hatalomgyakorlás fölött áll. Az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdésében a népszuverenitás gyakorlásának egyik fajtájaként megjelölt közvetlen hatalomgyakorlást a maga teljességében a 28/C. § (2) bekezdése alapján kötelezően elrendelt népszavazás valósítja meg (ABH 1997, 331.). A népszavazáshoz való jog a népfőlség elvéből következő alkotmányos alapjog (987/B/1990/3. AB határozat, ABH 1991, 527, 528.).

Az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdése nem határozza meg részleteiben, miként történik a közvetlen hatalomgyakorlás. A hatályos jog szerint a közvetlen hatalomgyakorlás legfontosabb jogintézménye a népszavazás és a népi kezdeményezés. A közvetlen demokráciának szükségképeni eleme, hogy az ezt szolgáló intézmény fölött az állampolgár befolyással rendelkezék [28/1990. (XI. 22.) AB határozat, ABH 1990, 123, 124.]. Ha tehát a népszavazási kezdeményezés az adott kérdésben megkapja az előírt támogatást, nem jelenti az alkotmányos rend megváltoztatását, hanem csak egy kérdés tekintetében kerül sor a közvetlen hatalomgyakorlásra.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság nem találta megalapozottnak az OVB határozatának a képviselői demokráciáról a közvetlen demokráciára való áttérésre hivatkozással történő megsemmisítésére irányuló indítványt.

4. Az egyik indítványozó szerint az eredményes népszavazás esetén megalkotandó jogszabály diszkriminatív módon korlátozná az állam és az önkormányzatok elidegenítési jogát.

Az 52/2003. (XI. 11.) AB határozat már alaptalannak találta a rendelkezési jog korlátozására vonatkozó kifogást (ABH 2003, 596, 600.). A jelen esetben nem állapítható meg pontosan, hogy az eredményes népszavazás alapján milyen jogszabályok születnek, és így nem lehet elbírálni azok tartalmának alkotmányos vagy alkotmányellenes jellegét.

Ilyen körülmények között az Alkotmánybíróság a kifogást nem találta megalapozottnak.

5. Az egyik indítványozó azért kérte az OVB határozatának megsemmisítését, mert álláspontja szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés a Kormány programjára vonatkozik, ami ellentétes az Alkotmány 28/C. §-a (5) bekezdésének f) pontjával. [Az indítványozó megemlítette a d) pontot is, de ez a pont az adott témakörrel nincs összefüggésben.]

Az Alkotmány 28. §-a (5) bekezdésének f) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani a Kormány programjáról. Ez a rendelkezés tartalmilag összefügg a 19. § (3) bekezdésével, amely szerint az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogainak gyakorlása körében – többek között – megállapítja az államháztartás mérlegét, jóváhagyja a költségvetést és annak végrehajtását,

valamint dönt a Kormány programjáról. A 33. § (3) bekezdése szerint az Országgyűlés a miniszterelnök megválasztásáról és a Kormány programjának elfogadásáról egyszerre határoz. Az egyidejű határozathozatalnak alkotmányos jelentősége van: meghatározza a miniszterelnök és a Kormány viszonyát [55/2004. (XII. 13.) AB határozat, ABH 2004, 788, 791.].

Az Alkotmány 28/C. §-a (5) bekezdésének *f)* pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás. Az Alkotmánynak ez a rendelkezése nem zárja ki azonban, hogy a kormányprogram egyes elemeiről népszavazás döntsön, nem érintve a miniszterelnök, a Kormány és az Országgyűlés kapcsolatrendszerét, a miniszterelnök személyéről való döntést.

A kormányprogram szövege nem tartalmazza az állami, önkormányzati tulajdonnak magánvállalkozók tulajdonával való felváltását, hanem rugalmasabb gazdálkodást, továbbá magántőkének meg nem határozott formában való bevonását irányozza elő.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt nem találta megalapozottnak.

Az elmondottak alapján az Alkotmánybíróság az OVB 567/2006. (XI. 20.) számú határozatát helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte jelen határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Paczolay Péter s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1091/H/2006.

Dr. Holló András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részével, az Országos Választási Bizottság 567/2006. (XI. 20.) OVB határozatának helybenhagyásával.

Egyetértek a kérdés egyértelműségét, a képviselet és közvetlen demokrácia Alkotmányban rögzített viszonya átrendezését, az állam és az önkormányzatok elidegenítési joga diszkriminatív korlátozásának előfelvetését tartalmazó kifogások elutasításával.

Egyetértek továbbá az indokolásnak azzal a megállapításával is, hogy a kormányprogram szövegszerűen nincs kapcsolatban a népszavazásra feltenni szándékozott kérdéssel.

Ugyanakkor nem értek egyet a határozat döntését érdemben nem befolyásoló, az Alkotmány 29/C. § (5) bekezdés *f)* pontjára vonatkozó értelmezésével. A határozat értelmezése szerint: „Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás. Az Alkotmánynak ez a rendelkezése nem zárja ki azonban, hogy a kormányprogram egyes elemeiről népszavazás döntsön, nem érintve a miniszterelnök, a kormány és az Országgyűlés kapcsolatrendszerét, a miniszterelnök személyéről szóló döntést.”

Az Alkotmány 28/B. §-a értelmében a népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. Az Alkotmány 19. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit. E jogkörében – többek között – dönt a kormány programjáról. [Alkotmány 19. § (3) bekezdés *e)* pont].

A hivatkozott alkotmányi rendelkezésekből tehát az következik, hogy a kormányprogram lehetne a népszavazás tárgya. Az Alkotmány 29/C. § (5) bekezdés *f)* pontja azonban ezt kizárja. A hivatkozott alkotmányi rendelkezés szerint az Országgyűlés hatáskörébe a kormányprogram egészéről (és nem részeiről) való döntés tartozik. A parlamenti kormányforma lényegéből adódóan, a kormány programjáról való döntést követően a program változatlanul a kormány programja: végrehajtásáról a kormány az Országgyűlésnek tartozik felelősséggel. A kormányprogram egyes részleteit illetően az Országgyűlésnek nincs döntési jogköre. Következésképpen a kormányprogram egyes elemei sem lehetnek a népszavazás tárgyai. Ellenkező esetben – álláspontom szerint – alkotmányjogilag elfogadhatatlan helyzet alakulhatna ki: az Országgyűlés által elfogadott, az Alkotmány szerint a népszavazásból kizárt kormányprogram egyes elemei, vagy akár az egész kormányprogram részleteire bontva, a népszavazás tárgyai lehetnének. Egy ilyen helyzet zavart keltene a képviselet és a közvetlen demokrácia alkotmányos viszonyában, s felülírná az Alkotmánybíróságnak a népszavazás, mint alkotmányos intézmény „komplementer jellegéről” kifejtett álláspontját. [2/1993. (I. 23.) AB határozat, ABH 1993, 33, 37.] Következésképpen a kormányprogram feletti népszavazás kizárása a kormányprogram egészét illetően az Alkotmány 29/C. § *f)* pontján, a kormányprogram részeit illetően pedig az Alkotmány 28/B. §-án alapul.

A kormányprogram Országgyűlés hatáskörébe történő végrehajtásának egyes elemei – jellemzően a törvényalkotás eredményeként, az Alkotmány 29/C. § (5) bekezdése által korlátozottan – népszavazás tárgyai lehetnek.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság
14/2007. (III. 9.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 571/2006. (XI. 21.) OVB határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 571/2006. (XI. 21.) OVB határozatával szemben határidőn túl előterjesztett kifogást visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a határozott kérelmet nem tartalmazó kifogásokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a – 2002. június 15-i állapot szerint hatályos termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény szerinti – családi gazdálkodót első helyen illesse meg elővásárlási jog termőföld vagy tanya vásárlása esetén?”

Az OVB eljárása során megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai előírásoknak, és a népszavazásra bocsátandó kérdéssel kapcsolatos tartalmi követelményeknek megfelel. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát és az azon szereplő kérdést az ügyben meghozott 571/2006. (XI. 21.) OVB határozatával hitelesítette.

II.

1. Az OVB határozata ellen benyújtott kifogások szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az orszá-

gos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésére tekintettel meg kellett volna tagadnia, mivel a kérdésre nem lehet egyértelműen igennel vagy nemmel válaszolni. A kérdés ugyanis olyan tárgyi ismertetet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek. Ilyen például a kérdésnek az a része, amely a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Termőföldtörvény) 2002. június 15-i állapotára utal. A kifogások szerint a kérdés nem felel meg a jogalkotói egyértelműség követelményének sem, mert nem határozható meg pontosan, hogy eredményes népszavazás esetén az Országgyűlésnek mely jogosultak számára kell biztosítania az elővásárlási jogot.

2. A kifogások emellett azt sérelmezik, hogy az OVB által hitelesített kérdés, minthogy a magántulajdont részesíti előnyben a köztulajdonnal szemben, ellentétben áll a tulajdonformák egyenlőségét biztosító Alkotmány 9. § (1) bekezdésével, továbbá sértheti az uniós polgárok egyenjogúságát.

3. Az egyik kifogást benyújtó szerint a kérdés nem felel meg az Alkotmány 13. § (1) bekezdésének. A 2002. június 15-én hatályos Termőföldtörvény az elővásárlási jogot csak az eladásra kerülő föld vagy tanya közvetlen szomszédjában földet vagy tanyát birtokló családi gazdálkodó számára biztosította. Ilyen megszorítást a népszavazásra bocsátandó kérdés nem tartalmaz, így eredményes népszavazás esetén az Országgyűlésnek olyan törvényt kellene alkotnia, amely szerint az ország összes családi gazdálkodóját első helyen illeti meg az elővásárlási jog. Ez a gyakorlatban lehetetlenné teszi a termőföld értékesítését és a tulajdonos rendelkezési jogának gyakorlását. A több tízezer személy számára párhuzamosan biztosított elővásárlási jog olyan mértékű adminisztratív kötöttséggel jár, aminek a költsége adott esetben az ingatlan mértékét is meghaladhatja, ez pedig a kisajátítással egyenértékű tulajdonelvonáshoz vezet.

4. A kifogást benyújtók szerint az eredményes népszavazás eredményeképpen egyesek jelentős gyarapodást érhetnének el, mert a kérdés nem tartalmaz olyan tartalmú korlátozást, hogy az elővásárlási jogával élő személy meghatározott ideig köteles a földet művelni.

5. Végül az egyik kifogás „a népszavazást kezdeményező csomaggal” kapcsolatban azt hangsúlyozza, hogy a népszavazás a kormány megbuktatást célozza, márpedig a kormány az Országgyűlésnek felelős, és népszavazás a kormány programjáról, valamint a miniszterelnök személyéről nem tartható. Az OVB-nek ezért az egész népszavazást kezdeményező csomagot el kellett volna utasítania.

A fenti érvek alapján a kifogásokat előterjesztők azt kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ívet hitelesítő döntését, és kötelezze a

testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen érkezett, a törvényi feltételeknek megfelelő kifogásokat az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065., a továbbiakban: Ügyrend) 28. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság az 571/2006. (XI. 21.) OVB határozat ellen benyújtott kifogásokat az Alkotmány és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„9. § (1) Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül.”

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

„28/C. § (5) Nem lehet országos népszavazást tartani: [...]

f) a Kormány programjáról,”

Nsztv.

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás, melynek során az Alkotmánybíróság – alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban – azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve.-ben és az Nsztv.-ben foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy négy kifogás a Ve. 130. § (1) bekezdésében foglalt határidőn belül érkezett az OVB-hez. Az 571/2006.

(XI. 21.) OVB határozat közzétételére a Magyar Közlöny 2006. november 24-i számában került sor. A Ve. 4. § (3) bekezdése értelmében – a törvényben szabályozott más határidőkhöz hasonlóan – az OVB határozata elleni kifogás benyújtására megállapított határidő is „jogvesztő”, és „a határidő utolsó napján 16 órakor” jár le. A Ve. 4. § (4) bekezdése szerint továbbá a „napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani”. Ezen túlmenően a Ve. 116. §-ának és 78. § (1) bekezdésének együttes alkalmazásával az is megállapítható, hogy a kifogás „megérkezése” számít a benyújtás időpontjának. Az OVB határozat ellen benyújtott ötödik kifogás 2006. december 12-én, a törvényben meghatározott határidő lejártá után érkezett meg. Az Alkotmánybíróság az 571/2006. (XI. 21.) OVB határozattal szemben határidőn túl előterjesztett kifogást visszautasította [36/2004. (X. 6.) AB végzés, ABH 2004, 1015, 1016.; 40/2006. (IX. 27.) AB határozat, ABK 2006. szeptember, 660, 661.].

V.

A kifogások nem megalapozottak.

1. A kifogást benyújtók szerint a kérdés – minthogy egy törvényre utal – olyan tárgyi ismeretet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek, ezért az nem egyértelmű.

Az Alkotmánybíróság a 15/2003. (IV. 18.) AB határozatában a most vizsgált népszavazási kérdéssel az „Ön” betoldás kivételével szó szerint megegyező kérdést vizsgált egyértelműségi szempontból (ABH 2003, 208.). Megállapította, hogy a kérdésben szereplő (szak)kifejezések a kérdés egészének értelmezhetőségét nem zavarják. Emellett, ahogyan arra az Alkotmánybíróság a 15/2003. (IV. 18.) AB határozatában utalt, a jogszabályok a Magyar Közlönyben való kihirdetést követően mindenki számára hozzáférhetőek. A népszavazásra bocsátandó kérdést aláírásukkal támogató választópolgárok tehát megismerhetik azok tartalmát. Ezen túl, jelen esetben, a Termőföldtörvényben foglaltak egy a termőföldtulajdon-szerzést érintő kérdés népszavazásra bocsátását követően a Ve.-ben szabályozott módon nyilvános vita tárgyai lesznek, ami szintén a választópolgárok tájékozódását segíti.

A 15/2003. (IV. 18.) AB határozat alapjául szolgáló ügyben és jelen ügyben is a népszavazást kezdeményező ahhoz kéri a választópolgárok támogatását, hogy a 2002. június 15-én hatályos Termőföldtörvény szerinti családi gazdálkodót az első helyen illesse meg elővásárlási jog termőföld vagy tanya vásárlása esetén. A kérdésbe foglalt közbevetés a kérdést pontosítja, és további információval szolgál. Egyértelművé teszi, hogy a kezdeményező a 2002. június 15-én hatályos Termőföldtörvény által alkalmazott családi gazdálkodó fogalmat tekinti irányadónak. E szerint családi gazdálkodó az a családi gazdaságot a családi gazdaság központja szerint illetékes megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatal nyilvántartásába bejegyeztető sze-

mély, aki: 1. a családi gazdaság vezetőjeként annak tevékenységi körében jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, 2. élethivatásszerűen mezőgazdasági, illetve mezőgazdasági és kiegészítő tevékenységet folytat, 3. mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel rendelkezik vagy ennek hiányában igazolja, hogy legalább 3 éve folytatja a mezőgazdasági, illetve mezőgazdasági és kiegészítő tevékenységét és ebből árbevétele származott, 4. legalább 3 év óta a bejelentett állandó lakhelye a családi gazdaság központjaként megjelölt településen van [3. § i) pont]. Eredményes népszavazás esetén a jogalkotó azok számára köteles első helyen biztosítani az elővásárlási jogot, akik e törvényi meghatározásnak megfelelnek. Az Alkotmánybíróság a népszavazást kezdeményezők szándékát nem vizsgálhatja, ezért a kérdés egyértelműségi vizsgálatakor nem értékelheti, hogy a kérdésbeli közbevetés beillesztése miatt a kezdeményezők ahhoz kérik a választópolgárok támogatását, hogy az Országgyűlés Magyarország valamennyi családi gazdálkodója számára első helyen biztosítsa az elővásárlási jogot, és ne csupán az eladásra kerülő föld vagy tanya közvetlen szomszédjában földet vagy tanyát birtokló családi gazdálkodó számára.

Az Alkotmánybíróság – a fentiek alapján – a kérdés egyértelműségét érintő kifogásokat elutasította.

2. A 15/2003. (IV. 18.) AB határozat szerint az Alkotmánybíróság a kifogás és az OVB határozat keretein belül megvizsgálhatja a kérdést abból a szempontból, hogy az annak alapján lefolytatott népszavazás eredménye nyilvánvaló módon nem kötelezi-e a jogalkotót alapjog lényeges tartalmát sértő törvény megalkotására. Figyelemmel kell lennie azonban arra, hogy általában a népszavazásra bocsátandó kérdések ismeretében sem állapítható meg a születő jogi norma tartalma. Ezért az Alkotmánybíróság csak abban az esetben mondhatja ki, hogy a kérdés népszavazásra nem bocsátható, ha az alapján a törvényhozó valamely alapjogot nyilvánvaló módon súlyosan sértő vagy tömeges egyéni jogsérelmet okozó jogszabály megalkotására volna köteles.

2.1. Az egyik kifogást benyújtó szerint lehetetlenné tenné a termőföld tulajdonos rendelkezési jogának gyakorlását, ha az eredményes népszavazás miatt a jogalkotónak Magyarország valamennyi családi gazdálkodója számára biztosítania kellene az elővásárlási jogot. Az indítványozó szerint az ezzel járó adminisztratív költségek mértéke adott esetben az ingatlan értékét is meghaladhatja, ami a kisajátítással egyenértékű tulajdonelvonáshoz vezet.

A Termőföldtörvény több rendelkezésének alkotmányosságát vizsgáló 7/2006. (II. 22.) AB határozat alapján az elővásárlási jog biztosítása mindaddig nem alkotmány-sértő, amíg az nem vezet a tulajdonnal való rendelkezés kiüresítésére az egyik, a szerződési szabadság ellehetetlenítésére a másik oldalon. A jelen ügyben vizsgált kérdés népszavazásra bocsátását követően a jogalkotó a többségi támogatást kapott „igen” válasz alapján alkothat olyan jogszabályt, amely nem vezet a rendelkezési jog kiüresíté-

sére, vagyis amely nem eredményez alkotmány-sértést. A törvényhozó alkotmányos keretek között marad, ha úgy rendezi át az elővásárlási jogok rangsorát, hogy valamely közérdekű cél érdekében az elérni kívánt céllal arányos módon korlátozza a tulajdonos rendelkezési jogát.

A népszavazásra bocsátandó kérdésből nem következik, hogy a termőföld eladásával kapcsolatos, tulajdonost terhelő adminisztratív terhek mértéke az ingatlan értékét megközelíti, esetleg meghaladja. Nem elkerülhetetlen az sem, hogy az elővásárlási jog jogosultjainak az értesítésével kapcsolatosan felmerült költségek a tulajdonosra aránytalan terhet rójanak. A jogalkotó feladata, hogy eredményes népszavazás esetén olyan megoldást találjon, amely nem jár az Alkotmány sérelmével.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság elutasította azt a kifogást, amely szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés az Alkotmány 13. §-át sértő jogszabály megalkotására kötelezné az Országgyűlést.

2.2. A kifogást benyújtók egyike szerint a vizsgált kérdés a magántulajdont előnyben részesíti a köztulajdonnal szemben, ezért sérti az Alkotmány tulajdonformák egyenlőségét biztosító 9. § (1) bekezdését.

E határozat 2. pontjában foglaltaknak megfelelően az Alkotmánybíróság abban az esetben állapíthatja meg, hogy a kérdés nem bocsátható népszavazásra, ha az alapján a törvényhozó valamely alapjogot nyilvánvaló módon súlyosan sértő vagy tömeges egyéni jogsérelmet okozó jogszabály megalkotására volna köteles. Jelen esetben nincs erről szó. Az alkotmánybírósági gyakorlatban a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogúságának az elve az Alkotmány 70/A. §-ban biztosított jogegyenlőség és a vállalkozási jog, valamint a verseny szabadságának a tulajdonhoz való jogra vonatkoztatott kifejtése. Az Alkotmánybíróság a tulajdoni formák egyenjogúságát az Alkotmány 13. § (1) bekezdéséből vezeti le [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 81.]. A most vizsgált kérdés és a tulajdoni formák egyenjogúságának az elve között azonban nincs érdemi alkotmányjogi összefüggés. A kérdés azt célozza, hogy termőföld vagy tanya eladása esetén a – most első helyen lévő haszonbérlet, felesbérlet és részesművelő; továbbá a jogi személy vagy jogi személyiség nélküli más szervezet haszonbérlet esetén annak helyben lakó természetes személy tagja, illetve helyben lakó részvényese helyett – a 2002. június 15-én hatályos Termőföldtörvény szerinti családi gazdálkodót illesse meg első helyen az elővásárlási jog. Vagyis egy eredményes népszavazás nem jelentene olyan jogalkotási kötelezettséget, amely a magántulajdon előnyben részesítését jelentené. A Termőföldtörvény jelenleg hatályos rendelkezése és a kérdésben célzott módosítás is magántulajdonú gazdaságok, illetve egyéb jogi személyek számára biztosítja első helyen az elővásárlási jogot. Ezért az Alkotmánybíróság elutasította azt a kifogást, amely szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés az Alkotmány 9. § (1) bekezdését sértő jogszabály megalkotására kötelezné az Országgyűlést.

3. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt a kifogást vizsgálta, amely szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés a kormányprogram egy részét érinti, ezért arról az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés f) pontja alapján országos népszavazás nem tartható.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés f) pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás. Az Alkotmánynak ez a rendelkezése nem zárja ki, hogy a kormányprogram egyes elemeiről népszavazás döntsön, az ugyanis nem érinti a miniszterelnök, a Kormány és az Országgyűlés alkotmányos kapcsolatrendszerét, és nem jelenti tartalmaz a miniszterelnök személyéről való döntést.

A vizsgált kérdés népszavazásra bocsátása mindazonáltal a kormányprogram egyetlen elemét sem érinti. A kormányprogram nem szól kifejezetten arról, hogy a Kormány termőföld és tanya eladása esetén kik számára kívánja biztosítani az elővásárlási jogot. A „Korszerű birtokpolitika” alcím alatt az olvasható: „Támogatjuk a gazdák földhöz jutását, garantáljuk a stabil földhasználat feltételeit” [A Magyar Köztársaság Kormányának programja a sikeres, modern és igényes Magyarországért 2006–2010. 44. o.]. A cél megvalósításának eszközeit egyáltalán nem említi a kormányprogram, ezért a kérdés népszavazásra bocsátása még a kormányprogram birtokpolitikát érintő részéről való döntést sem jelent. Az Alkotmánybíróság ezért elutasította az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés f) pontjára hivatkozó kifogást.

4. Az Alkotmánybíróság visszautasította azt a kifogást, amely azért tartotta alkotmányellenesnek a kérdést, mert a termőföldre és tanyára vonatkozó elővásárlási jog biztosítása olyan joghelyzetet eredményez, amellyel visszaélve egyesek jelentős vagyoni gyarapodást érhetnek el. Visszautasította az Alkotmánybíróság azt a kifogást is, amely szerint a kérdés sértheti az uniós polgárok egyenjogúságát. Az Abtv. 22. § (1) bekezdése alapján e felvetéseket az Alkotmánybíróság – határozott kérelem hiányában – nem tekintette érdemben elbírállható indítványi elemeknek.

Az Alkotmánybíróság – a fentiekben felsorolt indokok alapján – a kifogásokat elutasította, és az 571/2006. (XI. 21.) OVB határozatot helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1092/H/2006.

Az Alkotmánybíróság 15/2007. (III. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadó határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában – *dr. Holló András* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával és *dr. Bragyova András* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését megtagadja.

Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?”

Az OVB álláspontja szerint a kezdeményezésben szereplő kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének f) pontjára, valamint arra tekintettel, hogy a kérdés burkol-

tan alkotmánymódosítást kiváltó jellegű, nem lehet országos népszavazást tartani.

Az OVB határozata indoklásában hivatkozott arra, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontja kizárja a népszavazást a Kormány programjáról, és álláspontja szerint az alkotmányi tilalom nemcsak azt jelenti, hogy a konkrét dokumentum maga egészében nem lehet referendum tárgya, hanem annak egyes világosan felismerhető, lényeges elemei sem bocsáthatók népszavazásra. Az OVB eljárása során megállapította, hogy a népszavazási kezdeményezésben szereplő kérdés kifejezetten szerepel a kormányprogramban.

Az OVB határozata megállapította azt is, hogy a népszavazásra vonatkozó hatályos alkotmányi rendelkezések alapján nem dönthető el, mennyi időre kötelezné a népszavazás eredménye a törvényhozást, ezért a kérdésben tartandó országos népszavazás eredményessége esetlegesen burkolt alkotmánymódosítást eredményez.

Az OVB határozata a Magyar Közlöny 2006. évi 144. számában, 2006. november 24-i dátummal jelent meg.

2. A határozat ellen a kezdeményezők nyújtottak be kifogást. A kifogás 2006. december 8-án, 13.20-kor érkezett az Alkotmánybírósághoz. A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül, 2006. december 9-én 16.00 óráig lehetett előterjeszteni. A kifogás határidőn belül érkezett. Az Alkotmánybíróság az ügyet Ve. 130. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően soron kívül bírálta el.

A kifogás szerint az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontjában meghatározott tilalom azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem lehet népszavazást tartani, tekintettel arra, hogy a kormányprogramról való szavazás ténylegesen a Kormányról való bizalmi szavazást jelenti. A kifogás szerint a kormányprogramról azért nem lehet az Alkotmány alapján népszavazást tartani, mert egy ilyen népszavazással burkoltan a miniszterelnök személyéről is döntenének a választópolgárok – amelyre azonban az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *d)* pontja alapján nincs lehetőség.

A kifogás hivatkozott arra is, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében meghatározott tiltott tárgyak közül több esetben – így az *a)* és *b)* pontokban – az a fordulat szerepel, hogy nem lehet országos népszavazást tartani a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról, továbbá hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról. A kifogás következtetése szerint azáltal, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontja a kormányprogramról, és nem a kormányprogram tartalmáról való népszavazást tilalmazza, csak a kormányprog-

ram egésze nem lehet népszavazás tárgya, annak egyes részei igen.

A kifogás előadta továbbá, hogy a kormányprogram azon pontja, amely szerint a Kormány bevezeti a tanulmányi költségekhez való utólagos képzési hozzájárulást, semmilyen kapcsolatban nem áll a népszavazási kérdéssel, mivel az nem az utólagos képzési hozzájárulás megfizetésével kapcsolatban került megfogalmazásra. Erre tekintettel a kérdés népszavazásra bocsátásának abban az esetben sincs akadálya, ha a kormányprogram egyes elemeiről nem lehet népszavazást tartani.

Végül a kifogás hivatkozott arra, hogy valamely jogintézmény szabályozási hiányossága nem képezheti vizsgálati tárgyat egy népszavazási kérdés hitelesítési eljárásának; így nem lehet egy konkrét népszavazás akadálya az, hogy a népszavazás intézményének szabályozása során esetleges alkotmányos probléma merült fel.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. (...)

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

f) a Kormány programjáról, (...)

33. § (...)

(3) A miniszterelnököt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés tagjai többségének szavazatával választja. A miniszterelnök megválasztásáról, továbbá a Kormány programjának elfogadásáról az Országgyűlés egy-szerre határoz.”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani, (...)

13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

III.

A kifogás megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-a *h)* pontjának megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az OVB határozat indokolása szerint az OVB „elsődlegesen azért utasította el a kezdeményezést, mert a kérdés kifejezetten a Kormányprogram »Reform az oktatásban. Versenyképes, minőségi felsőoktatás« c. fejezetében szereplő egyik lényeges, a Kormány által tervezett társadalmi reformok egyik lényeges elemét jelentő, a Kormányprogramban egyértelmű tartalommal szabályozott kérdéskörrel ellentétes szabályozás megalkotását célozza”. Habár a népszavazási kérdés szó szerint a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LXXIII. törvény 8. és 18. §-ával bevezetett „képzési hozzájárulás”-ról szól, és nem az OVB határozat indokolásában említett Kormányprogramról vagy annak valamely eleméről, az OVB határozat idézett indokolására tekintettel az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a kérdés a tiltott népszavazási tárgykörök közé tartozik-e.

Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében meghatározott tiltott tárgyköröket megszorítóan értelmezi. Az 51/2001. (XI. 29.) AB határozat megállapította, hogy „az alkotmányi felsorolásból következik, hogy az alkotmányi szabályozás kiemelkedő jelentőségével a tiltott tárgykörök zárt, szoros értelmezése áll összhangban” (ABH 2001, 392, 394.).

Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontjában meghatározott tiltott tárgykör vizsgálata során figyelembe kell venni a kormányforma sajátosságait. A magyar parla-

mentáris berendezkedésben a Kormány megbízatása szorosán kapcsolódik a miniszterelnökhöz. Ezt mutatja, hogy az Alkotmány 33/A. § alapján ha a miniszterelnök megbízatása – lemondás, halál, választójogának elvesztése vagy összeférhetetlenségének megállapítása miatt – megszűnik, ez a Kormány megbízatásának a megszűnését vonja maga után. Az Alkotmány 39/A. § (1) bekezdése alapján pedig a miniszterelnökkel szemben benyújtott bizalmatlansági indítványt a Kormánnyal szembeni bizalmatlansági indítványnak kell tekinteni.

A Kormány és a miniszterelnök megbízatásának kapcsolatát mutatja az is, hogy az Alkotmány 33. § (3) bekezdése alapján a miniszterelnök megválasztásáról, valamint a Kormány programjának elfogadásáról az Országgyűlés egyszerre határoz. A magyar parlamenti gyakorlatban a Kormány programjáról szóló határozati javaslatot a miniszterelnök-jelölt nyújtja be az Országgyűlésnek. E döntése során az Országgyűlés az Alkotmány 19. § (2) bekezdésében meghatározott jogállása alapján népszuverenitásból eredő jogát gyakorolja, amellyel meghatározza a kormányzás irányát. Amennyiben a közvetlen demokrácia intézménye ebben az esetben gyakorolható lenne, és a választópolgárok népszavazáson dönthetnének a kormányprogram támogatásáról vagy elutasításáról, azzal érintené az alkotmányos berendezkedésben a miniszterelnök és a Kormány viszonyát. Erre tekintettel rendelkezik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontja úgy, hogy a Kormány programjáról nem lehet népszavazást tartani.

Amiatt, hogy az Alkotmány 33. § (3) bekezdése alapján a miniszterelnök megválasztásáról, valamint a Kormány programjának az elfogadásáról az Országgyűlés egyszerre határoz, a kormányprogramról tartandó eredményes ügydöntő népszavazás szükségszerűen érintené a miniszterelnök személyét. Ez ellentétes azzal, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *d)* pontja alapján az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi kérdésben nem lehet népszavazást tartani. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontjában meghatározott tilalom tehát tartalmilag a miniszterelnök személyéről szóló népszavazást zárja ki.

Az Alkotmány 28/C. §-a (5) bekezdésének *f)* pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás. Az Alkotmánynak ez a rendelkezése nem zárja ki azonban, hogy a kormányprogram egyes elemeiről népszavazás döntsön, nem érintve a miniszterelnök, a Kormány és az Országgyűlés kapcsolatrendszerét, a miniszterelnök személyéről való döntést.

Ezzel szemben az OVB határozatának indokolása szerint a kormányprogram „egyes világosan felismerhető, lényeges elemei” sem bocsáthatóak népszavazásra. Ebből az következne, hogy az OVB-nek és jogorvoslati eljárása során az Alkotmánybíróságnak a népszavazási kérdés kapcsán esetről esetre azt kellene vizsgálnia, hogy az adott kérdés a Kormány politikáját megtestesítő kormányprogram szempontjából lényeges-e, és kizárólag ilyen szempontból „lényegtelen” kérdésben lehetne népszavazást tartani. Ez azonban ellentétes a népszavazás intézményének alkotmányos szerepével.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontjában meghatározott tiltott tárgykörbe, ezért e tekintetben az Nsztv. 10. § *b)* pontjára hivatkozással az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése nem tagadható meg.

3. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján „a népszuverenitásból fakadó jogoknak mind az Országgyűlés, mind népszavazás útján történő gyakorlása csak az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően történhet. A népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magába burkolt alkotmánymódosítást” [elsőként: 2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.]. Hasonlóan a 25/1999. (VII. 7.) AB határozat megállapította, hogy „az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben nem írható ki választópolgári kezdeményezésre olyan népszavazás, amely az Országgyűlésre kötelező volta miatt elvonná az Országgyűlés alkotmányozó hatáskörét” (ABH 1999, 251, 262.).

Jelen ügyben az OVB a népszavazási kezdeményezés burkoltan alkotmánymódosító jellegét abban látta, hogy a hatályos alkotmányi rendelkezések alapján nem dönthető el, mennyi időre köteleznék a népszavazás eredménye az Országgyűlést. Az OVB határozata szerint a népszavazásra feltenni kívánt „kérdésben (...) egy eredményes, a kérdésre igenlő választ adó népszavazás olyan bizonytalan határidejű törvényhozási moratóriumra köteleznék az Országgyűlést, mely csak a hatályos Alkotmánynak a képvisleti demokrácia és a közvetlen demokrácia intézményeire vonatkozó rendelkezései megváltoztatásával kaphatnak alkotmányos alapot. Ezért az Országos Választási Bizottság (...) a kérdést a burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellege miatt is” utasította el.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban a jelen ügyben a kérdés nem irányul az Alkotmány módosítására. Eredményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem keletkezne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető.

Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem állapította meg, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés burkolt alkotmánymódosítást eredményezne.

4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező rész szerint határozott. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte jelen határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Paczolay Péter s. k.,*
alkotmánybíró előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1131/H/2006.

Dr. Holló András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részében foglaltakkal, az Országos Választási Bizottság 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatának megsemmisítésével és az új eljárás elrendelésével.

A határozat indokolásának azzal a részével azonban, miszerint a kormányprogram részének tekintendő kérdésben a népszavazást az Alkotmány 29/C. § (5) bekezdés *f)* pontja nem zárja ki, nem értek egyet.

Az Országos Választási Bizottság 567/2006. (XI. 20.) OVB határozatát felülvizsgáló alkotmánybírósági határozathoz csatolt párhuzamos indokolásomban kifejtett álláspontomat, miszerint az Alkotmány alapján sem a kormányprogram egészére [Alkotmány 29/C. § (5) bekezdés *f)* pont], sem annak egyes elemeire (Alkotmány 28/B. §) nem írható ki népszavazás – fenntartom.

A hivatkozott párhuzamos indokolásban ugyanakkor kihangsúlyoztam: a kormányprogram országgyűlési hatáskörbe történő végrehajtásának egyes elemei – jellemzően a törvényalkotás eredményeként, az Alkotmány 29/C. § (5) bekezdése által korlátozottan – a népszavazás tárgyai lehetnek.

Jelen ügyben éppen erről van szó: a népszavazással eldöntendő kérdés konkrét törvényi rendelkezésre, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LXXII. törvény (Fotm.) 18. §-ával bevezetett képzési hozzájárulás fizetésének megítélésére vonatkozik: „125/A. § (1) Az államilag támogatott tanulmányokat folytató hallgató – nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában – alapképzésben vagy egységes, osztatlan képzésben a harmadik félévtől kezdődően, mesterképzésben a teljes tanulmányi idő alatt képzési hozzájárulás fizetésére köteles...”

Következésképpen a határozat indokolásában arra kellett volna felhívni az Országos Választási Bizottság figyelmét, hogy az új eljárás során a kérdést, a hivatkozott törvény feletti népszavazás kezdeményezéseként kellett volna elbírálnia. A Fotm. ugyanis a népszavazás kezdeményezésére irányuló indítvány benyújtásának időpontját (2006. október 14.) megelőzően, 2006. október 19-én került kihirdetésre.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet a többségi határozattal: az OVB határozatát az Alkotmánybíróságnak annak indoklása alapján, esetleg tőle részben eltérő indoklással helyben kellett volna hagynia.

A képzési hozzájárulás kérdéséről három, egymástól független okból sem tartható népszavazás: (1) az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *f*) pontja alapján, mert a kérdés a Kormány programját érinti; (2) az Alkotmány 28/B. §-a alapján, mert nem az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésről van szó; végül (3) az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a*) pontja alapján a képzési hozzájárulás a költségvetésről szóló törvény tartalmát érintő kérdés. Ezek a kérdések több, a mai napon eldöntött népszavazási ügyben is felmerültek, így a jelen különvéleményemben elmondottakat természetesen ezekre is megfelelően érvényesnek tartom.

1. Az Alkotmány népszavazásról szóló rendelkezéseinek értelmezése nehéz feladat. Ezen rendelkezések értelmezéséhez szükséges az Alkotmány más rendelkezéseivel való együttes értelmezés, különben az alkotmányértelmező igazolhatatlan következtetésekre juthat. A most eldöntött ügyekben merült fel először az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése *f*) pontjának értelmezése. Eszerint nem tartható országos népszavazás a „Kormány programjáról”. A többségi határozat szerint ez azt jelenti, hogy a Kormány programjának egészéről nem tartható népszavazás, de tartható annak egyes részeitől külön-külön.

1.1. Egyetértek a többségi határozattal abban, hogy az említett rendelkezés értelmezésénél figyelembe kell venni a „kormányforma sajátosságait”. Ennek alapján azonban éppen ellentétes következtetés levonását tartom indokoltnak: a parlamentáris kormányforma – az Alkotmány preambuluma szavaival a „parlamenti demokrácia” – kizárja a Kormány programjában szereplő kérdésekről szóló népszavazást.

Ennek igazolására több érv is felhozható. A parlamentáris rendszer megkülönböztető tulajdonsága a Kormány és a parlamenti többség közötti szoros kapcsolat, hagyományos alkotmányos terminussal: a bizalom. Az Országgyűlés bizalma a Kormányban azt jelenti, hogy az Országgyűlés többsége támogatja a Kormány által benyújtott törvényjavaslatokat, amelyek nélkül a Kormány nem képes megvalósítani programját. A „Kormány programja” alkotmányos-politikai fogalom – ekként került az Alkotmányba és eszerint is kell értelmezni. Az Alkotmány szövege háromszor említi a Kormány programját: (1) 19. § (3) bekezdés *e*) pontjában; (2) a 33. § (3) bekezdés 2. mondatában; és végül (3) a 28/C. § (5) bekezdés *f*) pontjában. A Kormány programja és a Kormány iránti bizalom egymást feltételezi: ha az Országgyűlésnek nincs bizalma a Kormányban – nem támogatja –, akkor a programját sem támogatja. A kormányprogram megvalósításához szükséges alkotmá-

nyos eszközökről – mint a költségvetési-pénzügyi jogszabályok, a közigazgatási szervezet meghatározása – ezért az Alkotmány szerint nem dönthet népszavazás; ide tartoznak a Kormány programja végrehajtásához feltétlenül szükséges törvények és más országgyűlési hatáskörbe tartozó döntések is. Az Országgyűlés többsége mindaddig támogatja a Kormány programját, amíg meg nem vonja tőle – az Alkotmány 39. §-ában meghatározott módon – a bizalmat (azaz a jövőbeni támogatás ígéretét). A parlamentáris demokráciában a kormányprogram az Országgyűlés és a Kormány közötti alkotmányos kapcsolat, a „bizalom” alkotmányos – politikai tartalmát fejezi ki, azt, aminek megvalósításában az Országgyűlés többsége – jogilag ez az Országgyűlés döntése [Alkotmány 24. § (2) bekezdés] – a Kormányt támogatja.

A kormányprogram valamelyik részének népszavazáson való „leszavazása” – vagy annak lehetősége – összeegyeztethetetlen a parlamentáris kormányformával, amely csakis képviseleti rendszerben lehetséges. Ez a rendszer a választásokkal létrehozott Országgyűlés többsége és a Kormány közötti együttműködésre épül: a Kormány és a Országgyűlés többsége közötti konfliktus szükségképpen a Kormány vereségével végződik. A Kormány sorsa tehát az Országgyűlés kezében van: ha az Országgyűlés többsége nem szavazza meg a kormányprogram végrehajtásához szükséges törvényeket, az biztos jele annak, hogy a Kormány elvesztette az Országgyűlés bizalmát. Az ilyen konfliktus megoldása vagy a Kormány lemondása, bizalmi szavazás vagy bizalmatlansági indítvány lehet. Mindezek a parlamentáris-képviseleti kormányformában az Országgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartoznak, amint ezt az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *d*), *e*) és *f*) pontjai megerősítik. Az Alkotmány 39. § (1) bekezdése – „... a Kormány az Országgyűlésnek felelős” – együtt tekintve a 28/C. § előbb említett szabályaival világossá teszi, hogy az Országgyűlés és a Kormány közötti kapcsolat egy eleme sem tartozik a népszavazással eldönthető kérdések közé. Ez megfelel az Alkotmánybíróság által régóta kimondott elvnek, a képviseleti demokrácia elsődlegességének [2/1993. AB határozat, ABH 1993, 33.].

A népszavazással hozott döntés az Alkotmány szerint az Országgyűlésre kötelező. A képviseleti demokrácia alapelve a képviselők szabad mandátuma [27/1998. AB határozat, ABH 1998, 197.]. Ez annyit jelent, hogy a képviselő jogilag nem lehet köteles meghatározott módon szavazni. Erre akkor sem lehet köteles, ha az Alkotmány alapján [28/C. § (3) bekezdés] az Országgyűlésre, mint állami szervre kötelező az általa támogatott Kormány programjával ellentétes döntés meghozatala. Ez ugyanis csak az Országgyűlést köti, de nem kötelezheti – az imperatív mandátum tilalma miatt – az egyes képviselőket meghatározott módon történő szavazásra. Ezért (ebben az értelemben) az Országgyűlés számára a népszavazás eredménye éppúgy politikai kötelezettséget hoz létre, mint maga a kormányprogram (mely jogilag szintén nem kötelező).

A Kormány programjából kiemelt egyes fontos elemekről szóló népszavazás azzal a veszéllyel jár, hogy a népszavazási kezdeményezés sikere esetén az országgyűlési képviselők többségét olyan döntés meghozatalára kötelezné, amelynek éppen az ellenkezőjére vállaltak a program megszavazásával politikai kötelezettséget. A Kormány, gyakorlatilag a miniszterelnök, bizalmi szavazásnak nyilváníthatja a népszavazásra feltett kérdésről – az azt tartalmazó előterjesztésről – szóló szavazást [Alkotmány 39/A. § (4) bekezdés]. Ezzel az Országgyűlés Kormányt – és ezzel együtt *ex definitone* a programját – támogató többsége számára alkotmányos kötelezettséggé tenné a Kormány elleni bizalmatlansági indítvány megszavazását, és így az Alkotmány szerint [39/A. § (4) bekezdés] a Kormány kötelező lemondását is.

Mindez azt mutatja, hogy a Kormány programjának bármely lényeges eleméről szóló népszavazás nem férhet össze a parlamenti demokráciával. Igaz, a Kormány programjáról szóló népszavazást kizáró alkotmányos szabály alkalmazása nem könnyű. A döntés arról, hogy egy a népszavazási kérdés a Kormány programjáról szóló kérdés-e mérlegelést kíván. Ennek eldöntése azonban semmivel sem bonyolultabb, összetettebb, mint amilyen egy népszavazási kérdés „egyértelműségének” [lásd pl.: 51/2001. AB határozat, ABH 200, 392.], vagy költségvetésről szóló jellegének megítélése. Az Alkotmány szövege miatt elkerülhetetlen mérlegeléstől az Alkotmánybíróság eddig sem zárkózott el és alkotmányvédő feladatának ellátása ezt is kívánja.

1.2. A fentebb ismertetett tartalmi érveken kívül a javasolt értelmezés mellett szól az is, hogy – amint a többségi határozat helyesen kimutatja – az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *d)* pontja eleve kizárja a miniszterelnök személyéről szóló népszavazást, ami egyben az Alkotmány 33. § (3) bekezdése szerint szükségképpen a kormányprogram egészéről szóló népszavazás is lenne. [Kivéve a konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal – Alkotmány 39/A. § (1) bekezdés – megválasztott miniszterelnök sajátos esetét, ahol a kormányprogram vitája elválhat a miniszterelnök választásától.]

A jogértelmezés alapvető elve a jogalkotó ésszerűségének feltételezése: ennek része, hogy a norma szövege nem önisméltó vagy önellentmondó. Ebből következik, hogy egy felsorolásban – itt: a népszavazásból kizárt tárgyak listájában – foglalt minden tételnek önálló, a többitől különböző jelentése van. Esetünkre alkalmazva ez annyit tesz, hogy a 28/C. § (5) bekezdés *d)* pontja nem foglalhatja magában az *f)* pont jelentését, mert akkor ez utóbbi értelmetlen lenne. Mivel ez az értelmezési eredmény ésszerűtlen, a másik értelmezési lehetőség tekinthető helyesnek: az, amely elkülöníti egymástól a *d)* és az *f)* pont jelentését. Ez csak úgy lehetséges, ha elfogadjuk, hogy a kormányprogram egyes elemeiről szóló népszavazás tartása is kizárt, mert az egészéről szóló népszavazást már a *d)* pont kizárta.

2. A képzési hozzájárulásról szóló népszavazás kizárása melletti második fő érv valamennyi, az Országgyűlés számára meghatározott tartalmú döntés *tilalmára* irányuló kérdésre igaz. (Ez az érv, ha nem is pontosan ebben az alakban, de szerepel az OVB határozatában is.)

2.1. Nem tartozik – mert nem tartozhat – ugyanis az Országgyűlés hatáskörébe, hogy önmagának vagy bármely más, következő Országgyűlésnek megtiltsa (vagy akár megnehezítse, pl. úgy, hogy kétharmadoszá teszi) bizonyos tartalmú törvények meghozatalát. Ebből adódik, hogy az Országgyűlés alkotmányosan nem alkothatna törvényt, amely minden későbbi Országgyűlésnek megtiltja a vizitdíj bevezetését. Az Országgyűlés abban nem különbözik a többi állami szervtől, hogy hatáskörébe csak az Alkotmányban meghatározott tárgyak tartoznak, jöllehet az Országgyűlés hatásköre igen széles körű. Ilyen tárgy a törvényhozás, melynek „joga” – azaz: hatásköre – az Alkotmány 25. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlést illeti meg. Ebben a hatáskörében, mint az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésben, tartható népszavazás – de abban nem, ami nem is tartozhat az Országgyűlés hatáskörébe. Mivel az Országgyűlés érvényesen nem korlátozhatja a későbbi Országgyűlések törvényhozási hatáskörének gyakorlását, ez a döntés nem is tartozik a hatáskörébe.

Az előbbi állítás bizonyítására tételezzük fel, hogy az Országgyűlés „tilalmi” törvénnyel megtiltaná a képzési hozzájárulás bevezetését. E törvény módosítható lenne egy másik törvénnyel, amely azonban törvényellenes, mert a tilalmi törvény – a népszavazási kérdésnek megfelelően – megtiltaná, hogy az „államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak” valaha is képzési hozzájárulást kelljen fizetniük. Ez csak akkor lenne lehetséges, ha az Országgyűlés nemcsak hatályon kívül helyezné a ma hatályos törvény erről szóló rendelkezését – ami a törvényhozási hatáskörébe tartozik –, hanem egyben meg is tiltaná önmagának, tehát az összes jövőendő Országgyűlésnek a képzési hozzájárulás visszaállítását. Erre azonban az Országgyűlésnek nincs hatásköre, mert ez nem része a törvényhozás jogának, éppen ellenkezőleg: a törvényhozási hatáskör elvonását jelentené.

2.2. Az Országgyűlés számára tiltást eredményező kérdés az előbbi érvtől függetlenül azért is alkotmányellenes, mert nem az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdése értelmében vett „kérdésről” szól. A népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 13. §-a szerinti „népszavazásra feltett kérdés” – azaz egy kérdő mondat – nem azonos az Alkotmány idézett rendelkezésében szereplő „kérdéssel”. Az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdésében foglalt „kérdés” jelentése: az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügy, amelyben az Országgyűlés dönthet. A népszavazásra feltett kérdés tehát kérdésről szóló kérdés, vagyis arról szóló kérdés, miként döntsön az Országgyűlés valamely ügyben, amelyben egyébként másként is dönthetne. Ez az értelmezés az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdésén alapul, amely szerint „... az eredményes népszavazás alap-

ján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező”. A „népszavazással hozott döntés” tehát az Országgyűlés számára kötelezettséget hoz létre, vagyis megköveteli, hogy az Országgyűlés valamely a saját hatáskörébe tartozó ügyben döntést hozzon. Ez azért fontos, mert a magyar alkotmányjogban, ellentétben számos állam jogával, a népszavazási döntés (határozat) nem jogforrás (jogalkotó tény): a népszavazás tárgya szigorúan véve az Országgyűlés hatáskörébe tartozó döntésről szóló döntés, eredménye pedig az Országgyűlésnek kötelezettséget keletkeztet erre a döntésre. A népszavazás tehát nem jogot alkot, hanem alkotmányos kötelezettséget keletkeztet az Országgyűlés hatáskörébe tartozó döntés esetén arra, hogy meghatározott módon döntsön.

A hatáskör a közjogban egy állami szerv által jogszerűen (érvényesen) meghozható döntések összességének meghatározása. A döntés fogalmilag több, egymást kizáró lehetőség közötti választást jelent. Az Országgyűlés hatásköre ennek megfelelően az Országgyűlés által meghozható döntéseket jelenti, mindazokat a kérdéseket, amelyekben az Országgyűlés választ különféle lehetőségek között. Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésben való döntés így mindig meghatározott döntési lehetőségek közötti választás. Ezt a választást határozza meg az eredményes népszavazás. Az Országgyűlést valaminek *a nem tevésére* – azaz nem döntésre – kötelező népszavazási kérdés nem megengedett, mert a népszavazási kérdés csak egyes meghatározott döntésekben korlátozhatja az Országgyűlés hatáskörét, nem pedig meghatározatlan számú és tárgyú jövőben meghozandó döntésben. A népszavazás tárgya mindig konkrét „kérdés” – azaz: ügy – eldöntése. A népszavazási kérdésnek ezért egy esetre szóló, az Országgyűlés egy aktusával teljesíthető kötelezettséget kell meghatároznia. Ez csak akkor lehetséges, ha az Országgyűlés számára pozitív döntési kötelezettséget határoz meg a népszavazásra feltett kérdés. Amikor az Országgyűlés teljesíti a népszavazással keletkezett kötelezettségét, a teljesítéssel egyben meg is szűnik a népszavazás eredményeként keletkezett kötelezettsége. Ha a népszavazási kérdés, mint ebben az esetben, tiltást eredményezhetne, nem lenne képes meghatározni azt az aktust, amivel az Országgyűlés teljesíthetné népszavazási kötelezettségét, mert tiltást „teljesíteni” egyáltalán nem lehet.

3. A képzési hozzájárulásról szóló népszavazás az előbbiektől függetlenül is az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontja szerint a népszavazásból kizárt tárgyról szólna. A képzési hozzájárulás ugyanis – mint a kérdésből is kitűnik – az államilag (tehát költségvetésből) támogatott tanulmányokat folytató hallgatók befizetése. Ezzel a felsőfokú tanulmányokat folytatók képzési költségeiknek egy részét fizetik (míg a többit az állami költségvetés). Ennek alapján semmi kétség, hogy a képzési hozzájárulás az állami költségvetés bevételi jogcíme, ahogyan jelenleg a fel-

sőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 53. § (1) bekezdése meghatározza. E jellegén az sem változtat, hogy a hozzájárulás a 2007. évi költségvetési törvény (2006. évi CXXVII. törvény) 14. § (4) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmények költségvetési bevételeit képezi. Ettől sem a bevétel költségvetési jogcíme, sem pedig felhasználásának költségvetési kötöttségei nem változnak.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 16/2007. (III. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadó határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában – dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 568/2006. (XI. 21.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 568/2006. (XI. 21.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt által 2006. október 24-én benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítését megtagadja.

Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért továbbra se kelljen vizitdíjat fizetni?”

Az OVB döntése értelmében a kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő tilalomba ütközik, mert „a 2007. évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat (T/1145.) 12. számú melléklete, mely

az Egészségbiztosítási Alap 2007. évi költségvetését részletezi, az 1. cím, 7. alcím, 12. Vízitdíj, kórházi rapidíj során 22 milliárd Ft bevételt tervez ebből a forrásból. A vízitdíjnak mint az Egészségbiztosítási Alap egyik forrásának a léte vagy kiiktatása az Egészségbiztosítási Alap bevételei közül közvetlenül a költségvetést érintő kérdés.” A döntés indokolása szerint a kérdés „ugyan nem érint már hatályos költségvetést, azonban egy jövőbeli költségvetéssel kapcsolatban összecszerűen meghatározható, számszerűsíthető mértékkel változtatja meg a költségvetési bevétel mértékét.”

2. A határozat a Magyar Közlöny 2006. évi 144. számában, 2006. november 24-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen a kezdeményezők nyújtottak be kifogást. A kifogás 2006. december 8-án, 13.20-kor érkezett az Alkotmánybírósághoz. A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül, 2006. december 9-én 16.00 óráig lehetett előterjeszteni. A kifogás határidőn belül érkezett.

Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálta el.

A kifogás szerint a kérdésben népszavazást lehet tartani, mert a kérdésből eredményes népszavazás esetén sem következik okszerűen a költségvetési törvény módosítása, illetve a kérdés nem arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat. Utaltak arra, hogy a költségvetési törvény idevágó előirányzatát akkor sem kell feltétlenül módosítani, ha a népszavazás eredményes. Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát ezért szerintük az OVB-nek hitelesítenie kellett volna.

3. A kifogás elbírálásához tartozó kérdés, hogy a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló, T/1145. számú törvényjavaslatot 2006. október 31-én nyújtotta be a Kormány az Országgyűlésnek. A törvényjavaslatot az Országgyűlés december 21-én fogadta el és azt december 22-én hirdették ki.

A vízitdíjról a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 18/A. §-a szól. Ez a törvényi szabály vonatkozik arra a kérdésre, hogy kell-e vízitdíjat fizetni. Ez a törvényi szabály az, amelynek következménye a költségvetésben a vízitdíjra vonatkozó előirányzat megjelenése. Az Ebtv. 18/A. §-át az egyes, az egészségügyet érintő törvényeknek az egészségügyi reformmal kapcsolatos módosításáról szóló 2006. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 7. §-a állapította meg.

A Tv. javaslatát T/1093. szám alatt 2006. október 20-án nyújtotta be a Kormány és azt az Országgyűlés a 2006. december 11-i ülésnapján fogadta el; a Tv.-t december 18-án hirdették ki. A Tv. vízitdíj-fizetési kötelezettséget előíró 7. §-a 2007. február 15-én lépett hatályba, a Tv. 43. § (2) bekezdése értelmében.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népe, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. (...)

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról, (...)

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

III.

A kifogás az alábbiak szerint megalapozott.

1. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontját az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatban értelmezte (ABH 2001, 392.).

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében szereplő tiltott népszavazási tárgykörök olyan alkotmányi felsorolást tartalmaznak, amelyek bővítése csak az Alkotmány módosításával lehetséges [64/1997. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1997, 380, 384.].

A határozat hangsúlyozta: az alkotmányi felsorolásból következik, hogy az alkotmányi szabályozás kiemelkedő jelentőségével a tiltott tárgykörök zárt, szoros értelmezése

áll összhangban. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő rendelkezés konkrét törvények, többek között a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény tartalmát vonja ki a népszavazás jogintézménye alól. A költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény az adott alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként megjelenő törvényhozási tárgykört jelenti. Az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *d)* pontjában, valamint a 32/C. § (1) bekezdésében szereplő költségvetés és annak végrehajtása (zárszámadás) fordulat teljes egészében megegyezik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő kifejezésekkel. A költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van. A költségvetés végrehajtásáról fordulat pedig semmiképpen nem jelenti valamennyi, a költségvetés érvényesítését szolgáló törvény tartalmát, hanem kifejezetten a zárszámadási törvényre utal.

A határozat megállapította, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések közül alig van olyan, amelynek nincs költségvetési kapcsolódása. Önmagában már az országos népszavazás megtartása is költségvetési vonzatú, hiszen az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint a népszavazást elrendelő határozatában az Országgyűlés dönt a népszavazás költségvetéséről. Önmagában az, hogy a népszavazás eredménye esetlegesen érinti az Országgyűlés mozgásterét a következő költségvetési törvény megalkotásakor, nem teszi tiltottá a népszavazást.

A határozat értelmében az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok alapján valamely kérdés akkor nem bocsátható népszavazásra, ha a kérdés a költségvetési törvény módosítását tartalmazza, vagy a kérdésből okszerűen következik a tiltott tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatása, illetve ha a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat (ABH 2001, 392, 395.)

Az 59/2004. (XII. 4.) AB határozat is abból indult ki, hogy az Alkotmány 28. § (5) bekezdésének *a)* pontjában szereplő költségvetésről szóló törvény fogalmába nem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek valamilyen költségvetési vonzata van. Ebben a határozatban azonban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eredményes népszavazás költségvetési törvény megváltoztatását vonta volna maga után: a népszavazásra bocsátandó, nyugdíjmelésre vonatkozó kérdés szövegszerűen ugyan nem tartalmazta a költségvetési törvény módosítását, de okszerűen következett a kérdésből a tiltott tárgykörként megjelölt törvény – a költségvetési törvényben a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főösszege – megváltoztatása. A határozat megállapította, hogy a népszavazásra szánt kérdésből eredményes népszavazás esetén szükségszerűen következik a nyugdíjak emelése, a költségvetési törvényben meghatározottaktól eltérő mértékben. A népszavazásra szánt kérdés közvetlenül a költ-

ségvetésre vonatkozik, így az Alkotmányban tételesen megjelenített kizárt népszavazási tárgykörbe ütközik (ABH 2004, 834, 837.).

Az Alkotmánybíróság 15/2005. (IV. 28.) AB határozata értelmében annak megítélésénél, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés, illetve a megtartandó népszavazás a költségvetési törvényben szereplő egyes bevételi vagy kiadási tételekkel közvetlen és jelentős kapcsolatban áll-e, a költségvetés egyes elemeinek akár pozitív, akár negatív meghatározását jelenti-e, az Alkotmánybíróság – az Alkotmány szabályai és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elvek alapján – esetenkénti mérlegelés alapján dönt. A vizsgálatnál az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi szempontokat veszi alapul, nem a költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi jogi megfontolásokat. A privatizáció leállításáról szóló kérdéssel kapcsolatban hozott határozat megállapította, hogy „az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdésről tartott eredményes népszavazás a privatizáció azonnali hatályú leállításával az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a)* pontjával ellentétes” (ABH 2005, 165, 171.).

2. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-a *h)* pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és, rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

A jelen esetben a hitelesítésről szóló OVB-határozat meghozatalakor vizitdíjról, kórházi napidíjról költségvetési törvény nem rendelkezett. Ezt, miként azt az OVB határozata is megállapítja, csak a 2007. évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat (T/1145.) 12. számú melléklete tartalmazta.

Jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg. A költségvetési törvényjavaslat az elfogadásáig módosulhat és előállhat az az eset is, hogy az elfogadott törvény olyan költségvetést tartalmaz, amelyben egyáltalán nem szerepel a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatba hozható előirányzat.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező rész szerint határozott. A megismételt eljárásban az OVB-nek azt kell vizsgálnia, hogy a szóban lévő kérdés a jelen határozat III. 1. pontjában említett döntések tükrében az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő,

a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok hatálya alá vonható-e.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Paczolay Péter s. k.,*
alkotmánybíró előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1132/H/2006.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet a határozattal: az Alkotmánybíróságnak helyben kellett volna hagynia az OVB határozatát a következő indokok alapján.

1. A népszavazásra feltenni kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontja szerint nem tartozik a népszavazási tárgyak közé. Ez az állítás – ellentétben a többségi határozat álláspontjával – igaz volt a népszavazási ív hitelesítésre benyújtása pillanatától mind a mai napig, és az is marad mindaddig, amíg az Alkotmány népszavazásra vonatkozó jelenlegi szabályai érvényben maradnak. Annak eldöntése, hogy az orvosi ellátás vizitdíj ellenében történő igénybevétele a költségvetésről szóló törvény tartalmát érintő – és ezáltal az országos népszavazás tárgyköréből kizárt – kérdés-e, alapvetően két fogalom meghatározásától és ezek viszonyától függ: egyrészt a költségvetésről szóló törvény, másrészt a vizitdíj fogalmától.

Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő „a költségvetésről szóló törvény” meghatározásával az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során már több határozatában foglalkozott, de mindmáig nem sikerült egyértelmű mércét találni a „költségvetésről szóló törvény” és más törvények elhatárolására, így ez minden esetben mérlegelés tárgya [lásd: pl. 59/2004. (XII. 14.) AB határozat, (ABH 2004, 834.); 51/2001. (XI. 29.) AB határozat (ABH 2001, 392.)]. Annyi bizonyos csak, hogy „a költségvetésről szóló törvény” nem azonos a felhatalmazó (appropriációs) törvénnyel [4/2006. (II. 15.) AB határozat (ABK, 2006, február, 68.)]. Általánosságban csak azt lehet megállapítani az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata alapján,

hogy a költségvetéssel való távoli és közvetett kapcsolat nem elegendő ahhoz, hogy egy kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontja alapján „a költségvetésről (...)” szóló törvény tartalmáról” szóló kérdés legyen.

Ha abból az általánosan elfogadott definícióból indulunk ki, hogy a költségvetés az állam meghatározott időtartamra előirányzott kiadásainak és bevételeinek tételes felsorolása és mérlege, akkor a költségvetésről szóló törvény tartalmán mindazt érteni kell, ami a költségvetés bevételeinek és kiadásainak jogcímét érinti. Különösen igaz ez a megállapítás a költségvetés bevételi jogcímeire, mert míg a költségvetés kiadási jogcímeinek katalógusa szinte végtelen, addig a költségvetés bevételi jogcímei viszonylag korlátozottak.

A vizitdíj nem egyszerűen érinti az államháztartás – pontosabban annak egyik alrendszer, az Egészségbiztosítási Alap – bevételeit és kiadásait, hanem egyben közvetlenül *bevételi jogcímet* is keletkeztet, és ezáltal közvetlenül befolyásolja a költségvetés egyenlegét: az elmaradó bevételt az államnak vagy más forrásból kell fedeznie, vagy a kiadásokat kell csökkentenie. Ezen nem változtat az sem, hogy a vizitdíj bevétele a beszedő intézménynél marad, mert a beszedés jogcíme szerint költségvetési bevétel. Az állami kiadások megállapítása, és az azok fedezéséhez szükséges anyagi eszközök előteremtése – ennek keretében esetlegesen új adónemek bevezetése, vagy az állam által biztosított szolgáltatások igénybevételehez kapcsolódó ellenszolgáltatás megállapítása – kétséget kizáróan az Országgyűlés hatásköre.

Ezen érvelés alapján megállapítható, hogy – az aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítés céljából történő benyújtása pillanatában, illetve az aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítésének megtagadása jogilag még nem létező – vizitdíjról szóló népszavazás szükségképpen a költségvetési törvény tartalmát jelentős mértékben érintő törvényről (jelenleg: A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 18/A. §) szóló népszavazás lenne. A vizitdíjról szóló népszavazási kérdés fenti értelemben vett költségvetés tartalmát érintő jellege tehát független a mindenkorı tételes jogi helyzettől, azaz attól, hogy van-e éppen érvényben a vizitdíjat szabályozó törvény vagy sem, és attól is, mit mond erről az éppen hatályban lévő költségvetési törvény. Annál is inkább igaz ez az állítás, mert a még be nem vezetett vizitdíjról nem is tartalmazhat rendelkezést a vizitdíj bevezetése előtti évre érvényes költségvetési törvény.

E kérdés vizsgálatakor nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a költségvetési törvény és a vele szorosan összefüggő, az államháztartás bevételeit és kiadásait szabályozó törvények különleges törvények. Ennek kapcsán fontos azt megemlíteni, hogy az államnak mindig van – ha más nem, átmeneti (lásd: Az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény 34. §) – költségvetése (és így költségvetésről szóló törvénye), amelynek tartalma nagyon különböző lehet, de jogi fogalma nem

változik. A költségvetés az állam létezésének velejárója. A költségvetési ciklus folyamatos: a következő évre vagy évekre szóló költségvetés és az azt alátámasztó, illetve végrehajtásához szükséges törvények előkészítése idején is van hatályban költségvetésről szóló törvények. A „költségvetésről szóló törvény” tehát nem azonosítható egy adott időpontban érvényes törvénnyel vagy törvényekkel.

2. A vizitdíjról szóló népszavazási kérdés, ahogyan a kérdés megfogalmazásából kitűnik, nem egy évre kívánja a vizitdíj fizetési kötelezettséget eltörölni, hanem arra kötelezné az Országgyűlést, hogy a jövőben se alkosson a vizitdíjról szóló törvényt. Eltekintve ebben a különvéleményben az ilyen típusú kérdések alkotmányosságának vizsgálatától, annyit említek csak meg, hogy a kérdés természetű miatt a kérdés költségvetési jellege sem kapcsolható kizárólag egy adott évre vonatkozó költségvetési törvény tartalmához.

Ha pedig, ahogyan azt már fentebb is említettem, a népszavazási kérdéssel elérni kívánt cél az, hogy egyetlen jövőbeli költségvetésről szóló törvény se tartalmazhasson a vizitdíjról szóló rendelkezést, akkor az is indokolatlan, hogy egy meghatározott év költségvetési törvénye – vagy az éppen érvényben lévő a költségvetést közvetlenül érintő törvények – alapján dőljön el a vizitdíjról szóló népszavazási kérdés megengedettsége.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 17/2007. (III. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 570/2006. (XI. 21.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján a hitelesítési eljárás kezdeményezői kifogást nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 570/2006. (XI. 21.) OVB határozata ellen, amelyben az OVB határozatának megsemmisítését és az OVB új eljárásra utasítását kéri.

Az OVB vitatott határozatában megtagadta annak az országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ívnek a hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a nyugdíjasok továbbra is a 2006. október 23-án hatályos törvényi rendelkezések szerint vállalhassanak munkát?”

Az OVB az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdésben népszavazás nem tartható, ezért az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta. Az OVB a döntését a következőkkel indokolta:

a) „Az Országos Választási Bizottság a kérdés hitelesítését elsősorban azért tagadta meg, mert az nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében előírt egyértelműségi követelménynek. A munkavállalásra számos törvényi rendelkezés vonatkozik, például a munkaviszonyt rendező szabályok, a munkavédelem szabályai, a foglalkoztatási jogviszonyhoz kapcsolódó adózási járulékfizetési rendelkezések, életkori kötelezettségek, munka-alkalmassági követelmények. A munkavállalás e sokféle, szerteágazó törvényi szabályozása miatt a népszavazásban részt vevők számára nem egyértelmű, hogy milyen szabályok fenntartása mellett voksolhatnak, illetve a jogalkotó számára sem határozza meg, milyen körben köteleznék fenntartani a munkavállalásra vonatkozó szabályoknak a 2006. október 23-án hatályos állapotát.”

b) További népszavazást kizáró körülménynek tekintette az OVB azt, hogy a kérdés a munkavállalás feltételei között annak adózási és járulékfizetési következményeit is érinti. „Az adók és ezzel is összefüggésben a költségvetés kérdésében a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 28/C. § (5) bekezdésének a) pontja kizárja a népszavazás megtartását. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 4. § (1) bekezdésének a) pontja, továbbá a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 50. § (1) bekezdésének utaló szabálya szerint a járulék az adóval egy tekintet alá esik.”

c) A kérdés hitelesítésének megtagadásához vezető okként értékelte az OVB azt is, hogy ebben a kérdésben „(...) egy eredményes, a kérdésre igenlő választ adó népszavazás olyan bizonytalan határidejű törvényhozási morató-

riumra kötelezné az Országgyűlést, mely csak a hatályos Alkotmánynak a képviseleti demokrácia és a közvetlen demokrácia intézményeire vonatkozó rendelkezései megváltoztatásával kaphatna alkotmányos alapot. Ezért az Országos Választási Bizottság – tekintettel az Alkotmánybíróság több határozatában [2/1993. (I. 22.) AB határozat, 25/1999. (XI. 22.) AB határozat, 28/1999. (VII. 7.) AB határozat, 40/1999. (XII. 21.) AB határozat, 50/2001. (XI. 22.) AB határozat, 48/2003. (X. 27.) AB határozat] kifejtett következetes gyakorlatára is – a kérdést a burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellege miatt is elutasította.”

Az OVB határozata a Magyar Közlöny 2006. évi 144. számában 2006. november 24-én jelent meg. A kifogást a Ve. 130. § (1) bekezdésében előírt módon és határidőn belül, 2006. december 8-án nyújtották be az OVB-hez.

2. A kifogást benyújtók álláspontja szerint az OVB határozatban kifejtett mindhárom indok megalapozatlan.

Álláspontjuk szerint a kérdés megfelel az Alkotmánybíróság határozataiban a jogalkotói és választópolgári egyértelműség tekintetében támasztott követelményeknek. A kifogásban kifejtettek szerint a kérdés egyféleképpen értelmezhető eldöntendő kérdés, amely nyilvánvalóan a nyugdíjas munkavállalókra vonatkozó munkavállalási feltételeket szigorító jogszabályi rendelkezések kizárására irányul. A kérdés alapján tartott eredményes népszavazásból az Országgyűlésre nyilvánvalóan az a jogalkotási kötelezettség hárul, hogy hatályon kívül helyezze azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a munkát vállaló nyugdíjasok munkavállalási lehetőségeit – a 2006. október 23-án hatályos állapothoz képest – leszűkítik. A kérdés félreérthetetlen és világos, a közélet iránt érdeklődő választópolgár számára igennel, nemmel megválaszolható alternatívát tartalmaz.

Ugyancsak az Alkotmánybíróság kialakult gyakorlatára hivatkozással vitatják az indítványozók az OVB határozatnak azt a megállapítását is, mely szerint a kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szabályozott tiltott tárgykört érint. Álláspontjuk szerint „(...) a népszavazásra bocsátani kívánt kérdés – még annak adóügyi és költségvetési vonatkozásait is figyelembe véve – nem áll közvetlen és jelentős kapcsolatban sem a költségvetésről, sem a központi adónevekről szóló törvények tartalmával, ezért nem tartozik az Alkotmány által kizárt népszavazási tárgykörök közé”.

A kifogást benyújtók szerint nem helytálló az OVB határozatnak a burkolt alkotmánymódosításra irányuló megállapítása sem. Álláspontjuk szerint az OVB a népszavazási kezdeményezés vizsgálatát függetlenítette a kérdés tartalmától, és a burkolt alkotmánymódosítással összefüggésben kialakult alkotmánybíróági gyakorlatot figyelmen kívül hagyva, a burkolt alkotmánymódosítást összemosta a népszavazás intézményének szabályozásából fakadó általános jogelméleti-alkotmányossági problémával. Az OVB hatáskörét kiterjesztve új követelményt támasztott a

népszavazásra bocsátandó kérdéssel szemben, ami a népszavazáshoz való jog aránytalan korlátozásához vezetett. Az indítványozók szerint a kérdés tárgya a legtávolabbi összefüggésbe sem hozható az Alkotmány rendelkezéseivel. A kérdésben tartott népszavazás eredménye az Országgyűlést csupán, mint törvényhozó hatalmat kötelezné, a kérdés maga nem irányul még burkolt formában sem az Alkotmány módosítására.

II.

A kifogás elbírálása során az Alkotmánybíróság az alábbi jogszabályi rendelkezések alapján hozta meg döntését:

1. Az Alkotmánynak a kifogás elbírálása során figyelembe vett rendelkezései:

„70. § (1) A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt megillet az a jog, hogy az országgyűlési képviselők választásán választó és választható legyen, valamint országos népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen.”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

2. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvénynek (a továbbiakban: Nsztv.) az országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív hitelesítésére vonatkozó szabályai:

„2. § Az aláírásgyűjtő ívek mintapéldányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – hitelesítés céljából – be kell nyújtani az Országos Választási Bizottsághoz.”

„3. § (1) Népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés, illetőleg népi kezdeményezés támogatására a hitelesített mintapéldánnyal megegyező aláírásgyűjtő íveken lehet aláírást gyűjteni.”

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.”

3. A Ve.-nek az országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív hitelesítésére vonatkozó szabályai:

„117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg

kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.

(2) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos határozatát nyolc napon belül a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.”

„118. § (...)

(3) Valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdéssel kell kezdeni. Egy aláírásgyűjtő íven egy kérdés szerepelhet. Az aláírásoknak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük.

(4) Az aláírásgyűjtő íveken a saját kezű aláírás mellett – az aláírás hitelességének ellenőrzése céljából – fel kell tüntetni a kezdeményező olvasható családi és utónevét, lakcímét, valamint személyi azonosítóját.

(5) Az aláírásgyűjtő ívet az aláírást gyűjtő polgár az aláírásával látja el.”

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § *h*) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

A kifogás nem megalapozott.

A kifogás alapján az Alkotmánybíróság elsőként az OVB határozat azon megállapításának törvényességét vizsgálta, mely szerint az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdés nem felel meg az egyértelműség törvényi követelményének.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata során több határozatában értelmezte az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében a népszavazásra bocsátandó kérdéssel szemben támasztott egy-

értelműség követelményét. E határozataiban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lenni. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre „igen”-nel vagy „nem”-mel lehessen felelni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt jogkörének – Alkotmányban szabályozott – korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Ezért a kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e döntení, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, ha igen, milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség). [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 25/2004. (VII. 7.) AB határozat, ABH 2004, 381, 386.; 24/2006. (VI. 15.) AB határozat, ABK 2006, június, 429, 430.]

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az aláírásgyűjtés kezdeményezői által megfogalmazott, népszavazásra bocsátandó kérdés nem felel meg sem a választópolgári egyértelműség, sem a jogalkotói egyértelműség követelményeinek.

A választópolgároknak a kérdés alapján abban kell állást foglalniuk, hogy egyetértene-e azzal, hogy a nyugdíjasok továbbra is a 2006. október 23-án hatályos törvényi szabályozás alapján vállalhassanak munkát.

Az indítványozók álláspontja szerint a kérdés „nyilvánvalóan” arra vonatkozik, hogy az Országgyűlés a 2006. október 23-a után hatályba lépő, a nyugdíjasok munkavállalási lehetőségeit szigorító törvényi rendelkezéseket helyezze hatályon kívül, illetőleg úgy változtassa meg, hogy azok megfeleljenek a 2006. október 23-án hatályos jogszabályok tartalmának.

Az Alkotmánybíróság 76/2006. (XII. 20.) AB határozatában rámutatott arra, hogy az OVB-nek és a kifogás elbírálása kapcsán az Alkotmánybíróságnak az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdést a választópolgári döntés és a népszavazás eredményéből következő jogalkotási kötelezettség szempontjából és nem az aláírásgyűjtés kezdeményezőinek a kérdés mögött meghúzódó szándékai szerint kell vizsgálnia. (ABK 2006, december, 1088, 1090.)

A hitelesítésre benyújtott aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdés nem fedi az indítványozók által neki tulajdonított tartalmat. A kérdés bár látszólag egyszerű, „igen”-nel, „nem”-mel megválaszolható, tartalmát tekintve azonban többszörösen összetett. Helytállóan állapította

meg az OVB, hogy a nyugdíjasok munkavállalását a magyar jogrendszerben rendkívül szerteágazó törvényi szabályok rendezik. Ilyenek a munkaviszony, a különböző közszolgálati jogviszonyok keletkezésének feltételeit meghatározó általános és speciális előírások, a foglalkoztatási jogviszonyok tartalmára vonatkozó szabályok, munkavédelmi rendelkezések stb., de a munkavállalás feltételrendszeréhez tartoznak a foglalkoztatási jogviszonyhoz kapcsolódó adójogi és társadalombiztosítási szabályok is.

A kérdés megfogalmazása alapján az eredményes népszavazásból nem pusztán a 2006. október 23-a után hatályba lépő, a kérdéssel ellentétes jogszabályi rendelkezések olyan megváltoztatása, illetőleg hatályon kívül helyezése következik, amely a 2006. október 23-án hatályos jogi feltételrendszer visszaállítását szolgálja. Az eredményes népszavazás „befagyasztja” a jogalkotást, mert abból a 2006. október 23-án hatályos törvényi rendelkezések megváltoztatásától való tartózkodás, a szabályok fenntartásának a kötelezettsége is keletkezik.

2006. nyarától kezdve egy rendkívül kiterjedt jogalkotási folyamat zajlik. Ez a jogalkotási folyamat magába foglalja a munkavállalással összefüggő szabályok módosítását is. Ezek között a szabályok között vannak olyanok, amelyek a munkavállalás feltételrendszerét érintő általános, minden munkavállalót érintő szabályok, és vannak olyanok, amelyek speciálisan a nyugdíjasok munkavállalására vonatkoznak. A munkavállalás általános feltételrendszerét szigorító szabályok értelemszerűen kihatnak a nyugdíjasok munkavállalására is. A kérdés alapján nem ítélt meg, hogy a nyugdíjasokat érintő, 2006. október 23-án hatályos törvényi rendelkezések szerinti munkavállalási szabályok helyreállítása érdekében mely jogszabályi rendelkezések módosítása, illetőleg hatályon kívül helyezése válik szükségessé a népszavazás eredményeként, a nyugdíjasokat speciálisan érintő szabályoké csupán, vagy a munkavállalás általános feltételrendszerére vonatkozó új szabályokat is úgy kell megváltoztatni, hogy a nyugdíjasok munkavállalására nézve helyreálljon a 2006. október 23-i szabályozásnak megfelelő állapot.

A kérdés által érintett jogszabályi kör határozatlansága miatt nem tekinthető a kérdés egyértelműnek azért sem, mert annak alapján nem ítélt meg, mely jogszabályok 2006. október 23-án hatályos állapotban való fenntartására irányul a népszavazás.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a népszavazásra bocsátani kívánt kérdésnek többféle értelmezése lehetséges. Ennek következtében a választópolgárok nem tudják egyértelműen megítélni döntésük következményeit, azt, hogy szavazatukkal mely jogszabályi rendelkezések megváltoztatása, illetőleg 2006. október 23-án hatályos állapotban való fenntartása mellett döntenek. Az eredményes népszavazás esetén pedig nem ítélt meg, hogy az Országgyűlésnek milyen jogalkotási kötelezettsége keletkezik, illetőleg a népszavazás eredményéből következő, a

jogszabályok módosításától való tartózkodásra irányuló kötelezettség milyen jogszabályok tekintetében és milyen tartalommal köti az Országgyűlést.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB határozata megalapozott, az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében szabályozott egyértelműségi követelménynek, így az OVB jogszerűen tagadta meg az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdés hitelesítését. Ezért a kifogást elutasította és az 570/2006. (XI. 21.) OVB határozatot helybenhagyta.

Tekintettel arra, hogy a hitelesítést megtagadó OVB határozatot az Alkotmánybíróság az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműségi követelmény sérelme miatt helybenhagyta, az Alkotmánybíróság – gyakorlatának megfelelően – nem vizsgálta, hogy a kérdés megfelel-e az egyéb alkotmányi és törvényi követelményeknek. [44/2006. (X. 5.) AB határozat, ABK 2006. október, 747, 749; 57/2006. (X. 13.) AB határozat, ABK 2006. október, 792, 794.]

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k., *Dr. Harmathy Attila s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Paczolay Péter s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1133/H/2006.

Az Alkotmánybíróság 18/2007. (III. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában

hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 572/2006. (XI. 21.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség, valamint a Kereszténydemokrata Néppárt elnökei – pártjaik nevében – 2006. október 24-i keltezéssel, egy beadványában hét különböző, ügydöntő országos népszavazás kiírását kezdeményező aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtották be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB). Az OVB a hét kérdés tekintetében külön határozatot hozott, 566–567/2006. (XI. 20.) és 568–572/2006. (XI. 21.) OVB határozat számok alatt. Az OVB 572/2006. (XI. 21.) határozatával (a továbbiakban: OVBh.) elbírált népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés – a fegyelmi és kártérítési felelősség mellett – törvényben szabályozza a miniszterelnök és a Kormány tagjai speciális, objektív felelősségét is a költségvetési hiány túllépéséért?” Az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a 2006. november 21-i ülésén hozott határozatával – az OVBh.-val – megtagadta.

A OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését amiatt tagadta meg, mert az egyrészt nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott követelménynek, másrészt azért, mert a kérdésben tartott, eredményes népszavazás az Alkotmány módosítását vonná maga után. Az OVBh. indokolása szerint az egyértelműségi követelménynek azért nem felel meg a kérdés, mivel „a kérdésben ugyanis speciális, objektív felelősségi alakzat létrehozására irányuló kezdeményezés van, amelynek tartalma nem ismert. Így a választópolgárok által sem értelmezhető, és az eredményes népszavazás alapján az Országgyűlést terhelő törvényalkotási kötelezettség tartalma sem meghatározható.” Az OVB álláspontja szerint az eredményes népszavazás azért vonná maga után az Alkotmány módosítását, az „a költségvetés végrehajtásáért való felelősség Alkotmányban szabályozott módját bővítené ki egy új felelősségi alakzat intézményesítésével”. „Az Alkotmány 39. § (1) bekezdése mondja ki, hogy a Kormány felelős az Országgyűlésnek. A költségvetés végrehajtása tárgyában ezt a felelősséget az Országgyűlés az Alkotmány 19. § (3) bekezdésének d) pont-

jában megállapított a zárszámadásra vonatkozó hatáskörében érvényesíti. (...) E kérdésben tehát az elsődleges szabályozási szint csak az Alkotmány lehet. Az Alkotmány 39. § (2) bekezdésében szereplő felhatalmazás kereteit az eredményes népszavazás nyomán megalkotandó szabályozás túllépné, mert ez nem a felelősségre vonás módjának, hanem egy új alakzatának meghatározását célozza.”

Az OVB határozatának a közzétételére a Magyar Köz-
löny 2006. november 24-én megjelent, 2006. évi 144. számában került sor.

II.

Az OVBh. ellen az országos népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítését kezdeményezők 2006. december 8-i keltezéssel kifogást nyújtottak be, amely 2006. december 8-án érkezett az OVB-hez, 2006. december 11-én pedig az Alkotmánybíróságra. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében a kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet benyújtani. Tekintettel arra, hogy az OVBh. közzétételére 2006. november 24-én került sor, a határidő 2006. december 9-én járt le, így az OVBh. ellen benyújtott kifogás a törvényes határidőn belül érkezett.

A kifogást benyújtók álláspontja szerint a népszavazáson feltenni szándékozott kérdés megfelel az egyértelműség követelményének, mivel „arra »igen«-nel vagy »nem«-mel egyértelműen lehet felelni, a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető, a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és hogy az körülbelül milyen, a kérdés nem összetett. (...) A törvényi szabályozás és a joggyakorlat a károkozásért való felelősség körében két felelősségi alakzatot különített el egymástól: 1. a vétkességi felelősséget és 2. az objektív, felróhatóságtól független felelősséget. Az általános szabály a felelősség vétkességen, illetőleg felróhatóságon alapuló alakzata, ezzel szemben mind a Polgári Törvénykönyv, mind a Munka Törvénykönyve ismeri a felelősség speciális alakzatát, a felróhatóságtól független objektív felelősséget.” A kifogás példaként hozza fel a veszélyes üzem működéséből eredő károkért való „ún. tárgyi felelősség”-et, illetve a köztisztviselőt esetlegesen terhelő leltárhiányért fennálló felelősséget. Mindezekből azt a következtetést vonják le a kifogást benyújtók, hogy „a fentiek ismeretében nem helytálló az OVB érvelése, amely azon alapul, hogy a „speciális, objektív” felelősségi alakzat tartalma nem ismert. Tekintettel arra, hogy mind a „speciális”, mind az „objektív” a magyar nyelvben általánosan elterjedt és rendszeresen használt fogalom, továbbá mindkét kifejezés köznyelvi jelentéstartalma megegyezik a jogi szaknyelvben használt jelentéstartalommal, a választópolgárok számára nem okozhat gondot ezen kifejezések értelmezése. (...) A kérdés egyértelművé teszi az állampolgár számára, hogy a fegyelmi és a kártérítési felelősségi alakzat mellett

új, különleges esetre – a költségvetési hiány túllépésének esetére – vonatkozó, az érintett tevékenységétől független, tárgyi alapon álló felelősségi alakzatot kíván meghonosítani.”

A kifogást benyújtók nézete szerint a kérdésben tartott eredményes népszavazás nem vonná maga után az Alkotmány módosítását. Kifejtik: „a népszavazásra feltenni javasolt kérdés nem érinti a miniszterelnök és a Kormány tagjainak Alkotmányban szabályozott politikai felelősségét. A jogi felelősségre vonás eddig is törvényben szabályozott formái mellett egy újat kíván létrehozni, amelynek közjogi következményei (pl. megbízatás megszűnése) természetesen nem lehetnek. (...) A népszavazási kérdés tehát nem a Kormány tagjainak fegyelmi és nem is hagyományos értelemben vett kártérítési felelősségéről szól, hanem egy harmadik, speciális, objektív felelősségről (...). Egyrészt a felelősség tárgya speciális, hiszen csak egy adott területre, a költségvetésre, illetve a tervezett költségvetési hiány betartására vonatkozik. Másrészt a korábbiakban nem ismert felelősségi alakzatot az objektív, vétkesség nélküli felelősséget honosítja meg. (...) A hiány túllépése esetén automatikusan felelősséggel tartozna a kormánytag. (...) A költségvetési hiány túllépéséért való felelősség is a jogi felelősség egy speciális formája, amely a kártérítési felelősséghez áll közel. (...) nincs tehát indok arra, hogy a jogi felelősség ezen új alakzatát ne lehetne törvényben szabályozni.”

A kifogást benyújtók mindezek alapján azt kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVBh.-t, és az OVB-t utasítsa új eljárásra.

III.

Az Alkotmánybíróság az OVBh. ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a Ve. és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Alkotmány:

„19. § (3) E jogkörében az Országgyűlés

[...]

d) megállapítja az államháztartás mérlegét, jóváhagyja az állami költségvetést és annak végrehajtását;”

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

„39. § (1) Működéséért a Kormány az Országgyűlésnek felelős. Munkájáról az Országgyűlésnek rendszeresen köteles beszámolni.

(2) A Kormány tagjai a Kormánynak és az Országgyűlésnek felelősek, tevékenységükről kötelesek a Kormánynak és az Országgyűlésnek beszámolni. A Kormány tagjai

és az államtitkárok jogállását, díjazását, továbbá felelősségre vonásuk módját törvény szabályozza.”

2. Ve.:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Nsztv.

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

[...]

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek;”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

IV.

A kifogás nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján folytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdésének a)–c) pontjaiban, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.]

2. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az országos népszavazásra feltenni szándékozott kérdés megfelel-e az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében meghatározott egyértelműségi követelménynek, mellyel kapcsolatban az Alkotmánybíróság korábban már kifejtette: „a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája az egyértelműség. Az egyértelműség követelményének vizsgálá-

ta ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdés egyértelműen megválaszolható-e, azaz eldöntendő kérdés esetében arra »igen«-nel vagy »nem«-mel egyértelműen lehet-e felelni. Ahhoz azonban, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen. (...) A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség. Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörének – Alkotmányban rögzített – alkotmányos korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja-e dönteni: terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen.” [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.]

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVBh.-ban szereplő népszavazási kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés egyértelmű megfogalmazásával kapcsolatos, és az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezett és kifejtett követelménynek. A kérdésből nem állapítható ugyanis meg, hogy milyen – politikai vagy jogi, és ha ez utóbbi, akkor ezen belül is milyen típusú – felelősség törvényi szabályozását kívánja a népszavazással annak kezdeményezője elérni. A kérdésből az derül csupán ki, hogy ez a felelősség nem kártérítési és nem fegyelmi felelősség kell, hogy legyen, ugyanakkor érdemi jelzője („objektív”) szerint ez a felelősség a felróhatóságtól függetlenül fenn kellene, hogy álljon. Mint ahogy azt a kifogás benyújtók által felhozott példák is mutatják, az objektív felelősség megállapítása a magyar jogrendszeren belül jellemzően az okozott kárért való helytállási kötelezettség, vagyis a kártérítési felelősség speciális alakzataként jelenik meg, a népszavazási kérdés azonban éppen azt zárja ki, hogy az Országgyűlés ezt az újfajta felelősséget kártérítési felelősséggként szabályozza. Így a választópolgárok számára nem egyértelmű az, hogy milyen típusú felelősséget kellene az Országgyűlésnek törvényben szabályoznia. A kérdésből az ugyanis megállapítható, hogy a felelősség akkor állna be – mégpedig minden esetben, a felróhatóságtól függetlenül –, ha a költségvetési hiány nagyobb lenne a tervezettnél, az azonban már nem állapítható meg, hogy pl. a felelősség megállapításával milyen jellegű szankció járna együtt. A választópolgár mindezek alapján nem tudná tehát felmérni azt, hogy „igen” szavazatának milyen következményei lehetnek, milyen szankciók érhetik ennek következtében a miniszterelnököt és a Kormány tagjait. A felelősségi fajták jogi alakzatait, a jogászai szaknyelvet nem ismerő választó-

polgárok a népszavazásra szánt kérdés kapcsán nem tudnak egyértelműen eligazodni a várható szabályozást illetően.

A népszavazásra feltenni szándékozott kérdés nem felel meg az ún. „jogalkotói egyértelműség” követelményének sem. A törvényalkotó számára nem állapítható meg ugyanis, hogy a megalkotandó törvényben milyen legyen a felelősség fajtája, típusa, formája, alakzata, tartalma és szankciója. A kérdés – annak ellenére, hogy a felróhatóságtól független felelősség a kártérítési felelősség jellemzője lehet – kizárja, hogy a felelősség kártérítési vagy fegyelmi felelősség legyen. A Kormány politikai felelősségéről az Alkotmány rendelkezik, ilyen típusú szankciót tehát ezért nem határozhatna meg a törvényalkotó. A jogalkotó számára nem derül ki tehát a kérdésből az, hogy milyen jogalkotási kötelezettség terheli, így az esetleges eredményes népszavazásból fakadó kötelezettségének nem tudna eleget tenni.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította tehát, hogy az országos népszavazáson feltenni kívánt kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében meghatározott egyértelműségi követelménynek, ezért az OVBh.-t, az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadását helybenhagyta.

Tekintettel arra, hogy az országos népszavazáson feltenni szándékozott kérdés nem felel meg az Nsztv.-ben szabályozott egyértelműségi követelménynek, és így az aláírásgyűjtő ív hitelesítésére nem kerülhet sor, az Alkotmánybíróság az OVBh. indokolásának az alkotmánymódosításra vonatkozó részét nem vizsgálta, nem foglalt állást a kérdésben és azt sem vizsgálta, hogy a kérdés egyébként megfelel-e az egyéb alkotmányi és törvényi követelményeknek.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,

az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmath Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1134/H/2006.

**Az Alkotmánybíróság
19/2007. (III. 9.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 81/2003. (VI. 7.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt a jelen határozat Magyar Közlönyben való közzététele napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó beadványában két különböző tárgyú indítványt terjesztett elő. Az egyik indítvány a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 81/2003. (VI. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 5. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az indítványozó által kifogásolt rendelkezés értelmében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) hatáskörébe tartozó hatósági eljárásokban első fokon az MVH Központi Hivatala, másodfokon annak elnöke jár el. Ez a szabályozás az indítványozó álláspontja szerint ellentétben áll az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 96. §-ával, és ezáltal az Alkotmány 35. § (2) bekezdésével is.

Mivel 2005. november 1. napjától a közigazgatási hatósági eljárásokra az Áe. helyett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt (a továbbiakban: Ket.) kell alkalmazni, az Alkotmánybíróság felhívta az indítványozót, hogy indítványát a hatályos szabályozás tekintetében fenntartsa-e. Az indítványozó indítványát fenntartotta, azt állítva, hogy az R. 5. § (2) bekezdése a Ket. 106. § (1) bekezdésébe ütközik. Eszerint elsőfokú hatáskört úgy kell megállapítani, illetve a szervezetrendszer úgy kell kialakítani, hogy a fellebbezés elbírálására, az elsőfokú hatóságtól szervezeti, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szerv legyen jogosult. Az R. szerint viszont az MVH hatósági eljárásában első fokon a Központi Hivatal, másodfokon az MVH elnöke jár el. Az indítványozó szerint az R. szabályozása

ellentétben áll a Ket.-ben foglaltakkal, mivel az MVH-t, az R. 6. § (1) bekezdése értelmében, az elnök vezeti. Álláspontja szerint a két jogszabály közötti ellentmondás sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, valamint 35. § (2) bekezdését, így kérte az alkotmányellenesség megállapítását és a sérelmezett jogszabályi rendelkezés megsemmisítését.

A másik indítvány az agrár- és vidékfejlesztési támogatások igénybevételeinek általános feltételeiről szóló 290/2002. (XII. 27.) Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az Alkotmánybíróság az indítványt e részében elkülönítette és a 806/B/2003. AB végzésben (ABH 2004, 2239, 2240.) az alkotmányellenesnek ítélt jogszabály hatályon kívül helyezése okán az eljárást megszüntette.

II.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„35. § (2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

2. A Ket hivatkozott rendelkezései:

„13. § (2) E törvény rendelkezéseit
(...)

b) az államháztartás javára teljesítendő, törvényben meghatározott, illetve a Közösségek költségvetésével megosztásra kerülő kötelező befizetésekkel és a központi költségvetés, valamint az elkülönített állami pénzalap terhére jogszabály alapján juttatott támogatással összefüggő eljárásokban,

(...)

csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajtára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.”

„106. § (1) Az ügyfél jogorvoslathoz való jogának érvényesülése érdekében – az olyan ügyek kivételével, amelyekben e törvény alapján nincs helye fellebbezésnek – az elsőfokú hatáskört úgy kell megállapítani, illetve a szervezetrendszer úgy kell kialakítani, hogy legyen a fellebbezés elbírálására jogosult, az elsőfokú hatóságtól szervezeti, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szerv.”

3. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Kásztv.) indítvánnyal érintett rendelkezése:

„5. § (2) A központi államigazgatási szerv feladatkörének gyakorlásához szükséges hatásköröket a szerv vezetőjének kell címezni. Ha jogszabály a központi államigazga-

tási szervnek címez hatáskört, azt a szerv vezetője gyakorolja.”

4. Az R. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„5. § (2) Hatósági eljárásban első fokon a Központi Hivatal, másodfokon az MVH elnöke jár el.”

III.

Az indítvány megalapozott.

Az indítványozó állítása szerint az R.-nek az a rendelkezése, amely szerint a hatósági eljárásokban első fokon az MVH Központi Hivatala, másodfokon pedig az MVH elnöke jár el alkotmányellenes, mivel az a Ket. által a fellebbezési fórumrendszer kialakítására megfogalmazott követelményeknek nem felel meg; ezáltal egyrészt az Alkotmány 35. § (2) bekezdésébe, másrészt az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében nevesített jogállamiság alkotmányos elvébe ütközik.

1. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány kapcsán először azt kellett vizsgálnia, hogy a Ket. tárgyi hatálya kiterjed-e az MVH által lefolytatott hatósági eljárásokra, vagyis a Ket. rendelkezései alkalmazandók-e az MVH hatáskörébe tartozó eljárásokra. A Ket. tárgyi hatálya a közigazgatási hatósági ügyekre terjed ki. A törvény alkalmazása szempontjából közigazgatási hatósági ügynek minősül minden ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy köteleességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet, hatósági ellenőrzést végez; ilyennek minősül továbbá a tevékenység gyakorlásához szükséges nyilvántartásba vétel és a nyilvántartásból való törlés is, a fegyelmi és etikai ügyek kivételével, ha törvény valamely tevékenység végzését, vagy valamely foglalkozás gyakorlását közzétűleti vagy más szervezeti tagsághoz köti [Ket. 12. § (2) bek.].

A Ket. maga határozza meg azoknak az ügyfajtáknak a körét, amelyek esetében az eljárási törvényben foglalt általános szabályokat egyáltalán nem, vagy csak kiegészítő jelleggel kell alkalmazni. Az MVH eljárása esetén a Ket. szabályait, amelyeket a Ket. 13. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglaltakra tekintettel *subsidiarius* jellegűnek kell tekinteni, vagyis a Ket. rendelkezései ezekben az ügyekben csak másodlagos jelleggel, eltérő szabályozás hiányában alkalmazandók. A Ket. 13. § (2) bekezdésének *b)* pontja szerint az államháztartás javára teljesítendő, törvényben meghatározott, illetve a Közösségek költségvetésével megosztásra kerülő kötelező befizetésekkel, és a központi költségvetés, valamint az elkülönített állami pénzalap terhére jogszabály alapján juttatott támogatással összefüggő eljárásokban kizárólag törvényi szabályozással szabad el térni a Ket. rendelkezéseitől.

2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az R. 5. § (2) bekezdésének a Ket. 106. § (1) bekezdésével és ezáltal az Alkotmány 35. § (2) bekezdésével való összhangját vizsgálta.

Az R. szabályozása értelmében, az MVH hatáskörébe tartozó hatósági ügyekben első fokon az MVH Központi Hivatala, másodfokon pedig az MVH elnöke jár el. A Ket. 106. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az elsőfokú hatáskört úgy kell megállapítani, illetve a szervezetrendszer úgy kell kialakítani, hogy legyen a fellebbezés elbírálására jogosult, az elsőfokú hatóságtól szervezeti, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szerv.

Az MVH az R. 1. § (1) bekezdése értelmében a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter irányítása alatt álló, önálló jogi személyiséggel rendelkező, országos hatáskörű központi hivatal, önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv, így rá is irányadónak kell tekinteni a Kásztv. rendelkezéseit. A Kásztv. 5. § (2) bekezdése szerint „[a] központi államigazgatási szerv feladatkörének gyakorlásához szükséges hatásköröket a szerv vezetőjének kell címezni. Ha jogszabály a központi államigazgatási szervnek címez hatáskört, azt a szerv vezetője gyakorolja”.

Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy az MVH elnöke nem tekinthető az általa vezetett szervtől szervezeten kívül, illetve feladatkör szempontjából elkülönülő szervnek.

A Ket. ugyan lehetőséget biztosít arra, hogy a 106. § (1) bekezdésének rendelkezésétől is a törvény tárgyi hatályról szóló részében taxatív felsorolt ügyfajták esetében, – közte az MVH hatáskörébe tartozó ügyekben is – a jogalkotó eltérjen, de ez csak törvényi szabályozással történhet. Jelen esetben azonban nem törvény, hanem kormányrendelet tartalmaz az eljáró hatóságokról a Ket.-ben foglaltaktól eltérő szabályozást; mivel az Alkotmány 35. § (2) bekezdése szerint a kormányrendelet törvénnyel nem lehet ellentétes, az R. ebben a tekintetben alkotmányellenes.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 81/2003. (VI. 7.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdésének alkotmányellenességét, és elrendelte annak a jelen határozat Magyar Közlönyben való közzététele napjával történő megsemmisítését.

3. Az indítványozó az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével is ellentétesnek tartja az R.-t. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt az Alkotmány valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti és ezért megsemmisíti, akkor további alkotmányi rendelkezések esetleges sérelmét – a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben – érdemben általában nem vizsgálja. [44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 203, 205.; 4/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 37, 44.; 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.; 15/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 420, 423.;

38/2003. (VI. 26.) AB határozat, ABH 2003, 829, 835.] Az Alkotmánybíróság ezért nem vizsgálta az R. támadott rendelkezésének az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe való ütközését.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Bragyova András s. k., *Dr. Erdei Árpád s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 422/B/2004.

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának 2007. évi költségvetése

*[az MNOÖ Közgyűlésének 2007/01. (02. 17.) számú
határozata]*

1. A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata Közgyűlése (a továbbiakban: Önkormányzat) 2007. évi költségvetése

a) kiadási főösszegét 1 163 172 000 Ft, azaz egymilliárd-egyszázhatvanhárommillió-egyszázhetvenkettőezer forintban,

b) bevételi főösszegét 1 163 172 000 Ft, azaz egymilliárd-egyszázhatvanhárommillió-egyszázhetvenkettőezer forintban állapítja meg.

2. A Közgyűlés az 1. a) pontban meghatározott kiadási főösszegeből az általános tartalék összegét 7 414 000 Ft, azaz hétmillió-négyszáztizennégyezer forintban határozza meg.

3. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXVII. törvény 39/G. § (4) bekezdésében meghatározott kötelezettségének az önkormányzat a jelen határozat 1. számú mellékletének Magyar Közlönyben történő közzétételével tesz eleget azzal, hogy a részletes

költségvetést, mely jelen határozat 2. számú melléklete, az önkormányzat www.ldu.hu honlapján teszi közzé.

4. Az önkormányzat által fenntartott intézmények részletes költségvetését jelen határozat 3. számú melléklete tartalmazza.

5. A Közgyűlés felhatalmazza az elnököt, hogy a 2007. évi költségvetés 2. számú melléklete I.1. pontjában a Magyarországi Német Kórusok, Zenekarok és Táncsoportok Országos Tanácsa ügyvezető bérének támogatására biztosított 1 600 000 Ft felhasználására vonatkozó szerződést megkösse.

6. A Közgyűlés felhatalmazza az elnököt, hogy a 2007. évi költségvetés 2. számú melléklete I.1. pontjában az ELTE Magyarországi Németek Kutatási és Tanárképzési Központja támogatására biztosított 3 000 000 Ft összeg felhasználására vonatkozó szerződést megkösse.

7. A Közgyűlés felhatalmazza az Oktatási Bizottságot, hogy a 2007. évi költségvetés 2. számú melléklete I.3.1. pontjában szakértői díjak, taneszközfejlesztés, valamint támogatásokra biztosított mindösszesen 2 410 000 Ft-ot saját hatáskörében használja fel, a költségnemben biztosított összeg felhasználására a szükséges megállapodásokat, szerződéseket megkösse. A bizottság az összeg felhasználásáról a Közgyűlésnek köteles rendszeresen beszámolni.

8. A Közgyűlés felhatalmazza a Kulturális Bizottságot, hogy a 2007. évi költségvetés 2. számú melléklete I.3.2. pontjában szakértői díjak, támogatások költségnemben biztosított 4 250 000 Ft-ot saját hatáskörében használja fel, a költségnemben biztosított összeg felhasználására vonatkozó szerződéseket, illetve megállapodásokat saját hatáskörében eljárva kösse meg. A bizottság az összeg felhasználásáról a Közgyűlésnek köteles rendszeresen beszámolni.

9. A Közgyűlés megbízza az elnököt, hogy a Koch Valéria Óvoda, Általános Iskola, Középiskola és Kollégium kiadási előirányzatainak normatívával nem fedezett hányadára pályázatot nyújtson be az Oktatási Minisztériumhoz, illetve a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalhoz.

10. A Közgyűlés az önkormányzat intézményeinek vezetőit felhívja a szigorú, takarékos gazdálkodásra.

Jelen határozat 2007. február 19. napján lép hatályba, de rendelkezéseit 2007. január 1. napjától kell alkalmazni.

1. számú melléklet az MNOÖ Közgyűlésének 2007/01. (02. 17.) számú határozatához

Az MNOÖ 2007. évi költségvetése

BEVÉTELEK

	2007. évi terv (ezer forint)
Állami működési támogatás	173 900
Könyvértékesítés	500
Kamatbevétel	3 000
Ingatlan bérbeadás	5 140
MNOÖ intézményei	70 000
Közüktatási intézmények normatív támogatása	748 727
Intézmények saját bevételei	85 615
Koch Valéria Középiskola, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	51 440
Friedrich Schiller Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	33 675
Magyarországi Német Pedagógiai Intézet	500
Pályázati bevételek	43 440
Koch Valéria Középiskola, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	40 000
Magyarországi Német Pedagógiai Intézet	2 000
Magyarországi Német Kulturális és Információs Központ (Zentrum) – BMI támogatás	1 440
<i>Összesen</i>	<i>1 130 322</i>
Felhasználási köttöttséggel terhelt pénzmaradvány (Magyarországi Német Pedagógiai Intézet)	4 300
Felhasználási köttöttséggel terhelt pénzmaradvány (Zentrum)	2 754
<i>Céltartalékból</i>	
Közüktatási intézmények céltartalék	21 528
Zentrum 2006. évi maradvány (MNOÖ)	326
Normatíva 2006. évi céltartalék	3 942
<i>ÖSSZESEN</i>	<i>1 163 172</i>

KIADÁSOK

	Költségnem	2007. évi terv (ezer forint)
	MNOÖ szervei	
<i>I.1.</i>	<i>Közügyűlés</i>	
	Utazási költség, költségtérítés, reprezentáció	3 000
	Német Önkormányzatok Napja (2007)	4 000
	Német Önkormányzatok Napja (2008)	500
	Támogatások	29 500
	FUEV tagsági díj	375
	<i>Összesen</i>	<i>37 375</i>
<i>I.2.</i>	<i>Elnökség</i>	
	Utazási költség, költségtérítés, reprezentáció	1 500
	Elnöki keret	700
	<i>Összesen</i>	<i>2 200</i>

	Költségnem	2007. évi terv (ezer forint)
I.3.	<i>Bizottságok</i>	
	Utazási költség, költségtérítés, reprezentáció	2 650
	Szakértői díjak, taneszközfejlesztés	750
	Díjak	440
	Támogatások	5 910
	<i>Összesen</i>	<i>9 750</i>
I.4.	<i>Hivatal</i>	
	Béreköltség és járulékai	83 000
	Állandó megbízások	11 000
	Dologi kiadások	24 801
	Kiküldetés	700
	Kiadványok támogatása	2 500
	Intézmények fenntartásával kapcsolatos egyéb kiadások	5 000
	<i>Összesen</i>	<i>127 001</i>
	<i>Mindösszesen (I)</i>	<i>176 326</i>
II.	MNOÖ Intézményei	939 690
III.	Intézményi fenntartói támogatás	34 800
	<i>Összesen (I + II + III)</i>	<i>1 150 816</i>
	Normatíva visszafizetése	3 942
	Budaörsi passió 2009 céltartalék	1 000
	Általános tartalék	7 414
	<i>Mindösszesen</i>	<i>1 163 172</i>

Heinek Ottó s. k.,
a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata
elnöke

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2007. évi 19. számában megjelent, a helyi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások létszámcsokkentési döntéseivel kapcsolatos egyszeri költségvetési támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól szóló 4/2007. (II. 20.) ÖTM rendelet 10. §-ának (2) bekezdésében a „8. § (1) és (3) bekezdésében” szövegrész helyesen:

„7. § (1) és (3) bekezdésében”

(Kézirathiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: Gilyán György. A szerkesztésért felelős: Kovácsné dr. Szilágyi-Farkas Zsuzsanna. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668. Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567. Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék. Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen. 2007. évi éves előfizetési díj: 99 792 Ft. Egy példány ára: 210 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +189 Ft. A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

07.0793 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.

